॥ શ્રી ॥

મહાત્મા સદ્‌ગુરૂ શ્રી

પ્રીતમદાસની વાણી.

ભાગ ૧ લો.

સંશોધન કરી તથા સુધારો વધારો કરી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

ઝવેરભાઈ ઉમેદભાઈ પટેલ.

બુકસેલર. ઠે. રીચીરોડ-અમદાવાદ.

અમદાવાદમાં
ધી નિર્મળ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં લલ્લુભાઈ છધરભાઈએ
છાપી. ઠે. પીરમશા રોડ.

આવૃત્તિ બીજી.

સંવત ૧૯૬૯ સને ૧૯૧૩

કીમત છ આના.

॥ અથ શ્રી ॥

પ્રીતમદાસની વાણી.

પ્રીતમદાસનો કક્કો. ૧

રાગ ધોળ.

કરીએ શ્રી કૃષ્ણ ઉપાસના, ધરીએ રૂદીયામાં ધ્યાન;
ફરીએ નહી ગર્ભવાસમાં, ઠરીએ ઠીક નીદાન. કરીએ. ૧
ખોટો ખેલ સંસારનો, આતસ બાજીનો રંગ;
કરતાં વરસ વિત્યાં ઘણાં, ક્ષણમાં થાશે તે ભંગ. કરીએ. ૨
ગુરૂ ગમ ગાઇએ ગોવીંદને, જીવનું જોખમ જાય;
દયા દાન ને દિનતા, તે તરવાનો ઉપાય. કરીએ. ૩
ઘટ ઘટ પ્રત્યે રચના ઘણી, ભરીયા રત્ન ભંડાર;
હીરા મોતીની હાટડી, સદ્ગુરૂ ખોલણ હાર. કરીએ. ૪
નીર્મળ નામ નારાયણનું, જુગતે જપશે જે કોય;
અવીચળ પદવી તે પામશે, આવાગમન ન હોય. કરીએ. ૫
ચિંતવન કરીએ ચિદરૂપનું, ઈશ્વર બોલે છે આપ;
એને સમર્યે સુખ ઉપજે, ટળે ત્રીવીધના તાપ. કરીએ. ૬
છે છતી વસ્તુ દેખે નહી, જીવનું જોને અજ્ઞાન;
માયા પડદા મધ્યે પડયો, ભુલવણીનું એ ભાન. કરીએ. ૭
જન્મ મરણ તણી આપદા, નથી કાંઈ સંકટ સેહેલ;
ધંધો કરતાં ઢળી પડયો, જેમ કાંઈ ઘાણીનો બેલ. કરીએ. ૮
ઝાઝે લોભે લાગી રહ્યો, માયાની મધ લાળ;
તેમ તેમ તૃષ્ણા વધી ઘણી, કુટાયો કંઇક કાળ. કરીએ. ૯
નોતમ દેહ દુર્લભ દેવને, પ્રાણી પામ્યોછું તેહ;
હીરો નીછારે નાંખીયો, એમાં ન રહ્યો સંદેહ. કરીએ. ૧૦
ટેક ધરીએ નિજ નામની, સેવા સ્મરણ ધ્યાન;
ઠેરે હરીરસ પીજીએ, મુકી માન ગુમાન. કરીએ. ૧૧

ઠીક ઠરીનેરે બેશીએ, રાખીનેરે વિશ્વાસ;
જઠરામાં જેણે જાળવ્યો, પરહર પારકી આશ. કરીએ. ૧૨
ડગમગ ઠાલી શાને કરે, તારૂં ધાર્યું નહી થાય,
ગમતું થાશે ગોવીંદનું, કોઇનું જાણ્યું નહી જાય. કરીએ. ૧૩
ઢાંકયો પાવક ધુમરે, ઢાંકયો વાદળે સુર;
માયાએ ઢાંકયો આતમા, સમજણ રહી ગઇછે દુર. કરીએ. ૧૪
રણ સંબંધે આવી મળ્યાં, સુતવિત દારાને દેહ;
લેવા દેવા જ્યારે મટે, મારગ લાગશે તેહ. કરીએ. ૧૫
તોળ્યું તત્વ ત્રીલોકમાં, નહી હરી નામ સમાન;
બીજું સરવે એ બાદલું, અંતે આવે નહી કામ. કરીએ. ૧૬
થીરતા કરીને તું ન્યાળજે, રૂદે કમળમાં રૂપ;
બાહ્યાભ્યંતર ભાળજે, હરીનું અકળ સ્વરૂપ. કરીએ. ૧૭
દેહતણું ફળ એહ છે, ભાવે ભજીએ ભગવાન;
બીજાં સાધન સંસારનાં, નહી હરી નામ સમાન. કરીએ. ૧૮
ધ્યાન ધરજે પરીબ્રહ્મનું, જેમ કાંઈ લોભીને ધન;
કામીને જેમ કામની, એવું કરીએ ચિંતવન. કરીએ. ૧૯
નિશ્ચે જાણો રહેવું નથી, જુઠો જગત વિશ્વાસ;
એથી રહેજે તું અળગો, આઠે પહોર ઉદાસ. કરીએ. ૨૦
પ્રિત નિરંતર કીજીએ, સદ્ગુરૂ સંતની સાથ;
રખે તું ઢોળી નાંખતો, અમૃત આવ્યું છે હાથ. કરીએ. ૨૧
ફોગટ ફંદ સંસારનો, સ્વારથનો છે સનેહ;
અંતે કોઇ કોઈનું નથી, તું તો તેનોરે તેહ. કરીએ. ૨૨
બાવન ઉપનીશદ વેદના, તેનું તત્વ વિચાર;
તત્પદ ત્વંપદ ત્યાગીને., અસી પદમાં ચિત્તધાર. કરીએ. ૨૩
બારે ભેદ ગુરૂ દેવનો, કોઈ નવ પામેરે પાર,
શીવ વીરંચીને સારદા, સેવે પદરજ સાર. કરીએ. ૨૪
માયા મૂળ વની વરખડી, મોરી ત્રીભોવન માંય;
નીત્ય નઉતમ ફુલે ફળે, તાતી શીતળ છાંય. કરીએ. ૨૫
જીવ અનેક નીપજાવતી, સેવે સુરનર વૃંદ;
આણુની આધે અજાઇશ, સઉને સરખો આનંદ. કરીએ. ૨
રહીએ ઇશ્વરને આશરે, ધારણ ધારી તે ધીર;

સુખ દુખએણીપેરે આવશે,જેમ કાંઈ નાળીએરમાં નીર.૨૭
લીલા કોઇએ લેતું નથી, અણી ભુલવણી સોય;
નટ જેમ નજરબંધી કરે, કળી શકે નહી કોય. કરીએ. ૨૮
વિશ્વ રહ્યું સઉ મોહીને, જુઠી બાજીને જોય;
તેનો કરતા કોરે રહ્યો, જાણે તે જન કોય. કરીએ. ૨૯
શશા શોધ સ્વરૂપને, તેને સમજે સુખ થાય;
નિદ્રા માંહી દુખ ભોગવે, તે તો જાગેથી જાય. કરીએ. ૩૦
ખોળે ખોટું સરવે પડે, ન જડે નામ ને રૂપ;
બાંધી રૂંધી ઉભું કર્યું, જેવું બ્રહ્મ સ્વરૂપ. કરીએ. ૩૧
સંશય તેને શાને રહ્યો, જેને બ્રહ્મવિચાર;
અગ્નિ ઉધેઈ ચડે નહી, રવી નહીં અંધકાર. કરીએ. ૩૨
હરીનો મહીમા અપાર છે, નિગમ નિરંતર ગાય;
અજઉમયાપતિઅહીપતિ, નિશદીનધ્યાનમાંધ્યાય.કરીએ.૩૩
પ્રેમ પયોધરે ઝીલીએ, સદગુરૂ સંતોને સંગ;
પ્રીતમ તન મન તે થકી, પ્રગટે પુરણ રંગ. કરીએ. ૩૪

કક્કો ૨. છપય છંદ.

કક્કા કર સદગુરૂનો સંગ, હૃદે કમળમાં લાગે રંગ,
અંતરમાં અજવાળું થાય, માયા મનથી દુર પળાય;
લીંગવાસના હોયે ભંગ, કક્કા કર સદગુરૂનો સંગ. ૧
ખખ્ખા ખરેખરી છે વાત, તે શ્રી મુખે કહી સાક્ષાત,
જ્ઞાની મુની જોગી જતી, ગુરૂ કૃપા વણ સિદ્ધિ નથી
જન્મ મરણની મટશે ઘાત, ખખ્ખા ખરેખરી છે વા... ૨
ગગ્ગા ગુરૂની સેવા કરો, પરનીંદા પરધન પરહરો,
પ્રપંચ તે પડવાનો ઠામ, સાચે રાચે સીતારામ;
એ શીખામણ ચિતમાં ધરો, ગગ્ગા ગુરૂની સેવા કરો. ૩
ઘઘ્ઘા ઘણું કહે શું થાય, ભવ તરવાનો એ ઉપાય,
સમજીને સંશય ટાળવા, બાહ્યાભ્યંતર હરી ભાળવા;
જોતાં જીવ દશા તે જાય, ઘઘ્ઘા ઘણું કહે શું થાય. ૪
નન્ના નિર્મળ તેની દશા, જેને હરી રૂદીયામાં વશ્યા;
પોતાના અવગુણને હણે, પરના તો રૂદીયે નવ ગણે;

કોના દોષ ન દેખે કશા, નન્ના નિર્મળ તેની દશા. ૫
ચચ્ચા ચિતમાં ચેતી લે, માથે મરણ તણો છે ભે,
કાયા ઉપર તાકે કાળ, મોહ પારધીએ માંડી જાળ;
તેમાં હરી રાખે તો રહે, ચચ્ચા ચીતમાં ચેતી લે. ૬
છછા છે માયા ગુણમયી, બળવંતી પણ દીસે નહી,
દાનવ માનવ ને દેવતા, આધીન થઈ સઉએ સેવતા;
હરીજન આગે હારી રહી, છછા છે માયા ગુણમયી. ૭
જજ્જા વિરલા જાણે ભેદ, માયા પ્રપંચ વિધી નિષેધ,
તે માયાનું તજવું માન, માયાપતિ ભજવા ભગવાન;
અંતરમાં ઉપજે નિર્વેદ, જજ્જા વિરલા જાણે ભેદ. ૮
ઝઝા ઝાંખી જોને જેહ, વણ વાદળ જ્યાં વરસે મેહ;
વિના સરોવર અંબુજ સાર, વિના ભમર ઉઠે ગુંજાર;
વિના અર્ક અજવાળું જેહ, ઝઝા ઝાંખી જોને તેહ. ૯
નન્ના નામ નાવ છે સાર, જે બેસે તે ઉતરે પાર,
કાળ કર્મ નહી લાગે લેશ, છે આનંદી હરીનો દેશ;
તે પદને પામે નિરધાર, નન્ના નામ નાવ છે સાર. ૧૦
ટટ્ટા ટેક જનમનો ટળે, અંતરજામી ઘટમાં મળે,
નાના મોટા હરીના ઘાટ, કાંઈ સૂક્ષ્મને કાંઈ વૈરાટ;
હરીને ભજતાં હુંપદ ગળે, ટટ્ટા ટેક જનમનો ટળે ૧૧
ઠઠ્ઠા ઠેકાણું છે ઠીક, જ્યાં ન મળે બીજાની બીક,
નિર્ભય નારાયણનો વાસ, પ્રેમ ધરીને રાખે પાસ;
સમજુ માની લેને શીખ, ઠઠ્ઠા ઠેકાણું છે ઠીક. ૧૨
ડડ્ડા ડાપણ મુકી દે, સદ્ગુરૂને શરણે જઈ રહે,
વચનતણો રાખી વિશ્વાસ, કુકલ્પનાનો કરશે નાશ;
ઉપાધીથી અળગો રહે, ડડ્ડા ડાપણ મુકી દે. ૧૩
ઢઢ્ઢા ઢોલ વગાડી કહ્યું, રૂડા પુરૂષને રૂદીએ રહ્યું,
સમજ્યા તેણે લીધો સાર, ગાફલ નર તો ખાશે માર;
જોતાંમાં જોબન તો ગયું, ઢઢ્ઢા ઢોલ વગાડી કહ્યું. ૧૪
ણેણા રણ ચોરાશી તણું, તેનું વ્યાજ વધેછે ઘણું,
દાણીગણમાં ડુલી ગયો, દેવાળું કાઢીને રહ્યો;
જમકીંકર કરશે તાપણું, ણેણા રણ ચોરાશીતણું.

તત્તા તારૂં આપ તપાસ, ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં તું જાશ,
ખેપ કરીને ખોળી કાઢ, હરીફ હોય તો લાગે હાડ;
મુરખના મનમાં નહી ત્રાસ, તત્તા તારૂં આપ તપાસ. ૧૬
થથ્થા થિર તો રહેવું નથી, કોણ રંક કોણ પૃથ્વીપતિ,
આજ કાલમાં જાવું સહી, કોટિ ઉપાયે રહેવું નહીં,
ભાવ ધરી ભજ કમળાપતિ, થથ્થા થિર તો રહેવું નથી. ૧૭
દદ્દા દેહ દેવળમાં દેવ, સેવક થઈને કરને સેવ,
પ્રેમ પુષ્પને ચંદન હાર, જ્ઞાન દિપક ઘટમાં અજવાળ;
અંતરનો ટાળે અહમેવ, દદ્દા દેહ દેવળમાં દેવ. ૧૮
ધદ્ધા ધરજે ધારણ ધીર, વાચ કાય વશ રાખે વીર;
શબ્દ તણી ઓઢજે સમશેર, શત્રુ દળમાં પાડે ભેળ;
સદ્ગુરૂ બખતર પેહેર શરીર, ધદ્ધા ધારણ ધરજે ધીર. ૧૯
નન્ના નિશાન ગુરૂનું છેય, ધીર વીર પગ રોકી રેય,
કાયર નરનું નહી ત્યાં કામ, શૂરવીરનો સાચો સંગ્રામ;
જીત્યા નિર્ગુણ જગમાં જેય, નન્ના નિશાન ગુરૂનું છેય. ૨૦
પપ્પા પુરાણી જે પ્રીત, મેરૂ ચળે પણ ન ચળે ચિત,
ધ્રુવની પેરે અવિચળ રહે, સ્તુતિ નીંદા ને સુખ દુખ સહે;
નારાયણને નિરખે નીત, પપ્પા પુરાણી જે પ્રીત. ૨૧
ફફ્ફા ફોગટ તે કોણ ફરે, સચેત થઈ હરી સ્મરણ કરે,
જન્મ મરણમાં આવે નહી, જેનું મન વસીયું હરી મહી;
જઠરાવાસ નિશ્ચે તે હરે, ફફ્ફા ફોગટ તે કોણ ફરે. ૨૨
બબ્બા બોલે તેને જાણ, મુકી દેને મનની તાણ,
હું મારૂં રૂદીયેથી ટાળ, પરમારથમાં પીંડજ ગાળ;
દયા દીનતા મનમાં આણ, બબ્બા બોલે તેને જાણ. ૨૩
ભભ્ભા ભજન થકી ભય ટળે, નિશ્ચય કાળ કરાળ ન ગણે;
ભેખ ધરે જો સિદ્ધિ થાય, ભાંડ ભવૈયા વૈકુંઠ જાય;
જેવો ભાવ તેવા હરી ફળે, ભભ્ભા ભજન થકી ભય ટળે. ૨૪
મમ્મા માયા મનની જાણ, મારૂં તારૂં ખેંચા તાણ,
સઘળે સરખો આતમરામ, સાંધા વાંધા મનનું કામ;
માટે મન હરી ચરણે આણ, મમ્મા માયા મનની જાણ. ૨૫
યય્યા જીવપણું જેહને, સંશય શોક સદા તેહને,

આતમ બુદ્ધિ ન ઉપજે કદા, આશા તૃષ્ણા બહુ આપદા;
દેહદર્શી દેખે દેહને, યચ્યા જીવપણું જેહને; ૨૬
રેરા રામ ભજનમાં રહે, બીજું બકવું મુકી દે,
વળતો શીદ વદેછે વાત, નીર વલોવે ના આવે સ્વાદ;
હરીનું હારદ હેતે ગ્રહે, રેરા રામ ભજનમાં રહે. ૨૭
લલ્લા લે તું આતમ લાવ, ફરી ફરી નહી આવે દાવ,
જીતી બાજી હારીશ નહી, સમજીને શીખામણ કહી;
હવે ન ચુકીશ આવો દાવ, લલ્લા લે તું આતમ લાવ. ૨૮
વવ્વા વેદ વચન નિરધાર, જે પ્રીછે તે પામે પાર,
ઉંચ નીચનો અંતર નથી, સમજયા તે પામ્યા સદગતી;
સંશય સઉ તજવો અહંકાર, વવ્વા વેદ વચન નીરધાર. ૨૯
શશ્શા સાધન સરવે થયું, જેનું ચિત્ત હરી ચરણે રહ્યું,
હરતાં ફરતાં હરીનું ધ્યાન, તપ તીરથ તેને બહુ દાન;
કોટિ વીઘન ભય કૃત ગયું, શશ્શા સાધન સરવે થયું. ૩૦
ખખ્ખા ખાંડનાં બીબાં ભરે, કોયલ કાગડો કુંજર કરે,
મીન મગર બહુ જળચર જાત, જેવું બીબું તેવી ભાત;
મીસરી જોતાં તો મન ઠરે, ખખ્ખા ખાંડનાં બીબાં ભરે. ૩૧
સસ્સા સઘળે સુંદર શ્યામ, હરી વીના નહી ઠાલો ઠામ,
અનેક રૂપે એનાં નામ, આદે અંતે એકજ રામ;
જો સમજે તો પુરણ કામ, સસ્સા સઘળે સુંદર શ્યામ. ૩૨
હહ્હા હરી ભાળો ભરપૂર, દોષ કર્મ તો રહેશે દૂર,
રવીને રજની નહી કો કાળ, તેમ આતમા પુરણ ભાળ;
નિર્મળ નયણે રાખે નુર, હહ્હા હરી ભાળો ભરપૂર. ૩૩
સઉ અક્ષર સંપૂરણ થયા, હરી ગુરૂ સંતે કીધી દયા;
અક્ષર અક્ષર આતમ બોધ, જો સમજે તો ટળે વિરોધ. ૩૪
સંવત અઢાર બત્રીશની સાલ, ચૈત્ર સુદી સાતમ સોમવાર,
સંધેસર સાધુનું ગામ, ઠાકોર કુંજ બિહારી નામ;
પ્રીતમ પ્રેમે અક્ષર કહ્યા, હરી ગુરૂ સંતે કીધી દયા. ૩૫

પ્રીતમદાસના મહિના.

રાગ ગરબી. ૩

માસ ૧ લો.

કારતકે કર્મ નિવાર, કહું તે માટેરે;
આવ્યો લક્ષ ચોરાશી વાર આણી વાટેરે. ૧
તું જન્મ મરણ અવતાર, બહુ અવતરિયોરે;
તોય નાવ્યો પંથનો પાર, ફેરા બહુ ફરિયોરે. ૨
તારો જન્મ અવર્થા જાય, જીવ અભાગીરે;
તારૂં આયુષ ઓછું થાય, જોને જાગીરે. ૩
તેં ભજન ઉપર ભાવ, કે દિ ન કિધોરે;
તેં સંત સમાગમ લાવ, કાંઈ ન લીધોરે. ૪
તુંને રામ નામનો રંગ, અંગ ન આવ્યોરે;
તેં સુપનામાં સત્સંગ, દાસ ન કાવ્યોરે. ૫
તેં અવનીમાં અવતાર, એળે ખોયોરે;
કહે પ્રીતમ ચેત ગુમાર, જન્મ વગોવ્યોરે. ૬

માસ ૨ જો.

માગશરે મૂરખ ચેત, હીમત્ય રાખીરે;
તારો અવસર જાય અચેત, જોને જાગીરે. ૧
તારા પંડમાં કરયો પ્રવેશ, જરા દુઃખ લાવીરે;
તારા કાળા તજીને કેશ, સફેતી આવીરે. ૨
તારાં ગળે નાશિકા ને નેણ, લાઠી કરમાંરે;
તારૂં બોલ્યું ન માને વેણ, ગણે નહી ઘરમાંરે. ૩
તારે ઘરથકિ નવલો નેહ, નઉતમ નારીરે;
તુંને તજવા બેઠિ તેહ, પ્રેહ વિસારિરે. ૪
તારો બોલતાં ફગે છે બોલ, સુણે નહીં કાનેરે;
તારો ભાગી પડયો સૌ તોલ, કોઈ ન માનેરે. ૫
તું હવે કરિ લે હેત, હરિની સાથેરે;
કહે પ્રીતમ ચિત્તમાં ચેત્ય, આવે ધાત્યેરે. ૬.

માસ ૩ જો.

પોષે ઓષડ એક, અંગ ન લાગેરે;
જો ઉપાય કરે અનેક, પિડા ન ભાગેરે. ૧
તારે વિષે થયું વિપરીત, ભીતર ભેદ્યુંરે;
તોય પિવા વધારી પ્રીત, મુળ ન છેદ્યુંરે. ૨
તુને જે આવે તે જોઈ, ઓષડ આપેરે;
એવો વૈદ મળ્યો નહીં કોઇ, રોગને કાપેરે. ૩
કોઇ સાચા મળે સુખ થાય, ભવદુઃખ ભાગેરે;
તારો રોગ જન્મનો જાય, વાર ન લાગેરે. ૪
તારૂં શૂલ સમૂળું જાય, વેદના વળતેરે;
જેમ પીવે તેમ રસ પાય, સુખની સરતેરે. ૫
તારી હોય ભ્રમણા ભંગ, કર્મને કાપેરે;
કહે પ્રીતમ સાધુ સંગ, સદા સુખ આપેરે. ૬

માસ ૪ થો.

માહા વાયકનું જ્ઞાન, જેને જડીયુંરે;
તેને જીવ ઇશ્વરનું ભાન, પાછું પડીયુંરે. ૧
તેને ભાગી ભીન્ના ભીન્ન, વસ્તુ વિચારીરે;
રસરૂપ હરિમાં લીન, દીસે દેહ ધારીરે. ૨
ચીત્રામણ તરૂછાંય જેવી દીસેરે;
એક અહી લખ્યો તે માંય, એ કેમ પીસેરે. ૩
એ જડ નહીં ચૈતન્ય, સેજ સ્વરૂપિરે;
એમ તત્વદર્શીનું તંન, અમલ અરૂપીરે. ૪
એને કરે કલ્પના કોણ, પ્રગટ પોતેરે;
જેમ ગળ્યું ઉદકમાં લુણ, જડે નહીં જોતેરે. ૫
તેને નહિ સંસે લવલેશ, આપા પરનોરે;
કહે પ્રીતમ એ ઉપદેશ, ગુરૂના ઘરનોરે. ૬

માસ ૫ મો.

ફાગણ ફુલ્યો ફુલ, કૈવલ્ય કેરોરે;
રમે લેહેર તોરંગિ લાલ, રંગ ઘણેરોરે. ૧
આ જ્યાં જોઉં ત્યાં તેમ, થઇને વિલસોરે;

તેને કળી શકે કહો કોણ, આપે ઉલસોરે. ૨
પશુ પક્ષી નરનાર, છે બહુ નામિરે;
એવો આદ્ય પુરૂષ અપાર અંતરજામિરે. ૩
તેને જાણે કોઇ વીરલાજન, ત્રીગુણ ત્યાગીરે;
એનું દિસે રૂપ અખંડ, સમાધી લાગીરે. ૪
અરસ પરસ થયો એક, સાગર લેહેરીરે;
એના દીસે ઘાટ અનંત, ન પડે ન્યારીરે. ૫
પટતંતુ નહિ હોય, દુગ્ધા એ ટાળોરે;
કહે પ્રીતમ અન્તર નહિ કોય, વસ્તુ ન્યાળોરે. ૬

માસ ૬ ઠો.

ચેતરે ચીત્ર વિચિત્ર, વાહાલો બીરાજેરે;
ભર્યો બાહ્યાભીંતર બ્રહ્મ, ઘટમાં ગાજેરે. ૧
કોઇ ધરે એકાંતે ધ્યાન, આસન વાળેરે;
તેમાં ચઢે ચોગણું માન, ગરવ ન ગાળેરે; ૨
કોઇ કુંભ કરે છે વાસ, પવન ચઢાવેરે;
કોઇ અમ્રત પિવાની આશ, જિભ વધાવેરે. ૩
કોઇ ધોતિ નેતિ ધ્યાન, સાધન સાધેરે;
તોય ટળે નહિ અભિમાન, વાસના વાધેરે. ૪
કોઇ દમે રાત ને દીન, કસોટી કરવીરે;
જો બાળે વાસના બીજ, ટળે દેહ ધરવીરે. ૫
રહે ભજનમાં સોઇ, સેજ સમાધીરે;
કહે પ્રીતમ કરે નહિ કોઇ, એમ ઉપાધીરે. ૬

માસ ૭ મો.

વશાખે વીચાર, આદ્ય અનાદેરે;
કંઇ પતિત પામ્યા પાર, સંત પ્રસાદેરે. ૧
તું સંતચરણ રજ લેય, જીવન જાણીરે;
તું તન મન અરપી દે, ઉલટ આણીરે ૨
તું એકમેક ગુલતાન, મતામાં રેહેનેરે;
એવિ સેજ દશા નીશદીન, સમજી લેનેરે. ૩
તારા તનના તાપ ટળે, ન પિડે હૃદામાંરે;

તારા તનમાં એમ, મળે માહા પદમાંરે.
એક બ્રહ્મ ભર્યો ભરપૂર, સચરાચરમાંરે;
તેનું નીરખી જોજે નૂર, નારીનરમાંરે, ૫
તેને રુપ રંગ નહિ કાંઇ, નીરાલંબ ભરીયોરે;
કહે પ્રીતમ એ ઉનમાન, અખંડ બ્રહ્મ દરિયોરે. ૬

માસ ૮ મો.

જેઠ પદાર્થ જોઇને રંગ લાગ્યોરે;
મારી બળ બુદ્ધિ સૌ ખોઇ, સંસે ભાગ્યોરે. ૧
આદ્ય સનાતન એક, સઘળે સરખોરે;
તું નિસંક થઇ નિરોષ, નિજ પદ નિરખોરે ૨
એને જનક સનક શુકદેવ, તેને જાણેરે;
તેના અંતર ટળ્યા અહંમેવ, મહા રસ માણેરે. ૩
જેણે પ્રીછી પરાને પાર, તેનું વપુ કેવુંરે;
જેવું શ્રીફલ સાકર સાર, સમઝી લેવુંરે. ૪
તેની ગોટલી સોટલિ સહિત, સર્વે મીઠુંરે;
એક દેહાતીત વિદેહ, દ્વૈત ન દિઠુંરે. ૫
એવો અકળ પુરૂષ અવિનાશ, બળવંત બળીયોરે;
કહે પ્રીતમ પ્રગટયો પાસ, અંતર ટળીયોરે. ૬

માસ ૯ મો.

આવ્યો માસ અસાડ, અમૃત વરસેરે;
તું અનુભવિ આંખ્ય ઉઘાડ, આતમ દરસેરે. ૧
એક સન્મુખ સભર ભર્યો, સાગર મોટોરે;
તે મધ્યે જીવ કર્યો, જુગ પરપોટોરે. ૨
તેની ઉઠે લેહેર અનંત, અનંત ઠેકાણેરે;
તે સુખમાં ઝીલે સંત, જકત ન જાણેરે. ૩
તે જીવન મુક્તા જેહ, જક્તથી ન્યારારે;
તેને તપે નહિ ત્રિવિધ તાપ, શિતળ અંગ સારારે. ૪
આ બ્રહ્માનંદ ભરપૂર, સુખનો ભરીયોરે;
જેમ રવિને તેજે જરૂર, તપે નહિ દરિયોરે. ૫
એવો માહા દશાનો મર્મ, અનુભવ આવ્યોરે;
કહે પ્રિતમ છે પરિબ્રહ્મ બંધનમાં નાવ્યોરે. ૬

માસ ૧૦ મો.

શ્રાવણ સુરતનો ખેલ, નુરતમાં આણોરે;
હવે થૈ રહી રસનિ રેલ, જથારથ જાણોરે. ૧
કરી રહ્યા નિજ ઠોર, ઘટમાં ગાજેરે.
એ ઉન્મુનિ આઠે પોહોર, અલખ વિરાજેરે. ૨
નિરાલંબ નિરાધાર, કર્મ ન લાગેરે;
આ સૌ મોહ રહ્યા સંસાર, સોહં બ્રહ્મ ધાગેરે. ૩
જેણ જાણી પોતાની જાત્ય, પાંચ પચીસેરે;
જેમ દગ્ધ પટોળે ભાત, એવી દીસેરે. ૪
તે વરતાય નહી પેહેરાય, જોયા જેવિરે;
તે દુર થકિ દેખાય, મોહ્યા જેવીરે. ૫
તેના દેહના દોષ વિકાર, દહ્યા બ્રહ્મ અગનેરે;
કહે પ્રીતમ મળે એક તાર, ગાજે ગગનેરે. ૬

માસ ૧૧ મો.

ભાદ્રપદ બ્રહ્મરૂપ, જેને ભાસેરે;
તેને કોણ પડે ભવ કૂપ, તત્વ તપાસ્યેરે. ૧
ઇચ્છા થકિ અવતાર, કૈવલ્ય કિધોરે;
એવો મન કલ્પિત સંસાર, માનિ લીધોરે. ૨
જેમ અમાસે આકાશ, ચંદ્ર કે'વાનોરે;
એમ નિશ્ચે જગતનો નાશ, નથી રહેવાનોરે. ૩
આ મૃગજળ લેહેરિ થાય, દિનકર દાઝેરે;
તેમાં પશુ પછાડે પાવ, પિવા કાજેરે. ૪
[illegible]ં રામ જગતને જાણુ, મિથ્યા માનેરે;
[illegible]મ નિર અડે હોય હાણ, કાગળ પાનેરે. ૫
[illegible]ા બન્યો બાજિગરનો ખેલ, ખુબ સ્વરૂપેરે;
[illegible]ન પ્રીતમ મમતા મેલ, રહ્યા નિજ રૂપેરે. ૬

માસ ૧૨ મો.

આ સોહં બ્રહ્મ રમે, સકળ ઘટ સ્વામિરે;
પોતે પોતાને મન, અંતર જામીરે. ૧
જ્ઞાન ઉજાગર જેહ, અનસે જોગીરે;

તે વસ્તુ રૂપ વીદેહ, બ્રહ્મરસ ભોગીરે. ૨
એવા સુખના સાગર સંત, આનંદકારિરે;
તે વીખ્યાતા વેદાંત, પર ઉપકારીરે. ૩
ત્યાં વાગે અનહદ નાદ, આઠે પોહોરેરે;
તે શ્રુતિતણું સિદ્ધાંત, ચાલિ જોનેરે. ૪
કોઇ શીખે સુણે ને ગાય, ગુરૂગમ આણીરે;
તે નર તદરૂપે થાય, એ એધાણીરે. ૫
આ સદગુરૂ સંતનો પ્રસાદ, સમર્થ સ્વામિરે;
જન પ્રીતમ અણુછતો ગાય, ચરણ ચીત્ત નામીરે. ૬

સોરઠ રાગના મહિના.

દોહા.

સદ્ગુરૂને શરણે નમું, માગું પ્રેમ પ્રસાદ;
દયા કરીને દીજીએ, હરિરસ અમૃત સ્વાદ. ૧
વાણિ શકે નહિ વર્ણવી, સદગુરૂ કેરૂં સ્વરૂપ;
મન બુદ્ધિ પોચે નહિ, ઉપમા રહિત અનુપ. ૨
પ્રથમ ગુરૂણ પ્રેમસુ, વંદુ સદગુરૂ ચરણ;
તાપ ટળે સંસારના, મટે જન્મને મરણ. ૩

રાગ સોરઠ.

સાંભળ શુદ્ધ ચીત્તે કરિ, હરિના ગુણ જ્ઞાન;
પ્રીત સહીત નીત્ય નાથનું, રૂદીયે ધરોને ધ્યાન. સાં૦
ગુરૂપદ પંકજ પૂજતાં, ચૌદ લોક પુજાય;
શીવ વિરંચીને સારદા, ગુરૂના જશ ગાય. ૧
હોય અંતઃકરણ ઉજળાં, તિમર ટળી જાય;
સર્વે તે લાગે સુઝવા, પદરજનો મહિમાય.
જપ તપ તીરથ જોગનું, ફળ જે રે કે'વાય;
પ્રિતમ સદ્ગુરૂ સેવતાં, સર્વે સુખ થાય. ૨
(દોહા)સદ્ગુરૂ સંત કૃપા થકી, ઉપજે નિર્મળ જ્ઞાન;
શુદ્ધ ચૈતન્ય તુરિયા પદે, રહે નિરંતર ધ્યાન,
(સોરઠ)કારતકે ચિત્ત ચેત્યો નહિ, ઘડિ લાખેણી જાં
વળતિ વીચારીશ જીવડા, પછે કાં પસ્તાય. સાં

જોરે જાણું તો બાંધજે, પાણિ પેહેલીરે પાળ;
નીર ગયે નહિ નિપજે, શીર તાકે છે કાળ. સાં૦ ૨
કાયા કુસમ છે કારમી, વેગે વણસીરે જાય;
અમર થાય જેમ આતમા, એવો કરજે ઉપાય. સાં૦ ૩
સંત સમાગમ કિજીયે, મુકી મનનીરે તાણ;
કહે પ્રીતમ તું પ્રિછજે, ઈછજે કલ્યાણ. સાં૦ ૪
દોહા—મનના પરપંચ મુકજે, કરજે તત્વ વિચાર;
રત્ન પદાર્થ જન્મ છે, નહી આવે વારમવાર. ૧
સોરઠ—માગસરે માથા ઉપરે, મોટું મરણનું સાલ;
મારગ વહે છે ઉતાવળો, કોઈ આજ ને કાલ. સાં૦ ૧
અંતે નહી કોઇ કામનું, રામનું લેને નામ;
એક ઘડિ ન વિસારીયે, સુખસાગર શ્યામ. સાં૦ ૨
જુઠિ બાજી જોઇને, આવિ મનમાંરે ભુલ;
રૂડાં રંગે રળિયામણાં શિમળાનાં ફુલ. સાં૦ ૩
સુત વિત મંદિર સુંદરી, સુખસ્વપન વિચાર;
કહે પ્રિતમ સહુ કારમું, દિસે દીન ચાર. સાં૦ ૪
દોહા—મોતિ ઉસ ઉદકનાં, તેના હાર ન થાય;
મિથ્યા મનમોદક કરે, તેણે ભુખ ન જાય. ૧
સોરઠ—પોષે પ્રાણિ પ્રિછશે, જેને ગુરૂગમ થાય;
પરમારથ પાકું રત્ન છે, જાણિ કરજે ઉપાય. સાં૦ ૧
અણછતું આપું માનીને, દુઃખ પામે અપાર;
શ્વાન સમાન આ જીવ છે, વહે શકટનો ભાર. સાં૦ ૨
સામગ્રી સૌ હરી તણી, ભોગવે સંસાર;
મારૂં મારૂં કરિ રહ્યા, તેણે ખાયેછે માર. સાં૦ ૩
તન મન જેણે સોંપિયું, સદગુરૂજીને હાથ;
કહે પ્રીતમ તે પામિયા, સ્વપદનો સાથ. સાં૦ ૪
દોહા—તજશે આપુ આપદા ભજશે પૂરણબ્રહ્મ;
એક પલકમાં પ્રલે થશે કોટિ જન્મનાં કર્મ. ૧
સોરઠ—મહામહિને માયાતણો મર્મ જાણશે જેહ;
ભુલવણીમાં ભમે નહી તરે ભવજળ તેહ. સાં૦ ૧
બાજીગરનો બાળકો ગ્રહે હાથ ભુજંગ;

ઓખદ બુટિને ઓળખે વિષ વ્યાપે ન અંગ. સાં૦ ૨
નામ અમિરસ જે પિયે તે તો અમર થાય;
જન્મ મરણની આપદા તેતો તત્ક્ષણ જાય. સાં૦ ૩
અજ ઉમયાપતિ અહીપતી જપે નિશદિન જેહ;
અનંત કોટિ ગ્રહી ઉધર્યા પ્રિતમ પ્રિછે તેહ. સાં૦ ૪

દોહા—સદ્‌ગુરૂ શબ્દ વિચારતાં, પ્રગટે જ્ઞાન પ્રકાશ;
રવી ઉગે રજનિ ટળે, હોય અવિદ્યા નાશ. ૧

સોરઠ—ફાગણ ફુલ્યો સોહામણો ફુલ્યો જુજવિ ભાત;
જોયાની રચના ઘણી, રંગ જુજવિ જાત. સાં૦ ૧
વિવિધ પેરની વાસના ઉઠે અનંત અપાર;
મન ભમરો ભોગી થયો રહ્યો વાસના મોઝાર. સાં૦ ૨
ઠોર ઠોર દ્રુમ ઢાંકીયા આશા અમરવેલ;
નવપલ્લવ નૌતમ સદા કોકીલા કરે કેલ. સાં૦ ૩
લિલા લલીત સોહ્યામણિ શોભાનો નહી પાર;
જન પ્રીતમ એવું જોઇને રિઝયો રૂદીયા મોઝાર. સાં૦ ૪

દોહા—નિર્મલ નેણે નિરખતાં દરસે નિજ દેદાર;
સાગરથી સહુ ઉપજે લેહેરી લોઢ અપાર. ૧

સોરઠ—ચૈતરે ચિત્ત ચિદરૂપમાં થઇ રહ્યું તદલિન;
નિમિશ માત્ર ન્યારૂં નહીં, જેવું જળમાં મીન. સાં૦ ૧
ચૈતન સિંધુમાં ઝીલતાં થયું શુદ્ધ શરીર;
સર્વેશ્વર સહુને વિષે જેમ મણકામાં હિર. સાં૦ ૨
જેને આધારે સહુ રહ્યું પિંડ ને બ્રહ્માંડ;
સચરાચર શોભી રહ્યો અવીનાશી અખંડ. સાં૦ ૩
બ્રહ્મ જથારથ ભાળતાં ભાગી મનની ભ્રાંત;
પ્રીતમ પ્રીછે પાધરૂં થાય સમજ્યે શાંત. સાં૦ ૪

દોહા—સત ચિત્ આનંદ સર્વમાં ભરી રહ્યો ભરપૂર;
દિન રજનિ રહે રંગમાં વરસે નિર્મળ નૂર. ૧

સોરઠ—વૈશાખે જોતાં વેદમાં મહા વાયકનું જ્ઞાન;
તત્વ મસિ તે તુંજ છે, અળગો નહીં અન્ય. સાંભળ. ૧
જેમ વાયુને ખોળે વંટોળીયો એમ ઇશ્વરને જીવ;
વસ્તુ વિચ્યારે એક છે સમસુત્ર સદૈવ. સાં૦ ૨

અરસપરસ રહે એકમાં જેમ તરણીમાં તેજ;
ભિન્ન નહિ એમ બ્રહ્મથિ ઓળખે પદ એજ. સાંભ. ૩
સરીતા સાગરમાં રહે સાકરમાંહિ મીઠાઇ;
પ્રીતમ પુષ્પમાં વાસના એવી ગુરૂગમ પાઇ. સાંભ. ૪
દોહા—પટતંતુ ન્યારો નહિ, જેમ હાટકના હાર;
જડ ચૈતન જુગદીશમાં, તેજ પુંજ એક તાર. ૧
સોરઠ—જેઠે જન્મ સુફલ થયો જાણ્યા શ્રી જુગદિશ;
અખિલ ભુવનનો આતમા ગુણમાયાનો ધિશ. સાંભ. ૧
વિશ્વ વિચિત્ર છે જે વડે કરે રંગ કલોલ;
થંભવિના થંભાવિયું બ્રહ્માંડનું ગોળ. સાંભ. ૨
રમવાને બાજી રચી ધરિ નવ નવાં રૂપ;
સંશે શોક સ્વભાવથિ થયો જીવ સ્વરૂપ. સાંભ. ૩
વિષવૃત્તિને અંતરે અવરાયો અનંત;
પ્રિતમ પોતાને વિસરી કરી પરસું પ્રીત. સાંભ. ૪
દોહા—અંતરજામી આત્મા મીથ્યા માન્યો ગર્વ;
માયાને પડદે રહિ મોહ પમાડયું સર્વ. ૧
સોરઠ—અષાડે અમૃતતણો વરશ્યો વરસાત,
હરિ હરિ સઘળે થઇરહ્યો સ્થાવર જંગમ જાત. સાંભ. ૧
ચિત્ત ચાત્રુક રંગે રટે બોલે મન મોર;
જ્યાં ત્યાં ચૈતન્ય બ્રહ્મના ઉલટયા અંકોર. સાંભ. ૨
સુખસાગર સેજે છલ્યો સરિતા સુભસાર,
બ્રહ્મ નીરંતર જળ ભર્યો કોણ પામે પાર. સાંભ. ૩
માણે મછ મગર થઈ મરજીવાસંત;
પ્રીતમ પળ ન્યારા નહિં રસીયા રસવંત. સાંભ. ૪
દોહા—મહા મુક્ત જાણે જુક્તને જે આપે અદ્વૈત;
અણું લગી આકાશવત સ્વેપદ શબ્દાતિત. ૧
સોરઠ—શ્રાવણ સાધન શું કરૂં સમરણ ને ધ્યાન,
અહંકરતારે ઉઠી ગઈ થયું સર્વ સમાન. સાંભ. ૧
પંચકોશ પિંડ હું નહિ, નહિ અંતસ્કરણ;
ઇંદ્રિ અવસ્થા ઉરમી નહી, નહી વેશ ને વરણ. સાંભ. ૨
જીવ નહિ ઈશ્વર નહિ, નહિ માયા ને માન,

ત્રિધા નહિ ત્રિગુણ નહિ, નહિ જ્ઞાતા ને જ્ઞાન. સાંભ. ૩
સોહં પ્રકાશક સર્વનો સાક્ષાત્ શુદ્ધ સ્વરૂપ;
પ્રિતમ તે પરમાત્મા એ છે અકળ અરૂપ. સાંભ. ૪
દોહા—ચિન્હ ચરીત્ર જેને નહિ, સહુનો પ્રેરક સોય;
પ્રીતમ તેને પ્રીછતાં આવાગમન ન હોય. ૧
સોરઠ—ભાદરવો એકરસ ભર્યો સચરાચર માંહી,
પ્રલે સમે પાણીવિના દીસે નહિ કાંઈ. સાંભ. ૧
કોર કિનારો પાળી નહિ નહિ આવરણ આડ;
એક ચિદાનંદ જોઇને છળ વિદ્યા છાડ. સાંભ. ૨
સ્વતંતર અંતર નહિ બાહ્યાભ્યંતર બ્રહ્મ;
એમ જાણે ઉપાસના એછે મોટો મર્મ. સાંભ. ૩
બ્રહ્મનિષ્ઠા પળ નવ ચળે અનિનતા એહ;
પ્રિતમ પુરણ બ્રહ્મશું જેને સાચો સનેહ. સાંભ. ૪
દોહા—દ્રષ્ટ પદાર્થ જેટલું તેનો થયો અભાવ;
મન મળ્યું તુરિયા પદે તેશું બન્યો બનાવ. ૧
સોરઠ—આસોહં લીલા અખંડ છે નિરખી નિરધાર,
બોધ વળ્યારે આનંદના સુખ સિંધુ અપાર; સાંભ. ૧
ઈછા ટળી ઇંદ્રલોકની અજપદ ને કૈલાશ;
નહિ વૈકુંઠની વાસના ભાળ્યો બ્રહ્મવિલાસ. સાંભ. ૨
અધિકારીને આવશે સમજણની સાન;
મુક્ત થઈ સુખ માણશે મુકી દેહાભિમાન. સાંભ. ૩
સદ્ગુરૂની કિ્રપાથકિ ઉપન્યો આનંદ;
પ્રીતમ તે પદ પામીયા જ્યાં નહિ સુર્યને ચંદ્ર. સાંભ. ૪
દોહા—જાણવું હતું તે જાણીયું હવે નથી જાણવું કાંઇ,
પોતે પોતામાં ભળ્યો, જેમ પાલો પાણિમાંહિ. ૧
સોરઠ—ઉત્તરસંડે આદર કર્યો રચિયા બારે માસ;
ખુંટજમાં પુરા કર્યા, આણી અંગ ઉલ્લાસ. સાં૦ ૧
સોરઠ રાગ સોહામણો સુંદર છે શુભ સાર;
અક્ષર અક્ષર અતિઘણો અનુભવનો ભંડાર. સાં૦ ૨
સંવત અઢાર આડત્રિસમાં કીધો એહ વિચાર;
ચૈતર વદી તીથિ સપ્તમી ઉત્તમ છે ગુરૂવાર. સાં૦ ૩

ગાય શિખેને સાંભળે કરે રૃદિયે વિચાર,
કહે પ્રીતમ તે પામશે સંશય નહી લગાર. સાં૦ ૪

પ્રિતમદાસના મહિના. ૩

કારતકે કાં ચેત્યો નહિ મુઢ ગમારરે આ અવસરમાં;
જનમ ધરિ ન જાણ્યા જુગદાધારરે, આ અવસરમાં. ૧
શા માટે તેં ભુમિ ભારે મારીરે આ અવસરમાં;
અમુલખ હરી હીરો તું બેઠો હારીરે આ અવસરમાં. ૨
દસ મસવાડા માતાને દુઃખ દિધુંરે આ અવસરમાં;
જનમ ધરિને સાધન કાંઇ નવ કીધુંરે આ અવસરમાં. ૩
ગનોઉ જેણે ગિરધરલાલ ન ગાયારે આ અવસરમાં;
કહે પ્રિતમ વસ્તીમાં તે લુટાયારે આ અવસરમાં. ૪
માગશરે મહા દુઃખ વેઠિ કીધી મેહેરરે આ અવસરમાં;
તેં પ્રભુને તે શે ન સંભાર્યા ઘેરરે આ અવસરમાં. ૧
જઠરામાં તુંને જતન કરિને રાખ્યોરે આ અવસરમાં;
અચેત નર તારી શે ન ઉઘડી આંખ્યોરે આ અવસરમાં. ૨
નેન નાસિકા શ્રવણ આગે શ્રીકારરે આ અવસરમાં;
મનુષા દેહનું મુળ નહિ નિરધારરે આ અવસરમાં. ૩
તે પ્રભુનો તું ગુણ ઓસીંગણ ન થયોરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રીતમ તેનો જનમ અકારજ ગયોરે આ અવસરમાં. ૪
પોસે પામર પ્રાણી કાંઈ ન પ્રીછે રે આ અવસરમાં;
હરીપદ મુકી માયા સુખને ઇછેરે આ અવસરમાં. ૧
કામ ધામને ધનને કાજે ધાયોરે આ અવસરમાં;
હરી નવ જાણ્યા પ્રથમ ખોટો પાયોરે આ અવસરમાં. ૨
તેમ તેમ તૃષ્ણા વાધી ગઇ વિપરીતરે આ અવસરમાં;
ન કર્યો સતસંગ રાખિ કુળની રીતરે આ અવસરમાં. ૩
સત્સંગત દુર્લભ છે હરિહર અજનેરે આ અવસરમાં;
પ્રીતમના સ્વામિને ભાવે ભજનેરે આ અવસરમાં. ૪
માહામહિને માયારસ ચાખ્યો મુઢ ગુમારરે આ અવસરમાં;
ગર્વતજી નવ ગાયા અખીલાધારરે આ અવસરમાં. ૧
જેને હરી માર્ગનો મર્મ ન લાધ્યોરે આ અવસરમાં;
તે પ્રાણીએ ફોગટ ફેરો ખાધોરે આ અવસરમાં. ૨

અપરાધી અહંકારે ઉંધું વાળ્યુંરે આ અવસરમાં;
હરીફ થઇને હાથે હારદ એળુંરે આ અવસરમાં; ૩
સદ્‌ગુરૂ સંગે સરવાળો ન સાધોરે આ અવસરમાં;
પ્રિતમ પોતાના મનને પરમોદોરે આ અવસરમાં. ૪
ફાગણ મહીને ફુલ્યા નવરંગ ફાગરે આ અવસરમાં;
કોઇક લાભ કમાશે હરીના લાલરે આ અવસરમાં. ૧
સંસાર સોદો સમજે તેને સારરે આ અવસરમાં;
નીકર અંતે ઉગરવાની છારરે આ અવસરમાં. ૨
જે જેમ આવ્યું તે તેમ જાશે સૌ કોયરે આ અવસરમાં;
કોઇક કમાશે કોઇક જાશે ખોઇરે આ અવસરમાં. ૩
હરીને ભજતાં આવે ભવનો પારરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રીતમ એવું ઉર અંતરમાં ધારરે આ અવસરમાં. ૪
ચૈતર ચંચળ ચપળ ચીત્તના ચાળારે આ અવસરમાં;
રૂદીએ રાખો રામ રટણની માળારે આ અવસરમાં. ૧
કામ ક્રોધ મદ લોભની લેહેર ન લાગેરે આ અવસરમાં;
જેનું મન પ્રોયું પુરણ બ્રહ્મને ધાગેરે આ અવસરમાં. ૨
મુલ પ્રણવ ધુન્ય સનેહધરી સાંભળીએરે આ અવસરમાં;
ભજન કરિને બ્રહ્માનંદમાં ભળિયેરે આ અવસરમાં. ૩
અખંડ સુરતિ સેજ સમાધિ લાગેરે આ અવસરમાં;
પ્રીતમ પ્રભુને ભજતાં ભવદુઃખ ભાગેરે આ અવસરમાં. ૪
વૈશાખે તો વસમિ છે એની વાટરે આ અવસરમાં;
અઘરી આંટીઆંડા ઓઘટ ઘાટરે આ અવસરમાં. ૧
કાચા પોચાનું તો નથી ત્યાં કામરે આ અવસરમાં;
શુરાપુરાનો એ છે સંગ્રામરે આ અવસરમાં,
પુરા હોય તે પુરણ પદને પરસેરે આ અવસરમાં;
મરજીવા થઇને બ્રહ્મરંધ્રે હરી દરસેરે આ અવસરમાં. ૩
દસે નાદનાં ગડગડિયાં નીશાનરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રિતમ પદ પામેછે નિરવાણરે આ અવસરમાં. ૪
જેઠે ઠેઠ ઠરી બેઠા ઠેકાણેરે આ અવસરમાં;
જે જન જીવ ઇશ્વરના પરિથા જાણેરે આ અવસરમાં. ૧
દેહાતિત પણ દિસંતા દેહધારીરે; આ અવસરમાં;

ચઢી ન ઉતરે લાગિ બ્રહ્મ ખુમારીરે. આ અવસરમાં. ૨
તેને અવતરવાની શાંની આશરે આ અવસરમાં;
સાક્ષાતરૂપિ સઘળે તેનો વ્યાપરે આ અવસરમાં. ૩
સહુના પ્રેરક સહુના મનની જાણેરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રિતમ ત્યાં ઉપમા કેહેની આણેરે આ અવસરમાં. ૪
અશાડમાસે પુનરપિ નાવે તેહરે આ અવસરમાં;
જેને નિરખે નારાયણશું સ્નેહરે આ અવસરમાં. ૧
રવિનાં કીરણ સરિખી તેહનિ કાયરે આ અવસરમાં;
દેહદમનનાં દુખડાં ફરિ ન થાયરે આ અવસરમાં. ૨
ગતિ કરે તે સપ્તદ્વિપ નવખંડરે આ અવસરમાં;
લોક ચતુરદસ એકવિશમો બ્રહ્માંડરે આ અવસરમાં. ૩
જળ સ્થળ જંગમ સઘળે તેનો વ્યાપરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રીતમ એ કરતા હરતા આપરે આ અવસરમાં. ૪
શ્રાવણ શ્રવણ મનન નીદિધ્યાસન કરીયેરે આ અવસરમાં;
બાકી સરવે પ્રપંચને પરહરિએરે આ અવસરમાં. ૧
સતસંગ કરતાં તરિએ ભવ સંસારરે આ અવસરમાં;
વીષ ન વ્યાપે કાપે કોટિક પાપરે આ અવસરમાં. ૨
હરીકથા કીરતન કળજુગમાં કરિયેરે આ અવસરમાં;
ધીરા રહીને ધ્યાન ધારણા ધરિયેરે આ અવસરમાં. ૩
જોગ જુગતીસે સદા સ્મરણમાં રહીએરે આ અવસરમાં;
પ્રિતમ પ્રભુને ભજતાં પાવન થઇયેરે આ અવસરમાં. ૪
ભાદરવે ભરપુર હરિને ભાળોરે આ અવસરમાં;
હું મારૂં અહંકાર રૂદેથી ટાળોરે આ અવસરમાં. ૧
તૃણ માત્ર તો હરિવિના નવ હાલેરે આ અવસરમાં;
કિડી કુંજર ચૈતનતાએ ચાલેરે આ અવસરમાં. ૨
કિટ ઇંદ્ર તો આતમ દ્રષ્ટે એકરે આ અવસરમાં;
ગુરૂગમ જોઇએ જ્ઞાન વિવેકરે આ અવસરમાં. ૩
ગુરૂ ગોવિંદના ઘરની જેને ગમરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રીતમ એ છે જેમનું તેમરે આ અવસરમાં. ૪
આસોહંગ બ્રહ્મ ભજો રૂદીયા મોજારરે આ અવસરમાં;
ઉઠે અજપા ખટ એકવિસ હજારરે આ અવસરમાં. ૧

તે ઉપર છે અખંડ બ્રહ્મનો ખેલરે આ અવસરમાં;
ૐકારમાંહિ થઇરહિ રંગનિ રેલરે આ અવસરમાં. ૨
કોઇક જાશે રસીયા તે રસ પીવારે આ અવસરમાં;
જેમ ડુબકી મારે દરિયામાં મરજીવારે આ અવસરમાં. ૩
દિન દિન પ્રત્યે ચઢે ચોગણો રંગરે આ અવસરમાં;
કહે પ્રિતમ કરો સતગુરૂ સંતનો સંગરે આ અવસરમાં. ૪

મહિના ૪

શામળીયો ના આવ્યા રે કૈયર શું થયું;
મોહનજીએ માયા ઉતારી મન જો,
આવ્યાની આશા રે અમને છે ઘણી;
વાટડી જોતાં વીત્યા છે કંઇ દન જો. શા૦ ટેક.
માસ અસાડો આવ્યો નાવ્યા નાથજી;
કઠણ થયાં કંઇ નટવર નંદ કુમારજો;
કુણ ભાગ્ય કહીએરે મધુપુર ભામની;
કુબજાએ સાચે દીલે પુંજી ગોરજો, શામળીયો. ૧
શ્રાવણની શોભારે સૌથી છે ભલી;
હરિની લીલા હીંડોળા કહેવાયજો,
જસોદાનંદન વંદન સૌ સુરલોકનું;
જોતાં જુવતી જનમ વધાઈ ગાયજો. શામળીયો. ૨
ભાદરવે આવો તો ભાવે ભેટીએ;
ઋષી પંચમી વરાહજી અવતારજો,
રાધાઅષ્ટમી ઉત્તમ વામનદ્વાદશી;
આનંદ ઉત્સવ મંગળ સુખડું સારજો. શામળીયો. ૩
આસોનો આનંદ ન જાયે વર્ણવ્યો;
દીપ ઓછવ શરદ રાણીનો રાસજો,
એ સુખડું સંભારી દુઃખડું ઉપજે;
મુખડું જોવા મનમાં મોટી આશજો. શામળીયો. ૪
કાર્તિકનું વ્રત કરતી નાર કુંવારકા;
અરૂણ ઉદે જઇ જળમાં કરતી સ્નાનજો.
દોષ નિવારણ કીધો દેવ મોરારીએ;
વસ્ત્રહરણ કરી આપ્યાં છે વરદાનજો. શામળીયો. ૫

માગસરનો મહિમારે મોટો છે ઘણો;
વિભૂતિવરનવ કીધું ત્રીભુવન ભૂપજો.
ઉદ્ધવ અર્જુન પ્રત્યે પ્રભુએ એમ ભાખીયું;
બાર માસમાં માગસર મારૂં સ્વરૂપજો. શામળીયો. ૬
પોશ માસમાં ભાવે ભોજન કરાવીએ;
ઉર અંતરમા અમને એ અભિલાખજો,
મનગમતા લાવુંરે મેવા મીઠડા;
પ્રેમે રચીએ પેર પેરના પાકજો. શામળીયો. ૭
મહા મહિનો આવ્યોરે મોહનલાલજી;
વસંતપંચમી જનમ રમાનો જાણજો,
વૈષ્ણવ જનને ઘર ઘર વ્હાલ વધામણાં;
મંગળમૂળ મહારસ કેરી ખાણજો. શામળીયો. ૮
ફાગણને આવ્યોરે કેસુ ફુલીયા;
ફૂલડોળનો સુંદર પ્રેમ સોહાગજો,
કેસરને કેસુનાં કીજે છાંટણાં;
શામળીયાના સંગે રમીએ ફાગજો. શામળીયો. ૯
ચૈતરની ચતુરાઇ શકે કોણ વરણવી;
રામ જનમ જશ જીવ ચરાચર ગાયજો,
ભક્ત તણા ભય ભંજન પ્રભુજી પધારીયા;
નામ ઉચ્ચારણ કરતાં નિરભે થાયજો. શામળીયો. ૧૦
વૈશાખે પ્રહ્લાદની પીડા ટાળવા;
થંભ થકી હરી ધરીયું નૃસિંહ રૂપજો,
દાસ તણાં દુખડાંરે પ્રભુજી ટાળવા,
હાથે હણીયો હિરણ્યકશ્યપુ ભૂપજો. શામળીયો. ૧૧
જેઠ માસે મચ્છારૂપ તણી જળજાતરા;
ચંદનનો વાઘો ના કીધો ત્યાગજો.
પ્રીતમના સ્વામીરે ભાવે ભેટીયા;
ભામનીઓનાં કહીએ મહા બડભાગ્યજો,
શામળીઓ આવ્યારે આનંદ ઉપન્યો. ૧૨

મહિના. ૫

જી આવ્યો અસાડો માસરે, અતિ ગાજે ગગન આકાશરે;

મારો પ્રાણ પ્રભુજી પાસ, સાહેલી શામળીયો શે ન આવ્યારે.
સખી શ્રાવણ સરવડે વરસેરે, સોળ શણગાર ધરતી દરશેરે;
બપૈયા પીઉ પીઉ કરશે, સાહેલી.
આવ્યો ભાદરવો ભર ગાજેરે, બહુ વાજાં ગગનમાં વાજેરે;
દીનાનાથ વિના તન દાઝે. સાહેલી.
આવ્યો આસો ચંદ્ર અજવાળીરે, ગરબે સોહે કનકની જાળીરે;
ગાય ગોપી વચ્ચે વનમાળી. સાહેલી.
આવ્યો કારતક કુંજ વિહારીરે, ઘનશ્યામ પીતાંબર ધારીરે;
તમને ઇચ્છે છે અબળા નારી. સાહેલી.
આવ્યો માગસર મન અકળાયરે, તન વાલા વિના સુકાયરે;
જોબનીયું તો એળે જાય. સાહેલી.
પોશે ઘેર આવો ગીરધારી, તારી વાત જુએ વ્રજનારીરે;
હવે પૂરોને આશ અમારી. સાહેલી.
મહા મહિને હિમાળો હાલ્યો રે, સૂની સેજે શિયાળો ચાલ્યોરે;
વ્રેહે રાખ્યો રહે નહી ઝાલ્યો. સાહેલી.
ફુલ્યો ફાગણ શોભા સારીરે, શણગાર સજે સૌ નારીરે;
ગીત ગાય વસંત વિહારી સાહેલી.
આવ્યો ચૈતર ચંદન લીજેરે, અલબેલાને અરચા કીજેરે;
દયા આણીને દરશન દીજે. સાહેલી.
વૈશાખે આવો વનમાળીરે, મોરી આંબા ડંમરની ડાળીરે;
કોયલ બોલે છે કંઠ રસાળી સાહેલી.
જેઠે ઘેર આવો જદુવીરરે, સૌ નદીએ ખુટયાં નીરરે;
મન રાખી રહે નહી ધીર. સાહેલી.
સંસારમાં સાર કમાયારે, જેણે મગન થઇ જશ ગાયારે;
કહે પ્રીતમ માયાથી મૂકાયા, સાહેલી શામળીયો શે આવ્યારે.

અથ પ્રીતમની તિથીયો.

આમાં વસ્તુ અનોપછે, જાણે વિરલા જન કોય;
ભવવિષેરે ભટકે નહિ, જેને ગુરૂગમ હોય,
સતસંગ કિજેરે સ્નેહશું.

પડવાનિ આ સહુ સૃષ્ટિ છે, માટે હરિને તું જાણ્ય;
જે જન હરિને ભજ્યા નહિ, વાંઝપયોધર જાણ્ય. સ૦ ૨
બિજે શું મોહ્યો બાપડા, મિથ્યા માયા વહેવાર;
તે દેખી રખે રીઝતો, સુપના સરખો સંસાર. સ૦ ૩
ત્રિજે સદ્‌ગુરૂના શબ્દથી, ભવજળ પેલેરે પાર;
આવો દાવ આવે નહિ, મોઘો મનુષાવતાર. સ૦ ૪
ચોથા પદનીરે સંજ્ઞા, સદ્‌ગુરૂ શબ્દે સમઝાય;
જનમ મરણાનરે આપદા તેતો તતક્ષણરે જાય. સ૦ ૫
પંચમ સાર શિરોમણી જેણે જાણ્યા જુગદીશ;
સર્વ સરાહેરે તેહને વંદે વિભુ અજ ઈશ. સ૦ ૬
છઠે સમજ્યો નહિ નિજ આતમા કિધો અવર ઉપાય;
બિજ બોયાં બંબોલનાં અંબફલ ક્યાંથીરે થાય. સ૦ ૭
સાતમી સોમીકા જ્ઞાનની સદગુરૂ સેહેજે ચડાય;
સંશે શોક ભવ સોગના સર્વસ ભુલીરે જાય. સ૦ ૮
આઠે અંગરે જોગનાં સાધન કઠણ કહેવાય;
સદગુરૂ કેરારે શબ્દથી સેહેજે સુલભ થાય. સ૦ ૯
[illegible]વપલ્લવ દેહ દ્રુમમાં પક્ષિ બેઠાં છે બેય;
કોય કોયને દેખે નહિ આપ આપણા રંગમાં રેય. સ૦ ૧૦
દશ દલ પુષ્પની પાંખડી મધુકર બેઠો છે માંય,
સુખનો ભોગી ભાવે થયો જોખમ જાણ્યું નહિ કાંઇ. સ૦ ૧૧
એકદશામાં તું આવીને સદગુરૂ ભક્તિરે માણ્ય,
શિવ વિરંચીને સારદા જાયે જોડી કર પાણ્ય. સ૦ ૧૨
દ્વાદશસ્કંધમાં જે કહ્યું શ્રીમુખ શુકજીની વાણ્ય,
તેને તપાશી તું દેખજે ઉઘડે અનુભવ નિર્વાણ્ય. સ૦ ૧૩
[illegible]ે રસ પિતાં કંઇ તરિ ગયા ઉધર્યા અનંત ક્રોડ,
સદગુરૂ હરિનિ ઉપાસના બિજાં બંધન ત્રોડ. સ૦ ૧૪
ચૌદ ભવનમાં તું ચીનજે કરજે તત્વવિચાર,
પરપંચ મુકે તું પરહરિ સમજે સારમાં સાર. સ૦ ૧૫
પૂર્વ પુન્યે તું પામિયો સદગુરૂ કેરોરે સંગ,
પ્રીતમ પ્રેમે પાવન થયો ઉદે લાગ્યો હરિ રંગ. સ૦ ૧૬

અથ બીજી તિથિયો.

પડવાનો પ્રથમ જાણિને, ભજ ભાવે સારંગ પાણિને,
શું બેઠો આળસ આણિને, અજ્ઞાની અચેત,
આજ કાલ કરતામાં અવસર વિત્યો; કર હરિશું હેત,
મનમાં મરણથકિ મુર્ખ નથી બીતો. ૧
બીજે મન બાંધ્યું છે તારૂં, સમજ્યો નહીં નરનું સારૂં,
જેમ સો મણ તેલે અંધારૂં, અજ્ઞાનિ. ૨
તરિ જાતાં વાર કશી તારે, તું ફરિ ફરિ આવ્યો આરે,
તું જીતિ બાજી કાં હારે. અજ્ઞાનિ. ૩
ચોથો દેહ ચેતન તુરિયાનો, નહીં પાર જડે હરિ દયાનો,
રખે ગર્વ કરે ગુણક્રિયાનો. અજ્ઞાનિ. ૪
પંચતત્વમળી આ પિંડરચ્યો, નખશિખ સુખિમળમુત્ર પચ્યો,
હરિ વિસારી માયામાં મચ્યો. અજ્ઞાનિ. ૫
ષડવિકાર છેદીને નાખે, તું જોજે અનુભવનિ આંખે;
એક રામ રટણ રૂદિયે રાખે. અજ્ઞાનિ.
સ્વાત આવે તો તું સમઝીપેર, રખે અમૃત તજીને પિયે
ચિત નેણ વેણ તું રાખ્ય ઠેર. અજ્ઞાનિ.
અષ્ટાંગ જોગ જે સાધે છે, તોયે ક્રોધ વિરોધ મન વાધે
ભવ તરવા હરિને આરાધે છે. અજ્ઞાનિ.
નવધામાં એકે આચરશે, સંસાર સાગર સેહેજે તરશે;
તે ગર્ભવાસ શાને ફરશે. અજ્ઞાનિ.
દશલક્ષણ દાસાતણ ધરશે, ગુરૂ ઇશ્વરનિ ભક્તિ કરશે;
ચઢયો ચોળરંગ ક્યમ ઉતરશે. અજ્ઞાનિ.
એકદશા અવિલોકન કરજે, કાંઈ હરિવચન ચિત્તમાં ધર
પરમારથ પંથે પરવરજે. અજ્ઞાનિ.
દ્વાદશ અક્ષર ધ્રુવ જાપ જપ્યો, તે અચળ થઇ આકાશ તપે
હરિગુણ ગાયા તે કુણ છપ્યો. અજ્ઞાનિ.
તેરશનું તત્ત્વ જડયું જેને, બ્રહ્માનંદ બ્રહ્માંડ થયું તેને;
તે રાગ દ્વેષ કરશે કેને. અજ્ઞાનિ.
જુવો ચૌદલોક સચરાચરમાં, વ્યાપિક બ્રહ્મ નારી નર
તરૂ ફળમાંહિ ફળ તરૂવરમાં; અજ્ઞાનિ.

પુરણુપદ પામ્યા તે સાચું, એના કર્તવ્યમાં ન મળે કાચું;
કહે પ્રિતમ પ્રેમ ભક્તિ જાચું. અજ્ઞાનિ. ૧૫

તિથિઓ ત્રીજી.

પડવે એ પિંડ છે કાચોરે, પરમારથ પ્રિછો;
હરિગુરૂ સંતની સંગેરે આતમ લાભ ઇછો. ૧
બિજે બિજી વાતોરે, સહુ મનથી મેલો;
ચિતમાં ચેતિ ચાલોરે, આ અવસર છે છેલો. ૨
ત્રિજે ત્રણ ગુણનિરે, આવિછે આંટિ;
આગળ છે મહા અઘરીરે માયાનિ ઘાંટિ. ૩
ચોથે ચાર દિવસનોરે, દુનિયાનો લટકો;
તે સુખને સત્ય માનિરે, કાં ભવમાં ભટકો. ૪
પાંચમે પંચવિષેનુંરે, પરીબળ છે મોટું;
શુદ્ધ વિચારે વરતોરે, ખેલો માં ખોટું. ૫
છઠે છકયો ખટરસમાંરે, શઠ સમજ્યો નહી કાંઈ;
આઠ પોહોર એમ ઝીલેરે માયા જળમાંઈ. ૬
સાતમે સુરત નુરતસુરે, સાપવસું ખેલો;
મન ઇંદ્રિનિ માયારે, સહુ મનથી મેલો. ૭
આઠમે અખંડ વર વરિયેરે, ફરિયે નહી ફેરા;
ધ્યાન હરિનું ધરિયેરે, ટળે તાપ અનેરા. ૮
નોમે નથિ હરિ અળગારે, જુવો ગુરૂગમ જડશે;
અંતરમાં અનુભવનિરે, આંખ્યો ઉઘડશે. ૯
દશમે દશા પરવરિયેરે, વિહંગમ વાટે;
ગગન મંડલ ઘર કરિયેરે, માહા સુખછે માટે. ૧૦
એકદશામાં આવોરે, અમૃતરસ પિવા;
તિમર ટળિ જાય તારારે, પ્રગટે બહુ દિવા. ૧૧
દ્વાદશ આંગુલ દરશેરે, પરશે કોય પુરા;
અણિ અગરપર ખેલેરે, સાચા સંત સુરા. ૧૨
તેરશે તાર ન તુટેરે, લાગી તેસું તાળી;
ભલા ભલા મહા મુનીવરરે, રહ્યા ભાવે ભાળી. ૧૩

ચૌદશે એક ચરાચરરે, અખંડ અવિનાશી;
બાહ્યાભિતર ભરિયારે, જુવો તનમાં તપાશી. ૧૪
પુનમે પરમાત્મારે, પુરણ કરી પેખો;
એમવસે હરિ સહુમાંરે, હસ્તામલ દેખો. ૧૫
પંદર તથ્યો થઇ પરિરે, સિખે જો ગાય;
કહે પ્રિતમ તેના પિંડમાંર, પ્રભુ પ્રગટ થાય. ૧૬

તિથિઓ ૪.

હરિ સ્મરણ નિશદિન કીજે, પ્રેમસુધા પ્રેમે પીજે;
તનમન સદ્દગુરૂને દીજે. હરિ સ્મરણ નીશદીન કીજે. ટેક.
પડવે પડવાની કાયા, ડહાપણ નહિ ચાલે ડાહ્યા;
મૂકીદેને મનતણી માયા. હરી. ૧
બીજે શું બેઠો હારી, ભક્તિ ભેદ ઘણો ભારી;
સદ્દગુરૂની સમજણ ન્યારી. હરી. ૨
ત્રીજે કોઇ નથી તારૂં, મૂરખ માન કહ્યું મારૂં;
સ્વાર્થથી સર્વે લાગે સારૂ. હરી. ૩
ચોથે ચતુર પણું તેનું, મન મોહ પામે નહિ જેનું;
રહે નિત્ય હરિ રંગમાં ભીનું. હરી. ૪
પાંચમે પ્રીછાને પ્રાણી, દેહ માયા જુઠી જાણી;
સાચી પ્રીત હરિ સાથે આણી. હરી. ૫
છઠે છે નૌકા હરીનામ, જે બેસે તે પામે નીજધામ;
નારદ વેદ કરે ગુણગ્રામ. હરી. ૬
સાતમે સેતાનની વાણી, હરીથી વિમુખ હોય જે પ્રાણી;
તેનો ભાર સહુંછું દુઃખ આણી. હરી. ૭
આઠમે અજ બોલ્યા એવું, સનકાદિક સમજી લેવું;
ભજનવિના ક્ષણએ નવ રહેવું, હરી. ૮
નુમે રવિનંદન ભાખે, જે બહાનું હરિનું રાખે;
તેનું ઘર જમદૂત નવ જાંખે. હરી. ૯
દશમે દાખે ત્રિપુરારી, સુણ ઉમીયા આનંદકારી;
સંત ચરણ રજ મને પ્યારી. હરી. ૧૦
એકાદશે એમ કહે અવિનાશ, સૂણ ઉદ્ધવ આણી ઉલ્લાસ;
મુજને વહાલા છે નીજ દાસ. હરી. ૧૧

દ્વાદશી દેવહુતી પ્રત્યે જ્ઞાન, એમ કહે કપીલદેવ ભગવાન;
નહી કોઈ વહાલું સંત સમાન. હરી. ૧૨
તેરશે તત્વ કહ્યું તુજને, ગંગા ઇચ્છે પદ રજને;
તેને તું ભાવ કરી ભજને. હરી. ૧૩
ચતુર્દશી લોક તણો સ્વામી, ભક્તવત્સળ અંતર જામી;
બહુ તન ગુણ બહુ નામી. હરી. ૧૪
પુનમે પ્રભુના ગુણ ગ્રેહેસે, રસનાએ કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહેશે;
પદ્મના પત્ર પેરે રહેશે. હરી. ૧૫
કહે પ્રીતમ પૂરણ પ્રીતે, નીશદીન નામ જપો નીતે;
સત્સંગ કીજે શુદ્ધ ચિત્તે, હરિ સ્મરણ નીશદીન કીજે. ૧૬

આઠ વાર.

આદ્ય અંત પ્રીત અંકોરેરે, અનુભવી ગુરૂ ભેટે;
હૃદય સંશય ગ્રંથીરે, છેદીને કરે છેટે.
સોમ સુર એક થાયરે, શુદ્ધ બુદ્ધ પ્રકાશે;
તેજ પુંજ સૌ તેનેરે, બ્રહ્માનંદ ભાસે.
મંગળ પદમાં ઝીલેરે, મરજીવા જોગી;
આકાશવત અણુંલગીરે, બ્રહ્મરસના ભોગી.
બુધે બુદ્ધિ જેની ઝીલેરે, શબ્દાતીત સાથે;
બીજ જ્યારથ ભાસેરે, ભૂલે નહી ભાતે.
બ્રહસ્પતે બ્રહ્મવિદ ગુરૂનોરે, જેને રંગ લાગ્યો;
જીવ ઇશ્વર કેરોરે, તેનો સંશય ભાગ્યો.
શુક્રે સકળ ઘટ છાયોરે, બોલે બહુનામી;
અણુને ત્રીસમે ભાગેરે, રમે અંતરજામી.
સુણી સાખ સૌ સંતનીરે, અનંતની આશે;
પોત પોતાનું પ્રીછોરે, જુવો તત્વ તપાસે.
સૌ મળીને ચોવીશરે, પચ્ચીશમી માયા;
છવ્વીશમા પરમાત્મારે, અક્ષરાતીત રાયા.
હરી ગુરૂ સંત પ્રસાદેરે, ટળી ચિત્તની ચોરી;
પ્રીતમને મન આનંદરે, હરીને હાથ દોરી.

પદ. ૧ રાગ ગરબી.

દેહ મનુષ્ય ધરી, હરી ન જાણ્યા તેણે સર્વસ ખોયું;
મારા વાલાજી મહામણિ મૂકીને પત્થરમાં ચિત્ત પ્રોયું. ૧
જેણે જાળવિયો જઠરા માંહિ, તેને સંભાર્યો સ્વપ્ને નાંહિ;
લંપટને લાજ લગાર નહિ. દેહ મનુષ્ય. ૨
તેં હાથે કામ કુડાં કિધાં, તેં અમૃત મેલિને વિખ પિધાં;
તેં મિથ્યા માતને દુઃખ દિધાં. દેહ. ૩
તેં જગતપતિને નવ જોયો, તજી કલ્પવૃક્ષ બાવળ બોયો;
તેં ઉત્તમ જનમ એળે ખોયો. દેહ. ૪
તેનિ દેહ અશુદ્ધ વાણિ, તેં પ્રિત પ્રભુસું નવ આણિ;
તે અધમ જાત પામર પ્રાણિ. દેહ. ૫
તેને કૃતઘ્નિ સરખો કહિયે, તેની સંગતે તે સરખા થૈયે;
કહે પ્રિતમ તેથી અળગા રહિયે, દેહ મનુષ ધરી હરી. ૬

પદ. ૨

હરિ ભજન વિના, દુઃખ દરિયા સંસારનો પાર ન આવે;
જડબુદ્ધિ જીવ, સંતવિના સુધો મારગ કોણ બતાવે. ૧
તેં અનેક વાર અવતાર ધર્યા, બહુ કર્મ તણા કોઠાર ભર્યા;
અઘ ઓઘ તણા અંબાર કર્યા. હરિ. ૨
તું ઝાડ પાહાડ જડ રૂપ થયો, તેં સિત ઉષ્ણ સિર તાપ સહ્યો;
તારો કલેશ કોણે નવ જાય કહ્યો. હરિ. ૩
ફર્યો ચાર ખાંણ લક્ષ ચોરાશી, થયો જળચર સ્થળચર ગર્ભવાસિ
માયા બંધન થકિ ન શકયો નાશિ. હરિ. ૪
પાંમ્યો મનુષ્ય દેહ તેમાં ન મણા, ધન ધામ પુત્ર પરિવાર ઘણા;
હવે ગાઇ લે ગુણ ગોવિંદ તણા. હરિ. ૫
કહે પ્રિતમ ચેતિ લે પ્રાણિ, એવું જનમ મરણનું દુઃખ જાણિ;
શું સુતો છે આળસ આણિ. હરિ. ૬

પદ. ૩

મન વાણિડા, લટકે લાભ, કમાજે અવસર જાણિ,
શું સુઈ રહ્યો, અચેત અંગે અતિશે આળસ આણિ;
તન ત્રાજવાં દીલ કર ડાંડી, બેશ ચિત્ત ચોટે પેંડિ માંડી;
રંખે ધ્યાનદ્રષ્ટિ કરતો ખાંડી. મન. ૨

તજ કુડાં કાટલાં અશુભ કર્મ, રાખ સત્ય વચન વિશવાસ ધર્મ;
તેણે રાજી રેહેશે પુરણબ્રહ્મ. મન. ૩
તું વોહોર વસાણું સૌ સારૂં, તેણે વણસે નહી કારજ તારૂં;
હૈયે હીમત રાખ હવે નહી હારૂં. મન. ૪
લે લેખણ લક્ષ્મીવર હાથે, સુધો રહે સાંમળીયા સાથે;
તારે દોષ નહિ આવે માથે. મન. ૫
કર નાંમું લેખું સૌ ચોખું, તારી કાયાનું કાચું ખોખું;
તું ઓછું અદકું શિદ જોખું. મન. ૬
ખોટિ વાણિયાણિ તારા ઘરમાં, કરે કુડાં કબાડાં બહુ કરમાં;
લઇ સોમલ ભેળે સાકરમાં. મન. ૭
કર પરમારથ કંઈ પાપ બળે, તારૂં લખચોરાશીનું લગડ ટળે;
કહે પ્રિતમ તારૂં સાચ ફળે. મન. ૮

પદ. ૪

હરિ ભજન થકિ, છોટા હોય તે સૌથી મોટા થાય,
તન તાપ ટળે, જનમ મરણનાં સંકટ સરવે જાય. ૧
જુવો દાસિ સુતથિ શું હિણપણું, જેનું પુન્ય પવિત્ર ચરિત્ર ઘણું;
થયા નારદ મન ગોવિંદતણું. હરિ. ૨
જુઓ શુકદેવજીનું મૂળ સોધિ, હતા પશુજાતિ સુડિયો લોભી;
થયા આપે ઈશ્વર અક્રોધી. હરિ. ૩
જુઓ વાલમિકજીની વાત ખરી, જેણે દરભ શલામાં દેહધરી;
તેણે સપ્તકોટિ રામાયણ કરી. હરિ. ૪
જુવો માંડવની મેડકિ માતા, જુઓ વસિષ્ઠ વેશા વિખ્યાતા;
જુઓ ચતુરાનન પંકજ જાતા. હરિ. ૫
જુઓ અગસ્ત કુંભાથ પ્રગટ થયા, અંજલિમાં સાગર શોસિગયા;
તેતો વિશ્વમાં વિખ્યાત થયા. હરિ. ૬
જુઓ એકલશૃંગી હરણિના, જુઓ વ્યાસ મુનિ વણપરણીના;
જુઓ સુત પુરાણી કુંણ કરણીના. હરિ. ૭
જેમ મધ્યમ જળ ગંગામાં ભળે, તે ગંગા સરખું થઇને પળે;
જેમ પારસ પરશે લોહ ટળે. હરિ. ૮
એમ જાત ભાત સહુની જાણિ, હરિ ભજે તે હરિ સરખા પ્રાણિ;
કહે પ્રિતમ ઓળખો એંધાણિ. હરિ. ૯

પદ. ૫

મન માને નહી, સો ફેરા સમજાવું તોય શું થાય;
ખળ કઠણ કઠોર, ચંચળ ચોર ચપલ ચિત ચૌદસ ધાય. ૧
મન ભુતતણિ પેરે ભમતું, ચાલે માયાનિ સંગે રમતું;
એને હરિ ભજવાનું નથી ગમતું. મન. ૨
મન નિર્લજને લજ્યા ન મળે, પીળું ભાળે પોતાને કમળે;
લઇ નાંખે માયાને વમળે. મન. ૩
જેમ કુકર માથે માર પડે, તોય આવિ ઉભું દ્વાર અડે;
ફળ દેખિને મરકટ ઝાડ ચડે. મન. ૪
જો જમ કિંકરનું દુઃખ જાણે, તો મિથ્યા સુખને સિદ્ધ માણે;
ગયો અવસર ઉરમાં નવ આણે. મન. ૫
કહે પ્રિતમ પરપંચ પરહરતાં, શુધ ભાવે હરિનું સમરણ કરતાં;
કાંઈ વાર નહિ ભવજળ તરતાં. મન. ૬

પદ. ૬

તન રેંટિઓ સદ્‌ગુરૂ શબ્દે સુતર ફરવા લાગ્યો;
થઈ મેહેર ઘણી ગુરૂ દયાળે દીલનો ધોખો ભાગ્યો. ૧
શુભ કરમ કાષ્ટ રેંટીયો કિધો, તેતો સુઘડ સુતારે ઘડિ દિધો;
બુધ માનુનિએ માજિ લીધો. તન. ૨
પચરંગી પાંખડિયું આરા, થાંભલિયું તોરણીયા સારા;
ચિત ચપળ ચમરખે રંગ ન્યારા. તન. ૩
અંતસ્કર્ણ ઉઢાણિ પ્રોયે, એને અંન ઉદક ઉંજણ જોઇયે;
દશ દામણિયો સુંદર સોહીએ. તન. ૪
તે મધ્યે ચૈતન્ય માળ ફરે, પરા પાર પુણિ પ્રાણ ધરે;
ત્રિવેણી ત્રાકે તાર ભરે. તન. ૫
મન માંકડિ ચોક્સ કરીયે, ઘર મુકી પરઘેર નવ ફરીયે;
એક ધ્યાન ધણી કેરૂં ધરિયે. તન. ૬
ગુણવંતિ નાર કમાય ઘણું, જેને બળ હોય હરિગુરૂ સંતતણું;
તેને સેહેજે આવે શીળપણું. તન. ૭
કહે પ્રીતમ પ્રગટે પુરણદશા, રસિયોજી આવી રૂદિયામાં વશ્યા;
તેનાં જનમ મરણ દુઃખ દુર ખશ્યાં. તન. ૮

પદ. ૭

અજ્ઞાની જીવ, સંગ કરે સાચો પણ રંગ ચડે નહિ,
એમ દમે શરીર, હરિ મળવાનો મારગ તોય જડે નહિ. ૧
એક પથર પાણી નવ પરસે, તેને ટાંકે તો અગ્નિ વરસે;
એવા સાકુટને હરિ કેમ દરસે. અજ્ઞાની૦ ૨
સાકુટને સંગત કેમ ગમશે, ઉંધે ઘડે તે ઉદક કેમ ભરશે;
એમ પાત્ર વિના રસ કેમ ઠરશે. અજ્ઞા૦ ૩
જેમ પુષ્પ પાંદડાં આસપાસ,તેમાં કો કોને નવ લાગે બાસ;
એમ ભગત જગત તે બારે માસ. અજ્ઞા૦ ૪
એક મેડક પંકજ પાસ રહે, તે કમળતણિ વાસ કાંઈ નવ લહે;
વાસ કમળતણી તે ભમર લહે. અજ્ઞા૦ ૫
તરૂ ચંદનથી ચંદન જેવા, બિજા વાંસ એરંડા રહ્યા તેવા;
તેને નહીં કાંઇ લેવા દેવા. અજ્ઞા૦ ૬
તું વેદપુરાણ ઘણું સાંભળે, તારા મનની દુબધ્યા કાંઇ ન ટળે;
સાચા રંગ વિના હરિ નહિ મળે. અજ્ઞા૦ ૭
જેમ થાકયા ફેરા ફરી ફરી, થયા કાયર મેહેનત કરી કરી;
તું ન થાકયો દેહ ધરી ધરી. અજ્ઞા૦ ૮
કહે પ્રિતમ સમજે સુખ થાશે, તારૂં જનમ મરણનું દુઃખ જાશે;
આગળની પ્રીતે ઓળખાશે. અજ્ઞા૦ ૯

પદ. ૮

તજ દેહાભિમાન; મિથ્યા સુખ સારૂં શું ફોગટ ફુલે;
સત્ય વચન વિચાર, વાર વાર સંસાર વિષે શું ભુલે. ટેક. ૧
આ કાયાનો કાચો પાયો, તે દેખીને શું લોભાયો;
રવિનંદન દિલમાં છે ડાહ્યો. તજ દેહા. ૨
તારિ જમ કિંકર હણશે છાતી, ત્યારે કયાં જાશે તારી કુળનાતિ;
જઈ ભોગવશો પશુની જાતી. તજ દેહા. ૩
દુખ અસિપત્રિ દીઠાં નથી, પંચમ સ્કંધમાં કહ્યાંકથિ;
જઇ ભોગવશો તમે રતિ રતિ. તજ દેહા. ૪
કહે પ્રિતમ કાંઇક સાધન કરજે, હરિ ગુરૂ નામ હૃદે ધરજે;
નામ નાવ ચડિ ભવસિંધુ તરજે. તજ દેહા. ૫

પદ. ૯

હો જીવડલા, જન્મ ધરિને ન લહ્યું હરિનું રૂપ;

શું બાહેર ભમે, ભીંતર જોને તારૂં બ્રહ્મસ્વરૂપ. ટેક.
તું ક્યાંથી આવ્યો ને ક્યાં જાવું, તને માયા ચેટક ક્યાંથી હવું;
નિજ નામ જપીને નિર્ભે થવું. હો જી. ૧
તું શું કરવાને આવ્યોતો, તુંને કોણે અહીં બોલાવ્યોતો;
શું લઇ જાવું ને શું લાવ્યોતો. હો જી. ૨
તને શે સુખે ભોજન ભાવે છે, તને નિદ્રા તે કેમ આવે છે;
શિર નોબત કાળ બજાવે છે. હો જી. ૩
આ કાયા કાળનો ચારો છે, બહુનામી બોલણહારો છે;
સુખ દુખથિ નિર્ગુણ ન્યારો છે. હો જી. ૪
જે બોલે તેને શોધજે, ગુરૂજ્ઞાન બુદ્ધિએ બોધજે;
હરિ હીરે હિરો વીંધજે. હો જી. ૫
તુરિયા તે તારૂં રૂપ છે, ભજશે તે બ્રહ્મસ્વરૂપ છે;
અવિનાશિ અકળ અરૂપ છે. હો જી. ૬
કહે પ્રીતમ પુરણાનંદ છે, ઘટ ઘટ રસીયો ગોવિંદ છે;
ન સમજે તેની મતિ મંદ છે. હો જી. ૭

પદ. ૧૦

નર ગાફલ ગુમાર, ગંદી દેહનો ગર્વ કરે શું થાય;
નહિ વિલંબ લગાર, વાત કરંતાં કાયા વણશિ જાય. ૧
તું અંશ હતો ઇશ્વર કેરો, જીવ થઇ રહ્યો અવિદ્યાનો ચેરો;
તારે માથે રવિ સુતનો હેરો. નર ગા. ૨
શું સુરભિ સુતનિ પેરે ચાલે, તું ગર્દ્રવનિ પેરે માહાલે;
તું હાથે ધુળ માથે ઘાલે. નર ગા. ૩
એક સ્વાતિ બુંદ સીપે ગ્રહ્યું, તેનું મહા મુક્તાફલ થઈ રહ્યું;
કદળીમાં પડ્યું તે કપુર થયું. નર ગા. ૪
અહિ મુખમાં પડ્યું તે ગરલ થયું, સાગરમાં પડ્યું તેલવણ થયું;
પૃથ્વીમાં પડ્યું તે પ્રલે થયું. નર ગા. ૫
જેમ કનકમાં કથીર ભળે, એમ વિના વિચાર સાર નવ જડે;
કહે પ્રિતમ રવિ ઉગે રજની ટળે. નર ગા. ૬

પદ. ૧૧

તારૂં સુપન શરિર, નિર ઉસનું એગ્નિપેરે ઉડિ જાશે;
હવે ભજ રઘુવિર, નામતણે પરતાપે નિર્ભય થાશે. ૧

જેમ સરિતા પુરે વહિ જાશે, તારૂં આયુષ ઓછું એમ થાશે;
જેમ કમળને કુંજર ખાશે. તારૂં. ૨
જેમ પારો પાણિ થઇ ચાલે, તેને કહોને કેઇ પેરે ઝાલે;
ખર્યું પાન નહી લાગે ડાળે. તારૂં. ૩
જેમ કદળિ ફળિ તે નવ ફળે, તેમ ગઇ મનુષા દેહ તે નવ મળે;
ઉડયું કપુર વાળ્યું નહિ વળે. તારૂં. ૪
જેમ વિજ ચમકે ગગનમહી, તેમ દિપક જોત્ય સમે નહી;
તારી અસ્થીર દેહ તે સ્થીર નહિ. તારૂં. ૫
દેહ મનુષ્ય જન્મ મુક્તિ જાણો, એ સાર શબ્દ હૃદે આણો;
કહે પ્રિતમ પરમ પદને માંણો. તારૂં. ૬

પદ. ૧૨

આજ ધન્ય ઘડી, સંત પધાર્યા પ્રેમે પાવન કીધાં;
અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં. ટેક.
હરિજન તે હરી સરખા હેલી, મળીએ મન મરજાદા મેલી;
હોય અરસ્પરસ આનંદ હેલી, આજ ધન્ય ઘડી. ૧
જે વૈકુંઠપતિને ઘણા પ્યારા, તે હરીથી નીમખ નહી રહે ન્યારા;
રસ ભક્તિ મુક્તિના જાણનહારા, આજ ધન્ય ઘડી. ૨
ગંગાદિક તીરથ ચરણ વીશે, શ્રુતિ સ્મૃતિ સાખ સિદ્ધાંત લખે;
જેનો મહિમા કહે મહારાજ મુખે, આજ૦ ૩
પુણ્ય પ્રગટે પૂર્વ જનમતણું, તેને હોયે હરીજનસું હેત ઘણું;
કહે પ્રીતમ તારૂં ભાગ્ય ભણું, આજ૦ ૪

પદ. ૧૩

તારી કાયામાં, કોણ બોલે છે તેને તું શોધી કાઢને;
જળ થળમાં જેહ, અંતરજામી એક નિરંતર ન્યાળને. ટેક.
એને અવર કોનો આધાર છે, એને ભક્ષ ભોજન શો અહાર છે;
એ પુરૂષ નપુંસક નારછે, તારી કાયામાં. ૧
લઘુ દીરઘ છે કે વામણો, વૃદ્ધ જોબન બાળ બિયામણો;
એ લાયક છે કે લજામણો, તારી કાયામાં. ૨
એને સુખ દુઃખ કે પીડા થાય છે, કરી શબ્દને કયાં સમાયછે;
એ પીંડ પડે કયાં જાય છે, તારી કાયામાં. ૩
આઠે પોહોર રહેછે ધ્યાનમાં, મન રાખો અનુભવ જ્ઞાનમાં;

કહે પ્રીતમ સમજો સાનમાં, તારી કાયામાં કોણ બોલે છે તેને. ૪

પદ. ૧૪

રાખે જડ દેહ, તેના તું દૈવતને શે નથી દેખતો;
સચરાચર શામ, વિશ્વ વ્યાપક તેને તું ઉવેખતો. ટેક.
પીંડ પાણીથી પેદા થયો, તેને કરનારો ન્યારો રહ્યો;
તે સચરાચર શોભી રહ્યો, રાખે જડ દેહ. ૧
એણે રમવાને રચના કરી, નરનારી રૂપ જુજવાં ધરી;
ખેલ ખોટાને ખુબી ખરી, રાખે જડ દેહ૦ ૨
જુઓ જોતાં તો જડતો નથી, મહા વાયક વીરલા કહે કથી;
એવી અકળ કળા એની અકળગતિ, રાખે જડ૦ ૩
કહે પ્રીતમ આનંદ ઉપન્યો, જ્યારે નિશ્ચે થયો નીજ રૂપનો;
ત્યારે ફેરો ટળ્યો ભવ કુપનો, રાખે જડ. ૪

પદ. ૧૫

તારા તનમાં તપાસ, ત્રીવેણી આદિ તીરથ તુજમાં વસે;
માંહી મજ્જન કરો, કોટી જનમનાં કીલમશ તે ધોવાશે. ટેક.
આ કાયા તે કાશી જાણો, શુદ્ધ પ્રેમ પ્રયાગ તે પરમાણો;
હરી હરનું રૂપ હૃદે આણો, તારા તનમાં૦ ૧
ગુરૂ જ્ઞાન ભક્તિ ગંગા કહીએ, શુભ કરમ સૂરજ સુતા લહીએ;
સરસ્વતી વૈરાગ્ય વિશે રહીએ, તારા૦ ૨
ત્યાં વિશ્વનાથ ચૈતન રાજે, ગેબી ઘંટ તે અનહદ વાજે;
ધુન અર્ણવ પર્ણવપર ગાજે, તારા. ૩
જે સદા તીરથ તેને સેવે, તે સૌ તીરથનું ફળ લેવે;
કહે પ્રીતમ પ્રભુમાં ચિત્ત દેવે. તારા૦ ૪

પદ. ૧૬

રસ અગમ અપાર, સુરીનર પાર ન પામે મન વાણી વડે;
મારા વાલાજી, રૂપ અકળ સ્વરૂપ કહો કોને જડે. ટેક.
રસ અજર જરે નહી એવો છે, એ માનવીઓનો મેવો છે;
તે રસીયાને માણ્યા જેવો છે. રસ અગમ. ૧
રસ રીત પ્રીત ઘણી છે ન્યારી, કોઇ જાણે એના અધિકારી;
શું જાણે બીજા સંસારી. રસ અગમ. ૨
રસ વ્યાસ પુત્રે પ્રેમે ચાખ્યો, તે ઉત્તરા કુંવર પ્રત્યે દાખ્યો;

અખુભાણ સુતાએ ઉરમાં રાખ્યો. રસ અગમ. ૩
કહે પ્રીતમ પ્રગટી પુરણ દશા, રસીયોજી રૂદીયામાંહી વશ્યા;
પેલાં દુરીજનીયાંથી દુર ખશ્યા. રસ અગમ. ૪

પદ. ૧૭

શુદ્ધ ચિત્ત વિના, જપ તપ તીરથ વ્રત્ત કરે શું થાય;
હરીનામ વિના, હૃદાનો અંધકાર કેમે નવ જાય; ટેક.
શુદ્ધ ચિત્તવિના શી જોગ જુક્તિ, શુદ્ધ ચિત્તવિનાશી ભાવભક્તિ;
શુદ્ધ ચિત્તવિના ક્યાં મળે મુક્તિ. શુદ્ધ. ૧
શુદ્ધ ચિત્તવિના જો ન્હાયે ગંગ, સો વરસ લગી જો કરે સંગ;
તોએ રૂદીયામાં નવ લાગે રંગ. શુદ્ધ. ૨
શુદ્ધ ચિત્તે સાધન સૌ થાયે, અંતઃકરણનું અજ્ઞાન જાયે;
રહે રૂદીયામાં ગોપાળ રાયે. શુદ્ધ. ૩
શુદ્ધ ચિત્તે મોહનલાલ મળે, ચિત્ત ચૈતન્ય સાગર માંહી ભળે;
કહે પ્રીતમ ભવનો ફેરો ટળે. શુદ્ધ. ૪

પદ. ૧૮

હરી ભજન કરો, ભય ભાગે જમદુતનો ભક્તિ ભાવે;
અંતકાળ સમે, હરીનું બહાનું હોય તો જમ શીદ આવે. ટેક.
જેને છાપ તીલક તુલસીની માળા, જેને મુખડે ગોવિંદ ગોપાળા;
તેને શું કરશે જમડા કાળા, હરી ભજન કરો. ૧
જેને બાનાનો પરતાપ છે, જેને "ભગત" નામની છાપ છે;
તેને લખચોરાશી માફ છે, હરી ભજન કરો. ૨
જેનું જાહેર છે જુગમાં બાનું, તે ચૌદ લોકમાં નહી છાનું
ધર્મ રાજા શીદ ખોળે પાનું, હરી ભજન કરો. ૩
હરીનું બાનું દેખી જમ ત્રાસે, જમ દુર થકી નાવે પાસે;
જીવ લેઇ જાતાં વળી ત્રાસે, હરી ભજન. ૪
એવું જાણી હરી સ્મરણ કરીએ, કાંઇ અંતરગત સાધન ધરીએ;
કહે પ્રીતમ ભવસાગર તરીએ, હરી ભજન કરો. ૫

પદ. ૧૯

જીવ કેમ જાણે, હરી માયાબળ મોટું અગમ અપાર;
તે ભરમાવે, ભૂલવણીમાં ભૂલ્યો સૌ સંસાર. ટેક.
એક માતા હરી ભજતાં વારે, એક નારી થઈ કાળજું સારે;

શીદ પરણ્યોતો પીટયા ત્યારે. જીવ કેમ જાણે. ૧
એક મામો થઇ મળવા આવે, એક માસી થઈ મોહ ઉપજાવે;
એક બેહેન થઇને બોલાવે, જીવ કેમ જાણે. ૨

એક બાપ થઇ બળ દેખાડે, એક ભાઇ થઇને ભુલાડે;
એક ફોઈ થઇને ફંદમાં પાડે, જીવ કેમ. ૩

એક કાકો થઇ કોમળ બોલે, નહી કુળમાં કોઇ તારી તોલે;
શું હરી મંદીર તીરથ ડોલે, જીવ કેમ. ૪
એ કામ ધામ કાયા માયા, બહુ બંધનમાં નર બંધાયા;
જડ જગત જાળમાં ઝીંટાયા, જીવ કેમ. ૫

એક સ્વારથ ભૂત સર્વે જાણો,જેમ સુડલો સીમળ લોભાણો;
ફળ ચાખી પાછો પસ્તાણો, જીવ કેમ. ૬
એ સગપણ સૌ મિથ્યા માનું, જયારે રોવું તો રમવું શાનું;
એક સાચું શ્યામ તણું બાનું, જીવ કેમ. ૭

સાચા પતિ સાથે સ્નેહ ધરો, જુઠાની સંગત શીદ કરો;
કહે પ્રીતમ પ્રપંચ મેલ પરો, જીવ કેમ. ૮

પદ. ૨૦

જે જે કલ્પતરૂ, તાપ નિવારણ શીતળ તેની છાયા;
સંકટ કાપે, વ્યાપે નહી મન વિશ્વમોહની માયા. ટેક.
દીસે દ્વાદશ ડાળ વિશાળ એહ, શાખા ત્રણસેંને પાંત્રીશ તેહ;
ઉપશાખા સહસ્ર અઢાર જેહ, જે જે કલ્પતરૂ. ૧

પત્ર પાંચ લાખ છન્નું સહસ્ર છાતેર, તેની પુષ્પવાસ પ્રગટી ચોફેર;
રહે નવપલ્લવ ઘન ઘટા ઘેર, જય જય. ૨

તે ઉપર મહામુનિ ભ્રમર ભમે, ભક્ત અનંત કોટિ એ સુખમાં રમે;
તેને એ વિના અવર કશું ન ગમે, જય જય. ૩

ફળ પ્રેમ ભક્તિ પૂરણ રસાળ, ગુણ મિષ્ટ મધુરો બાળગોપાળ;
તેને સેવે સનકાદિક સદાકાળ, જય જય. ૪
વ્યાસે એક વેદના ચાર વેદ કર્યા, તેની સહસ્ર સહસ્ર શાખા વીસ્તર્યા;
ઈતિહાસ સાઠલાખ ઉચર્યા, જય જય. ૫
ચારલાખ અવલાખ વેદાંત કહ્યું, નહી શાસ્ત્ર પુરાણે શીતળ હેયું;

શ્રી ભાગવત કહેતાં કારજ થયું, જય જય ૬
શ્રી ભાગવત ભગવત રૂપસહી,એથી અધિકું બીજું કાંઇ નહી;
કહિ પ્રીતમ વ્યાસની તપત ગઇ, જય જય કલ્પતરૂ. ૭

પદ. ૨૧

બ્રખુભાન લલી, નવલ લાલસું નેહ ઘણો છે તારે;
વ્રજવાસી લોક, મનમાને તેમ દિલમાં વાત વિચારે. ટેક.
કહે કીર્તિ સુતાને કુંવર કાન, એક એકની ઉપર અધીક તાન;
વણ મુખ દીઠે નવ ખાયે પાન, બ્રખુભાન લલી. ૧
શો હરી સાથે આવડો હેડો, કોઈ કોનો મુકે નહી કેડો,
માનુનીએ માથે નાંખ્યો છેડો, બ્રખુભાન. ૨
સખી એ શામ સુત કોનો હશે, મને સમજાવી સાચું કહે;
શું મિથ્યા દોષ ચઢાવે છે, બ્રખુભાન. ૩
સખી હું એકવાર નંદભુવન ગઇ,એનું રૂપ જોઈ રસ મગન થઇ;
તે વેળાની છબી મારે રૂદે રહી, બ્રખુભાન. ૪
એ સુખનો સ્વાદ જડે જેને, ઘર ધંધો ગોઠે નહી તેને;
એવી લગન વાત કહીએ કોને, બ્રખુભાન. ૫
લાગ્યાં નેણુ બાણુ ઉર અંતરમાં,મન હર્યાં મોહની મંતરમાં;
પ્રીતમનો સ્વામી સ્વતંતરમાં, બ્રખુભાન લલી. ૬

પદ. ૨૨

અરે અણુસમજુ જીવ,શી શીખામણ દેઉં તારૂં મન માને નહી;
માથે મરણુ ભમે, જમ આવે ત્યાં તારૂં જોર ચાલે નહી.ટેક.
પ્રાણી મારૂં મારૂં મિથ્યા કરવું, એક પેટ પરપંચે ભરવું;
નથી જાણુતો જે આખર મરવું. અણુસમ. ૧
મોહોટા ભણ્યા ગણ્યા પંડિત ડાહ્યા, મુકી ધર્મ અને ધનને ધાયા;
તેને કાળે ઝટ લઇને માર્યા. અણુસમ. ૨
માહા ભાગ્યશાળી હીંડે ભમતા,પાસ દ્રવ્ય છતાં પુન્ય નથી કરતાં
તેને દીઠા ઘણા દીપસમ બળતા. અણુસમ. ૩
ઘેર હસ્તી અને હયની સ્વારી,એક આંણ ફરે ચોદીશ તારી;
નથી પુન્ય તણી પુંજી સારી. અણુસમ. ૪
જીવ જેમ આવ્યો તેમજ જાશે,એ જીવ તે સુખીયો ક્યાં થાશે;
પ્રીતમ પાછળ પસ્તાશે. અણુસમજુ જીવ ૫

પદ. ૨૩

તમે હરી બોલો, મિથ્યા ભાષણ મનથી મુકી દીજે;
ચિતવો હરીરૂપ,બીજું તે ચિંતવન શું કરવા કીજે; ટેક.
આવી વાણી વૃથા નવ ખોઇયે, હરી હીરો દિલ દોરે પ્રોઇયે;
રોતાં દેખીને નવ રોઇયે. તમે હરી. ૧
હરી નામ વિના વંઝા વાણી,તે નવ રાખો ઉરમાં આણી;
તે કથની કાગતણી જાણી તમે હરી. ૨
કોઇ આગે ખોટું નવ ભાખીયે, કોઇને કુડું નવ દાખીયે;
એક રામ રૂદેમાં રાખીયે તમે હરી. ૩
વાણીથી વ્હેરપણું વાધે, વાણીથી સ્નેહપણું સાધે;
વાણી છોડે ને વાણી બાંધે તમે હરી. ૪
એવી વાણી વીચારી જે બોલે, કોઈ નાવે તે નરને તોલે;
અહીં બોલ્યાથી બંધ ને ખોલે તમે હરી. ૫
કહે પ્રીતમ ધન્ય તે પુરૂષ કહીયે,જેને સદા વિચાર વસે હઇયે;
તેને ચરણે ચિત આરોપી રહીયે તમે હરી. ૬

પદ. ૨૪

માયા તજીને જીવ કયાં જશેરે,જોને માયા તજીને જીવ કયાં જશે;
રાજારે રંક ફકીર સંન્યાસીરે, સર્વેમાં વાસો વસેરે. જોને. ૧
ધરે આયુધ કરે જુદ્ધ જોરાવરરે, ધન લેવા સર્વે ધસેરે. જોને. ૨
ઉપરથી ટાળશો તો અંતરમાં એમછેરે,અહંમેવ મુમતા આવશેરે
મમતા તજે તો મોહ ઘટે નહિરે,મોહ થકી કામ ઉદે થશેરે.જો.૪
કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજેરે,ક્રોધ હણે લોભ લાગશેરેજો.૫
જરા જો લોભની લે'ર સમાવેરે,તો માન મરડીને મારશેરે.જો.૬
જેમ જેમ ત્યાગે તેમ તેમ વાગેરે,વિષય વિકાર ઘણા વાધશેરે.જો.૭
અનેક પેરે બહુ આપદા વધારેરે,અળગીતે ક્ષણ એક ના ખસેરે.જે
જ્ઞાન વિવેકે વિચારીને જોજોરે, એ ખરૂ કે ખોટું હશેરે. જો.૯
કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાયછેરે,જો આપુ તજેતો સુખીયો થશેરે.

પદ. ૨૫

માયા મળીછે તને મારવારે, જોને માયા મળીછે તને મારવા;
કાતુ તે લેઇને ઉરપર બેઠીરે, કાળજું તારૂં કાઢવારે. જોને૧
ત્રિવિધ તાપની કીધી સાયડીરે,આઠે અંગ તારાં શારવારે.જો઼ું;

પ્રભુને મળતાં આડો પગ કીધોરે,વિખિયામાંવ્હાલ વધારવારે.૩
પ્રીતમને સ્વામી ભલે મળીયોરે,માયાનું માન ઉતારવારે.જોને.

પદ. ૨૬

રહ્યો માયામાં મોહીનેરે જીવ રહ્યો માયામાં મોહીને ટેક.
જમના તે જેરબંધ ખાવાને કાજેરે,બેસજે બરડો ધોઇનેરે.જીવ ૧
સગાં સનેહીનું જોર નહી ચાલેરે, રહેશે દિવસ દશ રોઇનેરેજી.૨
ત્રિયા તે તારી દિવસ દશબારેરે, જશે બીજું ઘર જોઇનેરે.જી.૩
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલેરે,ચરણકમળ ચિત્ત પ્રોઇનેરે જી.૪

પદ. ૨૭

કાયા કુસુમ કરમાશે, આજકાલ કાયા કુસુમ કરમાશે. ટેક.
સોસો શ્વાસમાં વિનાશ શરીરનો, પરવશ પલકમાં થાશે;
પુન્ય ભજન પેહેલુ નવ પ્રીછે,તે પ્રાણી પછે પસ્તાશે. આજ.
સંસાર વાડી વિચિત્ર ફુલી, માંહી બહુ વિધિ પુષ્પ પ્રકાશે;
ઘડીચાર ફુલના ગજરા, પછી આપે ભ્રમર ઉડી જાસે. આજ ૨
હીંડશે હંસ ફરી હાથ ન આવે, જ્યારે તન સરોવર સુકાશે;
કહે પ્રીતમ તે લાભ કમાશે,જે ગુણ ગોવિંદના ગાશે.આજ. ૩

પદ. ૨૮

સાચી કોની સગાઇ સંસારમાં સાચી તે કોની સગાઈ. ટેક.
માત તાત કહે એતો મારો પુત્રઘણો પ્યારો,જ્યાંત્યાંથી લાવેકમાઈ
બંધવ કહે એતો બેલી છે મારો,ભેળા રળીશું બે ભાઇ. સં૦ ૧
બેની કહે મારૂં પીયર છે પ્રૌઢું,સાસરવાસો કરવાની બડાઇ;
સી કહે અભિલાખ પૂરો મારો,બીજી નહી ચાલે ચતુરાઇ.સં.૨
અંતસમે અળગાં રહેવાનાં, જ્યારે જમડા આવે ધાઇ;
કૃષ્ણ ભજન વિના કેશનું તાપણું રાખ ન નીપજે જરાઇ. સં. ૩
પ્રીય પરમારથ મૂક સ્વારથ, કર સત્સંગ સુખદાઇ;
કહે પ્રીતમ તેને પ્રભુ પમાડે, પ્રેમનો પ્યાલો પાઇ. સંસારમાં ૪

પદ. ૨૯

પોતાના જનને ઉદ્ધારે, જેમ તેમ પોતાના જનને ઉદ્ધારે. ટેક.
ક્રી ક્રોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે,
ગુણ મૂળ સમૂળો છેદ, ભાવેશું ભક્તિ વધારે, જેમ તેમ. ૧
કંસને આપ્યું અભેપદ, બીલ્વ મંગળને તારે;

લોભી કદરજ અધમ અજામેળ, તેને બીજો કોણ તારે. જેમ.૨
સંસાર સાગરની લેહેર ન લાગે, પ્રેમેસું પાર ઉતારે;
દાસનાં દુઃખડાં ટાળે દયાનીધિ,એવા પ્રીતમને પ્રભુ કેમ વિસારે.૩

પદ. ૩૦

પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો, સરવથી પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો. ટેક.
જે જાણશે તે શીર સાટે માણશે, એમાં નથી ઉધારો;
પ્રેમ અમલ આવ્યો જેની આંખમાં,ઉતરે નહી ઉતાર્યો સરવ ૧
આઠે પોહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;
વાલા વિના તેને લુખું લાગે, સંસાર સાગર ખારો; સરવથી ૨
પ્રેમરસ કથ્યામાં ન આવે, જાણે જાણનહારો;
પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો; સરવથી ૩

પદ. ૩૧

સ્નેહ વિના વશ નાવે, સામળીયો સ્નેહ વિનાવશ નાવે; ટેક
કોટિ ઉપાય કરે જો બીજા, રસીયો રૂદે નવ લાવે;
સ્નેહની સાંકળે બાંધ્યો શામળીયો,અણ તેડયો ઘેર આવે. શા
પ્રીત વિના પાક તજ્યા રાયના, ભાજી વિદુરની ભાવે;
વાલાજીને વ્રજ ભામનીઓ, નેહસું નાચ નચાવે; શામ ૨
સાચા સનેહ વિના સુંદર વર, એ હરી કોના ન કહાવે;
પ્રીતમનો પ્રભુ પરમ સનેહી, એને પ્રીત થકી મૂળ ભાવે; શા ૩

પદ. ૩૨.

આનંદકારીરે આવો, નેણ કમળમાં નેહ ઉપજાવો.
સુખના સાગરરે સ્વામી, તમને પૂરણ પુન્યે પામી.
તમને જોઇનેરે જીવું, મારે બીજા કોઇથી નહી બીવું;
વાન તમારીરે સાથે, કાંઇ ન ભૂલું બીજી ભાતે.
મનડું અટકયુંરે માવા, જીવણ નહી દઉં તમને જાવા;
રૂદીયા ભીતરરે રાખું, તન મન ધન વારીને નાખું.
પ્રભુ પ્રીતમનારે પ્યારા, પલક ના રહેશો અમથી ન્યારા.

પદ. ૩૩

આંખો આગળરે રહોને, અમને નિત્ય નિત્ય દર્શન દોને
લોચન લાલચરે લગાડી, વેરણ પલક પડે છે આડી; વાઘ
પલક કલપ સમરે થાયે, અમથકી આઘું નવ રહેવાય
સું;

નયણાં રોકેરે રસમાં, જીવ્હા ઝીલે તમારા જસમાં
શ્રવણે સોહાય નહીરે બીજું, તમારા શબ્દ સાંભળી રીઝું.
મનના મનોરથરે એવા, કરીએ સદા તમારી સેવા.
મનડું મળવારે હીસે, આ તન સર્વે તમારૂં દીસે.
રૂપ તમારૂંરે રસીયું, તે મારા રૂદે કમળમાં વસીયું.
પ્રભુ પ્રીતમનારે પામી, અંતર વસીયા અંતરજામી.

પદ. ૩૪

સદા તમારેરે સંગે, આનંદ ઉલટ વાધ્યો અંગે;
એ આનંદનીરે લેહેરે, તે સુખ વર્ણવીએ કઇ પેરે.
જેને ઉપજે તેરે જાણે, મન પોતાનું મહાસુખ માંણે.
મેહેરમ સાથેરે મળવું, મહીએરીએ સુખ નહી કાંઇ હળવું;
વાહાલપણાનીરે વાતો, આનંદ કહ્યું પણ નથી કહેવાતો.
સાચું કહુંછુંરે તુજને, પ્રભુ પ્રીતમના મળીયા મુજને;

પદ. ૩૫

તાર ન તુટેરે તે સું, અરસ પરસ મન એક રસ એ સું.
હરિને હેતેરે હેલી, લોક લાજ મરજાદા મેલી.
નિર્લજ થઈનેરે ચાલું, નહી કોઇ વહાલા સરખું વહાલું;
ઓઠડી ઓવિંદનીરે ગમે છે, ચિતડું ચતુર વર સું રમે છે.
કોઇક જાણેરે કળમાં, દર્શન પરસન પાણી વળમાં.
પ્રભુ પ્રીતમનારે રસીયા, મોહનજી મારે મન વસીયા.

પદ. ૩૬

જીવડા જોનેરે જાગી, તારૂં આયુષ્ય જાય અભાગી.
પ્રપંચ નિદ્રારે ગોઢી, તેણે જ્ઞાન ચિત્તડું તોડી.
કાળે કાયારે ખાધી, નખશીખ લગી અવિદ્યા વાધી;
જન્મ ગમાવ્યોરે હીરા, પીધી માયા મોહ મદિરા.
એભી સુતનીરે પેરે, લોચન ભર્યાં હળાહળ ઝેરે;
મારે ન સુઝેરે કાંઈ, આઠે પોહોર અવિદ્યા માંહી.
લોજ; દુર્મતિરે ભરાઇ, અંતર લાગી કરમની કાંઈ.
કંઠે થ દામાંરે ક્યાંથી, તામસ ટળે નહી તનમાંથી.
તણું મમતારે ન વામે, પ્રીતમ કેમ પ્રાણી સુખ પામે.

પદ. ૩૭

મહી મટકી માથે ધરી, વ્રજ સુંદરી; ગોરસં વેચે હૈડે હરીનું ધ્યાન. વ્રીજ સુંદરી. મહી વેચવું ભૂલી ગઈ, વ્રીજ-સુંદરી; લોકોને કહે લ્યો કોઇ લ્યો કોઇ કાન. વ્રીજસુંદરી. સામળીયો સોંઘો કર્યો, વ્રીજસુંદરી; મોટો પૈસો મૂલ એનું થાય. વ્રીજસુંદરી. કોઈ કહે ગોપી ઘેલી થઇ, વ્રીજસુંદરી; ત્રીભુવનપત્તિ તે વેચ્યો કેમ વેચાય. વ્રીજસુંદરી. જગત મ-ળ્યું સૌ જોવાને, વ્રીજસુંદરી; મટકીમાં નીરખે તો નંદકીશોર. વ્રીજસુંદરી. જગન કરતાં ઝાંખે નહી, વ્રીજસુંદરી; તે પ્રભુ કહાવે મહી માખણનો ચોર. વ્રીજસુંદરી. ધન્ય ગોપીઉપર ધજા, વ્રીજસુંદરી. પ્રેમી જનના પ્રેમતણી બલીહારી. વ્રીજસુંદરી પ્રીતમનો સ્વામી રસીયો, વ્રીજસુંદરી; વહાલપણે વશ કીધો અખંડવિહારી. વ્રીજસુંદરી.

પદ. ૩૮

પ્રેમતણે વશ પાતળીયો, સખી જાણીલે. બીજા અનેક ઉપાય કરે શું થાય, સખી જાણીલે. હુંકારે હરી વેગળા, સખી જાણીલે. એક રતી એને ગોઠે નહી અભિમાન. સખી જાણીલે. કરતવનું બળ પોહોચે નહી,સખી જાણીલે. ભાવવિના ભીજે નહી શ્રીભગવાન, સખી જાણીલે. જપ તપ તીરથ વૃત કરે, સખી જાણીલે. તેણેતો જીવપણું નવ જાય. સખી જાણીલે. જે જળનું મોતી થયું, સખી જાણીલે. પાછું પાણી કેમે કર્યું નવ થાય. સખી જાણીલે. ચિત્ત વીત સોંપ્યું હરીચરણે, સખી જાણીલે. હાર જીત તે સર્વે હરીને હાથ. સખી જાણીલે. આપ ટળીને અનુસરવું, સખી જાણીલે. પ્રેમધરો પ્રીતમના સ્વામીની સાથ. સખી જાણીલે.

પદ. ૩૯

આસો શુદી અજવાળીયું, રંગભેર રમતાં. શરદ સોહા-મણી નૌતમ છે નવરાત. રંગભેર રમતાં. ગોપીને ગમતું થર રંગભેર રમતાં. વળી વાલે કહી વાલપણાની વાત. રંગભે રમતા. સન્મુખ ઉભા શામળીયો, રંગભેર રમતા. ત્રીભુ વ્યાપક તેજ અધિક તનમાંય. રંગભેર રમતા. ભુવન વાંગી

ણું;

નથી ભામની, રંગભેર રમતા. દામની જુથ વિલાસ કરે ધનમાંય, રંગભેર રમતા. ઠમકે ધમકે ધુઘરી, રંગભેર રમતા. કોકીલા સ્વરેં ગાતી ગીત રસાળ. રંગભેર રમતા. કનક કમળ વન ફુલીયાં. રંગભેર રમતા. મધ્યે મધુકર સુંદર ગીરધરલાલ. રંગભેર રમતા. પ્રેમ ચતુર ચત્તા રહી, રંગભેર રમતા. હેતે લેહેકી હીંચે હરીની સાથ, રંગભેર રમતા. તાલ તાન ચુકે નહી, રંગભેર રમતાં. છંદ છબીલો નાચે નટવર નાથ. રંગભેર રમતાં. કુસુમ વૃષ્ટિકરે દેવતા, રંગભેર રમતાં. જય જય ગીરા ઉચ્ચારેં ગગનમાંઝાર, રંગભેર રમતાં. પ્રીતમના સ્વામી સામળો. રંગભેર રમતા. લીલાલેહેર અપાર વિચિત્ર વિહાર. રંગભેર રમતા.

પદ. ૪૦

હો પ્રાણીરે પ્રપંચ મૂકી સાચપણું ઉર આણજે;
હો પ્રાણીરે જગત તમાસો જૂઠો કરીને જાણજે.
હો પ્રાણીરે માયાની ભૂલવણીમાં ભૂલીશમાં,
હો પ્રાણીરે મિથ્યા સુખમાં ફોગટ તું ફુલીશમાં;
હો પ્રાણીરે રખે વગોતાં સ્વપ્ન તણા વેહેવારમાં.
હો પ્રાણીરે લુંટાઈશમાં લોકડીયાંની લારમાં,
હો પ્રાણીરે રસીયાજીનું રૂપ રૂદેમાં રાખજો;
હો પ્રાણીરે પ્રેમસુધા રસ પ્રેમકરીને ચાખજો.
હો પ્રાણીરે પ્રીતમના સ્વામીને પળ ના વિસારીએ;
[illegible]ો પ્રાણીરે ભજન કરીને આપણો જનમ સુધારીએ.

પદ. ૪૧

ચીત્ત ચેતોરે જનમ ધરીને નામ હરીનું લીજીએ;
ચીત ચેતોરે પ્રેમથકી પરમારથ કાંઇક કીજીએ.
ચીત ચેતોરે રાગ દ્વેષ કાંઈ રૂદેમાં નવ લાવીએ;
[illegible]ચેતોરે કોઇ પ્રાણીને પીડા ના ઉપજાવીએ.
[illegible]તોરે આવો અવસર ફરી ફરીને નહી મળે;
[illegible]તોરે જો જાણેતો જનમ મરણ દુખડાં ટળે.
[illegible] [illegible]રે ઇંદ્રજાળમાં મૂઢ રહ્યા શું મોહીને;
[illegible] [illegible]રે લક્ષ્મીવરની લીલા લેને જોઇને.

ચીત ચેતોરે એક કળે કરી બાંધો આ સંસારને,
ચીત ચેતોરે ઝટ અંતરમાં ઓળખ જુગદાધારને.
ચીત ચેતોરે મિથ્યા મૃગજળ લેહેરતણી તૃષ્ણાતજો;
ચીત ચેતોરે પ્રીતમના સ્વામીને શુદ્ધ ભાવે ભજો.

પદ. ૪૨ રાગ કલ્યાણ.

જીવ વચન વિચારી બોલે, બહુ બકવાદ ન કીજે;
નિર્મળ નામ રામ રઘુવરનું, નિત્ય નિરંતર લીજે. જીવ૦ ૧
શીવ વિરંચી શેષ શારદા, નિગમ પુરાણ વખાણે;
નામ અમુલખ દામ ન બેસે, કેમ જડ જીવ ન જાણે. જીવ. ૨
ફુટે કુંભે નિર ઠરે નહી, વૃક્ષ વેડાયે ફળ કયાંથી;
એમ અસત ભાષણથી થાયે, હિણ તેજ તપ ત્યાંથી. જીવ. ૩
શીબી દધીચિ બળી નૃપ દશરથ, હરિશ્ચંદ્ર પણ કહીએ;
શરીર ગયું પણ શબ્દ ન ચુકયા, તે પુરા નર લહીએ; જીવ. ૪
દાતા સુર સત શત્રુ સદ્ગુણ, ભક્ત તણે રૂદે રહે છે;
કહે પ્રીતમ તે પ્રભુના પ્યારા, નીશદીન હરી હરી કહેછે. જીવ૦૫

પદ. ૪૩

તું તારૂં તન દેખ તપાસી, અનુભવ આંખ ઉઘાડી;
આશા તૃષ્ણા લોભ ઇર્ષ્યા, નાંખ કલ્પના કાઢી. તું તારૂં. ૧
પ્રભુ પ્રેમે પરસે અમૃત વરસે, દરશે દાહાડી દાહાડી;
આઠે પોહોર આનંદની હેલી, ફુલી રહી ફુલવડી; તું તારૂં. ૨
દેહના નેહ થકી નહી ન્યારો, ચીત ચૈતન્યમાં લગાડી;
કહે પ્રીતમ તો તુજ હરી વદે, નીગમ નગારાં વગાડી; તું તારૂં. ૩

પદ. ૪૪

આજ અમારૂં ભાગ્ય સજની, મોહન મોહોલે પધાર્યા;
અંગો અંગ સંગ સુખ પામી, રસીએ રંગ વધાર્યા. આજ. ૧
મનના મનોરથ સુફલ કર્યાશું, તનના તાપ નિવાર્યા;
અમૃત પીધું કારજ સીદ્ધું, આનંદ ઉર વધાર્યા. આજ
શોભાનો સાગર શામળીયો, રૂપે રતિ પ્રતિહારો;
પ્રીતમનો પ્રભુ પરમ સ્નેહી, પ્રાણ થકી ઘણું પ્યારો. આ

પદ. ૪૫

જે સત્સંગ કરે શુદ્ધ ચિત્તે, સઘળાં તીરથ તેને;

નીરખે નિત્ય નિરંતર હરી, ભુલે નિંદે નહી કેને. જે સ. ૧
કામધેનુ ચિંતામણિ સુરતરૂ, અમૃત ફળ નિત્ય એને;
શું કરવા ભ્રમે તે ભટકે, ઘટમાં ગોવિંદ ચિને. જે સ. ૨
આઠે પોહોર આનંદનો સિંધુ, છલ્યો રહે દીન રેણું;
નીત્ય નીત્ય નેહ સહિત સતસંગે, પ્રીતમ પ્રેમરસ પીને.જે. ૩

પદ. ૪૬

સાચું જોયછે તેને શામળેરે જીવ જોને વિચારી,
કૃષ્ણ કૃપાનો તને નથી ઉધારો, આવો મનુષ્ય દેહ
ક્યાંથી મળેરે, જીવ જોને વિચારી.
સાચું રહ્યું તો તે તારી કોરનું, સમજ્યાથી શંસય ટળેરે; જીવ
પીડા પામે તેમાં દાષ નહી કોઇનો, સૌ આપ આપણી આગે
બળેરે, જીવ. પ્રીતમ પ્રભુજીનું ભજન જે કરે, તેના અંગ
ઉપર અમી ઢળેરે, જીવ.

પદ. ૪૭

એવો અપરાધી કોણ છે રે, જેને ભજન ન ભાવે,
ભજનવિના ભૂતળભાર વેહેશો, ગર્ધવને શીર ગુણછેરે, જેને.
નિર્મળ નયણે હરી ના નિરખ્યા,તેનાં લોચનમાં રાઇ લુણછેરે.જેને
જેને હૈયે હરી હેતે ના વસીયા,તેના ઉજડ આઠે પહોર છેરે,જેને
પ્રીતમ પ્રભુજીનું સ્મરણ સાચું,બીજી જુઠી જગતની જાળછેરે,જેને

પદ. ૪૮

ચાલો વેગે વંદ્રાવન જઈએ; વાલાની વેણ વાગેછે;
હરી મળવા વાધ્યું છે હેત હૈયે, વાલાની વેણ વાગે છે.
નેહે નિરખવા નીસરી, વાલાની૦ શુદ્ધ બુદ્ધ સૌ દેહની વી-
સરી. વા૦ અગે અવળાં અંબર ઓઢીયાં, વા૦ કોણે ધાવતાં
બાળ વછોડીયાં, વા૦ કોણે સીથે તે કાજળ સાર્યાં, વા૦ લેઈ
સિંદુર નેણાં સાર્યાં. વા૦ વેઢ વીંટીને વીંછીયા જાણ્યા, વા૦
આંગળીએ અણવટ આણ્યાં, વા૦ ચેણમાળા સોવરાવી
મરણે, વા૦ પગ નેપુર પેર્યાં કરણે, વા૦ કેણે પયમાં પાણી
ભેળ્યાં. વા૦ કેણે મરચાં મોદકમાં રેળ્યાં. વા૦ કર કંકણ
કંઠે ઘાલ્યાં, વા૦ સૌ ચતુરા ચુપમાં ચાલ્યાં, વા૦ કેણે તક-
તણાં તૂપ તાવ્યાં, વા૦ જે જેમ તે તેમ મળી આવ્યાં. વા૦

કોયને કંથે આવી બાંય ઝાલી, વા૦ તન ત્યાગ કરીને ચાલી, વા૦ પ્રીતમના સ્વામીની પાસ આવ્યાં, વા૦ વ્રજબાળાને વેગે બોલાવ્યાં. વાલાની વેણુ વાગે છે

પદ. ૪૯

તમે સુંદરી વિચાર શો કીધોરે; કામની કેમ આવ્યાં;
તમે અમને દોષ કેમ દીધોરે, કામની કેમ આવ્યાં.
કાંઇ કંથ તમારો કેંશેરે, કામની૦ લોકલાજ વેહેવાર કેમ રેશેરે, કામની૦ તમે પતિની આજ્ઞા ન પાળીરે, કામની૦ સંસારને માથે છો વાળીરે, કા૦ તમે વેદ મરજાદા લોપીરે, કા૦ એવું અમને ગમે નહી ગોપીરે, કા૦ વેગે વળો આ વેળા વટેછેરે, કા૦ ગોપી ઘેર જાઓ તમને ઘટેછેરે, કા૦ પ્રીતમના સ્વામીનાં વેણુ વાંકાંરે, કામની૦ જઈ જુવતી થયાં સૌ ઝાંખાં રે, કામની કેમ આવ્યાં.

પદ. ૫૦

એક અરજ અમારી ચિત્ત ધારોરે, ગીરધર ગુણવંતા;
શું બોલ્યાતા શામ સંભારોરે, ગીરધર ગુણવંતા. ટેક.
અમે નથી અજાણ્યે આવ્યાંરે, ગીર૦ તમે તાન કરીને તેડાવ્યાંરે, ગીરધર૦ રાસ રમવા પ્રભુની પાસ આવ્યાં રે, ગીરધર૦ અમે દાસ તમારાં કાવ્યાં રે, ગીરધર૦ સંસારમાં જઇને શું કરીએરે, ગીરધર૦ પંડ પડે પાછાં નવ ફરીએરે, ગીરધર૦ એમ સુંદરી કહે શીશ નામીરે, ગીરધર૦ પૈઠું પાળો પ્રીતમના સ્વામીરે, ગીરધર ગુણવંતા.

પદ. ૫૧

વ્રજ બાળાનાં વચન ઉર આણ્યાંરે, રંગભેર રમવાને;
ગોપી પૂરાં પ્રેમી જન જાણ્યાં રે, રંગભેર રમવાને ટેક.
વાલે વંશ મધુરાં વાયાં રે, રંગભેર. નભ દેવ વૈમાને છાયાં રે, રંગ૦ જોવા જુમનાંજી આવ્યાં આગાં રે, રંગ૦ સૂકે લાકડે ફળ ફુલ લાગ્યાં રે, રંગ૦ ખગ મ્રગ મીન માંહી રહ્યાં તાંને રે, રંગ૦ પાણી થઇને પાષાણ ગળ્યા જ્ઞાને રે, રંગ૦ જુએ શિવ વિરંચી સરખા રે, રંગ૦ કરે પુષ્પ તણી બહુ વરખા રે, રંગ૦ તાન માન છંદ ગીત ગાય ગોપીરે, રંગ૦

અલબેલા સંગ નાર ઓપીરે, રંગ૦ ત્યાં થઇ રહ્યા થૈઇ થૈઇકારરે, રંગ૦ જુથ જુવતીનાં અનંત અપારરે, રંગ૦ પૂરે પ્રેમી જનની આશ રે, રંગ૦ જશ ગાય જન પ્રીતમ-દાસ રે, રંગભેર રમવાને.

તિથીઓ. પર

પડવે તે પ્રથમ ચેતને, હજીએ પેહેલોરે દંન;
પૂર્વ પુન્યે પામ્યો દેહડી, કર કાંઇક સાધન. રામ સમર દીન જાયછે.
બીજે તે બહુ ફેરા ધર્યા, અવતાર અનેક;
જન્મમરણની આપદા, પીડા પામ્યો વિશેક, રામ૦ ૨
ત્રીજે જે તૃષ્ણા ટળે નહી, તપ્યો ત્રિવિધી તાપ;
હરિગુરૂ સંતને સેવ્યા વિના, અંગે અધિક અદાપ, રામ૦ ૩
ચોથે તે ચારે ખાણનું, દુઃખ દીઠું અપાર;
ઘાટે ઘાટે ઘણું આથડયો, લખચોરાશીવાર, રામ૦ ૪
પાંચમે પ્રપંચ પરહરો, ધરો હરીનું ધ્યાન;
પ્રીત સહિત પ્રભુને ભજો, તજો દેહાભિમાન, રામ૦ ૫
છઠ્ઠે છ ઊર્મીતણી, આત્માને આડ;
દશ ઇંદ્રી દશ દેવતા, ફરતી વિષયની વાડ. રામ૦ ૬
સાતમે શોધ શરીરમાં, કરો સંગમ સોય;
સેહેજે સમાધિ પ્રગટે, અતિ આનંદ હોય, રામ૦ ૭
આઠમે ઇષ્ટ ઉપાસના, હરી ગુરૂની જો હોય;
અવર બીજાં સૌ પંપાળ, રખે કરતા કોઇ. રામ૦ ૮
નુમે નાવ નીજ નામનું, આવી બેઠા જે જંન;
સેહેજે સાગર પાર ઉતર્યા, નવ પડયું ચેતંન, રામ૦ ૯
દશમે દશા શુદ્ધ ભક્તિની, કરો સંતોસુ નેહ;
જે પદ દુર્લભ દેવને, પ્રાણી પામ્યો છું તેહ. રામ૦ ૧૦
એકાદશીએ અનુભવો, જોગી જનકની વાત;
ઉદ્ધવને શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું. શ્રીમુખે સાક્ષાત. રામ૦ ૧૧
બારે બેશી રેહેવું નથી, મોટું મરણનું સાલ;
કોઇ ચાલ્યા ને કોઇ ચાલશે, કોઇ આજને કાલ. રામ૦ ૧૨
તેરશે તારૂં તપાસને, શું આવશે સંગાથ;
જેમનું તેમ ત્યાં રહેશે, જાવું ઠાલે હાથ, રામ૦ ૧૩

ચતુર્દશી ચકબે હુતા, મોટા સુભટ સુર;
ગયા તેની ગણતી નહી, ભારે ભવજળ પૂર, રામ૦ ૧૪
પુનમે પ્રભુના ભજનથી, પોહોચ્યા પરમ જ ધામ;
પ્રીતમ પોહોચ્યા તે પાછા નહી ફરે,
પોહોચ્યા અવિચળ ઠામ, રામ સમર દીન જાય છે. ૧૫

પદ. ૫૩

માણસ તેને તું માનજે, માને વેદની વાત;
પુન્ય ભજનનીરે વંછના, હૃદે હેત હરિ સાથ. મા૦ ૧
તીરથ તપ વૃત દાનસું, જેને પુરણ પ્રીત;
શુભ કરમનેરે આચરે, તજે અવર અનીત. મા૦ ૨
સમજણ સાર અસારની, બોલે વચન વિવેક;
રાખે ભરોંસો રામનો, ના ધરે ભ્રમ અનેક. મા૦ ૩
નીતિ ધર્મનેરે અનુસરે, ઇચ્છે ભવ તરવા એહ;
પ્રીતમ તેને પ્રમાણજે, માણસ ઉત્તમ તેહ. મા૦ ૪

પદ. ૫૪

હરિજન તેને તું જાણજે, જેને રૂદીએ હરિ રંગ;
સ્મરણ સેવન ગુરૂદેવનું, તુલસી તીલક ધરે અંગ. હરીજન. ૧
સદ્બુદ્ધિ સતશાસ્ત્રનુ, જેને શ્રવણ મનન;
મન કર્મ વચને મહારાજને, અર્પણ તન મન ધન. હરી. ૨
વૃથા વાણી વદે નહિ, રસનાએ રટે હરી નામ;
હૃદયકમળ રસે ભર્યું, પુરણ પ્રેમ નિધાન. હરી. ૩
ભૂલે કોઈને નિંદે નહી, વદે સદ્ગુરૂ રામ;
પ્રીતમ સત્ય તે સાધુવા, હરીજન તેનું નામ. હરી. ૪

પદ. ૫૫

સંત શિરોમણિ સર્વથી, શીતળ શબ્દ રસાળ;
કરૂણા સૌ પ્રાણી ઉપરે, પુરણ પરમ દયાળ. સંત. ૧
ભક્તિ જ્ઞાન વૈરાગ્યવંત, નિત્યાનિત્ય વિવેક;
સમદૃષ્ટિ સૌને લેખવે, દેખે આતમા એક. સંત. ૨
ચરણે આવે જે ચાહીને, તેને આપે અભેદાન;
આત્મતત્વ ઉપદેશ દઇ, કરે આપ સમાન. સંત. ૩

નિર્ગુણ નિર્મળ નિશ્ચળ સદા, જીવન્મુક્ત જન જેહ;
વૃત્તિ અખંડ સમાધિમાં, વળતું રૂપ વિદેહ. સંત. ૪
દર્શન દુર્લભ દેવને, વંછે હરિ હર અજ,
પ્રીતમ પૂરણ પ્રીતસુ, પરસે તન પદરજ. સંત. ૫

પદ. ૫૬

મૂરખ સરખાં તે માણસાં, જેને નહી સમજણ રેખ;
ભાવ ભરોંસો ભક્તિ નહિ, ન મળે જ્ઞાન વિવેક. મૂ૦ ૧
ભોજન મૈથુન ભય નિંદરા, એ સૌ પ્રાણીને હોય;
જેણે હરિને જાણ્યા નહી, શંસે ભરીયા સૌ કોઈ મૂ૦ ૨
ડાહ્યા દીસે વેહેવારમાં, ગાયા નહિરે ગોવિંદ;
કાયા સદાએ સુતકી, વાહ્યા માયાએ મંદ. મૂ૦ ૩
જેવાં જંગલનાં રોઝડાં, પામર પશુ સમાન;
ભુંડ તણું સુખ ભોગવે, રૂદે નહી હરિનુંરે ધ્યાન. મૂ૦ ૪
શબ્દ માને નહી સંતના, ન મુકે દેહાભિમાન;
કહે પ્રીતમ તે પ્રાણીને, પડશું નરક નિદાન. મૂ૦ ૫

પદ. ૫૭

પામર પ્રભુ રસ તે શું પીએ, જુગમાં હરીનારે જંન;
ખર શું ખાધ જાણે ખીરને, મલકે ઉકરડે મંન, પામર.
બગલો મોતીને શું કરે, મોતી ચુગે મરાળ;
પાનનાં બીડાં શાં પાડાને, પાડો શોધે પરાળ, પામર.
અંધા આગળ શી આરશી, સમજે ઝાંખા સમાન;
બેહેરા આગળ શું બોલવું, કેમ કરી ઉઘડશે કાન. પામર.
ભમરે ગીગાને ભોળવ્યો, બધો દેખાડયો બાગ;
જોતાં વાડીનાં ઝાડવાં, ભાળ્યો વિષ્ટાનો ભાગ. પામર.
અંનનાં ભાન શાં ઉંટને, રીઝે ઝાંખરાં જોઈ;
ઇતડી વળગીરે આઉણે, પીયે પય તજી લોહી, પામર.
શ્વાન ના સમજે રે સંપમાં, અગણીત દે ઉપદેશ;
કંજરે નાતીલો નિહાળીને, દીલમાં દાખવશે દ્વેષ. પામર.
પુરૂષારથ નહી છે પરૈયો, નામ એક લેતાં જણાય;
કાળી કામળને કરમજનો, રંગ ન ચડે રૂસીરાય. પામર.
ખાતાં પીતાં બોલતાં, સુતાં બેસતાં સાર;

કહે પ્રીતમ તજીએ નહી, આતમ તત્વ વિચાર. પામર.

પદ. ૫૮

હરી મહિમા મોટા જન જાણે, સનકાદિક શુકદેવ જોને;
અજતન ઉમીયાપતિ વંદે, કરે કમળાપતિ સેવ જોને.
વ્યાસ વિરંચી વેદ વખાણે, અપાર લીલા એની જોને;
નાથ વિના બીજો નહી બળીયો, જોયું ચિત્તમાં ચીની જોને.
સદા સર્વદા સુખમાં ઝીલું, સુંદર વરને સંગે જોને;
માટે મારૂં મન મોહ્યું છે, રસીક વરને રંગે જોને.
અગર ચંદનના વનમાં જઈને, ભોગી ભમરો બેઠો જોને;
ઉડીને અળગો નવ જાયે, સ્વાદ સુખડનો દીઠો જોને.
અમૃતના સાગરની માંહી, મગન થયું મન મીન જોને;
એક નિમિષ ન્યારૂં નહી થાયે, રહે રસ માંહી લીન જોને.
કમળનેણની સુંદીર શોભા, નીરખું નીત્યાન નીત્ય જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે; બાંધી પુરણ પ્રીત જોને.

પદ. ૫૯

હરીની માયા મહા બળવંતી, કોણે જીતી નવ જાય જોને;
જોગીને તો જોતી હીંડે, ભોગીને તો ખાય જોને.
કાયરને તો કુટી નાંખે, શુરા પૂંઠળ ધાય જોને;
જ્ઞાનીને ગોતીને મારે, અજ્ઞાની અથડાય જોને.
પંડિતને પ્રપંચે મારે, કોણે નવ કળાય જોને;
હરી પનોતો હાથે મારે, મહા ઠગણી કહેવાય જોને.
ચતુરને તો ચુંટી નાંખે, ચટક ચોટી જાય જોને;
તપસીને તો ટીપી નાંખે, કરણીમાં કુટાય જોને.
હરીની અતિ અપરબળ માયા, જોરે નવ જીતાય જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રેમતણે વશ થાય જોને.

પદ. ૬૦

રસના રામ રટણ કરીલે, બીજું બકવું મૂકીદે. ૧
બીજું બોલ્યાનું શું કામ, લેને એક હરીનું નામ. ૨
નામે નિર્મળ કાયા થાય, ભવનાં બંધન છુટી જાય. ૩
લેતાં કશો ન પોહોચે શ્રમ, તેને વિસારોછો કેમ. ૪
હવે શું કહું વારંવાર, દેખતાં ડુબ્યો સૌ સંસાર. ૫

અમૃત પીતાં આળસ થાય, વહાલ ધરીને વીખડું ખાય. ૬
એવો જીવ અભાગી જાણ, ભૂલી ભટકો ચારે ખાણ. ૭
નીંદા ન કરીશ કોઇની કાંય, રાખો હરીને રૂદીયામાંય. ૮
તેથી ટળશે તારા તાપ, પડશે પ્રેમે પ્રીતની છાપ. ૯
ધરજો પ્રભુસું પુરણ પ્રેમ, હૈડું થાશે ટાઢું હેમ. ૧૦
આવે સુખડું અગમ અપાર, પ્રીતમ સુફળ થાય અવતાર. ૧૧

પદ. ૬૧

તું તો રામ સમરને પાપીરે, તને મુનશા દેહડી આપીરે.
તારા તાપ નિવાર્યા હરીએરે, તેની ભક્તિ શે ના કરીએરે.
પશુ ફેડીને પુરૂષ કીધોરે, તેનો સાચો શરણો ના લીધોરે.
તુંતો કાગ થઇ કળકળતોરે, તું તો રોઝ થઇ રઝળતોરે.
તુંતો ઢોર થઇને ધાતોરે, અંન મૂકીને ખરસલું ખાતોરે.
તુંતો અશ્વ થઇ અથડાતોરે, ઘાસ દાણો વેળાએ ના જડતોરે
તુંતો ઉંટ થઇને ભમતોરે, બહુ ભાર અપાર ઊંચકતોરે.
ગામ શુકર થઈને ફરતોરે, મહા પાપે કરી પેટ ભરતોરે.
ઘણું ગર્ધવ થઈ આથડતોરે, બહુ માર જગતનો પડતોરે.
જંબુક થઇ જંગલમાં રેહેતોરે, તુંતો સાર અસાર ના લેતોરે.
મીન મઘર થઇ આફળતોરે, જીવજંત અનંતને ગળતોરે.
તુંતો ઝાડ થઈ અવતરતોરે, કોઇ કાપીને કડકા કરતોરે.
તુંતો પંખી થઈ પરવરતોરે, બહુ માળા જાળાંમાં કરતોરે.
કીટ કૃમી પતંગ થયો પ્રાણીરે,એ ભટકયો જીવ ચારે ખાણીરે.
દુ:ખ દીઠું તે દીન દયાળેરે, કરી કરૂણા શ્રી ગોપાળેરે.
મેહેર કરી મુનશા દેહ આપીરે, સૌ સંકટ નાંખ્યાં કાપીરે.
પામ્યો ભાવતા ભોગ વિલાસરે, સુત સુંદર દાસી ને દાસરે.
પડછાયો પોતાનો નિહાળેરે, જાણે મરવું નથી કોઇ કાળેરે.
સિંહાસન બેઠો ફુલીરે, દહાડા દુ:ખના ગયો સૌ ભૂલીરે.
કરે કમર અતિ અહંકારેરે, આવી નડશે તે એકી વારેરે.
બાંધી નાંખીને જમપુરી લીધોરે, બહુ માર વિવિધપેરે દીધોરે.
એવું જાણીને ભજ અવિનાશીરે, ટળે ચાર ખાણ ચોરાશીરે.
ભજો પ્રીતમ ભાવ કરીનેરે, ગયો અવસર નાવે ફરીનેરે.

પદ. ૬૨

ભાઇઓ ભક્તિ મારગ છે આકરો રે, શીર સાટાનો સોદોરે;
હાંસી ખેલ નો'ય એતો કામ છે હીમતનું,
એમાં અજ્ઞાનીનો નહી આશરોરે, શીર. ૧
પ્રેમી જન હોય તેતો પ્રેમનારે પારખું,
એમાં બીજાને આવે ઉભરોરે. શીર. ૨
હરી હરી ભજીએ ને ઓર સુખ વજીએ,
બીજો મત પાખંડ મેલો પરોરે. શીર. ૩
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલ્યો,
તું'ને જોઈ લેશે ખોટા ખરોને. શીર. ૪

પદ. ૬૩

સુરતા લાગી છે જેની ભ્રમણા ભાગી છે,
જાણે કોઈ સંત સુજાણ; સોહાગી જેની સુરતા લાગી છે. ટેક.
નટડીનો ખેલ એતો રચ્યો રે ચોગાનમાં;
વરત વિના બીજું નજરે ન આવે, જેની સુરતા લાગી છે. ૧
ચાતક સ્વાતિનું બિંદુ પોકારે;
અવર ન ભાવે બીજું નજરે ન આવે. જેની સુરતા. ૨
શુરાનાં લક્ષણ એવાંરે ભાઇ;
ઝુંઝ ચઢે ત્યારે પૂઠે ન જુએ. જેની સુરતા લાગી છે. ૩
મોટા જોગેશ્વરે જેને મનવશ કીધાં;
સીંધુમાં પેશીને મોતીરે લીધાં. જેની સુરતા. ૪
ભક્તિનાં લક્ષણ એવાંરે ભાઈ;
પ્રીતમના સ્વામી મારા વશ્યા છો હૈયે. જેની સુરતા લાગીછે. ૫

પદ. ૬૪ રાગ ધોળ.

સુંદીર શામ સોહામણો, ભજ ભાવસું; જેને નિગમ નિરંતર ગાય, તેને ભજ ભાવસું. શીવ વીરંચીને સારદા, ભજ ભાવસું; રજ ચરણ કમળ ચિત્ત ચ્હાય, તેને ભજ ભાવસું. જેણે પાણીમાં પથ્થર તારીયા, ભજ૦ એવો નામ તણો મહિમાય. તેને ભજ૦ જેણે તાર્યો અજામેળ પાતકી, ભજ૦ ગજ ગુણકાની કીધી સ્હાય, તેને ભજ૦ જેણે દ્રુપદ

સુતાને પદ પૂરીયાં, ભજ૦ એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય, તેને ભજ૦ દાસ તણાં દુઃખ ટાળવા, ભજ૦ એક શ્વાસે ઉઠીને ધાય, તેને ભજ૦ અવગુણ સામું જુએ નહી, ભજ૦ એવા ગુણવંતા ગોકુળરાય, તેને ભજ૦ જેનો ઠોર નહી ત્રિલોકમાં, ભજ૦ તે તો હરીને શરણે સમાય. તેને ભજ૦ અખીલ લોકનો આતમા, ભજ૦ જેના સ્મરણથી સુખ થાય, તેને ભજ૦ પ્રીતમ પ્રભુને સંભારતાં, ભજ૦ દુઃખ જન્મ મરણ મટી જાય. તેને ભજ ભાવસું.

પદ. ૬૫

શામાટે સમજે નહી, નથી જાણતોદ
પામ્યો મોંઘો મનુષ્યાવતાર, શે નથી જાણતો.
વારો વશ્યો વેરી વચ્ચે, નથી જાણતો;
કેમ ગાફલ રહેરે ગુમાર, શે નથી જાણતો.

શે સુખે આવે તને નિંદરા, નથી૦ છે માથે મરણનો માર. શે નથી. કાળ ફરે શીર ઉપરે, નથી૦ ક્ષણ લેતાં નહિ લાગે વાર, શે નથી૦ હાથે હણે પગ પેંગડે, નથી૦ તેમાં રહેવાનો કોણ વિચાર, શે નથી૦ મુસાફર સૌ કો મળ્યું, નથી૦ વેગે વહ્યો જાય સંસાર. શે નથી૦ મારગ વહે છે ઉતાવળા નથી૦ સૌ ચાલ્યું લાર કતાર, શે નથી૦ કોઇ કોનું સંગી નહી, નથી૦ જાવું અગમ પંથ નિરધાર. શે નથી૦ સ્વારથનું સર્વે સગું, નથી૦ માયા પ્રપંચ રચ્યોરે અપાર, શે નથી૦ બહુ બંધન આ જીવને, નથી૦ નહી છુટયાનો લાગ લગાર, શે નથી૦ ધન બેડી ને ઘર ભાસકી; નથી૦ ગળે તોસ કુટુંબ પરિવાર, શે નથી૦ દેહ ઘર સુત સુંદરી, નથી૦ એ મોટાં બંધન ચાર, શે નથી૦ અનેક પેર-ની આપદા, નથી૦ પીડ પ્રાણીને ત્રિવિધ વિકાર, શે નથી૦ તેમાંથી કોઇક છુટશે, નથી૦ જેને હરી ગુરૂ છોડણ હાર, શે નથી૦ ગર્ભ સંકટ આવે નહી, નથી૦ ફરી ન પડે ફંદ મોઝાર, શે નથી૦ કહે પ્રીતમ પદ પામીવાદ નથી જાણતો. જે સર્વે શીરોમણી સાર, શે નથી જાણતો.

પદ. ૬૬

આજ ભલે તમે આવીયા, ઓધવજી. શ્યામનો સંદે-
શો લાવીયા, ઓધવજી૦ કમળનેન હરી શું કરે, ઓ૦ અમને
ક્ષણએ નવ વિસરે, ઓ૦ વાલે અમને વિસારીયાં, ઓ૦
કુબજાનાં કારજ સારીયાં, ઓ૦ કર્મે અમારે મળી કુબડી,
ઓ૦ તે હરીની દ્રષ્ટે પડી, ઓ૦ રાંકને રાજ બેસારીયાં, ઓ૦
વ્રજનાં સુખ વિસારીયાં ઓ૦ મેડક માથે ન શોભે મણી,
ઓ૦ તમો છો ચતુર શિરોમણી, ઓ૦ એવું સાંભળીને લા-
જી મુવાં, ઓ૦ જદુનાથે પાડયાં જુવાં, ઓ૦ હવે કલપીને
શું કીજીએ, ઓ૦ કરમ આપણાને દોષ દીજીએ, ઓ૦ પ્રી-
તમના સ્વામીને શું કહીએ, ઓ૦ ચતુર બર સમજો હૈયે.
ઓધવજી.

પદ. ૬૭

પ્રેમની વાતો ન્યારીઓ, ઓધવજી. જુવતી જાણનહા-
રીઓ, ઓધવજી. નેહનું નાતુ તોડીયું, ઓ૦ કુબજાસું ચી-
ત્ત હરી જોડીયું. ઓ૦ રાજાને સંગત શી રાંકની, ઓ૦
એ કુબજા દશ વાંકની, ઓ૦ કાગ હંસને પ્રીતડી કશી,
ઓ૦ દાસી રહી મનમાં વસી. ઓ૦ આમ શું ત્રીયાની
ખોટ છે, ઓ૦ નિશાન ઉપર ચોટ છે, ઓ૦ એમ શું માયા
મોહની, ઓ૦ લજ્જા ન આવી કોઇની, ઓ૦ જોયું તે હેત
હરજી તણું, ઓ૦ તે દુઃખ અમને સાલે ઘણું, ઓ૦ પ્રી-
તમનો સ્વામી ભેટશે, ઓ૦ ત્યારે દારૂણ દુઃખ મેટશે, ઓ૦

પદ. ૬૮

ઓલું માણસ અકરૂડીઓ, ઓધવજી૦ મહા કપટી ને
કુડીયો. ઓધવજી૦ જે દીનનો અહીં આવીઓ, ઓ૦ સોને
શોક ઉપજાવીયો, ઓ૦ લઇ ચાલ્યો જદુનાથને, ઓ૦ દુઃખ
દીધું વ્રજ સાથને, ઓ૦ અમો અબળા રહ્યાં રોઇને, ઓ૦
થાકયાં તે વાટડી જોઇને, ઓ૦ રચતાં બ્રહ્મા ભુલ્યો સહી,
ઓ૦ અમને પાંખ આપી નહી, ઓ૦ ભુજા પવનપર ચા-
લતી, ઓ૦ જુગતે કરીને ઝાલતી, ઓ૦ જઇ મળતી એક
પળમાં, ઓ૦ એવી આતુરતા દીલમાં, ઓ૦ હરી હૈયાનો

હાર છે, ઓ૦ પ્રીતમનો પ્રાણ આધાર છે, ઓધવજી૦

પદ. ૭૦

પ્રીતમાં પડદા ન કીજીએ, ઓધવજી. પ્રીત ત્યાં તન મન દીજીએ, ઓધવજી. પ્રીતનું કારણ જોર છે, ઓ૦ જેમ કાંઇ ચંદ ચકોર છે, ઓ૦ નરમાદા મોતી ખરાં, ઓ૦ અનેક ઉપાયે ના રહે પરાં, ઓ૦ ભ્રમર કમળ વિના ન રહે, ઓ૦ ન મળે તો દુખડું સહે, ઓ૦ આતકને મન મેહ છે, ઓ૦ નંદ-કુંવરસું નેહ છે, ઓ૦ છાંયડી નમતા સુરની, ઓ૦ પ્રીતડી પરમ ચતુરની, ઓ૦ તાર ટુટયો સાંધીએ ફરી, ઓ૦ ચોળ-નો ચઢયો ન જાય ઉતરી, ઓ૦ પ્રીતમના સ્વામીનો રંગ છે, ઓ૦ જન્મો જનમનો સંગ છે, ઓધવજી.

પદ. ૭૧ રાગ ધોળ.

વ્રંદાવનનોરે ચંદ મારે રૂદીયે વશ્યો છે,
ઓધવજી ભલે આવ્યા તમે આજ, વ્રંદાવનનોરે. ટેક.
ગોવિંદજીનીરે ગોઠડી કીજે,
મુકીદેઇ સર્વે મનનીરે લાજ, વ્રંદાવનનોરે.
ગયા પછી ફરી ગોકુળ નાવ્યા,
એવો અમારો શો દીઠોરે દોષ; વ્રંદાવનનોરે
વસુદેવ દેવકીને સંતાપ્યાં કંસે,
તેની ઉપર શો કરવોરે રોશ, વ્રંદાવનનોરે.
લોકની લાજ અમે સૌ નિવારી,
બાળપણાથી કીધી પુરણ પ્રીત. વ્રંદાવનનોરે.
કુબજાના ભોગ જોગ ભાળવો અમને,
એવી તમારી છે ઉલટીરે રીત. વ્રંદાવનનો.
મથુરાંની વાસી એ કંસની દાસી,
હાંસી કરેછે અમને સઘળો સંસાર. વ્રંદાવનનો.
મધુપુર મેલી હવે કંઇએ ના જાશો,
કુબજા સરખી તમને નહી મળે નાર. વ્રંદાવનનો.
ભાગ્ય હશે ત્યારે મળી એ ભામની,
પુણ્ય કર્યાં તે કેમ પાછાંરે થાય. વ્રંદાવનનો.
કુબજારે એવી જેવા ઠાકોર તમારા,

તેવા પ્રીતમ તેમના ગુણ ગાય. વૃંદાવનનો.

પદ. ૭૨

ગોપીજનનારે પ્રાણ તે તો પ્રભુજીની પાસે,
આતો રહ્યાં છે તે તો સુનાં શરીર ગોપીજનનારે.
કર્મે અમારે ક્યાંથી અક્રુર આવ્યો,
છળ કરી લઇ ગયો બળભદ્રવીર, ગોપીજનનારે.
રથને રોકીને જ્યારે રહ્યાં રે રાધાજી,
તેમને તે આપી બહુ ધારણ ધીર. ગોપીજનનારે.
આવ્યાની આશે અમે રહ્યાં વિશ્વાસે,
આવડું ના જાણ્યું હરી હૈડાનું હીર. ગોપીજનનારે.
વચન તમારાં ઉદ્ધવ રૂદીયામાં વાગ્યાં,
એતો લગાડયાં જેમ તાણીને તીર. ગોપીજનનારે.
જળ વિના જીવે તેતો જાણો દાદુરડાં,
મીન મરે જ્યારે ન મળેરે નીર. ગોપીજનનારે.
પ્રેમની વાતો તેતો પ્રેમી જન જાણે,
વંઝા ના જાણે કાંઇ પ્રસવનીરે પીડ. ગોપીજનનારે.
શ્યામ સ્વરૂપ વિના શું થાય સાધન;
અંબ તજીને કોણ સેવે કરીર. ગોપીજનનારે.
ગીરધરલાલ વિના અવર ના ગોઠે,
નેણાંમાં વસી રહ્યા નંદકુમાર. ગોપીજનનારે.
કેસરી ભૂખ્યો ક્યારે ધાસ ન ખાયે,
ચડયો ના ઉતરે કાંઇ સતીનો શણગાર. ગોપીજનનારે.
ખારા તે જળને ક્યારે છીપ ના ચાખે,
કેળ ફળે નહી ફરી બીજીરે વાર. ગોપીજનનારે.
એક પલક અમને કહો કેમ વીસરે,
પ્રીતમનો સ્વામી અમારો પ્રાણ આધાર. ગોપીજનનારે.

પદ. ૭૩

વાલે વાઇરે વાંસલડી લાલ, વૃંદાવનમાંજીરે;
મનડું મારૂં વીંધાયું લાલ, સાલે તનમાંજીરે. ૧
નૌતમ નાદને લટકે લાલ, મારૂં મન અટકે જીરે;
નયણે નેહ ઉપજાવો લાલ, હૈડું ખટકે જીરે. ૨

સુંદર શામ શા માટે લાલ, હેત ઉતાર્યાંજીરે;
કેઇક સુંદરીની સંગે લાલ, વહાલ વધાર્યાંજીરે. ૩
ગીરધર છોજી ગુણવંતા લાલ, મંદીરે પધારોજીરે;
જન પ્રીતમના સ્વામી રસીયા લાલ, રંગ વધારોજીરે. ૪

પદ. ૭૪

આવો છેલ છબીલા લાલ, કામણ કીધાંજીરે;
મુખડે બોલીને મીઠાં લાલ, મન હરી લીધાંજીરે. ૧
તમને પુછું પાતળીયા લાલ, ઉભલા રહોનેજીરે;
રૂજની કયાં જઇ રમીયા લાલ, સાચું કહોનેજીરે. ૨
ખુંચી કાંકણની કોરો લાલ, સુંદીર અંગેજીરે;
નયણાં ચોળ કસુંબા લાલ, રાતે રંગેજીરે. ૩
હેત તમારા હૈયાનાં લાલ, જીવને જોયાંજીરે;
જન પ્રીતમના સ્વામીની સાથે લાલ, મનડાં મોહ્યાંજીરે. ૪

પદ. ૭૫

પ્રીતે પધારો પાતળીયા લાલ, મંદીર મારેજીરે;
ઝાઝું શું કહીએ તમને લાલ, વારે વારે જીરે. ૧
પહેલી પ્રીત કરીને લાલ, કોઇ ના વિસારે જીરે;
મનડું મારૂં લોભાયું લાલ, તારે લારે જીરે. ૨
અમને રાસ રમાડયો લાલ, શરદની રાતે જીરે;
તે દહાડાનું મન મોહ્યું લાલ, ચતુરવર સાથે જીરે. ૩
સુતાં બેઠાં ના સોહાએ લાલ, દરશન દોને જીરે;
જન પ્રીતમના સ્વામી રસીયા લાલ, રૂદામાં રહોને જીરે. ૪

પદ. ૭૬

સોળ કળા લઇ ચંદ ઉગ્યો લાલ; શોભા સારી જીરે;
અરબો ગીરધર સાથે રમવા લાલ, મળી વ્રજ નારીજીરે. ૧
ધરાયા સોળે શણગારો લાલ, ઓપે એવા જીરે;
અંગે ઉલટ ન માયે લાલ, અધરરસ લેવા જીરે. ૨
ગાન કરે સૌ ગોપીજન લાલ, વચ્ચે વનમાળી જીરે,
જન પ્રીતમના સ્વામીની સાથે લાલ, લાગી તાળીજીરે. ૩

પદ. ૭૭

આજ અનોપમ દહાડો લાલ, હરી ઘેર આવ્યા જીરે;

મોતી કેરે ઝુમખડે લાલ, વહાલો વધાવ્યા જીરે, ૧
સોહે પાઘ કસુંબી લાલ, સોનેરી છેડા જીરે;
રસીયા સાથે રંગ લાગ્યો લાલ, ન મુકું કેડા જીરે. ૨
જાણે જઈને ભેટું લાલ, સાંભળ સાહેલી જીરે;
જન પ્રીતમના સ્વામીને મળવા લાલ, લજ્જા મેલી જીરે. ૩

પદ. ૭૮

પ્રેમ તણે પંથ ચાલેરે, તે મહાપદ મહાલે,
બે ડગલાં બાળક ચઢે સીડી,માતા આવીને કર ઝાલેરે. તે મહા.
ત્રિભુવન વ્યાપક તેજ તમારૂં,તમવિના તરણ ન હાલેરે,તે મહા
જેને હૈયે હરી આપ બિરાજે, તેને તાપ ન સાલેરે, તે મહા.
પ્રીતમનો સ્વામી સામળીયો, ભક્ત ભાવ પ્રતિપાળેરે, તે મહા.

પદ. ૭૯

લે ગોવિંદ ગુણ ગાઈ રે, દેહ દુર્લભ ભાઇ.
રત્ન પદારથ દેહ અમુલખ; કોડીને બદલે ગમાઇરે, દેહ.
એક ઘડી હરી નામ ન લીધું, મુઓ ધંધામાં ધાઇરે, દેહ.
કરોળીયાનું કરમ કમાયો, આપ રહ્યો ઉર જાઇરે, દેહ.
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીયો, સેવકનો સુખ દાઇરે, દેહ.

પદ. ૮૦

કરૂણાસિંધુ હરીનેરે, ભજ ભાવ ધરીને,
હું હું કરતો શુંરે હીંડે છે, મુરખ જાઇશ મરીનેરે. ભજ ભાવ.
ગયા અનેક તેની નહી ગણતી, જોને પાછું ફરીનેરે, ભજ ભાવ.
સાચું જાુઠું કરીને જીવો, પાપે પેટ ભરીનેરે; ભજ ભાવ.
પ્રીતમના પ્રભુનું ભજન કરી લે,બેસ ઠેકાણે ઠરીનેરે,ભજ ભાવ.

પદ. ૮૧

કર હરી સ્મરણ સાચુંરે કામ કાયાનું કાચું.
મિથ્યા દેહમાં શું મોહ પામ્યો, ફરી ફરી પડવું પાછુંરે,કામ.
ચાર ઘડીનું લટકું અટકું, રંગ પતંગે શું રાચુંરે, કામ.
કૃષ્ણ કથા કર કીર્તન પ્રેમે, શે નહી નેહે નાચુંરે, કામ.
પ્રીતમ પ્રભુશું પાણી જોડીને, ભક્તિ જુગો જુગ જાચુંરે, કામ.

પદ. ૮૨

અંતરજામીનું નથી અજાણ્યું મન માને તેમ મહાલો;

પુન્ય પાપના બે મારગ છે, મન માને તે ઝાલો. ટેક.
કર્યાં કર્મ ભોગવવાં પડશે, જોઇ વિચારીને ચાલો, અંતર.
હરીને ઘેર તો હિસાબ ઠીક છે, કોણ વેરી કોણ વહાલો, અંતર.
વણ સમજ્યો વેપાર કરો છો, ફેરો પડશે ઠાલો, અંતર.
પ્રીતમનો સ્વામી પ્રેમ તણો છે, નાગર નંદનો લાલો, અંતર.

પદ. ૮૩ રાગ પ્રભાતી ધોળ.

ચેત ચેતરે અચેત પ્રાણી. શું સુતો આળસ આણીરે;
ઉત્તમ અવસર જાણી જીવડા જાગનેરે.
કાચી કાયા વાદળ છાંયા, તેમાં શું લોભાયોરે;
મિથ્યા માયા મૃગતૃષ્ણાનાં જળ ત્યાગનેરે. ૧
અનેક શૂરા ગયા અધુરા, કામે કાયર પૂરારે;
ચાવી ચુરા કર્યાં તેની ગણતી નહીરે,
ગુલર ફળનાં જંતુ જેવાં, સૃષ્ટીનાં સુખ એવાંરે;
માયાને મન એવું એ સાચું સહીરે. ૨
જાણ્યા જેવા જળ પરપોટા, દીસે નાના મોટારે;
ફુલ્યા તે તો સર્વે ફુટી જાય છેરે;
હરીને શરણે આવે જ્યારે તેના તાપ નિવારેરે,
કહે પ્રીતમ તે ત્યારે નીરભે થાયછે રે. ૩

પદ. ૮૪

જીવ અભાગી કાંઈ ના જાણે, મિથ્યા સુખને માણેરે,
સાચું ઉર ના આણે એ અચરજ મહા રે;
સીસાબાજીમાં શું મોહ્યો અમુલખ અવસર ખોયોરે;
જુઠે જન્મ વગોવ્યો તો કહીએ કહારે. ૧
દેખત ભૂલ્યો કહ્યું ન માને, તેને શું સમજાવેરે;
હાથ ન આવે સો મણ છાલાં કૂટીએરે,
ખળને કાંઇ પ્રતીત ન આવે, સામા ઉત્તર આપેરે,
જ્ઞાન ન આવે નિશ્ચે નાસી છુટીએરે. ૨
અધિકારીને સંગ લાગે, જેમ નિદ્રાથી જાગેરે;
તેના સંશય ભાગે, જે ભાવે ભજેરે,
મુમુક્ષુની સમજણ ન્યારી, શું જાણે સંસારીરે,
પ્રીતમ અર્થ વિચારે સૌ અનરથ તજેરે. ૩

પદ. ૮૫

સદ્ગુરૂ સંગે રહીએ રંગે, આનંદ વાધે અંગેરે;
પુરણ પ્રેમ ત્યાં રંગે પ્રભુને નિહાળીએરે;
નેહે નીરખું હેરૂં હરખું નહી શામળીયા સરખુંરે.
અલબેલા વાલા શું અંતર ટાળીએરે. ૧
આનંદકારી અખંડ વિહારી, ગોપીવર ગીરધારીરે;
હું બલીહારી વારી તારા નામનેરે;
જ્યાં જેવો ત્યાં તેવો તે તો અકળ સ્વરૂપી એવોરે;
સ્નેહ ધરીને સેવો સુંદર શ્યામનેરે. ૨
રમતાં નામ નિરંતર ન્યારો, હું મારાને ટાળોરે;
પ્રીતમ પ્રેમે પાળો નાતું નેહનુંરે. ૩

પદ. ૮૬

નેહવિના હરી ન મળે કેને, એવું લક્ષણ એનેરે;
જેને ભેટે તેનાં ભવદુઃખ જાયછેરે;
ભૂપ ભુવન ભોજન ના ભાવે, દાસ તેડે ત્યાં આવેરે;
ભક્ત તણે ઘેર ભાવે ભાજી ખાયછેરે. ૧
શવરી સજનો મલીન વિચારી, કરમા કુણ આચારીરે,
સ્નેહ વિચારી શામળીઓ ભોજન કરેરે;
જન્મ કર્મ કુળ જાત નાતની, નહી એને અધિકારીરે;
ભાવે ભક્તશું ભુધરજી પાણી ભરેરે. ૨
સ્નેહ તણું એ કારણ મોટું, પ્રેમ વિના સૌ ખોટું રે;
જપ તપ તીરથ જગન કરે શું થાયછેરે,
ગોપીનાં ગોરસ પીધાં, ચીર હરીને લીધાંરે,
બાળ ચરિત્ર બહુ કીધાં ગ્રંથે ગાયછેરે. ૩
પ્રેમતણે વશ ધાયો આવે, હેતે હસીને બોલાવેરે,
પ્રીતવિના પ્રપંચ ના ભાવે નાથનેરે;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીયો, અતિ બળિયામાં બળીઓરે;
આવી અઢળક ઢળીઓ અબળા સાથનેરે. ૪

પદ ૮૭ રાગ કાફી.

રતન પદારથરે અલ્યા તને જનમ દીયો;
માયામાં વીંટાણોરે, ભુંડા તું તો કાંઇ ન લહ્યો. ટેક.

બાર વરસ બાળાપણમાં ખોયાં, ત્રીસ વરસનો થયો;
સીત્તેર વરસ સુધી સમજ્યો નહી, અફળ જન્મારો ગયો;
હવે શું ચેતેરે જનમ તો પુરો થયો. રતન પદ. ૧
સુનશા દેહીએ પ્રભુ ભજ્યો તે, અખંડ ઉગી રહ્યો;
આવા ગમનનો ફેરોરે ટળીયો, તે સદ્ગુરૂ સરખો થયો;
પૂરણ પદ પામ્યોરે, તે તો વૈકુંઠ ગયો. રતન પદ. ૨
સાચો ધણી તે સમરથ બેલી, જો ગુણ હરીના ગાય;
પ્રીતમના સ્વામીને ભજતાં, જન્મો જનમ ઓળખાય;
પ્રાણ જીવન પાતળીયોરે, મારા તો ઘટમાં રહ્યો. રતન પદ. ૪

પદ. ૮૮ કાફી.

હરી રસ પીજેરે, પરમ પ્રેમે કરી;
ઉર અતંરમાંરે, લીજે એક ધ્યાન ધરી. ટેક.
અધમ ઉદ્ધારણ ભવ જળ તારણ, નરક નિવારણ નામ;
જાણે અજાણે જપે જીવ્હાએ, તે પામે અવિચળ ઠામ;
શ્વાસ ઉશ્વાસેરે, રસના રટને હરી. હરી રસ. ૧
અજામેળ ગજ ગુણકા નારી, નામે પામ્યાં પાર;
પ્રાયશ્ચિત પ્રૌઢ કર્યાં તેનાં પ્રલ્હે, ક્ષણ ન લાગી વાર;
ગોવિંદ ગુણ ગાતાંરે, ગયા બહુ પતીત તરી; હરી રસ. ૨
નામ નીસરણી જે જન ચઢીયા, પોહોચ્યા ઈડને પાર;
ધ્રુવના ધામ થકી અતિ ઊંચા, અચળ થયા નિરધાર;
ડગે નહી કબહુરે, બેઠા ઠીક ઠરી, હરી રસ. ૩
પીંડ બ્રહ્માંડનો પ્રેરક પોતે, સૌનો સાક્ષી સોય;
અકળ અરૂપી સહજ સ્વરૂપી, આવરણ એકે ન હોય;
માયા નવ લાગેરે, નાઠો કાળ ડરી. હરી રસ. ૪
અમલ અખંડ ખુમારી, સદ્ગુરૂથી પીવાય;
લગન મગન તે સાનમાં સાજે, અજરા અમર તે થાય;
કહે જન પ્રીતમરે, ન પડે ફંદ ફરી. હરી રસ. ૫

પદ. ૮૯ કાફી.

સદ્ગુરૂ શબ્દેરે; ત્રિવિધિ તાપ ટળ્યા;
એવા અંતરજામીરે, પ્રેમે પ્રગટ મળ્યા. ટેક.
કરી કસોટી કુંદન કીધું, કાપી કાઢ્યો મેલ;
બાહ્ય ભીતર એક સ્વતંતર થઇ ગયું સૌ સેહેલ;

જ્ઞાન વન્હીમાંરે, અઘના ઓઘ બળ્યા. સદ્‌ગુરૂ. ૧
જીવ ભાવ મેટીને ગુરૂએ, કીધો બ્રહ્મસ્વરૂપ;
સંશય રહિત થયો શુદ્ધ ચૈતન, કોણ પડે ભવકુપ;
કલ્પના મટીરે મન પાષાણ ગળ્યા. સદ્‌ગુરૂ. ૨
કળા કુંચી આપી સદ્‌ગુરૂએ, રાખ્યો આપ ઉદાસ;
ધરણીરે ઉપર ચરણ ધરે નહી, જેમ અનળ રહે આકાશ;
અજર રસ પીધોરે, પ્રપંચ દુર પળ્યા. સદ્‌ગુરૂ. ૩
તત્વમસી તુરીયાપદ પામ્યું, ટળ્યા દ્વૈતના દ્વંદ;
નીજાનંદ નિરંતર નિરખ્યા, નિરાલંબ નિરદ્વંદ,
પ્રીતમ સ્વે પોત્યોરે, અઠળક થઈને ઢળ્યા. સદ્‌ગુરૂ. ૪

પદ ૯૦ કાફી.

તત્વ સાંખ્યમાંરે, જોયું જુગત કરી;
સરવ સમાતાંરે, ઉગરે એક હરી. ટેક.
ઇંદ્રી દેવ વિશે ગુણવૃત્તિ, સૌનો પ્રેરક સોય;
વસ્તુ વિચાર કરીને જોતાં, આવરણ એકે ન હોય;
આનંદ કોશેરે, અનુભવ દૃષ્ટિ ઠરી. તત્વ સાંખ્ય. ૧
શુદ્ધ ચૈતન્ય સાક્ષી પ્રમાતા પ્રમાણ પ્રમેતી એક;
અદ્વૈત એક અખંડ અવિનાશી, નીગમ કહે નેતી નેતી;
નાથ નિરંતરરે, નિરખ્યા નજર ભરી. તત્વ સાંખ્ય. ૨
કનક દંડ સાકરનું શ્રીફળ, રત્નકુંભ એક રૂપ;
બાહ્ય ભીતર સાવ નિરંતર, આપે અકળ સ્વરૂપ,
એકરસ ઇશ્વરરે, નહી કોઇ મિત્ર અરી. તત્વ સાંખ્ય. ૩
બ્રહ્મપયોધિ ભર્યો પરિપુરણ, ન મળે ન્યુન લગાર;
મૃત્યુ તે અમૃત થઇ નિવડ્યું, પ્રગટયો પ્રેમ અપાર,
પ્રીતમ પ્રીછેરે, ગુરૂગમ સાન ખરી. તત્વ સાંખ્ય. ૪

પદ ૯૧ ધોળ.

સખી આજ અનોપમ દાડીલો, અતિ ઉલટ અંગ ન માય;
પ્રાણ પ્યારી તે પરણે પ્રીતસું, મળી માનુની મંગળ ગાય.સ૦
વર તો સુંદર નંદજીનો લાડીલો, ભ્રખુભાણ તણીરે કન્યાય;
રાધા મોહન રાજે રળીયાં મળ્યાં,જેની શોભાતોવર્ણવી ન જાય.સ૦
તરીયા તોરણ બાંધ્યાં રે બારણે, મણી મુક્તાના ચોક પુરાય;
મોટા મંડપ છાયારે, કુંમ કુંમ કેસરનાં છાંટણાં છંટાય. સ૦

ચુવાચંદન અગર મદ મુક્તા, પ્રેમે ફોફળ પાન વેહેંચાય;
સ્વામી પ્રીતમનાની શોભા ઘણી, જેનો રસ ભરીયો વીહ-
વાય. સ૦

પદ ૯૨ ઘોળ.

સખી આનંદ સાગર ઉલટયો, મને પ્રગટયો છે પ્રેમ અપાર;
રૂપ સુંદર શ્યામારે સુંદરી, એવા નટવર નંદકુમાર. સખી.
સખી સુંદરતા ત્રીલોકની, આવી એકઠી થઈ એક ઠામ;
એની ઉપમામાં કોઇ આવે નહી, બલીહારી તે કોટીક કામ. સ૦
બ્રહ્માએ લાખેણું લગન વિચારીયું, શુભ મુહુર્ત ને શુભવાર;
તેવું જોઇને ત્રીકમજી તોરણ ચઢયા, સાસુ પુંખવા આવ્યાં સાર.સ૦
વેદ વિધિ કરીને પધરાવીયા, પ્રભુ આવ્યાછે માંયરા માંય,
સ્વામી પ્રીતમનો અતિ રૂડલો, બ્રહ્મા વેદ ભણેછે ત્યાંય. સ૦

પદ ૯૩. રાગ ફેર ઘોળ.

બ્રહ્મા વેદ ભણેછેરે, અતિ હૈડે હરખે,
સુરજ જય બોલેરે, કુસુમ ઘણાં વરસે. ૧
વેદીપર પાવકરે, જવ તલ હોમાયે;
વાજાં બહુ વાગેરે, રંગ રેલો થાયે. ૨
કંચનને કળશેરે, ચોરી રચી ચુંપે,
મોહ્યા લોક ચતુર્દશરે, રસીયાને રૂપે. ૩
વર પાસ બેસાડયાંરે, ચંદ્રમુખી બાળા;
કંઠે આરોપીરે, સુંદર વરમાળા. ૪
કુમકુમ કેસરનાંરે, છાંટયાં છાંટણલાં;
જુગતેસું કીધાંરે, છેડા ગાંઠલડાં. ૫
ફરવાને લાગ્યાંરે, ત્યાં મંગળ ફેરા;
દુધે મેહ ઉઠયારે, કરા સાકર કેરા. ૬
કંસાર આરોગ્યોરે, પ્રીતે બેઉ જણાં;
ધ્રુવ દર્શન કીધાંરે, દીધાં દાન ઘણાં. ૭
પ્રીતમના પ્રભુનાં રે, મીંઢળ છોડાયે;
મળી તરૂણી ટોળેરે, મનગમતું ગાયે. ૮

પદ ૯૪ ઘોળ રાગ ફેર.

છોડ છોડ છબીલા દોરડોરે, તારે દોરડીએ દશ ગાંઠ; અલબેલા.
તે તુજથી કેમ છૂટશેરે, બ્રહ્માએ પાડી આંટ; અલબેલા૦ ૧

પય પીતાં મારી પૂતનારે, મહી માખણના ચોર; અ૦
આહીર કુળમાં ઉછર્યોરે, ચાર્યાં ગોકુળમાં ઢોર. અ૦ ૨
કુબજા તે દાસી કંસનીરે, તે સું કર્યો ઘરવાસ. અ૦
નવલખ દુઝે નંદનેરે, તોય પીધી પીયારી છાશ. અ૦ ૩
એ બાપનો તું બાળકોરે, જાણ્યું તમારૂં જોર, અ૦
ચતુરપણું તેમાં શું હશેરે, ચાખ્યાં તે ભીલડીનાં બોર. અ૦ ૪
તારી જાતને ભાત જડે નહીરે, ન મળે મોટાં સંગ, અ૦
પ્રીતમના સ્વામી શું કહીએરે, એવા તમારા ઢંગ. અ૦ ૫

પદ. ૯૫ ધોળ.

છોડ છોડ છબીલી દોરડોરે, તારો સુદામો વીર તેડાવ; અલબેલી.
તેથી જો અર્થ સરે નહીરે, તારો બ્રખુભાણ બાપ તેડાવ. અ૦ ૧
તું કુંવરી કીરતી તણીરે, તેનું કર્યું સ્તન પાન અ૦
જોર જરાય મા રાખશોરે, અંતરમાં અભિમાન. અ૦ ૨
મનમાં તે મરડ ન રાખશોરે, માન મુકીને કરજોડ; અ૦
શીસ નમાવે સૌ દેખતાં રે, હાથે હારીને દાંતે તોડ. અ૦ ૩
કુણ તપ કીધાં તરૂણીરે, તારા પુન્ય તણો નહી પાર; અ૦
કોટી બ્રહ્માંડપતિ કૃષ્ણજીરે, તે તું પામી ભરથાર. અ૦ ૪
લાડીલી લાજ ન રાખશોરે, જે જેમ તે તેમ થાય; અ૦
પ્રીતમના સ્વામી શ્યામળારે, તેને તું લાગ પ્રેમે પાય,
અલબેલી દોરડોરે, છોડ છોડ છબીલી દોરડોરે. ૫

પદ. ૯૬ ધોળ. રાગ ફેર.

સાંભળ સૈયર વાતડી, હું વારીરે; મંદીરે આવ્યા માવ. મંગળકારીરે. જોતી હતી જેની વાટડી હું વારીરે, ઉર અંતમાં ભાવ. મંગળકારીરે. અચક મચક ઘેર આવીયા, હું વા૦ દીધાં છે દરશન, મંગળકારીરે. દયા કરી નીજ દાસને હું વારીરે; પ્રેમે કર્યાં પ્રસંન મંગળકારીરે. સુંદર શોભા જોઇને, હું વારીરે, ભાગી ગઈ સૌ ભ્રાંત, મંગળકારીરે. ઓરડીયા અજવાળીયા, હું વારીરે, સૈજે પામી સુખશાંત. મંગળકારીરે. શત્રુ નહી સંસારમાં, હું વારીરે, સિધ્યાં સર્વે કાજ. મંગળકારીરે. કુઠારો કંઇએ ગયો, હું વારીરે, આવ્યું અકંટક રાજ. મંગળકારીરે. શોક નહી સ્વપ્નાંતરે, હું વારીરે, દુઃખનો ફેડયો ઠામ. મંગળકારીરે. સુખનો સાગર હુલશ્યો, હું વારીરે, સ-

મુખ ઊભા શ્યામ. મંગળકારીરે. મેહેર થઇ મહારાજની, હું વારીરે, ટળીયા ત્રિવીધિ તાપ. મંગળકારીરે. પ્રીતમનો સ્વામી શામળો, હું વારીરે, મળીયા આપો આપમંગળકારીરે.

પદ. ૯૭ રાગ મોતીદામ છંદ.

હવે હરી ભજતાં રખે જીવ હારે, નહી દેહ સુનશા મળે વારે વારે; વિષયને સવાદે વળગતો ફરેછે, શાને માનવી એહ મિથ્યા ધરેછે. ૧ જોઈ લે તપાસી નથી કોઇ કેનું, કરે છે કભાડાં થશે દુઃખ તેનું; મળ્યાં સ્વારથી સૌ કો સુતનારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. ૨ જોતાંમાં ગયો જગત તે મર્ણ વાટે, નથી ચેતતો મૂઢ તે કોણ માટે; ધન ધામ ધરણી ત્રીયા કાજ પ્રાણી, ભમે જીવ સંસારમાં ચક્ર ઘાણી. ૩ કરે કલ્પના ભ્રમણા ચિત્ત ભારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. ગયા રંક રાજા મોટા ચક્રવર્તી, જેની આણ ફરતી જહાં લગી ધરતી. ૪ ગયું બાળ જોબન તે તન તારૂં, નથી મૂકતો મૂરખા લોક લારૂં ગયો બાપનો બાપ જોને વિચારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. ૫ જાણો જગતના જીવની પ્રીત જુઠી, નથી દેખતો દુર્મતિ આંખ ફુટી; વાગી તાંત તારે સઉ રોગ બુજયો, ચાંખ્યો કણ કાચો ચઢયો સર્વ સુજયો. ૬ સદા સદ્ગુરૂ સંત કહેછે પોકારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. પડયો પામર ખાડમાં શીદ પાછો, અહો રામના નામનો દ્રવ્ય સાચો. ૭ ખોટા ખેલમાં શું રહ્યોછું ધુંઆઈ, નથી સાથ આવે એવું કાંઇ ભાઈ. કર્યું કારસું મોહ માટે મોરારી, ભજો ભાવશું કૃષ્ણ આનંદકારી. ૮ વળગી જીવને એક નારી ઠારી, જોડયો જુંસરે નાથ ઘાલી કરારી, ક્યો કામરૂ દેશનો લબાળો, ઘાલ્યા કંઠમાં કામના દઢ ગાળો. ૯ છુટે કેઇ પેરે રીને સંસારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. રચી વિશ્વડી વિચિત્ર પ્રકારે, વેડયાં કાચાં પાકાં સઉ એકીવારે; ૧૦ નો હર્ખ ધરીએ કોનો શોક કીજે, ગયા કંઇક કોટી કોનું નામ લીજે; રાખો રૂદીયામાં હરી એક ધારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી ૧૧ જેના નામથી ભવનું કષ્ટ ભાગે, ત્રણે તાપની આંચ એકે ન લાગે, તથા ઘોર સંસાર તે મહાપાપી, હરીનામ ખડગે નાંખી જાળ કાપી; ૧૨ આવ્યા શર્ણે લીધા અ-

નેક ઉગારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી. ક'તા જીભ ગાઠી સુણી કાન ફુટયા, દ્રદે નાખ્યું જ્ઞાન તેના રામ રૂઠયા. ૧૩ વૃથા વાતમાં તું રખે દીન ખોતો, ગયો દાવ નાવે વળતો રેહેશે રોતો; પ્રભુ ભજે તેને પ્રીતમ બલીહારી, ભજો ભાવસું કૃષ્ણ આનંદકારી.

પદ. ૯૮

માયા મોહની તે નથી કોઇની દાસી, વાલો વીખ પાશે દેશે કંઠ ફાંસી; નાંખે નીરમાં ગુલકાંટા કરીને, ભખે ભાવે તે મીન જાયે મરીને; પાળે પશુને ખાટકી જેહ રીતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતી શુદ્ધ ચિત્તે. ૧ સુકાં અસ્તિને શ્વાન ખેંચે હજારો, લડે આથડે જાય મૂકી બિચારાં; ત્રિયા હેમ ભુમી અર્થે જુદ્ધ કરતા, હણે માંહો માંહી દીશે મરતા; ધરે જન્મને મર્ણ તે નીત્ય નીત્યે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતી શુદ્ધ ચિત્તે. ૨ પડયો જીવ જંજાળમાં જોઈ જાણી, હાથે હેડ માંહી પેઠો હરખ આણી; ત્રિયા તાંસ કંઠે પગે બાળ બેડી, ભારે ભાસકી જાણજે મેહેલ મેડી, દમે ધર્મદુતો વેળા વિપરીતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતિ શુદ્ધ ચિત્તે. ૩ કર્યું સાચું જુઠું ભર્યું પેટ પાપે, જેવું કર્મ કીધું એવું ફળ આપે, જેવું વાવ્યું એવું ઉગ્યું ખેતી માંહી, ઉછીના કંટાળા ફળે અંબ કાંહી; શુભાશુભ આવી મળે સૌ અંતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતિ શુદ્ધ ચિત્તે. આશા તૃષ્ણા ને ઇરિષ્યા લોભ લેહેરી, વસે એકઠાં પંડમ પંચ વેરી; દગો દીન રાત કરે રહી પાસે, ગ્રહે કેશ કાળ ત્યારે જીવ જાશે; ભરોસે કોને નર રહે છે નચિંતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતિ શુદ્ધ ચિત્તે. ૫ વિષય વાસના દાસનો દાસ કીધો, ધર્યું નામ નારી તહાં જન્મ લીધો; ટળે આપદા જે જપી જાપ જાણે, પ્રીછે પામશે વેદ શાસ્ત્રો વખાણે; નઈ નીપજે સાર અવતાર વીતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતિ શુદ્ધ ચિત્તે. ૬ છેલ્લો દેહ મુનષ્યા તણો પ્રેમે પામે, જુવે જો વિચારી મહા કષ્ટ વામે; ક્ષણુ એક માંહી મળે નાથ ગરવો, ભળે બ્રહ્મમાં તો ટળે જન્મ ધરવો; પ્રીતમના પ્રભુને ભજો પ્રેમ પ્રીતે, સેવો સદ્દગુરૂ શ્રીપતિ શુદ્ધ ચિત્તે. ૭

પદ. ૯૯

કાળ વ્યાલનો ડંખ ન લાગે, અમૃત નામ ઉચ્ચારે જો,
પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીંતર, દુર્મત દુર નિવારે જો-
ચિંતામણી ચિંતાને ટાળે, વાત લેજે માની જો;
જે પંખી સુરતરૂને સેવે, તેને ચિંતા શાની જો.
હરીનું સ્મરણ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું જો;
નૌકા સૌને પાર ઉતારે, કોણ મોટું કોણ નાનું જો.
ઊંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરીને ભજે તે હરીનો જો,
તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠ પુરીનો જો.
જેને માથે ગીરધર ગાજે, તેને શાનો ટોટો જો,
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહી મોટો જો.

પદ. ૧૦૦

તુંતો નિંદા ન કરીશ કોઇની, પ્રેમે સુધારસ પીજે જો,
આ સૃષ્ટિ શામળીયાજીની, કોઇને દુઃખ ના દીજે જો.
જીવ દુઃખાવે હરી દુઃખાયે, એનો અર્થ છે એવો જો;
અવગુણ કોઇનો ઉર ના ધરીએ, ગુણ ગોતીને લેવો જો.
માંદાને મિષ્ટાન્ન પચે નહી, પાંચા ખીલા થાય જો;
ઓસડ ખાયને ચરી ન પાળે, તેનો રોગ ન જાય જો.
હક બોલો હરીને સંભારો, દયા ઉરમાં ધારો જો;
આશા તૃષ્ણા લોભ ઇરષ્યા, દિલથી દુર નિવારો જો.
સમદૃષ્ટિ સૌ ઉપર આણો, દુષ્ટ ભાવને ટાળો જો;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, પ્રેમ નેમ નિત્ય પાળો જો.

પદ. ૧૦૧

પ્રેમી જનની પાસ પ્રભુ છે, દુર્જનીયાંથી દુર જો;
કીડી કુંજર સ્થાવર જંગમ, રામ રહ્યો ભરપૂર જો.
સર્વ દેવની માંહી નિરંજન, ઘટ ઘટ માંહી બોલે જો,
દયા કરે તે દર્શન પામે, માયાના પટ ખોલે જો.
સચરાચર શોભી રહ્યો એક, અંતરજામી રામ જો;
અણુ માત્ર ખાલી ન મળે કંઈ, પગ ધરવાનો ઠામ જો.
જ્યાં જુઓ ત્યાં તેવો થઈને, રસીએ રંગ મચાવ્યો જો;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીયો, ભાવ્યા તેને ભાવ્યો જો.

પદ ૧૦૨

ઓરા આવો અલબેલા, એક વાત કહું સમજાવી જો,

કાલે મારે મહીએર હુતી, આજ સાસરીએ આવી જો.
અમે વહુવારૂ નાને વેશે, પ્રીત રીત નવ જાણું જો;
રસીયા તારૂં રૂપ જોઇને, મારૂં મન લોભાણું જો.
દુરીજન દેખે આળ ન કીજે, એ અમારે માઠું જો;
ગોરસ પીવા ધાયા આવો, એમ જાય સૌ નાઠું જો.
સાસુ મારી શૂળી સરખી, જાણી બોલે બાળે જો;
પીયુડો મારી પીડ ન જાણે, હરીને મળતાં ખાળે જો,
લાડસવાયાં લોકડીઆંમાં, સાવધાન થઇ ચાલું જો.
મારા સમજો મોહનજી મને, તમ સરખું નહી વહાલું જો.
હમણાં હમણાં હેત વધાર્યું, પેહેલાં આવડું નહોતું જો;
પ્રીતમના સ્વામીને મળવા, સર્વે મેલ્યું સુતું જો.

પદ. ૧૦૩

કાયાનો અહંકાર ન કરશો, કાયા કાચો કળશયો જો;
આજકાલ દીન પાંચ સાતમાં, ધુળ થઇને ઢળશો જો.
વેળુનું ઘર વણસી જાશે, માન કહ્યું તું મારૂં જો;
મૃગ તૃષ્ણા સાગરની લેહેરો, એવું છે તન તારૂં જો.
દહીંએ દુધે દ્હાડી સીંચે, સુધા અંગ લગાવે જો;
જતન કરી બહુ જાળવે કાંઇ, અંતે કામ નહી આવે જો.
વ્યાધી દુઃખ કલેવર કહીએ, કલેશ કેરૂં મૂળ જો;
મૂરખ તેમાં શું મોહ્યો છે, મુખમાં પડશે ધુળ જો.
જમરા ભમરા ફરે શીશ પર, કરશે ખેંચા તાણ જો;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરી લે, જો ઇચ્છે કલ્યાણ જો.

પદ. ૧૦૪

અચેત તારી ઉંઘ ન ઉડે, માથે મરણ ગાજે જો;
ઘણા કાળ કુટાયો કુબુદ્ધિ, તોય લંપટ ના લાજે જો.
વિષય ભોગથી ભૂખ ન ભાગી, ભૂત તણી પેરે ભમતો જો,
પોતાના ઉદરને અર્થે, અનેક જીવને દમતો જો.
શીળપણું સંતોષ ન આવ્યો, ઢોર તણી પેરે ધાતો જો;
ધનનો ઢગલો મૂકી દઇને, જઇ ખરસલું ખાતો જો.
પશુ પંખી થઇને પરવરતો, ઝાડ પહાડ અવતરતો જો;
આશા તૃષ્ણા લોભ ઇચ્છા, તેનો તાણ્યો ફરતો જો.
હવે હરીનું ભજન કરીલે, ભવનું ભટકણ ભાગે જો;

પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, જો સાચો રંગે લાગે જો.

પદ. ૧૦૫

પરમારથનો અર્થ ન પ્રીછયો, તું તો પામર પ્રાણી જો;
મુનશા દેહ મુક્તિનો અવસર, તેની જુક્તિ ન જાણી જો.
પુરૂષ ખરો પણ પશુથી ખોટો, જીવ જનાવર જેવો જો;
જો ઇચ્છો ભવ તરવાને તો, હરિગુરૂ સંતને સેવો જો.
આપ આપ તે આપણું ને, રાખ રાખ તે રાખ જો;
ધન સામું ખરચી નવ જાણ્યું, જેવી મધની માખ જો;
અસત્ય જુઠ દ્રવ્ય કર્યું એકઠું, તે તો કોઇક ખાશે જો.
અંતર સમે આવી દુઃખ પડશે, તે પ્રાણી પસ્તાશે જો;
થડથી ભૂલ્યો દેખાત ડુલ્યો, હરી મેલ્યા વિસારી જો.
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરી લ્યો, આનંદ અખંડ વિહારી જો.

પદ. ૧૦૬

આળપંપાળે અવસર વીત્યો, શુભ કારજ ના કીધું જો;
એક ઘડી એકાંતે બેશી, હરીનું નામ ન લીધું જો.
આવ્યો તો કાંઇ લાભ કમાવા, મુદલ માંહી ગમાયો જો;
હરી હીરો મૂકીને મૂરખ, કોડી માંહી લલચાયો જો.
ધામ ધુમ ધંધામાં ધાયો, ગાયો નહી ગીરધારી જો;
હુંકારે કાંઈ હાથ ન આવ્યું, સર્વસ બેઠો હારી જો.
હરીના ભજન વિના બહુ ભમવું, મરવું ને અવતરવું જો;
.ામ પ્રભુનું ભજન કરીલે, તેથી તારે તરવું જો.

પદ. ૧૦૭

ઠવું તારે હરીને નામે, અવર નહી ઉપાયજો;
નંતકોટી આગીયા પ્રગટે, પણ રવિ વિના રાત નાજાયજો.
ઠાનું કંચન કરે પણ, પારસ વિના નવ થાય જો;
કુવિચાર વિના નવ સમજે, રાત દિવસંશું ગાય જો.
જે સાધન થાય સેહેજમાં, વણ સમજે પચી મરવું જો;
ડ બેઠાં ગામ આવે, ન પડે પ્રેતન કરવું જો.
.ગુરૂ સંત કૃપા કરે તો, જન્મ મરણ દુઃખ જાયજો;
પ્રીતમ પ્રભુના ભજન પ્રતાપે, કોઇ દીન કાળ ન ખાય જો.

પદ. ૧૦૮

સુતાં બેઠાં શામળીયાજી, તાન તમારી સાથે જો;

બોલ્યું ન ગમે બીજા કોઇનું, નેહ વધાર્યો નાથે જો.
દાતણ કરતાં દર્શન પામું, ન્હાતાં નજરે આવે જો;
ભોજન વેળા ભેળા ભાળું, આનંદ ઊર ઉપજાવે જો.
વસુધા ઉપર વ્યાપક દેખું, ગગને જોઉં તો ગાજે જો;
દશે દીશા દીસે છે રમતા, સઘળે શામ બિરાજે જો.
સર્વે નિરંતર અંતરજામી, કાંઇક ઊરમાં આણે જો;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, કોઇક માનુની માણે જો.

પદ. ૧૦૯

જોઈ વિચારી હું વરીછું, હવે ડગે નહી મન જો;
શામળીયાજી સરવસ સોંપ્યું, તમને તન મન ધન જો,
ત્રીભુવન વ્યાપક તેજ તમારૂં, નેહ નિરંતર કીધો જો;
અંતરનો અહંમેવ તજીને, પ્રેમ સુધારસ પીધો જો.
રસનો ચસકો રૂદીએ લાગ્યો, તે ટાળ્યો કેમ ટળશે જો;
જે સરીતા ચાલી સાગરમાં, તે પાછી કેમ વળશે જો.
એક પલક અળગો નવ મુકું, હરી હૈયાનો હાર જો;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીએ, પ્રાણતણો આધાર જો.

પદ. ૧૧૦

આનંદકારી અખંડ વિહારી, આદ્ય પુરૂષ અવિનાશી જો;
એક પલક અળગાં નવ રહીએ, અમે તમારી દાસી જો.
મારૂં મન માન્યું તમ સાથે, કોઇ કહીને શું કરશે જો;
સિદ્ધ સતીને શુરવીર નર, તે પાછા કેમ ફરશે જો.
થાકયાંના વિસામા પ્રભુજી, નાઠાંના મેવાસી જો;
શિવ વિરંચી સરખા સેવે, કમળા જેની દાસી જો.
ત્રિવિધિ તાપે તપી રહ્યા તેને, ઠરવાનું ઠેકાણું જો;
કામનીઓના કલ્પદ્રુમ છો, નિર્ધનીયાં ધન જાણું જો.
શું કરશે સંસારી કહીને, તમ સંગાથે સાચું જો;

પદ. ૧૧૧

પ્રપંચ મુકો મારા પ્રાણી, અંતે સાચ હશે તે ફળશે જો;
કોટિક આગીયા અજવાળું કરે, રવિ વિના રૂજની કેમ ટળશેજો.
માયા મીઠી મીસરી ખાંડસી, મુરખ માંખ થઈ નવ વળગ્યોજો;
તન તુટે પણ મન છુટે નહી, મુઢ મરે તોય ન રહે અળગોજો.
પ્રભુ પરમચતુર અંતરજામી, હરી તે કેના વાહ્યા કેમ જાશેજો;

કર્મ શુભ અશુભ કર્યાં હશે, અંતે આવીને હાજર થાશેજો.
સુસે હંસ તણાં પર કાતર્યાં, એવું મન આત્માનું હેતુ જો;
પ્રીતમ પોતાના અજ્ઞાનથી, દોષ પારકા દીલમાં લેતું જો.

પદ. ૧૧૨

આ અવસરમાં હરીને ઓળખો, જ્ઞાન પામવા તત્પર થાજોજો;
ચુકયો નો ચોરાશીમાં ગયો, એવું જાણી હરીગુણ ગાજોજો.
જેવો સ્વારથમાં શુરો થયો, તેવો પરમારથ આદરતો જો;
તો તું અવિચળ પદવી પામતો, શાને મરતો ને અવતરતો જો.
ઘરના સુખમાં શું રાચી રહ્યો, ઉમરડાં ફળ જંતુની પેરેજો;
હરી નાવનું બળ જાણ્યું નહી, લીધો ભવસાગરની લેરેજો.
હરી નામતણી નૌકા મળે, પ્રાણી સેહેજે પામે પાર જો.
પ્રીતમ જે પરમારથ પ્રીછશે, પુનરપિ નહી તેને અવતારજો.

પદ. ૧૧૩

સ્મરણ કરને સચ્ચિદાનંદનું મુકી મન તણો અહંકારજો;
આ સૌ જુઠી બાજી જાણજો, જેવો સ્વપ્નતણો વેહેવારજો સ્મ.
જેવા ધુમાડાના બાચકા, જેવું ઝાંઝવાનું નીરજો;
શીશુના સરખો સર્વે ખેલ છે, ક્ષણમાં વણશી જાય શરીરજો. સ્મ.
શેહેર ગુજરીની પેરે સર્વે મળ્યું, તેને વીછડે તે શું રેહેય જો;
માટે સમજીને સોદા કરે, તેણે અંતે હાણ્ય ન હોય જો. સ્મ.
હેતે પ્રીતે હરીને સંભારજો, એ છે તરવાનો ઉપાયજો;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન નવ ભૂલીએ, તારો જન્મ કૃતારથ થાયજો.

પદ. ૧૧૪

જે જે જક્તગુરૂ પરમાત્મા, તમારો મહીમાતે શું કહીએજો;
એક જીભ્હાનો તે શો આશરો, શેષ સહસ્ર મુખે પાર ન લહીએજો.
આગમ નિગમ અનુમાને કહે, સરિતા પુરે વરષા વરતે જો;
ધુમ્ર દેખીને વહની કહે, બાણ ચાલે પુરૂષની સરતે જો. જે.
સાગર તીરે જે ઉભા રહે, તે સૌ તટનું વર્ણન કરશે જો;
મધ્યજળ માપ્યામાં આવે નહી, તે તો અપાર કહી ઓચરશેજો.
બાજી બાજીગરને શું લહે, પુત્ર પીતાને તે શું જાણે જો;
પ્રીતમ જે પરમારથ પ્રીછશે, તે તો અખંડ અભેપદ માણેજો. જે.

પદ. ૧૧૫

આવો મારા અંતર જામી સંત, સુખડું લીજે આનં-

દસું અમો જો; ભુજ ભરી ભેટું ભાવ ધરી ભગવાન, ભવ-જળ તારણ નૌકા છો તમો જો, ઉજવળ નિર્મળ કોમળ શબ્દ રસાળ; સાંભળતાંમાં સૌ સંશય ટળે જો; પતીત પાવન પુરણ પ્રેમ દયાળ, દરશન પરસનથી દુખડું ટળે જો. દેવ મનુષ્યને દુર્લભ છે દેદાર, સુરસુરી આદે ચરણરજ ચહાય છે જો; જેનો મહિમા મોટો અગમ અપાર; નિગમ નિરંતર જે જશ ગાય છે જો. ભાવે ભેટયા મેટયાં ભવ દુઃખ ફંદ, જનમ મરણનું જોખમ ખોઇને જો; પ્રીતમ પ્રગટ પામ્યા પરમ આનંદ, હરીગુરૂ સંત તણું સુખ જોઇને જો.

પદ. ૧૧૬

સાંભળ સૈયર વહાલપણાની વાત, નાથ સોવન અમારે આવીયા જો; ભાવે ભેટી સુંદર વરની સાથ, શામળીઓજી ભીતર ભાવીયા જો. સુંદર મુગટ મનોહર કુંડળ કાન, કેશરી તિલક કર્યું કરૂણાકરે જો; ચંચળ લોચન ઉત્તમ કમળ સમાન, વેણુ અધર ધરી ગોપીવરે જો. ગુંજમાળ મણી કુસુમ કળીના હાર, હરીને હાથે આભુષણ હેમનાં જો; સુધા સરોવર નાભિ અંબુજ આકાર, માનુની મન મધુકર રસ પ્રેમનો જો. કટી કંદોરો સુંદર ઘંટીકા સાર, ચિન્હ અષ્ટદશ ચિતડાં હર્યાં જો; કનક તપાવ્યું હોયે તેજ અપાર, એવાં પીત વસન હરીએ ધર્યાં જો. નેપુર ઝીંછીયા ઘુઘરડીનો ઘોર, શોભા જોઇને સરવસ વારીએ જો; પ્રીતમ પ્રભુ નાગર નવલકીશોર, નીરખી રૂપ રૂદામાં ધારીએ જો.

પદ. ૧૧૭

જગતનું સુખ ઝાકળનું છે પાણીરે; જાણી લે.
વણશી જાતાં વાર નહી સત વાણીરે, જાણી લે.
સીસાબાજી સંસારનો છે ખેલરે, જાણી લે.
એમ વિચારી અહંકાર તું મેલરે જાણી લે.
જોતાં જોતાં જાવું છે તત્કાળરે, જાણી લે.
રેહેંટતણી ગેડયો જેવી ઘટમાળરે જાણી લે.
એક ભરાયે એક ઠાલી થાય રે જાણી લે.
એક અવતરે એક મરીને જાય રે; જાણી લે.
પરમારથને પંથે પગલાં માંડ રે, જાણી લે.

કુડ કપટને છળવિદ્યા તું છાંડ રે જાણી લે.
પાપ પુન્યનો ઉત્તર દેવો પડશે રે જાણી લે;
જમકેંકર જ્યારે આવી અડશે રે જાણી લે.
માટે ગરવ તજી ગોવિંદ ગુણ ગાજેરે જાણી લે;
પ્રીતમ પ્રભુને ભજીને પાવન થાજેરે જાણી લે.

પદ. ૧૧૮

મિથ્યા માયામાં શું મોહ્યો મૂઢ રે ચેતી લે;
હું હું કરતો શું હીંડે છે હુડ રે ચેતી લે.
કુબુદ્ધિથી તારૂં કર્તવ્ય કાંયે ન ચાલેરે ચેતી લે;
હરિના હુકમ વિના તો તરણુ ન હાલે રે ચેતી લે.
મૂરખ મિથ્યા મમત કરે શું થાય રે ચેતી લે;
તુજથી તુટયો વાળ નવ સંધાય રે ચેતી લે.
મારૂં મારૂં કરતો જઈશ મરીને રે ચેતી લે;
મુનષ્યા દેહ તે મળવો નથી ફરીનેરે ચેતી લે.
મલીન માયા મૃગતૃષ્ણાનું તોય રે ચેતી લે;
ઓસતણા મોતીના હાર ન હોય રે ચેતી લે.
અંજળીનું જળ ક્ષણું ક્ષણું ઓછું થાય રે ચેતી લે;
એણીપેરે આવરદા તારો જાય રે ચેતી લે.
આવો બનાવ બને નહી બીજીવારરે ચેતી લે;
પ્રીતમ પ્રભુને ભજતાં ભવનો પાર રે ચેતી લે.

પદ ૧૧૯

હું મારૂં તે સંસારનું છે મૂળ રે સમજી લે;
ક્ષણ ક્ષણ સાલે સંશયરૂપી શુળ રે સમજી લે.
મારૂં તારૂં મટતાં ભવનો અંતરે સમજી લે;
સૌ શાસ્ત્ર પોકારી કહે છે સંત રે સમજી લે.
ભ્રમતણે દૃષ્ટાંતે આ વૈરાટ રે સમજી લે;
પત્રતણી પેરે આવે જાયે ઘાટ રે સમજી લે.
કુનકુટ જેમ ઘાટ ઘડીને ભાગે રે સમજી લે;
એમ એને બ્રહ્માંડની વાર ન લાગે રે સમજી લે.
ઈંદ્રજાળ જેમ બાજીગરનો ખેલ રે સમજી લે;
કમર કોકડાં ગુંચ્યામાં ઉકેલ રે સમજી લે.
શું સૂતો છે અચેત આળસ આણીરે સમજી લે;

આયુષ્ય તારૂં ઓસતણું છે પાણી રે સમજી લે.
સંસાર સુખથી રેહેજે સદા ઉદાસરે સમજી લે;
જેમ મધુકર ન કરે ચંપક વન વાસરે સમજી લે.
શ્વાસે શ્વાસે સમરણ કરજે સારરે સમજી લે;
રખે ધરતો તું દેહતણો અહંકાર રે સમજી લે.
હરી નામ હીરો રૂદીયામાં રાખેરે સમજી લે;
પ્રીતમ પ્રેમે પ્રેમ સુધારસ ચાખેરે સમજી લે.

પદ ૧૨૦

રામ રસાયણ પ્રેમ ધરી જે પીશેરે માણી લે;
તેને અખીલ લોકોનું દૈવત દીસેરે, માણી લે.
અમર થાય તે મરે નહી કોઈ કાળ રે માણી લે;
આપારહિત થઇ આપોપું સંભાળ રે માણી લે.
અજર પ્યાલો અધર ફરે છે જેહરે માણી લે;
મરજીવા હોય તે મુખ માંડી લેહરે માણી લે.
આળસ નિદ્રા ક્ષુધ તરસ સૌ ભાગેરે માણી લે;
ત્રીભુવન પતિશું તનમાં તાળી લાગેરે માણી લે.
અખંડ બ્રહ્મ જુએ એકમેક થઈ જાયરે માણી લે.
સાગર નીર ભળ્યું ન્યારૂં નવ થાય રે માણી લે.
તેના સુખને અવર ના જાણે કોય રે માણી લે;
અમૃતપાન કરી અતિ આનંદ હોય રે માણી લે.
મહા મગન થઇ મુંગો મીસરી ખાય રે માણી લે;
પતિનું સુખ સુંદરીએ કેમ કહેવાય રે માણી લે.
શુદ્ધ વિચાર કરી સુખ માંહે સમાયોરે માણી લે;
કહે પ્રીતમ તે રંગમાંહે રંગાયો રે માણી લે.

પદ ૧૨૧

રસીએ રંગ વધારીયા, અતિ આનંદમાં,
મોહનજી મંદીર પધારીયા, અતિ આનંદમાં.

દયા કરી દુઃખ ટાળીયું, અ૦ ભાવશું સન્મુખ ભાળીયું, અ૦
પ્રભુ પ્રેમે પરસન કીધલાં, અ૦ આજ અમને દરશન દીધલાં. અ૦
બંધાવું તોરણ બારણે, અ૦ તન મન ધન કીજે વારણે. અ૦
ઉત્તમ આસન આપીયાં, અ૦ ભવકેરાં બંધન કાપીયાં, અ૦

પય સાકર પ્રેમે પીજીએ, અ૦ મુખ બીડી નાંથની લીજીએ. અ૦
સુખ સેજલડીનું સાર છે; અ૦ હૈડામાં હરખ અપાર છે, અ૦
હું રસબસ થઈ રસમાં રહી, અ૦ રંગમાં રજની વીતી ગઇ; અ૦
પ્રીતમનો સ્વામી શ્યામળો, અ૦ અબળાપર અઢળક ઢળ્યો. અ૦

પદ. ૧૧૨

તનની પીડા સૌ ટળી, મોહન મળતાં
મહા રસ વ્યાપ્યો વેળા વળી, મોહન મળતાં.
તન મન પલટયું તે વારનું, મો. સુખ દીઠું જીગદાધારનું, મો.
હૈડામાં હેત વધારીયું, મો. સેજે સૌ કારજ સારીયું, મો.
આનંદે સુખ આપીયું, મો. દુઃખ જન્મો જનમનું કાપીયું; મો૦
સંશયનું શુળ સમાવીયું, મો. એનું રૂપ રસીલું ભાવીયું, મો૦
થઇ પ્રફુલ્લિત હેતે હૈયે, મો. રસ પ્રીતમ પ્રેમેશું પીયે, મો૦

પદ. ૧૨૩

નવ રસના ભર્યા નાથજી, નૌતમ વયમાં;
રહે સદા અમારી સાથજી, નૌતમ વયમાં.
વદ સુધાકર સાર છે, નૌ૦ તે તેજ તણો ભંડાર છે. નૌ૦
અધર અરૂણ ઓપે વળી નૌ. દીસે દશન કુંદ કેરી કળી. નૌ૦
નાસા જળસુત સોહાવ્યું, નૌ૦ ભ્રુ મન્મથ ચાપ ચઢાવ્યું નૌ૦
નેણ બાણ તીખી અણી, નૌ૦ હેલામાં મન લેછે હણી, નૌ૦
રવિનંદક કુંડળ કાન છે, નૌ૦ રસીયાજી રૂપ નિધાન છે, નૌ૦
મૃગમદ ચંદન ટીકો કર્યો, નૌ૦ મણીમુગટ લસીત છોગો ધર્યો; નૌ૦
નટવરની છબી જોઇને, નૌ૦ ભજ પ્રીતમ ચીતડું પ્રોઇને, નૌ૦

પદ. ૧૨૪

શામ સોહાગી આવીયા, નવલે નેહે;
ભૂધરજી ભીંતર ભાવીયા, નવલે નેહે.
નેણ ભરીને નિહાળીયા, ન૦ તન તાપ ત્રીવીધી ટાળીયા, ન૦
એનું રૂપ રસીલું જોઇને, ન૦ રહ્યું મનડું મારૂં મોહીને, ન૦
નવ અંબુજ નેણ વિશાળ છે, ન૦ શિર મુગટ કુંડલ ગળે માળ છે, ન૦
પિતાંબર જામો જરકસી, ન૦ રહ્યાં ચરણ કમળ ચિત્તમાં વસી. ન૦
પ્રીતમના સ્વામીને ભજીં, ન૦ બીજું સૌ તુચ્છ કરી વજીં; ન૦

પદ. ૧૨૫

પામી પ્રેમ સ્નેહીને, પૂરણુ પ્રીતે;
રસ પીધો ઉરપર લેઇને, પૂરણુ પ્રીતે.
પ્રેમ પીઉજી માણીયો, પુ૦ જુગજીવન જુગતે જાણીયો, પુ૦
જે કારણ જોગી દેહ દમે, પુ૦ તે રસીયો અમ સંગે રમે. પુ૦
દીલ દેખી આવે ધસ્યો, પુ૦ તે ટાણે નહી અંતર કશો, પુ૦
જન પ્રીતમનો સ્વામી મળ્યો, પુ૦ ભવસાગર કેરો ભયટળ્યો, પુ૦

પદ. ૧૨૬

સ્નેહ વધારી શામળે, રંગભેર રમતાં;
જેના દરશનથી દુખડાં ટળે, રંગભેર રમતાં.
કમળનેન કરૂણા ભર્યાં, રંગ૦ જોઈ લાલે લાખેણાં કર્યાં, રં૦
રસ વ્યાપ્યો પુરણ પ્રીતમાં, રં૦ વાલો વશ્યો ચતુરવર ચિત્તમાં.રં૦
મન અટક્યું મોહનલાલમાં, રં૦ ખંત લાગી લાલજીના ખ્યાલમાં, રં.
સખી સુખસાગર સેંજે ઉછળ્યો રં૦ મનગમતો વર મુજને મળ્યો.રં.
પ્રીતમનો સ્વામી પ્રાણપતિ, રં૦ કેમ મૂકાય મારી વતી. રંગ૦

પદ. ૧૨૭

પાતળીયો પ્રાણ આધાર છે, ભાવે ભજીએ;
હોંસી હૈયાનો હાર છે, ભાવે ભજીએ.
વર વરવા સરખો છે સહી, ભાવે ભજીએ.
એ સરખો નર બીજો નહી, ભાવે ભજીએ.
પ્રેમીજન કેરો પ્રાણ છે, ભાવે ભજીએ.
સુંદર વર ચતુર સુજાણ છે, ભાવે ભજીએ.
એની રૂપ કળા ગુણ ચાતુરી, ભાવે ભજીએ.
છે મોહન મુરત માધુરી ભાવે ભજીએ.
સુખસાગર નાગર નંદનો, ભાવે ભજીએ.
ગુણ પામી ગોકુળચંદનો, ભાવે ભજીએ.
પ્રીતમનો સ્વામી મન વશ્યો, ભાવે ભજીએ.
જેમ હીરો હાટકમાં રસ્યો. ભાવે ભજીએ.

પદ. ૧૨૮

સખી સામળીયો વર સાર છે, વહાલે વરીએ;
ગુણવંતો ગુણભંડાર છે, વહાલે વરીએ.
સો સુખદાયક લાયક હરી, વહાલે વરીએ.

નિશદીન નિરખું નેણાં ભરી. વાહાલે વરીએ.
એનું રૂપ રૂદીયામાં રાખીએ; વાહાલે વરીએ.
સુખ જનમ કરમ જશ ભાખીએ. વાહાલે વરીએ.
એ સુખ આનંદનો ઓઘ છે, વાહાલે વરીએ.
ભુધરજી ભજવા યોગ્ય છે, વાહાલે વરીએ.
પ્રીતમ રસ પૂરણ પીજીએ, વાહાલે વરીએ.
એને ચરણકમળ ચિત્ત દીજીએ. વાહાલે વરીએ.

પદ ૧૨૯

પ્રેમ સુધારસ પીજીએ, આનંદ રસીયો;
સૌ સોંપી લ્હાવો લીજીએ, આનંદ રસીયો.
કલ્પદ્રુમ તરૂણી તણો, આ૦ તે ફાલ્યો ફુલ્યો છે ઘણો, આ૦
જુવતી જુગ સેવે સદા, આ૦ તેની સદા સમાવે આપદા, આ૦
ઇચ્છા ફળ ગુણમાં નામના, આ૦ પુરે જેની જેવી મનકામના, આ૦
પ્રભુ પ્રીતમનો ચતુર શિરોમણી, આનંદ રસીયો.
આ તે અમર અખંડ વર એ ધણી, આનંદ રસીયો.

પદ. ૧૩૦ રાગ કોલેરો. પ્રભાતી.

જાણે નહી જગજીવન અભાગી મરણ તણો ભય મોટોરે;
કાચા કુંભ બરાબર કાયા, જેવો જળ પરપોટોરે જાણે.
કૌરવ કંસ જરાસંધ રાવણ, દંતવક્ત્ર શિશુપાળરે;
એવા ગયા તેની નહી ગણતી, દેતા સાગર ફાળરે. જાણે.
મણીધરના મુખમાંહે, ઓડકી માંખ્યને મારેરે,
એવો આ સંસાર ખેલ છે, વીરલા જ્ઞાન વિચારેરે. જાણે.
જગતજીવ ચતુરાનું ચવેણું, કંઇ ખાધા ને કંઇ ખાશેરે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલે, તે નર નિરભે થાશેરે. જાણે.

પદ. ૧૩૧

પરમારથ પ્રીછો નહી પ્રાણી, ઈચ્છો આપ સવારથરે;
મુઢમતિ માયામાં મોહ્યો, ખોયો જનમ અકારથરે. પર.
આપણી હોંસે હેડમાં પેઠો, અચેત પામર પોતેરે;
કામધેનુનું પય ઢોળીને, શું જડ શ્વાની દોહોતોરે. પર.
રત્નપદારથ જન્મ ગુમાયો; ધાયો ધંધા માંહેરે;
કહે પ્રીતમ તે અંતની વેળા, કામ ન આવ્યું કાંયેરે. પર.

પદ. ૧૩૨

સાકુટ નરનો સંગ ન કરીએ, મરીએ મહા વિખ ખાઇરે;
પરવત ચઢી પડીએ પાવકમાં, તેથી દુષ્ટ દુઃખદાઇરે. સા૦
લેઈ સાણુસા અંગ મરોડે, વીંછી તોડે તનરે,
સિંહ ખાયે ભાવે વસીએ ભુજંગમાં, પણ મળશો નહી દુરજંનરે
દુષ્ટ નર તે કેને કહીએ, જેને હૈયે દ્વેષ ઘણોરે,
હરીગુરૂ સંતની કરે અવગણના, શત્રુ સૌ જુગ જીવતણોરે. સા૦
નહી આધિન ગુરૂ ગોવિંદને, જ્ઞાનહીણને ઘણું ગુમાનરે;
કહે પ્રીતમ તેને પરહરીએ, જેમ ખર શુકર શ્વાન સમાનરે. સા૦

પદ. ૧૩૩

જે મુખમાં નહી સીત ચરણામૃત, તે મુખ ન હોય પવિત્રરે;
બળ્યા ઘરના ગોસ બરાબર, જેણે ગાયાં નહી ગોવિંદ ચરિત્રરે.
શુકર કુકર પ્રેતતણી પેરે, પોષ્યો પીંડ બહુ પાપેરે;
અડયા થકી સ્નાન ઉપજે, સદા અશુચી આપેરે. જે.
મરીએ પણ સુપને નવ કરીએ, એવા પુરૂષનો સંગરે;
સંગ થકી સૌ સુકીત નાસે, પડે ભજનમાં ભંગરે. જે.
કૃપા કરે ગુરૂદેવ દયાનિધિ, તેનાં તાળાં ટુટેરે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલે, ભવનાં બંધન છુટેરે. જે.

પદ. ૧૩૪

સત્ય સુધા શ્રી કૃષ્ણ નામ છે, જે જન જુગતે ચાખેરે;
પ્રીત સહિત નિત્ય નેહધરી, હરીરૂપ રૂદીયામાં રાખેરે. સ૦
કોઈ કહે સુધા રહે સીંધુમાં, કોઈ કહે શશીમાં છે સહીરે,
કો કહે વનિતા વદન રહે જેમ કહે છે તેમ વાત નહીરે. સ૦
સાગરમાં હોય તો નહોય ખારો શશીકળા કેમ ઝાંખી હોયરે;
પીયુષ પ્રેમદાને વદન વસે તો પતિ પોતાનો નાશ ન હોયરે, સ૦
પ્રેમ પિયુષ મુખ વસે વૈષ્ણવને પ્રેમ ધરે તેને રસ પાયરે;
કહે પ્રીતમ પીતાં હોય અમર, જન્મ મરણનું જોખમ જાયરે. સત્ય.

પદ. ૧૩૫

કુરમ કાંઈરે અંગ સમેટે, ઉપર દીસે નહી આકારરે;
જીવજંત જોઇને વળે પાછા, તેને એ ન મળે સંસારરે. કુ.
ઇંદ્રી દેવ વિષે ગુણ વૃત્તિ સર્વ સંકોચ ન કીજેરે;

મોતી કાજ પડે મરજીવા, એમ અમીરસ પીજેરે. કુરમ.
જોગીનો જીવ જડે નહી જમને, કાળ રહે શીર કુટીનેરે;
અમૃતપાને કોટી થયા અમર, શું કરે રવિસુત કઢીનેરે. કુ.
રવિનાં કીરણ રહે જેમ રવિમાં, સરીતા સાગરમાં રહેરે,
કહે પ્રીતમ એમ હરીમાં હરીજન, નિમિષમાત્ર તે ન્યારા નરહેરે.

પદ. ૧૩૬

આનંદકારી અચળ વિહારી, ગિરિવરધારી ગોકુળચંદરે;
સુખસાગર નાગર ગુણસાગર, ગોપીવર ગોવિંદરે. આ૦
ઈંદ્રિ કમળભુ શેષ સનકાદિક, નિગમ નિરંતર ગાયરે;
અગમ અપાર હરીનો મહિમા, કોણે કહ્યો નવ જાયરે. આ૦
ચિંતામણિ સુરધેનુ કલ્પતરૂ, જે સેવે શુદ્ધ ચિત્તે સારરે;
રિધસિધ મુક્ત ચતુરધા દાસી, સુખરાશી હરીનામ ઉદ્ધારરે. આ૦
પાપ તાપ દીનના ટાળે, અખંડ અભેપદ પામેરે;
કહે પ્રીતમ પ્રભુનામ સમરતાં, અનેક આપદા વામેરે. આ૦

પદ. ૧૩૭

લંપટરે તુંને લાજ ન આવી, મુરખમંદ અભાગીરે;
શાસ્ત્ર પુરાણ કહે સમજાવી, સમજણ શેષ ન લાગીરે. લં૦
શ્વાનપુંછ ને સાકુટનું મન, તે સુધું નવ થાય રે;
નીર વલોવે નવનીત ન મળે, શ્રમ કર્યો તે જાયરે. લં૦
કેસરી કુંજર કોઇ કરે વશ, વશિયરને વશ લાવેરે;
ચંચળ ચોર ચપળમન જુઠું, કયમે કર્યું હાથ ન આવેરે. લં૦
દુષ્ટ પાપીષ્ટ ઈષ્ટ નહી એને, જેને દુરમત્ય ઝાઝીરે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલે, પરહર પ્રપંચ બાજીરે. લં૦

પદ. ૧૩૮

માયા સૌને મોહ પમાડે; હરીજનથી રહી હારીરે;
જેનો ધણી જોરાવર કહાવે, તેણે કાઢી નારીરે. માયા.
બાજીગરની બાજી માંહે, જંબુરો સૌ જાણેરે;
નાડીનો નાગ કરી દેખાડે, ભેદી ભેદ નવ આણેરે. માયા.
પીછાં કેરૂં કરે કબુતર, જોઇ જગત મોહ પામેરે;
ધૂળનું ધન કરી દેખાડે, સેવક ન ભૂલે ભામેરે. માયા.
હરીરસ અમલ અખંડ ખુમારી, જે પ્રેમે કરી પીશેરે;

કહે પ્રીતમ કારજ સર્યું જેહનું, કેમ બીજાથી બીશેરે. જા.

પદ. ૧૩૯

જે જન હરીનું નામ ન જાણ્યું તે પસ્તાયા પ્રાણીરે;
વેઠે વેળુ દળી તે પુરૂષે, મૃગજળ માયા માણીરે. જે.
ધન દારા સુત કુટુંબ કબીલો, મૂઢમતિ શું મોહ્યોરે;
ચિંતામણિ પામ્યોમુનશ્યા દેહ, તે ખળભળમાં ખોયોરે. જે.
જન્મ ધરી જુગદીશ ન જાણ્યા, હરીરસ અમલ ન પીધોરે;
કહે પ્રીતમ એળે ગયો અવસર, એકે અરથ ન સીધ્યોરે. જે.

પદ. ૧૪૦

કાયારે તારી કામ ન આવે, જો કરે કોટી ઉપાયરે;
વણુશી જાતાં વાર ન લાગે, જો કુંદન કાપીને ખાયરે. કા૦
દેહનાં સ્નેહી સકળ સ્વારથીયાં, અંતે અળગાં રેહેશેરે;
એક ઘડી ઘરમાં નહી રાખે, કાઢો કાઢો કેહેશેરે. કા૦
પાંચ સાત દીન કોઇક સંભારશે, વળતી મુકશે વીસારીરે;
પોતે પોતાને મારગ લાગશે, કોણ પુરૂષ કોણ નારીરે. કા૦
સુપનાનું ધન જોયા સુધી, તેણે કાંઇ કારજ નવ થાયરે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીલે, અમુલખ અવસર જાયરે. કા૦

પદ. ૧૪૧

કાયા કલ્પદ્રુમ સમ જાણો, શોભા વરણી ન જાયરે;
કર્મનાં મૂળ અનાદિ ઊંડાં, ફુલે ફળે સદાયરે. કાયા.
શત શાખા શાખાડાળ દ્વાદશ, પત્ર છત્રીશ હજારરે;
આશાવેલ રહે નવપલ્લવ, પુષ્પ તણો નહી પારરે. કાયા.
જીવ ઇશ્વર પંખી બેઉ બેઠા, એક જોગી એક ભોગીરે;
જુગે જુગ જુગતશું જીવે, ભોગી તે અતિ રોગીરે. કાયા.
કાળ કુંજર કરે ધ્વંસ દ્રુમનો, ચૈતન્ય ચોકી રહેનેરે;
જન પ્રીતમ એવું જાણીને, નામ અમર ફળ લેનેરે. કાયા.

પદ ૧૪૨ રાગ પ્રભાત.

હરી હરી રટણ કર કઠણ કળી કાળમાં
પઠણ પરીક્ષ્ણતું રાખ પ્રાણી;
પરપંચ પરહરો સાચ રૂદીએ ધરો,
ઉચરો અમૃત વિમળ વાણી. હરી૦

માયાના પુરમાં વિશ્વ સૌ વહી ગયું,
નીરખવા નવ રહ્યા રંક રાજા;
બ્રહ્માના દિવસમાં કીટ ગણુતી કશી,
ઉપજે ખપે બહુ જીવ ઝાઝા. હરી૦
અલ્પ સુખ સારૂં શું જીવ ફુલ્યો ફરે,
શીરપર કાળ રહ્યા દાંત કરડે;
પાંમરા પલકની ખબર નહી તુજને,
મૂઢ શું જોઈને મૂછ મરડે. હરી૦
કાળનું ચવેણું કીટ બ્રહ્મા લગે,
મોટા મહંત તે મર્મ પ્રીછે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન નવ ભુલીએ,
જે તારા આત્માનું કલ્યાણ છછે. હરી.

પદ ૧૪૩

અચેત નર તારી ઊંઘ ન ઊડી, કાળ આવીને પોહોચ્યોરે;
એક પલકમાં પકડી લેશે, જાણે જન્મ્યો નહોતોરે. અચેત.
માત તાત સુત ભ્રાતને ભામની, એ સૌ ઠગની ટોળીરે;
સ્નેહ વધારી તારૂં સર્વસ લેશે, રેહેશો આંખ્યો ચોળીરે. અચેત.
સગાં સંબંધી સૌ સુખનાં બેલી, અંતે રેહેશે બળગાંરે;
એરે સહુ પુરવનાં રણીયાં, વેરી થઇને વળગ્યાંરે. અચેત.
માયા મોહ નદીમાં ડુબ્યા, અતીશે ડહાપણ ડાહ્યારે;
પ્રીતમ તે પુરૂષ જગ જીત્યા, જેણે હરીના ગુણ ગાયારે. અચેત.

પદ. ૧૪૪

જીભલડીરે તુને હરીગુણ ગાતાં, આવડી આળસ ક્યાંથીરે;
લવરી કરતાં નવરી ન મળે, બોલી ઉઠે સૌ પેહેલીરે. જીભ.
પરનિંદા કરવાને પૂરી, શૂરી ખટ રસ ખાવારે;
ઝગડો કરવા જાહેર ઝુઝે, કાયર હરીગુણ ગાવારે. જીભ.
ઘર લાગ્યા પછી કુપ ખોદાવે, આગ એ ક્યાં ઓલવાશેરે;
ચોરો તો ધન હરી ગયા પછી દીપકથી શું થાશેરે. જીભ.
તલ મંગાવો ને તુલસી મંગાવો, રામ નામ લેવરાવોરે;
પ્રથમ તો મસ્તક નહી નમતું, પછી શું નામ સુણાવોરે. જીભ.
હરી નામ લેતાં દામ ન બેસે, કામ ખડે નહી કરવુંરે,

સેહેજે પથનો પાર જ આવે,ભજન થકી ભવ તરવુંરે. જીભ.
જેનું નામ જપે જોગેશ્વર, શંકર શેષ વિરંચીરે;
કહે પ્રીતમ પ્રભુ નામ વીસાર્યું, તે પ્રાણી પરપંચીરે. જીભ.

પદ. ૧૪૫ રાગ પ્રભાતી.

કોણ કરમે કરી હરી ગયો વીસરી,
ધરી ધરી દેહ દુઃખ પામ્યો પ્રાણી;
નિર્લજ તુજને લાજ આવે નહી,
શું બેઠો હૈડામાં હરખ આણી. કોણ.
ભુવન એ ભાસકી હેડ સુત સુંદરી,
દામ ડહુકલા લેજો જાણી,
આશાનો માર માથાપર બહુ પડે,
ફેરવ્યો અહંકારે ચારે ખાણી. કોણ.
મરી મરી અવતર્યો મૂઢ થાકયો નહી,
થાક્યા જમદુત કરી ખેંચતાણી;
કુકર પૂછને વેદ કોટી મળે,
સીધી ન થાય એ વેદ વાણી. કોણ.
વાંસને વાસ લાગે નહી ચંદનની,
મુંજ ભીંજે નહી ગંગપાણી;
પ્રીતમ પ્રતીત આવે નહી,
જો સમજાવે શીવ સારદ રાણી. કોણ.

પદ. ૧૪૬

શે નથી સમજતો મુરખ માનવી,
જાય પલક તે પાછી નાવે;
ઘડી ઘડી છીન છીન ઘટત ઘટત રહે,
આયુષ્ય અંજલીનું નીર કહાવે. શે૦
કુંભ કાણો કરી મુસ્તક મુકીએ,
વાર લાગે નહી થાય ઠાલો;
એણીપેરે જીવનું જીવત જાણજો,
ચતુરનર ચિત્તમાં ચેતી ચાલો. શે૦
શ્રવણ મેલાં થયાં નિંદા બહુ સાંભળી,
નેત્ર મેલાંજ પરનારી નીરખી;

જીવ્હા ઝાંખી પડી જુઠું બહુ બોલીને,
મનમેલું મહા મોહ હરખી; શે૦
સર્વ અંગે કરી ભેટીએ શ્રીહરી,
તે અંગે દોષ બીજા કમાયો;
પ્રીતમ પુરૂષ તે જગ જીતીગયા,
સંસારમાં જેણે શ્રીનાથ ગાયો. શે૦

પદ. ૧૪૭

સ્મરણ છે સાચુંરે હરીનું સ્મરણ છે સાચું;
સ્મરણ કરશે તે ભવજળ તરશે કામ નથી કાચું. સ્મરણ. ૧
જે મુખથી હરી નામ ન નીસરે, બાળ તેનું ડાચું;
કર્મ જાળના કુટારામાં તે પડશે પાછું. સ્મરણ. ૨
વ્યાપક અખંડિત બ્રહ્મચરાચર જોઇને રાચું;
પ્રીતમ પ્રભુજીની કથા તે દીન રજની વાંચું. સ્મરણ. ૩

પદ. ૧૪૮

પ્રભુને પરહરી જે કોઈ અન્ય વાણીને ગાવે;
આંધળો વણેને વાંસે વાછડું આવે.
કાળ સ્વરૂપી વાછડું કહીએ, આવરદા ખાવે,
દહાડે દહાડે મૃત્યું તારૂં ઢુંકડું આવે; પ્રભુને. ૨
વેશ પેહેર્યો પણ દેશ ન આવ્યો, બદલાયું બેઠું;
મંઝારી કાઢતાં ઘરમાં ઊંટીયું પેઠું. પ્રભુને. ૩
આવ્યો તો તું સાચે વદાડે, થયો જુઠારે બોલો;
વિશ્વંભર વીસારી ગાયો મારૂ ને ઢોલો. પ્રભુને. ૪
સ્વારૂપક તું જીવ ના ગાયો પ્રભુને મુકી,
આગે હુતો વાયુ છેલ્લો લીધી રેચની ભુકી. પ્રભુને. ૫
પ્રભુને વિમુખ જીવે કાંઇએ નવ જોયું;
આવીતી ભલી ભલસરા બીજ બાવળનું બોયું. પ્રભુને. ૬
મનખા સ્વરૂપી મશરૂ જીવે, એળે વગોયું;
કહે કૃષ્ણ પોત બગડયું ત્યારે સૂતર ખોયું. પ્રભુને. ૭

પદ. ૧૪૯

જાગીને જપીએરે હરીને જાગીને જપીએ;
જાગ્યાવિના જે જે કરીએ તે વેલામાં ખપીએ. ટેક. ૧

જાહેર બેશીને હરી જશ ગાઇએ, શું કરવા છપીએ;
દુરીજનીયાંનાં વચન સાંભળી,તાપે નવ તપીએ.જાગીને ૨
તન મન ધન અંતરજામીને, આપ તજી અર્પીએ;
પ્રાણ ગયા પણ પૃથ્વીનું જળ, ન પીવું બપૈયે. જાગીને. ૩
અનન્યપણે ઇશ્વરને ભજતાં, સૌ દુઃખડાં ટળશે,
પ્રીતમનો સ્વામી પ્રેમ સનેહી, આવીને મળશે. જાગીને. ૪

પદ. ૧૦૫

અનેક જન્મનો ઊંઘ્યો પ્રાણી, કેમ કરી જાગે.
કર્મઘેનનું ઘારણ પડીયું, નિદ્રા નવ ત્યાગે. ટેક. ૧
મલીન અંતઃકરણમાં અંધારૂં, અજવાળું ન મળે;
ઈંદુ અર્કને પીળો દેખે; પોતાને કમળે અનેક. ૨
માયા મોહ મદીરા પીધી, મદ ભરીઓ આગે;
સદ્‌ગુરૂની શીખામણ એને કઇ પેરે લાગે. અનેક. ૩
મરમ ન જાણે મુરખ પ્રાણી માયા સુખ માગે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરે તો ભવ ભટકણ ભાગે. અનેક. ૪

પદ. ૧૫૧

રામજી સત્યછે સૂણ સાચું કહું તુજને,એક વાતલડી ચિત્ત ધરજેરે;
જો સુખ ઇચ્છે આપણું તો, સંત સમાગમ કરજે રે.
સતસંગે સુખ છે ઘણું, દુઃખ કોટી જનમનું કાપેરે;
જીવતણી બુદ્ધિ પાલટે, શુદ્ધ જ્ઞાન જથારથ આપેરે.
શીતળ નિર્મળ સંતની, કાંઇ વદન સરોજની વાણીરે;
સાંભળતાં સંશય ટળે, મળે પ્રેમે સારંગપાણીરે.
સદ્‌ગુરૂ શબ્દે સંસાર છુટીએ, જમ કીંકરનો ભય ભાગેરે;
નૌકા સ્વરૂપી સંત છે, ભવ તરતાં વાર ન લાગેરે.
એવી સંગત સંતની, તન મનના તાપ નિવારેરે;
પ્રીતમ પુરણ પ્રેમશું, સુખસાગર સ્નેહ વધારેરે.

પદ. ૧૫૨

સંતવિના સંસારમાં, કોઇ હરીનો મરમ ન જાણેરે;
શ્રીમુખ મહિમા સંતનો, પ્રભુ પુરણ પ્રીતે વખાણેરે.
નારદ પ્રત્યે નાથજી, તે સંતતણા જશ ભાખેરે;
સંત મને વહાલા ઘણા, નિત્ય નામ હૃદીયામાં રાખેરે.

સંત સદા સુખ ધામ છે, મારે રહેવાનું નિરધાર રે;
સંતની રક્ષા કારણે, ધરૂં અવનીમાં અવતારરે.
અરસ પરસ રહું એકમાં, જેમ સાકરમાં મીઠાઇરે;
પુષ્પ મધ્યે જેમ વાસના, તેમ સંતમાં સહુ સમાઇરે.
તરૂણ તેજ ન્યારૂં નહી, કનક કુંડળ ભીન્ન રૂપરે;
જળ તરંગ નહી જુજવાં, એમ સંત તે મારૂં સ્વરૂપરે.
સંત ચરણ રજ વંદશે, તે સર્વ શિરોમણી થાશેરે;
શીવ વિરંચી શારદા, તે સંતતણા ગુણ ગાશેરે.
મૂળે પાણી સીંચતાં, ફળફુલ પાંદડે ફરશેરે;
જે સંતોષે સંતને, તેનાં સઘળાં કારજ સરશેરે.
સંતતણો મહીમા ઘણો, તે કોઇ વીરલા જન જાણેરે;
પ્રીતમ પુરણ પ્રેમશું, પ્રભુ સંતના સુજશ વખાણેરે.

પદ. ૧૫૩

સંત તે તીરથ રૂપ છે, માંહે રામ સુધાજળ ભર્યુંરે;
વચન લેઇ આનંદમાં, તન પરસે પાતક હર્યુંરે.
સાધુ ચંદન બાવના, સેવે તે શીતળ થાયરે;
તાપ પાપ ભવ આપદા, સૌ દુકીત દૂર પળાયરે.
કામધેનુ ચિંતામણી, મનકામના પૂરણ થાયરે;
હૃદયકોમળ નવનીતથી, પર તાપે ઓગળી જાયરે.
સંત સજીવન ઓષધી, ભવરોગના તાપ નિવારેરે;
સંસાર અપાર સમુદ્ર છે, એક પલકમાં પાર ઉતારેરે.
સંત વચન બિંદુ સ્વાતીનું, મન છીપમાં મુક્તા થાયરે;
પ્રીત સહિત ચિત્ત પ્રોઇ લે, તેનું જનમતણું દુઃખ જાયરે.
જે જાણે સુખ સંતનું, તે પળભર સંગ ન છાંડેરે,
પ્રીતમ પૂરણ પ્રીતડી, તે મન ક્રમ વચને માંડેરે.

પદ. ૧૫૪ કાફી.

પ્રીત વિના પ્રભુ દુર છે; તમે જો જો જુક્તિ કરીનેરે;
શુદ્ધ પ્રેમ જેને પ્રગટે, તે ભાવે ભેટે હરીનેરે.
પ્રીત જુઓ વ્રજનારની, જેણે વશ કીધા વનમાળીરે;
તન મન સદા વિસાર્યાં, લોક લાજ મરજાદા ટાળીરે.
સાચી પ્રીત એક મીનની, તે નીર વિના નવ જીવેરે;
જુઓ પ્રીત પતંગની, તે દેહ દહન કરે દીવેરે

ચિત્ત ચોંટયું ચકોરનું ચંદ્રશું, તે પ્રીતે પાવક પ્રાશેરે;
રવી રહે લખ જોજને, જળ મધ્યે પ્રકાશેરે.
પય પાણીને પ્રીતડી, એક મેક થઇને જાયરે;
આપ બળે પય ઉગરે, તે સાચો સ્નેહ કહેવાયરે.
પ્રીત જુઓ પંખી તણી, જળ ચાતક ચંચ ન બોળેરે;
અંબુ પીએ આકાશનું, અવનીનું નીર ન ડોળેરે.
નર માદા મોતી જુઓ, શત જોજનપર વેચાયરે;
આવી મળે તે એકઠાં, અધક્ષણું અળગાં નવ થાયરે.
પ્રીતમ એવી પ્રીતડી, ગુરૂ સંતની સાથે સાચીરે;
તે પૂરણ પદ પામીયા, કાંઇ કહેણી ન રહી કાચીરે.

પદ. ૧૫૫

સખી શામ કીશોર કુંવર જોને, કુંવર જોને, કુંવર જોને;
એનું મુખ જોઇ મનના વિકાર ખોને, સખી૦ ટેક.
વસુદેવને દેવકીના સુત કહાવે,ધનુષ્ય જાગ જોવા આવે; સખી.
કાળી કુબજાનું ચંદન લીધું,તેનું રૂપ કમળા સરખું કીધું.સ૦
હતા નંદરાય ઘેર ગોકુળમાં, મઘવાનું માન હર્યું પળમાં; સ૦
નિત્ય નિત્ય નીરખે નાર વ્રજની,લોચન સફળ કરો સજની.સ૦
રસીક શિરોમણી રંગ રસીયો,પ્રીતમનો સ્વામી મનવસીયો.સ૦

પદ. ૧૫૬

જુએ જુવંતી ઝરૂખે જાંખીને, જાંખીનેરે જુએ ઝાંખીને;
કહે પરસ્પર પાંખીને, જુએ જુવંતી ઝરૂખે જાંખીને.
કરેમાનુનીમનોરથ મધુપુરની,છબી નેહે નીરખે નાથ નટવરની.જુ.
મોર મુગટ કુંડળ વનમાળ, નખ શીખ સુંદર રૂપ રસાળ, જુ.
તડીત સમાન પ્રીત પટરાજે, શોભા જોઈ મન્મથ લાજે; જુ.
અમૃત દૃષ્ટિ ગંભીર ઘેરી, સૌ કોઈ કહે કંસના વેરી; જુએ.
જ્યાં જ્યાં જાય શ્યામ સુખરાશી, મોતીડે વધાવે પુરવાસી;જુએ.
વરવા જોગ સખી આ વર છે, સુંદરતાનો એ સાગર છે; જુએ.
માત તાતને કોણે ભરમાવ્યાં, અવર પુરૂષને પરણાવ્યાં; જુએ.
અવર બીજું સખી શું કરીએ,પ્રીતમના સ્વામી પ્રેમે વરીએ.જુ.

પદ. ૧૫૭

એ આવે રે એ આવે, અલબેલો આનંદ રસીઓ;
સુંદર સ્યામ સલુણો સજની, મોહનજી મારે મન વસીઓ;એ

કરમાં ગેડીને કમળ ફેરાવે, શીર સોહે ફેંટા ફુલ ભર્યો;
શ્રી ગીરીરાજ ધર્યો નખ ઉપર, ઇંદ્ર તણો અહંકાર હર્યો; એ.
બકી બકાસુર શકટ તૃણાવત, ધેનુક વછાસુર પ્રલંબ હણ્યો;
કાળી દુર કીધો દાવાનળ પીધો, કેશી કંસને કીટ ગણ્યો, એ.
કલ્પદ્રુમ વ્રજ જુવતી કેરો, સંત તણો સુખકારી રે;
પ્રીતમનો સ્વામી પ્રેમ સ્નેહી, નટવર નવલ વીહારીરે. એ.

પદ. ૧૫૮

ચાલ સખી જોવાને જઇએ, જીવન જોવા સરખોરે;
રૂપ કળા ગુણ લક્ષણ પુરણ, નેણ ભરી ભરી નરખોરે. ચા.
ઘેર ઘેરથી ગોપીજન નીસર્યો, કર ધરી કંચન થાળરે;
અગર કપુરે આરતી સાજી, સુંદર રૂપ રસાળરે. ચાલ.
પય પકવાન મીઠાઈ મેવા, બીડાં બહુ તાંબુલ તણાં,
અધરરસ અરપે અંગ સમરપે,વ્રજ જુવતીનાં જુથ ઘણાંરે. ચા.
કામની કનક કમળ વનફુલ્યું, મધ્ય મધુકર મોહનલાલરે;
પ્રીતમનો પ્રભુ પરમ સ્નેહી, ભક્ત વત્સળ પ્રતિપાળરે. ચા.

પદ. ૧૫૯

સુરભી સંગ શામળીયો આવે; જેમ ઉડગણમાં ઇંદુરે;
બાળ મરાળ વિશાળ મંડળી, ચરણ કમળ રજ વંદુરે. સુ.
કુલી કમળ ધ્વજ જવ જાંબુ ફળ, ચિન્હ ખટદશ જોયરે;
હાટક તડિત ઉડીત રવિ રંગે, અંગ પીતાંબર સોયરે. સુ.
કેસરી લંક અલંકૃત ભૂષણ, ભુજ અંબુજ નખ જોતીરે;
વદન સુધાકર સુંદર શોભે, શ્રમ નિરમળ મોતીરે. સુરભી.
અરૂણ અધર ધરી મધુર મોરલી, પ્રેમે પાસ બોલાવેરે;
રસ ભર્યા લોચન ભવભય મોચન, આનંદ અતિ ઉપજાવેરે.સુ.
રવિ નિંદક કુંડળ કરણ શોભે, મદન કોટીક છબી છાજેરે;
કુટીલ કેશ આનન અંબુજપર, મધુપ મંડીલ બીરાજેરે, સુ.
મૃગમદ ચંદન તિલક બિરાજે, તેનું તે તેજ અપારરે;
મણીમય મુગટપર મોર ચંદ્રીકા, ઇંદ્ર ધનુષ આકારરે. સુરભી.
નખ શીખ રૂપ નાથનું નીરખી, રાખ્યું રૂદીયા માંઝારરે;
પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રાણ તણો આધારરે. સુ.

પદ. ૧૬૦

સુંદર રૂપ રસીકવર કેરૂં, કોટીક મન્મથ લાજેરે;

કમળ વદન અંબુજ આંખલડી, ભાલ તિલક રંગ રાજેરે.સુંદર
મોર મુગટ મકરાકૃત કુંડલ, કર શીરોરૂહ સોહેરે;
નાભી નલીન નવલ પદપંકજ, મુનીમન મધુકર મોહેરે.
કુસુમહાર શણગાર શોભીતા, નીરખી નેણ શરાયેરે;
પ્રીતમનો પ્રભુ પરમ સ્નેહી, ભેટે ભવદુઃખ જાયેરે. સુંદર.

પદ. ૧૬૧

નિર્મળ નામ નિરંતર લેરે, રામ અનંત મુકુંદ મોરારી,
શ્રી ગીરીવરધારી ગોવિંદ તેહરે. નિર્મળ ટેક.
કેશવ કૃષ્ણ કૃપા નિધિ માધવ, સંભારે સૌ શોક હરેરે, નિર્મળ.
શ્રીવર સુંદર શ્યામ મનોહર, રૂપ અનેક થઇને રમેરે, નિર્મળ.
નારાયણ મધુસુદન મોહન, ત્રીભુવન તારણ ત્રીકમ છેરે; નિ.
પ્રીતમ પ્રીત સહિત મન ભાવે, રાત દિવસ હરી રંગમાં
રહેરે. નિર્મળ.

પદ. ૧૬૨

નામવિના ગતિ મુક્તિ નહીરે,
સહસ્રાનન ચતુરાનન શંકર,
સાંખ્ય સંત શ્રુતિ અગમ કહીરે. નામ વિના.
અજામેળ ગજ ગીધ વ્યાધ્ર કપી,
ગુણકા વિમાન ચઢી ગગન ગઇરે, નામ.
નામ આધાર તરે જળધર મહીધર,
મુઢમતી મન સમજ સહીરે. નામ.
તપ તીરથ વ્રત દાન જગ્ન ફળ,
નામ સમોવડ નાવે એહીરે. નામ.
રામ નામ સૌ માંહે શિરોમણ,
ભજ પ્રીતમ રસરૂપ થઇરે. નામ.

પદ. ૧૬૩

રામ સુધારસ જે જન પીવે, અષ્ટાપિ સિદ્ધ નવનિધ મુક્તિ,
ચતુરધા ચાર પદારથકું નહી છીવે. રામ.
બ્રહ્મ પ્રકાશ હોય ઘટ ભીંતર,તીમીર ટળી જાય અમીરસ દીવે;રામ
જરા ન જંપે કાળ ન વ્યાપે,અમર જુગોજુગ તે નર જીવે; રામ.
ધ્રુવ પ્રલ્હાદ નારદ સનકાદિક,અજર પીયાલો પીધો શીવે; રામ.
કહે પ્રીતમ થયા તે તદ્દવત, જમકીંકરથી કો નવ બીવે; રામ.

પદ. ૧૬૪.

તું તારૂં તન દેખ તપાસી, મટે મોહ મમતા મદ માયા.
તો કાયામાં કેદાર ને કશી, તું તારૂં તન દેખ તપાસી.
જાગ્રત સ્વપ્ન સુષુપ્તિ તુરીયા, રોમ રોમ રહ્યો પ્રકાશી. તું.
તું છે સુક્ષમ કારણનો દ્રષ્ટા, આનંદ રૂપ અખિલ અવિનાશી. તું.
ઉઠ પીઠકું લાટક સાટક, ભમર ગુફા બ્રમરંધ્ર વિનાશી. તું.
આઠે પોહોર રહે એ સુખમાં, પ્રીતમ તેહની ટળી ચોરાશી. તું.

પદ. ૧૬૫

હરીનો મારગ છે શૂરાનો, નહી કાયરનું કામ, જોને.
પ્રથમ પેહેલું મસ્તક મુકી, વળતી લેવું નામ. જોને.
સુત વીત દારા શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા, જોને.
સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહી પડયા મરજીવા; જોને.
મરણ આગમે તે ભરે મુઠી, દીલની દુગ્ધા વામે, જોને.
તીરે ઉભો જુવે તમાસો, તે કોડી નવ પામે; જોને.
પ્રેમ પંથ પાવકની જ્વાળા, ભાળી પાછા ભાગે, જોને.
માંહી પડયા તે મહા સુખ પામે, દેખનારા દાઝે; જોને.
માથા સાટે મોંઘી વસ્તુ, સાંપડવી નહી સેહેલ, જોને.
મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મુકી મનનો મેલ; જોને.
રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે, જોને.
પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજની દીન નીરખે; જોને.

પદ. ૧૬૬

સંત સમાગમ જે જન કરશે, તેને પ્રગટે પ્રેમ; જોને.
જે ધાતુને પારસ પરસે, તે તો હોયે હેમ. જોને.
કથીર કાંસુ હેમ ન હોયે, કોટી પારસ પરસે; જોને.
શુન્ય છીપ તે ઉપર નાવે, સોમણ સ્વાતિ વરસે જોને.
અચેતને ઉપદેશ ન લાગે, શીવ બ્રહ્મા સમજાવે. જોને;
જેનાં અવળાં અંતઃકરણો, તેને સમજણ નાવે; જોને.
કુબુદ્ધિ કાળપ જેને રૂદે, તેને ન લાગે રંગ, જોને.
અડદ ઉજળા કયમે ન થાયે, જઈ ઝબોળે ગંગ જોને.
કુશકા કુટેથી શું થાય, કણ ન જડે તેમાંથી, જોને.
મંદ અભાગી મુરખ નરને, સમજણ આવે કયાંથી; જોને
પાપીને પ્રબોધ ન કરીએ, મૌન ગ્રહીને રહીએ; જોને.

કહે પ્રીતમ તુલસી દળ તોડી, પ્રેત ન પુજવા જઇએ જોને.

પદ. ૧૬૭

સંત કૃપાથી છૂટે માયા, કાયા નિર્મળ થાય; જોને.
શ્વાસો શ્વાસે સ્મરણ કરતાં, પાંચે પાતક જાય; જોને.
કેસરી કેરે નાદે નાસે, કોટી કુંજર જુથ. જોને.
હિંમત હોય તો પોતે પામે, સઘળી વાતે સુથ; જોને.
અગ્નિને ઉધેઇ ન લાગે, મહામણીને મેલ, જોને.
અપાર સિંધુ મહાજળ ઊંડાં, મરમીને મન સ્હેલ; જોને.
બાજીગરની બાજી તે તો, જંબુરો સૌ જાણે, જોને.
હરીની માયા બહુ બળવંતી, સંત નજરમાં નાણે; જોને;
સંત સેવતાં સુકૃત વાધે, સ્હેજે સીજે કાજ, જોને.
પ્રીતમના સ્વામીને ભજતાં, આવે અખંડ રાજ; જોને.

પદ. ૧૬૮ ગરબી.

ગુરૂ બ્રહ્મનાં ચરણ ઉપાસીએ, સેંજે શોક સમુળો જાય;
વચન સત્ય માનીએ.
જે કોઇ પ્રેમે પીએરે પગ ધોઇને, ઉઠ ક્રોડ તીરથ તેને થાય,વ.
જગ્ન લક્ષ તે પ્રેમ પ્રસાદમાં, ભુક્તિ મુક્તિ તે સેંજમાં હોય. વ.
જે કોઇ પ્રીતે કરીને પ્રવર્તશે, દેહદર્શી દેખે નહી કોય; વ.
શુદ્ધ ચૈતન્ય સાક્ષી તત્ત્વમસી, સદા સ્મરણ એકરસ જ્ઞાન. વ.
આઠે આવરણ પાર પરમાત્મા, નહી આધ મધ્ય અવસાન;વ.
રૂપ રમણ સગુણ સોહીએ સદ્ગુરૂ, જેને નિગમ નિરંતર ગાય,વ.
કહે પ્રીતમ પ્રપંચ પરહરી, રાખો સદ્ગુરૂ સંગ સદાય, વ.

પદ ૧૬૯

એવો અખંડ અમર વર હું વરી, ફેરી પડવું નહી ભવફંદ; અ.
જેનું રૂપ સ્વરૂપ સોહામણું, ઘણો અખીલ લોકનો આનંદ.અ.
જેને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાન તે જોગ વૈરાગ્ય. અ.
કરે કાશી કેદાર હિમાળે ગળે, તજે રાજ સર્વ સુખ ત્યાગ. અ.
વરતી ત્રણ લોકમાં કોઇક આચરે, એવા શૂરવીર દૃઢ ધીર. અ.
ભૂમી ગૌપદ ગગન ગુંજામણી, સાત સાગર અંજળીનું નીર.અ.
ખેલી ખેલ બનાવે બહુ ભાતના, કાઢી શકે નહી સતી કેરો વેશ.અ.
સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ. અ.

પ્રેમે પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એક રસ લીન. અ.
સ્વામી પ્રીતમનોરે સભર ભર્યો, સિંધુ અમૃતમાં મનલીન. અ.

પદ. ૧૭૦

શું કર્યું ગીતા ગાઇનેરે, તેં શું કર્યું ગીતા ગાઇને. ટેક.
પોથી વાંચીને પરમારથ ન કીધોરે, રહ્યો આપ સ્વારથ સ્હાઇને રે; તેં. પરને પરમોધો ને આપ ન શોધ્યો રે, ધીક પડી પંડીતાઇને રે; તેં૦ ભાગવત ભાખે ને હેત રૂદિયે ન રાખે રે, ધનને કાજે મુઓ ધાઇને રે. તેં૦ જેમ ભુજંગને માથે મણિછે રે, તેને તેજે જીવે જીવ ખાઈને રે; તેં૦ ભણ્યો ખરો પણ ભેદ ન જાણ્યો રે, કુટુંબ પોષ્યું કમાઇને રે. તેં૦ મન મેલું તેને માંજી ન શક્યો રે, ટાળી નહી કર્મ કસાઇને રે; તેં૦ કહે પ્રીતમ પોતાને ડહાપણ રે, હરિ હીરો તે હાથથી ગમાઈને રે, તેં૦

પદ. ૧૭૧

તું તો રામ રટણ કર રંગમાં, હવે રાખ હરિ સાથે હેત; અવસર આ'વો નહિ મળે. ટેક. વિષય ભુતે તે તુજને ભમાવીઓ, ક્ષણું એક બેઠો નહિ ઠરી ઠામ, અવસર. ખોટા ખેલમાં શુંરે ખુંચી રહ્યો, ઉઠ આળસ મેલ અચેત. અવસર. પ્રાણી પરપંચમાં શું પચી રહ્યો, માની સ્વપ્ન તણું સુખસાર. અવસર. કાળ ખાશે જે કે'શે કહ્યું નહિ, નથી માનતો ગાફેલ ગમાર; અવસર૦ અંતે રંગ પતંગ જાશે ઉતરી, કાચી કાયા નહિ આવી કશે કામ. અવસર૦ તું તો સ્મરણ કરજે શુદ્ધ ભાવશું, ટાળી તન મન કેરા વિકાર; અવસર૦ ભજો પ્રીતમ બ્રહ્મ સ્વરૂપને, જેનો મહિમા છે અગમ અપાર; અવસર.

પદ. ૧૭૨

સંત પારસ ચંદન બાવના,
કામધેનુ કલ્પતરૂ સાર, સમાગમ સંતનો. ટેક.
એક સમજમાં રે અંતર ઘણો, તરૂ પારસ ત્રણ પ્રકાર; સમાગમ૦ એક પારસથી રે પારસ બને, એક પારસથી હોયે હેમ; સમાગમ૦ એક પારસ લોહને કુંદન કરે; સો વર્ષે એમનું એમ; સ૦ એક ચંદનથી વીખ ઉતરે. એક ચંદને અગ્નિ

ઓ'લાય;સ૦એક તલભર તેલમાં જો પડે,ફરી તેલ તાતું નવ થાય, સમાગમ૦ સર્વે ગજશીર મોતી ન નીપજે, તેની જુક્તિ વિચારીને જોય; સમાગમ૦ જ્ઞાનહિણા ગુરૂ નવ કીજીયે, વંઝા ગાય દો'યે શું થાય; સમાગમ૦ કહે પ્રીતમ બ્રહ્મવિદ ભેટતાં, ભવ રોગ સમુળો જાય. સમાગમ સંતનો.

પદ ૧૭૩

તું તો રામ રટણ કર રંગમાં,
તારા અંગમાં ઉપજે આનંદ; ગોવિંદ ભજ ભાવશું. ટેક.
પરમારથ અર્થ વિચારીએ, તજ સ્વારથ માયાનો ફંદ; ગોવિંદ.
કાયા માયા તે તો કારમી, તેને વણસતાં ન લાગે વાર; ગોવિંદ.
મૃગ તૃષ્ણાનાં જળરે જાશક ભર્યાં,એવો જાણ સકળસંસાર;ગોવિંદ.
ગુંજા વન્હિ તે મરકટે માનીયો, તેણે ટાઢ ટળે ન લગાર; ગોવિંદ.
ઉસ ઉદક બીડી બરાસની, તેને ઉડયા તણો ઈતબાર; ગોવિંદ.
સ્વપ્નામાં રે સમૃદ્ધિ પામિયે, જાગી જોતાં ન રહે જરાય; ગોવિંદ.
ધુમાડાના ઢગ રે સોહામણા, ભર્યે મુઠીમાં નવ રે ભરાય; ગોવિંદ.
સાચી સંગત સદ્દગુરૂ સંતની, તેથી જીવપણું ટળી જાય; ગોવિંદ.
કહે પ્રીતમ પ્રભુને સંભારતાં, મહા પાપી પાવન થાય; ગોવિંદ.

પદ ૧૭૪

સદ્દગુરૂના તે શબ્દ વિચારતાં,
મટે માયા મોહ વિકાર, હરીરસ પીજીએ. ટેક.
બાળી ભસ્મ કરે બીજી વાસના, ઉર પ્રગટે પ્રેમ અપાર, હરી.
એવો અજર અમીરસ જે પીવે, તેનાં નેણ વેણ પલટાય; હરી.
લાગી બ્રહ્મખુમારી નવ ઉતરે, સુખ મુખે કહ્યું નવ જાય; હરી.
તેને સંભવ નથીરે શરીરનો, થયો અંતિઅદૃષ્ટે ઉધાર; હરી.
મરજીવા થઇ હરીને મળે, ગાળે જ્ઞાન હીમાળે હાર. હરી.
બ્રહ્મધ્યાને ગગનવત થૈ રહે, જેમ કુંભ મહાજળ માંઇ. હરી.
કૃષ્ણ પોતામાં પોતે કૃષ્ણમાં, કૃષ્ણ વિના ન દીસે કાંઇ; હરી.
જઇ સરીતા સાગરમાં ભળે, તેનું નામ નદી ટળી જાય. હરી.
કહે પ્રીતમ સદ્દગુરૂ સેવતાં, ટળે અંતર એકરસ થાય. હરી.

પદ ૧૭૫

સંત લક્ષણ ત્રીસ સોહામણાં, ચિત્તવૃત્તિ થઇ જેની શાંત;
એવા જન હરી તણા. ટેક.

બ્રહ્માનંદ બ્રહ્મરસ ભોગીયા, જીવ ઇશ્વર ભાગી ભ્રાંત, એવા.
દયા દાન દાસત્વ અતિ ઘણું, જ્ઞાન ભક્તિ વિવેક વૈરાગ્ય; એવા.
ક્ષમાવંત તપે નહી તાપમાં,આશા રહીત અમલ અનુરાગ; એવા.
અક્રોધી ઈંદ્રીજીત અનુભવી, કવિ કોમળ શીલ સંતોખ. એવા.
આશા રહિત અમૃત વાણી વદે, સહજાનંદ આનંદ કંદ, એવા.
શુદ્ધ સ્નેહી સ્વારથ નવ મળે, પરમારથ ઉપર પ્રીત, એવા.
શશી સુરજવત સાક્ષી રહે, ઉદાર અર્ણવની રીત. એવા.
હરખ શોક વિષે ડોલે નહી, અર્ધ નિમેષ ન સુકે નામ,એવા.
સુરતરૂ સુરધેનું ચિંતામણી, મળતાં પોહોચે મન કામ, એવા.
પરિપુરણ લક્ષણ સંતનાં, બત્રીસમાં ઓછાં બેય; એવા.
કહે પ્રીતમ એવા સંતને, સહુ સોંપીને શરણે રેહેય; એવા.

પદ ૧૭૬

મન તું અળગું કાં અફળાય બીજો નથી બોલતો. ટેક.
તું તો જાગીને જો તારા રૂપને,ખોળી જોતામાં તુરે ખોવાય. બી૦
તારે ઓથે હરીને નથી દેખતો, કુંડલ ઓથે જેમ કનક ઢંકાય;બી૦
તું તો દરિયાની લેહેર સમાન છે, લેહેર સમતાં જેમ સમુદ્ર દેખાય
તારે ઠેકાણે હરીને ઠેરાવને, એમ સમજે તો મહા સુખ થાય; બી૦
કહે પ્રીતમ એવા પુરૂષને, હું તો લળી લળી લાગું પાય. બી૦

પદ ૧૭૭

સંતની સેવા કીજીએરે, શુદ્ધ ચિત્તે કરીને; દેહ કૃત ટાળીને બ્રહ્મને નીહાળીએ, પ્રેમ નેમ નિત્ય પાળીએ રે, શુદ્ધ ભાવે કરીને. ચરણોદક પીજીએ ને પ્રસાદ લીજીએ; તન મન વારી દીજીએ રે, શુદ્ધ૦ પાન ચવરાવીએ ને ચરચા ચલાવીએ; પ્રેમની ગોષ્ટી બનાવીએ રે, શુદ્ધ૦ તાળાં ટુટશેને બંધન છુટશે; ભ્રમની ગાગર ફુટશે રે, શુદ્ધ૦ સંશય સમાવશે ને હરી ઓળખાવશે; પ્રીતમ પ્રેમ ઉપજાવશેરે, શુદ્ધ૦

પદ. ૧૭૮

સંત ભગવંત એક રૂપ છે રે, ભીન્ન ભાવ ન આણો. એક રૂપ જાણશે તે મહા રસ માણશે; તે શાને મત તાણશે રે, ભીન્ન૦ જેમ પુષ્પ વાસના તે અંતર અંબ કાસના; અખંડ બ્રહ્મની ઉપાસના રે, ભીન્ન૦ જેમ સિંધુ એક છે ને લેહેરી અનેક છે; જોયામાં જીજવો વિવેક છે રે, ભીન્ન૦

જેમ હાર હેમ છે સંત હરી રામ છે; પ્રીતમ પ્રભુશું નિત્ય પ્રેમ છેરે, ભીંજા૦

પદ. ૧૭૯

જન્મ કૃતારથ કીજીએ રે, રહીએ સાધુની સંગે. સત્સંગ સાર છે એ તત્વ વિચાર છે; ભજતાં ભવનો પાર છે રે, રહીએ૦ પ્રેમ રસ પીજીએ ને કોઇથી ન બીજીએ; દેહ ધર્યાંનો લાવ લીજીએ રે, રહીએ૦ સાધન શું કરે તે શીર કુટી મરે; સત્સંગે ક્ષણમાં તરે રે, રહીએ૦ પ્રીતમ પરમાર્થી હરીના હેતાર્થી; તે છુટા સંસારથી રે, રહીએ૦

પદ. ૧૮૦

જ્ઞાન ગંગામાં ઝીલીએરે, નિત્ય નેહ ધરીને; પાતીક પ્રજળે મેલ મનનો ટળે, સચ્ચિદાનંદ સેહેજે મળેરે; નિત્ય૦ જીવ પણું જાય છે ને આત્મા દરશાય છે; કાગ ટળીને હંસ થાય છે રે, નિત્ય૦ નીજાનંદ ઉપજે ને બ્રહ્મ ભાવે ભજે; વિષય વિકાર ન લાગે રજે રે, નિત્ય૦ અખંડ અદ્વૈત છે ને સુખ અપાર છે રે; પ્રીતમ પરમ પદ સાર છે રે, નિત્ય૦

પદ. ૧૮૧ રાગ ધોળ.

ગુરૂ ગમે ઘટમાં જોયોરે, સંશય સર્વ ટળ્યો;
અવિનાશી ચૈતન્યરે, શબ્દાતીત મળ્યો.
ચતુરદળ ચીતવી રે ખટદળ માંહે ખળ્યો;
દશ દળમાં દીઠોરે, દ્વાદશ દળમાં મળ્યો,
ષોડશ દળ ખુંપ્યો રે, દ્વીદળમાં દરશો;
સહસ્રદળ ચઢયો રે, પંખી થઇ પરસો,
નહી નાદને વાણી રે, રવી શશી જ્યોત્ય રહી,
શુદ્ધ સ્વયંપ્રકાશી રે, દુનિયા ભાસ નહી.
નહી અગ્ન એ ઉરમી રે, નહી માયા મમતા;
પ્રીતમ સ્વયં પોતે રે, શુન્ય શીખર સમતા.

પદ. ૧૮૨

આ તનમાં તીરથ રે, તત્વ વિચાર તણું;
ચૈતન્ય સાગરમાં રે, નહાવાનું ફળ છે ઘણું.
ગળકીમાં ઝીલો રે, નીરમળ નીર વડે,

ગંગા ને જમુના રે, સરસ્વતી પુર ચઢે.
પ્રભાતમાં પ્રાગે રે, ત્યાંહાં થાયે તરવેણ;
મરજીવા જોગી રે, ઝીલે દીન રેણ.
ક્રયા કાશીમાં રે, વિશ્વના નાથ વસે;
પ્રીતમ પદ પરસે રે, તે તદરૂપ થશે.

પદ. ૧૮૩

સદગુરૂને શબ્દે રે, સૌ તીરથ તેહને;
પંડમાં છે પોતે રે, જીતો ફરે જેહને,
ગુરૂદેવ દયા કરે રે, તેને સઉ સૂઝે;
બોલે બહુ નામીરે, બીજો શું બુઝે.
અંતર્ગત ઈશ્વર રે, આપે અવિનાશી;
પોતાની ભુલે રે, ભમે લખ ચોરાશી.
છે શ્રીમંત સુખીયો રે, રાંક થઈ રઝળયો;
માયાને સંગે રે ત્રીવિધી તાપે બળયો.
સદગુરૂને સેવે રે, તો નીજ રૂપ જડે;
તનમાંહે તપાસે રે, પોતે પોતા વડે.
નખ શીખ લગી ન્યાળો રે, ન મળે કોઇ બીજો;
પ્રીતમ એક અદ્વૈત રે, જોઇ હૃદયે રીઝો.

પદ. ૧૮૪

પુરણાનંદ પોતે રે, પરપંચ પરહરતા;
કારણનું કારજ રે, લઈ અળગું કરતા.
નભ પવન નહી રે, નહી અંબુ અવની;
પંચ વિષય ચતુષ્ટી રે, નહી સૂક્ષ્મ નવની.
દશે ઈંદ્રી અવસ્થારે, નહી સ્થળનું ઠેકાણું;
સૂરજ જેમ સાક્ષીરે, એમ આત્મા જાણું.
અન્વય વ્યતિરેકેરે, જ્યમ છે ત્યમ જોયું;
પ્રીતમ છે સ્વરૂપે રે, નહી પામ્યો નહી ખોયું.

પદ. ૧૮૫

ભૂલ ઘણી ભાંગી રે, બ્રહ્માનંદ ભાસ્યો;
શુદ્ધ ચૈતન્ય સાક્ષીરે, સઘળે પ્રકાસ્યો.
ટળયું તિમીર ત્રિગુણનું રે, તુરીયા તેજ ઘણું;
અખંડ અજવાળું રે, નિર્મળ નામ તણું.

એક રસ અવિનાશી રે, શુદ્ધરૂપ સ્વયંજ્યોતિ;
તરવેણી તારે રે, પ્રોચું મન મોતી.
હરીહાર હીરાનો રે, પેહેરો પ્રીત ધરી;
થઈ પ્રેમ સોહાગણ રે, પુરણ મન મોદ ભરી.
પામી અચળ એવાતણ રે, અખંડ વર વરતાં;
પ્રીતમના સ્વામી રે, સંગ આનંદ ધરતાં.

પદ. ૧૮૬

ભજન કરી લ્યો ભાવેરે ભવ ભટકણ ભાગે;
સંસાર સાગર તરતાંરે ક્ષણું વાર ન લાગે. ૧
માયા મોહ નિદ્રામાંરે ગાફલ શું ઘોરે;
પાંચ ચોર વસે પાસેરે આતમધન ચોરે. ૨
અચેત શું ઉંઘેછેરે જોને આંખ્ય ઉઘાડી;
વેગે વણશી જાશેરે કાયાની વાડી. ૩
ચેત ચિદાનંદ મળશેરે ટળશે અંધારૂં;
આ અવસર છે રૂડોરે હોય કારજ તારૂં. ૪
મહા પુરૂષનો મારગરે તે પગલાં સહાજે;
પ્રીતમ પ્રેમ ધરીનેરે હરિના ગુણ ગાજે. ૫

પદ. ૧૮૭

જા સદ્‌ગુરૂને શરણેરે સૌ સંશય હરશે;
જીવદશાને ટાળીરે હરિ સરખો કરશે. ૧
ઉત્તમદશા અનુભવનીરે છે સમજણ મોટી;
મન કંચનને કસવારે ગુરૂ જ્ઞાન કશોટી. ૨
હોય હેમ લોહ કેરૂં રે જેને પારસ પરસે;
થાય મહા મુક્તાફળરે જળ સ્વાતિ વરસે. ૩
છીપ રહે સાગરમાંરે જેમાં મોતી નિપજે,
જ્ઞાન ગિંનકા પરસેરે તેને રસ ઉપજે. ૪
એમ સતસંગે નર સમજેરે; સૌ દુબધ્યા જાય
પ્રીતમ તે પ્રાણીનુંરે, સર્વે કારજ થાય. ૫

પદ. ૧૮૮

જે પરમારથ પ્રિછે રે, તેને પાપ ન પરસે;
રૂપ અનુપમ હરિનું રે, સચરાચર દરસે. ૧

સૌ સામગ્રી હરીની રે, હરીના થૈ રહીએ;
હરિને સમરપણ કરીને રે, ઉગરતું લૈયે. ૨
સાચે રાચે રસીયા રે, પરપંચ પરહરજે;
હેતારથ હરિજનસુંરે, દુરિજનથી ડરજે. ૩
હું મારૂં હરદેથી રે, ટાળીને રમજે;
વિશ્વ આત્મા વિષ્ણુ રે, નિરખીને સમજે.
અસત અન્યાય ન કિજે રે, સત વચન ઉચરજે,
પ્રીતમ પ્રેમ ધરીને રે, પ્રભુજીસું મળજે. ૪

પદ. ૧૮૯

કાયા બની છે તારી કારમી રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
તારો અમર નથી અવતાર રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
કાચો તે કુંભ જળે ભર્યો રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
તેને ભાંગતાં કેટલો વાર રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
તરૂવરથી ફળ છુટીયું રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે.
તે ફરી ન ચોટે ડાળ રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
ગયો અવસર આવે નહી રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે.
બાંધ પાણી પેહેલી પાળ રે પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
નદી પોઞે હેરી નાવ જર જદીરે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
માંહે બેઠા મુઢ ગમાર રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
ખોટા છે માંહે ખારવો રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે.
તે તો હોડીનો હાંકણ હાર રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
કર્મ વા આવી આફળે રે હરીનું ધ્યાન ધરજે;
માંહે મોહનાં મોજાં થાય રે પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
તેડ ન સુઝે તેહની રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
તેનો કરવો કોણ ઉપાય રે. પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
સદ્ગુરૂ શબ્દ ઉચારીએ રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
જો કરીએ સદા સત્સંગ રે પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.
તો સેહેજે પાર પામીએ રે, હરીનું ધ્યાન ધરજે;
કહે પ્રીતમ પ્રગટે રંગ રે, પ્રભુનું ધ્યાન ધરજે.

પદ. ૧૯૦

મનમાં જાણેછે મરવું નથીરે, દેહને અભિમાને;બહુ ગોઠવણ કરતો ગમારરે, દેહને૦ મારાં મંદીર મારાં માળીયાં રે, દેહ-

ને૦ કહે મારા પુત્ર વારંવાર રે, દેહને૦ મારી જગ્યા ને મારી જુવતીરે, દેહને૦ કહે મારૂં કુટુંબ પરીવારરે, દેહને૦ જમદૂત વરાતી આવશે રે, દેહને૦ ઉઠી ચાલવું છે આજ કાલ રે, દેહને૦ કાળે અહ્યા કેશ તાહરા રે, દેહને૦ તે તો કરશે ઘડીમાં ધાતરે, દેહને૦ વળતી વિચારીશ જીવડારે, દેહને૦ ઘણા ઘસવા પડશે હાથ રે, દેહને૦ વાત પીત કફ આવી કંઠ રૂંધશેરે, દેહને૦ નહી આવે ઉપર લવલેશ રે, દેહને૦ મનનું ધાર્યું રહેશે મનમાં રે, દેહને૦ પ્રાણી પામશે કષ્ટ કલેશ રે, દેહને૦ કર્મ પ્રધાન છે જીવને રે, દેહને૦ ફળ શુભ અશુભ દેનાર રે, દેહ૦ જેવાં કર્યાં તેવાં ભોગવે રે, દેહને૦ ધરે ઉંચ નીચ અવતાર રે, દેહને૦ પડે પશુ પંખી જાતમાં રે, દેહને૦ ચાર ખાણ ચોરાશી લક્ષ રે, દેહને૦ દુખનો અંત આવે નહીરે, દેહને૦ કહે નિગમ પુરાણ પ્રત્યક્ષ રે, દેહને૦ ગુરૂ ગોવિંદ સેવ્યા નહી રે દેહને૦ કલ્પેરે કર્મનો નાશ રે, દેહને૦ વાસના બીજ બળ્યું નહી રે, દેહને૦ ત્યાં લગી ઉગરવાની શી આશ રે, દેહને૦ મોહ માયાના મોટા મોરચા રે, દેહને૦ જાત રૂપ જુવંતીનું જોર રે, દેહને૦ કહે પ્રીતમ કોઇક જીતશે રે, દેહને૦ જેને સદ્ગુરૂ શબ્દ અંકોર રે, દેહને૦

પદ. ૧૯૧

જતન કર્યે જીવવું નથી રે, ચિત્તમાં ચેતય ચોંપે; તજ દેહતણું અભિમાન રે, ચિત્તમાં ચેતય ચોંપે. સો વરસ જીવ્યો તો શું થયું રે, ચિત્તમાં૦ સરવાળે મરણ નિદાન રે, ચિત્તમાં૦ આયુષ્ય નિરંતર અંજળી રે ચિત્તમાં૦ તે ટપકે શ્વાસો શ્વાસ રે, ચિત્તમાં૦ દુર્મતિ શે નથી દેખતોરે, ચિત્તમાં૦ આંખો આગળ થયા નર નાશરે, ચિત્તમાં૦ દીન દશ પાંચ મુકામ છે રે, ચિત્તમાં૦ પછે કુચનાં નગારાં કહેવાય રે, ચિત્તમાં૦ સેનાપતિ ચઢી ચાલશેરે, ચિત્તમાં૦ ત્યાં પાણી પીવા નહી રહેવાય રે, ચિત્તમાં૦ તું તારૂં સજી બેસજે રે, ચિત્તમાં૦ પ્રાણી પછે પસ્તાવો ન થાય રે. ચિત્તમાં૦ પુણ્ય કર્યું તે પલ્લે બાંધીયું રે, ચિત્તમાં૦ કને ખરચી વિના શું ખાયરે, ચિત્તમાં૦ શૂરા ને શી સોચનારે, ચિત્તમાં૦ સતીને કોનો સંઘાત રે, ચિત્તમાં૦ એક ધણી શ્રીરંગ શામળે

રે, ચિત્તમાં૦ કહે પ્રીતમ પ્રેમની વાત રે, ચિત્તમાં૦

પદ, ૧૯૨

લંપટ શે નથી લાજતો રે, કુબુદ્ધિ શું કહીએ૦ તને સમજાવ્યો સો વારરે, કુબુદ્ધિ શું કહીએ૦ તોયે મૂઢમતિ માને નહિરે, કુબુદ્ધિ૦ ધીક પામર પશુ ગમાર રે; કુબુદ્ધિ૦ તારૂં ચતુરપણું પડો ચુલમાં રે, કુબુદ્ધિ૦ તેં પ્રીછી નહી પ્રભુની પેર રે, કુબુદ્ધિ૦ તારી જનુની ન રહી વાંઝણીરે, કુબુદ્ધિ૦ શે જણતાં ન દીધું ઝેર રે, કુબુદ્ધિ૦ તેને નાળ વધેરતાં નાવડ્યું રે, કુબુદ્ધિ૦ શે પ્રથમ ન છેદ્યું શીશ રે, કુબુદ્ધિ૦ તું કૃતઘ્ની કોટીક પાતકી રે, કુબુદ્ધિ૦ જો વિસાર્યો જુગદીશ રે, કુબુદ્ધિ૦ તું શીદ અપરાધી અવતર્યો રે, કુબુદ્ધિ૦ કરવા ભોમીને ભાર રે, કુબુદ્ધિ૦ શુભ કારજ કીધું નહી રે, કુબુદ્ધિ૦ તેં ભોગવ્યો બહુ સંસારરે, કુબુદ્ધિ૦ જમરાજા લેખું માગશે રે, કુબુદ્ધિ૦ શો દેશો તેને જવાબરે, કુબુદ્ધિ૦ બાંધી રૂંધીને નરકમાં નાંખશે રે, કુબુદ્ધિ૦ આવી વળગશે પ્રૌઢાં પાપ રે, કુબુદ્ધિ૦ હરીવિના બીજો બેલી નથીરે, કુબુદ્ધિ૦ તારૂં કુડું કુટુંબ પરીવાર રે, કુબુદ્ધિ૦ કહે પ્રીતમ ચિત્તમાં ચેતજે રે, કુબુદ્ધિ૦ જેથી જાય જનમનો માર રે, કુબુદ્ધિ શું કહીએ.

પદ ૧૯૩

દુઃખ ટળશે રે શ્વાસો શ્વાસે સ્મરણ કરજે શામનું,
દુઃખ ટળશે રે રસનાએ રટણ કરજે આતમરામનું.
દુઃખ ટળશે રે આશા તૃષ્ણા લોભ ઈર્ષ્યા ત્યાગજે,
દુઃખ ટળશે રે પરમેશ્વરની ભક્તિ ભવોભવ માગજે.
દુઃખ ટળશે રે જીભ્યાએ જાણી જુઠું ના બોલીએ;
દુઃખ ટળશે રે દુરીજન વચન સુણી દીલમાં નવ ડોલીએ.
દુઃખ ટળશે રે દીનરજની રહીએ રસીયાના રંગમાં;
દુઃખ ટળશે રે આવરદા પૂરો કરીએ સતસંગમાં.
દુઃખ ટળશે રે એક હરિ વિના અન્ય પદારથ સૌ તજો;
દુઃખ ટળશે રે પ્રીતમના સ્વામીને શુદ્ધ ભાવે ભજો.

પદ ૧૯૪

પુન્ય કરજો રે પુન્યવિના પ્રભુ પ્રેમ સ્નેહી કેમ પામીએ;

પુન્ય કરજો રે પુન્યવિના સંસાર સંકટ કેમ વામીએ.
પુન્ય કરજો રે શીળ વિના સ્નાન કર્યે હરી નહિ મળે;
પુન્ય કરજો રે અર્ક ઉછેરી અંબ કહો કયાંથી ફળે.
પુન્ય કરજો રે મનમોદક ખાધે ક્ષુધા ભાગે નહી;
પુન્ય કરજો રે બાવળીએ બીજોરાં કાંઈ લાગે નહી.
પુન્ય કરજો રે વાવ્યાવિના લણવાની લાલચ શી કરે;
પુન્ય કરજો રે કથીરથી કંચનનું કારજ નહી સરે.
પુન્ય કરજો રે સ્વર્ગતણું સુખ આવીને સેહેજે મળે;
પુન્ય કરજો રે દેવતણી પંક્તિમાં જઇને ભળે.
પુન્ય કરજો રે દત્તવિના વિત્ત કોઇ પ્રાણી પામ્યો નથી;
પુન્ય કરજો રે કહે પ્રીતમ કહીએ તે શું ઝાઝું કથી.

પદ ૧૯૫

જંજાળી જીવડે મુક્તિની જુક્તિ ન જાણી.
મિથ્યા માયા મૃગજળ સરખી, મોહ કરીને માણીરે, જં૦
ધામધુમ ધંધામાં ધાયો, ગીરધરલાલ ન ગાયો;
આવ્યો તો પરમારથ કરવા, ઉલટો દોષ કમાયોરે. જં૦
વિષયવાસનામાં વિંટાયો, જેમ ઝીંટાયો જાળે;
મરતા સુધી કામ ન ખુટયું, મન બહુ લોચા વાળેરે. જં૦
આશી તીર ગડે તનમાંહી, એમ મનમાંની માયા;
છેદે પણ છેટે નવ થાયે, જેમ કાયાની છાયારે, જં૦
દશ ઇંદ્રિયે દોષ કમાયો, ઉલટો બંધાયો આપે;
કામ,ક્રોધ,મદ, મોહ, અગ્નિમાં, બળી રહ્યો બહુ તાપેરે. જં૦
શ્રવણ દગ્ધ થયાં નિંદા સાંભળી, નેત્ર દગ્ધ થયાં નિહાળી;
જીવ્હા દગ્ધ થઇ જુઠું બોલી, સર્વસ્સ બેઠો હારીરે, જં૦
પાણ દગ્ધ થયા કરી પ્રતિગ્રહ, પાય પઘ પર ચાલી;
સુકૃત બીજ બળી ગયું સર્વે ક્ષેત્ર પડી રહ્યું ખાલીરે. જં૦
રાગ દ્વેષ ભર્યા રૂદિયામાં, અનેક દોષ ઉપજાવે;
કલ્પદ્રુમ ચિંતામણી સરખી, પ્રભુ ભક્તિ નવ ભાવેરે. જં૦
રામનામનું દામ ન બેસે, કામ આપણું થાશે;
પ્રીતમ મન પ્રમોદ કરે તો, સકળ કલ્પના જાશેરે. જં૦

પદ. ૧૯૬

સંસારી જીવે હરી સાથે હેત ન આણ્યું;

મરતાં સુધી લોભ ન મૂક્યો, ઘરનું તરીલું તાણ્યુંરે. સં૦
પાંચ પચીશ પચાસ થયાં તોય રૂદે જ્ઞાન ન આવ્યું;
અંગોઅંગ સૌ શીથલ થયું તોય પ્રભુનું ભજન નવ ભાવ્યુંરે.સં.
અંતસમે જે સાથે કારજ, તે શું હેત ન કીધું;
અમૃતરસને ઢોળીદઇને, ઝેર હળાહળ પીધુંરે. સં૦
માયા છાયા એક બરાબર, કાયા કાચનો કુપો;
કરવું ને કારવવું સર્વે શામળીયાને સુંપોરે. સં૦
જીવન મરણ હાથ છે જેને, તેને ભાવે ભજીએ;
પ્રીતમના સ્વામીને સેવો, અન્ય પદારથ તજીએરે. સં૦

પદ ૧૯૭

સંસારમાંહી શોક મોહની માયા;
ફરવું ને અવતરવું મરવું, કર્મ સંજોગ કમાયારે. સં૦
અલ્પ જીવવું જંપ મળે નહી, જીવ જંજાળે વાહ્યો;
પુન્ય પરમારથ કાંઇ નવ પ્રીછયું, લાલચમાં લપટાયોરે. સં૦
આશા તૃષ્ણા તાપ ટળે નહી, ઘણા ઘણાને ધાયો;
માથા ઉપર મરણ ભમે છે, તેની ખબર નવ પાયોરે. સં૦
જે ઉગ્યા તે આથમ્યા ને, ફુલ્યા તે કરમાયા;
જે જન્મ્યા તે જાવું જાણો, ભવમાં કાં ભરમાયારે. સં૦
મૃત્યુલોક આવ્યો તેને મરવું, દિલમાં વિચારો ડાહ્યા;
કાળચક્ર કોને નવ મુકે, કોણ રંકને રાયારે. સં૦
શુદ્ધચિત્તે જે ભક્તિ કરશે, તે નર લાભ કમાયા;
કહે પ્રીતમ કોઇક ઉગરશે,જેણે ગોવિંદના ગુણ ગાયારે. સં૦

પદ ૧૯૮

હરી સ્મરણ કરીલ્યો, જ્યાં લગી જુગમાં જીવો;
દેહતણો વિશ્વાસ ન કરશો, વાયે ઓલાય જેમ દીવોરે, હરી.
મારૂં તારૂં એ અંધારૂં, જ્ઞાન વિના કેમ ટળશે;
પ્રેમ જ્ઞાન પ્રકાશ થશે તો, અંતરજામી મળશેરે. હરી.
થોડાસા જીવ્યાને કાજે, ઘેલા ગર્વ ન કરીએ;
લોહતણે ત્રાપે વળગીને, કેમ ભવસાગર તરીએરે. હરી.
ધનદારા સુત કુટુંબ કબીલો, મિથ્યા મોહ ચઢાવો;
મારગ વચ્ચે મ્લેચ્છ મળ્યા, જેણે વેઠે ઘાસ વઢાવ્યોરે. હરી.
સુરતરૂ તજી શીમળો સેવે, તેતો ભૂલ્યો ભામે;

તજી જાન્હવી ઝીલે ઝાંઝવાં,તે ક્યાંથી સુખ પામેરે. હરી૦
અર્ક ઉછેરી અંબતણું ફળ, કેણુ પામ્યા છે પ્રાણી;
હરીકથાવિના કથની તેતો સૌ કહેવાની કહાણીરે. હરી.
આયુષ્ય તારૂં નીર અંજલી, ઘડી ઘડી ઘટી જાયે;
અચેત પ્રાણી શું ઊંઘે છે, કાળ નિરંતર ખાયેરે. હરી.
કાણો કુંભ કરી જળ ભરીએ, ક્ષણમાં ખાલી થાયે;
સરીતાપુર વહે જેમ વેગે, એમ આવરદા જાયેરે. હરી.
માટે હરી હરી કરજો સત્ય ઉચરજો,અધર્મથી ઓસરજો;
કહે પ્રીતમ સત્સંગ કરીને, સંસાર સાગર તરજોરે. હરી.

પદ ૧૯૯ રાગ ગરબી.

મૂકી દે મુઢ ગમાર, મમતા મન કેરી;
સમજી લે સારમાં સાર, જો હરીને હેરી. ટેક.
હરીને જોતાં દુગ્ધા ખોતાં, પોતે તે પરિબ્રહ્મરૂપ રે;
અંતરજામીમાં એકરસ થાતે, કુંણ પડે ભવકૂપરે, મમતા.
પંચ ભાગે પીંડ વહેંચતાં, ઊગરે તે અવિનાશીરે;
સ્થૂળ સૂક્ષ્મ કારણને તુરીયા, પોતે સ્વયંપ્રકાશીરે, મમતા.
શુદ્ધ ચૈતન્ય ને સાક્ષી પ્રમાતા, પ્રમાણને પ્રમેતીરે;
પંચનામ છે પૂર્ણાનંદનાં, નીગમ કહે છે નેતિરે, મમતા.
નિર્ગુણ એક નિરંતર નિરખી, હરખે હૈડા માંયેરે;
પ્રલયમાં પાણી વિના બીજું,નજરે ન આવે કાંયેરે, મમતા.
ચિદાનંદનું ચિંતવન કરતાં, કોટિ કલ્પના જાયરે.
પ્રીતમ પડદો મટે માયાને, મહાપદમાંલય થાયરે. મમતા.

પદ ૨૦૦

છે બ્રહ્માનંદ ભરપૂર, બ્રહ્મને ભાવેરે;
સચ્ચિદાનંદ સુખમુળ, તે ફાવે નિરદાવેરે. ટેક.
અણુ થકી તે લઇ અજ સુધી, વ્યાપક વિશ્વાધારરે;
જ્યાં જોઇએ ત્યાં તેવો થઇને, બોલે બોલણહારરે, બ્રહ્મને૦
જળ તરંગ નહી જુજવા રહે, જેમ હાટકમાં હારરે;
તેમ તુંમાં હરીને હરીમાં તું, એમ નિગમ કહે નીરધારરે. બ્રહ્મ.
નખ શિખ સુધી હેમની પૂતળી, હેમ તણા શણગારરે;
બાહ્ય ભીંતર હેમ બિરાજે, હેમ તણો વિસ્તારરે, બ્રહ્મ.
નિઃશંક થઇને નાંખી દે, જે માથેથી સહુ ભારરે,

કર્તા હરતા આપ પોતેછે,અખીલ બ્રહ્માંડના આધારરે. બ્રહ્મ. શુદ્ધ વિચાર કરી થા સુખીયો, દુઃખનાં બાળી બીજરે; કહે પ્રીતમ ગગુમાંહી સમજે, જેમ વાદળમાં વીજરે. બ્રહ્મ.

પદ ૨૦૧ રાગ સામેરી.

કંઇક જુગ વીત્યારે ભૂતળ ભટકતાંરે, હવે ગુરૂ દયા કરો દુઃખ જાય; અનેકને વારરે અવનીમાં અવતર્યોરે, પશુ પંખી કીટ પતંગ કહેવાય,કંઇક જુગ વીત્યારે.(ટેક) મેઘનાં બિંદુનીરે કોઈ સંખ્યા કરેરે, ધરતીની રેણુ કદીક ગણાય; નવખંડ તણાંરે તરૂવર લેખવેરે, મારા કાંઇ જનમ ગણ્યા નવ જાય; કંઇક. સાતસિંધુ જેટલુંરે પય મેં પીધું હશેરે, માતા પયોધરના તન પાન; જળચર થળચરરે ખેચર થઈ ફર્યો રે, ક્યાંઇ એક ઠરી ન બેઠો ઠામ; કંઇક. ચાર ખાણમાંરે જઇને અવતર્યોરે; હવે પામ્યો આવો મુનશ્યાદેહ; ભમતાંને ભમતાંરે સદ્ગુરૂ ભેટીયારે,તેણે ઉપજાવ્યું આત્મતત્ત્વ સ્નેહ;કંઇક.તરછોડયોતોરે ચરણ કમળથીરે,દેહ પડે પણ નેહ નવ જાય;પ્રીતમ સરણેરે પ્રભુને આવીયારે, સન્મુખ ભાળ્યા સદ્ગુરૂરાય; કંઇક.

પદ ૨૦૨

આળસ આણીરે ઊંઘ મા અભાગીયારે, જાગીને જોને અવસર વીતી જાય; તુંતો નથી જોતોરે તારા મોહ પ્રમાદમાંરે, કાયાને તો કાળ નિરંતર ખાય; આળસ આણીરે૦ બાળપણું ગયુંરે ગયું જોબન જથારે, વળી તારા રહ્યા તે દીન જાય; નજરે દેખેછેરે જાતાં જીવ આવતાંરે, તોય તારા ચિત્તમાં ચિંતા નવ થાય; આળસ૦ રહેવાને રચેછેરે મંદીર માળીયાંરે, એ સૌ દેખત ભુલ્ય ઉપાય; સુરતરૂ મૂકીરે સેવે તું શીમળોરે, તેમાં ફળ શું સરવાળે થાય, આળસ. ઘણે ઘણે દહાડેરે પામ્યો મુનષ્યા દેહનેરે; હવે કાંઇ હેત હરીસું આણ; બોરાંને વેપારે રે લાભ મળ્યો બોરનોરે, પ્રીતમ જો પરમારથ જાણ. આળસ આણીરે૦

પદ ૨૦૩

હરીરસ પીતાંરે વિલંબ ન કીજીએરે, સ્મરણ કરને શ્વાસો શ્વાસ; આવો ને સમયોરે ફરી ફરી નહી મળેરે, રૂદીએ રાખજે દ્રઢ વિશ્વાસ. હરીરસ. આજકાલ કરતાંરે, ચાંપે તારે

ચાલવુંરે, જઇને વનખંડમાં કરવો વાસ, કાયા શીટીનેરે થાશે ઢેરી ધૂળનીરે, કોઇ પ્રાણી નહીં આવે તારી પાસ; હરીરસ. શરીર સમીનેરે ઝાડની ઝાડી થશેરે, ઉપર ઢોરાં ચરશે ઘાસ; અગન પવનરે પાવક જળ પૃથવીરે,જ્યાં જેનો ત્યાં તેનો સમાસ; હરીરસ. કપટ તજીનેરે ભજી લે પરીબ્રહ્મનેરે, ટાળી અનિત્ય વિષયની આશ, પ્રપંચ ટાળેથીરે પ્રભુ દરશન થશેરે, પ્રીતમ પ્રગટે જ્ઞાન પ્રકાશ. હરીરસ પીતાં.

પદ ૨૦૪

ફરી ફરીનેરે શીદ પડે ફંદમાંરે, નિર્લજ નાક વિનાનર નીચ; સદ્દગુરૂ શાસ્ત્રનુંરે કહ્યું નથી માનતોરે, કુબુદ્ધિ તું કળયો કર્મને કીચ; ફરી ફરીનેરે. જુઠા જગતનારે ખેલને જોઇનેરે, મુરખ તું શું મનમાં મલકાય; છાંડયા છગધારે ઉલટયા અજાનેરે, ગર્ધવ શ્વાન સ્વાદે ખાય; ફરી ફરીનેરે. ગોરખ ગોપીચંદરે બાળ ધ્રુવ ભરથરીરે, ક્ષણમાં સર્વે સુખ કીધું ત્યાગ; કહોને તેનાંરે હૃદય કેવાં હશેરે, ધન્ય ધન્ય એ ધીરજ વૈરાગ્ય; ફરી ફરીનેરે. નાગરવેલ થકીરે જેજે પાન નીપજેરે, તે પાન ચઢે છે દેશ વિદેશ; જડ રહે લીલીરે ત્યાં લગી લીલાં રહેરે, પ્રીતમ પ્રીછજો એ ઉપદેશ; ફરી ફરીનેરે.

પદ ૨૦૫ રાગ પરજીયો.

ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઇલેરે, જબ લગ ઘટમાં શ્વાસ;
આ જુગ જુઠો જાણજે, જેવો સ્વપન વિલાસ. ગોવિંદ.
અમૃત પીતાં ન કીજીએરે, કાંઇ આળસ અંગ;
કોઇ સમે આવી મળે, મગહરમાં ગંગ. ગોવિંદ.
આકડે અંબફળ ઉતરેરે કાંઇ એરંડે અનાર;
ઉસક સુરતરૂ જામીયું, માહાભાગ્ય અનુસાર. ગોવિંદ.
લક્ષચોરાશી જાતનારે ધર્યા બહુ અવતાર;
દુર્લભ દેહ પામ્યો માનસી, મહા મુક્તિનું દ્વાર. ગોવિંદ
તોયે તું સમજયો નહીરે મન મૂઢ ગમાર;
પ્રીતમ પ્રભુને સંભારજે, નિત્ય વારંવાર. ગોવિંદ.

પદ. ૨૦૬

રામસુધારસ પીજીએરે, આ અવસર સાર;
ઝબુકે મોતી પરોવીલે, પછે ઘોર અંધાર. રામ.

જેવાં તે ઝાકળ ઝાંઝવાંરે તેવો આ સંસાર;
દીસેછે તે કારમો, નહી વણસતાં વાર. રામ.
કાયા છે કુંપો કાચનોરે ઠબકે ઢળી જાય;
જગત ચવેણુ કાળનું, નિસવાસુર ખાય. રામ.
માયા જ મીઠી મોહની જેસી મીસરી ખાણ;
જોતાં વગોવ્યો જીવને, કીધો જુગમાં ભાંડ. રામ.
અંતરજામી ના ઓળખ્યારે સચરાચર સોય;
પ્રીતમ રાખ હરી ભાવના, આવાગમન ન હોય. રામ.

પદ ૨૦૭

જોને વિચારી તું જીવડારે માથે મરણનો માર;
આજ કાલ ઊઠી ચાલવું, મુકી સૌ સંસાર. જોને૦
શું કરવાને આવીયોરે, શો કીધો ઉચ્ચાર;
શું સરવાળે ઊગર્યું, મન કરને વિચાર. જોને૦
જેમાં ખર્ચ કરી દેખતારે, પડયા મહાજળ પાપ;
કરમ કરોળીયાની જાળમાં, બંધાયો આપોઆપ. જોને૦
જા શરણે ગુરૂ સંતનેરે તેથી ટળશે તાપ;
ક્ષણમાં તે ખોદી નાંખશે, પર્વત સમ પાપ. જોને૦
જેમ જાણો તેમ રાખજોરે હરી બાંનાની લાજ,
પ્રીતમ પતીતને તારવા, થાઓ સાવધાન આજ. જોને૦

પદ. ૨૦૮

હરી સમરણ કર હેતમાંરે ચિત્તમાં ચોંપે ચેત;
આ અવસર ચેત્યો નહી, મુખમાં પડી રેત. હરી૦
કાયાનું કાંઈ નીપજે નહીરે મુકી મિથ્યા અહંકાર;
તનનાં ત્રણ વાનાં થશે, કીટ વીટ કે છાર હરી૦
રહ્યા ન કોઈ રહેશે નહીરે શશી સુરજ વંશ;
બડબડ કરતાં ખપી ગયા, કંઇ કૌરવ ને કંસ. હરી૦
જેનો તે સુજશ સંસારમાંરે તે નર અમર જાણ;
પ્રીતમ એ પરમાણજે, હરી હેયામાં આણ. હરી૦

ચેતવણી ૨૦૯

ભજન કરીલે ધ્યાન ધરીલે, અવસર વીતી જાયે;
કહે પ્રીતમ ચેતી લે ચિત્તમાં આયુષ્ય ઓછું થાયે.
આયુષ્ય તારૂં ઉસતણું જળ, ક્ષણમાં ઉડી જાયે;

કહે પ્રતમ મન મોદક ખાધે, ભુંડા ભુખ ન જાધે.
માયા તે મન મોદક મિથ્યા, ધુમ્રતણાં જેમ ધામ;
કહે પ્રીતમ સ્વપ્નાનો વૈભવ; કશો ન આવે કામ.
કથીરનું ધન કામ ન આવે, સાચું નાણું ચાલે;
કહે પ્રીતમ હીરા માણેક મુકી, કોડીને કોણ ઝાલે.
કોડી તે સંસાર તણું સુખ, હીરો હરીનું નામ;
કહે પ્રીતમ પ્રીછી લે પ્રાણી સેહેજે સરશે કામ.
કારજ થાશે ભવ દુઃખ જાશે, અનુભવ આંખ ઉઘડશે;
કહે પ્રીતમ સદ્‌ગુરૂને સેવો, વસ્તુ જથારથ જડશે.
જડશે ત્યારે જશે કલ્પના, માલ ઘણો છે ઘરમાં;
કહે પ્રીતમ ભટકણ સૌ ભાગે, ઓળખ આ અવસરમાં
અવસર ચેતે તે નર ઉત્તમ, વળતી શીઘ્ર વિચારે;
કહે પ્રીતમ જો દાવ ન સમજે તો જીતી બાજી હારે.
હાર્યો તે હરી નામ સારો, માયા માંય વિગોતો;
કહે પ્રીતમ પ્રપંચે પ્રાણી, પેટ ભરીને સુતો.
પેટ ભર્યું પામરની પેઠે, પરમારથ નવ પ્રીછ્યો;
કહે પ્રીતમ કાયા તો ખોટી, અમર થવાને ઇચ્છ્યો.
અમર થાય ઇશ્વર ઓળખતાં, તે સમજણ છે ન્યારી,
કહે પ્રીતમ કહીએ શું ઝાઝું, જોજે જીવ વિચારી.
જીવપણાનું જોખમ મોટું, મરવું ને અવતરવું;
કહે પ્રીતમ કુબુદ્ધિને સંગે, લખ ચોરાશી ફરવું.
લખ ચોરાશીનું દુઃખ દીરઘ, દુર્મતિ શે ન દેખે;
કહે પ્રીતમ નર નજરે આવે, પણ પશુને લેખે.
પુરૂષ ખરો પણ પશુનાં લક્ષણ, જીવ જનાવર જેવો;
કહે પ્રીતમ તેને શું કહીએ, મિથ્યા દોશ ન દેવો;
દુષણ દેવું જે કાંઇ કહેવું, માણસ હોય તે માને;
કહે પ્રીતમ અજ્ઞાની એવો, કહ્યું ધરે નહી કાને.
કાન ખરા પણ કશું ન સમજે, જેવું હોય તાબુત;
કહે પ્રીતમ ચોરાશી ચીત લાગ્યું, વળગ્યો વિષયા ભુત.
વિષયભૂત વળગ્યો પ્રાણીને, તેને કાંઇ ન સુઝે;
કહે પ્રીતમ ખોખું કર્યો ખાઇ, હાણ લાભ ના બુઝે.
જાણે નહી જે હાણ લાભને, સ્વારથમાં સૌ ખોયું;

કહે પ્રીતમ અમરફળ ક્યાંથી, બી બાવળનું બોયું.

ચેત્તવણી ૨૧૦

શામાટે તું સુઇ રહ્યો છે, અચેત પામર પ્રાણી,
માથા ઉપર મોત ભમે છે, તેની ખબર ન જાણી;
મહા મોટા જોરાવર જોદ્ધા, કુટી નાંખ્યા કાળે,
ક્ષણ માત્રમાં કુદી જાતા, સમુદ્ર તો એક ફાળે.
જેને હાલે ધરતી ધ્રુજે, આભ બાથથી ભરતા,
જેની ફુંકે પરવત ફાટે, તે નર દીઠા મરતા.
કુંભ કર્ણ રાવણ દુર્યોધન, કાળયવન ને કંસ,
ખસી પડયા તે ખોળ્યા ન જડિઆ, જેમ અર્કના હંસ.
મધુસુદન છે નામ હરિનું કોઇનો મદ નવ રાખે;
કાંકરાની પેઠે તેને ઝડપ કાહાડી નાંખે.
અરે બાપડા જીવ અભાગી, શીદ ફરે છે ફુલી,
મિથ્યા રસમાં મોહી રહ્યો છે ભજન હરીનું ભુલી.
હરી હીરા હારીને બેઠો કોડીમાં મન મોહ્યું,
કહે પીતમ ચેતીલ્યો ચિત્તમાં, મુરખે સરવસ ખોયું.

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના જન્મની વધાઇનું ધોળ.

ધન્ય ધન્ય વસુદેવ દેવકી રાણી રે, જેને ઘેર પ્રગટયા સારંગપાણીરે; શ્રાવણ વદ અષ્ટમી બુધવાર રે, નક્ષત્ર રોહીણી અતિસાર રે. શુભ લગન સોળ ઘડી ગઇ રાત રે; દેવકીએ દીઠા વૈકુંઠ નાથ રે. કીરીટ મુગટ કુંડળ કંઠે હાર રે, ચતુર્ભુજ આયુધ ધરીયાં ચાર રે; લોચન અંબુજ પરમ આનંદ રે, મુખ સોહે સોળ કળાનો ચંદરે. જળહળ જળહળ રૂપ નિધાન રે, ધર્યું પિતાંબર વિદ્યુત સમાન રે; સોળ ચિન્હ જુગતે જુગલ જેના ચરણેરે, નવઘન સુંદર શામળ વરણે રે. એવા હરી દીઠા તે અંતર જામીરે, અબળાતો અતિશે આનંદ પામી રે; જઇને જગાડયા પોતાના સ્વામી રે, વસુદેવે નિરખ્યા નાથ બહુ નામીરે, હેડામાં વાધ્યો હરખ અપારરે, પ્રગટયા ત્યાં જુગદાધાર રે; હવે નિશ્ચે કામ તે આપણું થયા રે, પછી મુખે બોલ્યા રસીકવર રાય રે. તમે તપ કીધાં ને ફળ પામ્યાં રે, હવે નિશ્ચે જાણજો દુઃખડાં વામ્યાં રે; રખે

શત્રુનો રાખતાં ત્રાસ રે, હવે કરૂં કંસાદિકનો નાશ રે, હજુ એવું પાપ થવા દોને પુરૂં રે, એના માંહી કાંક છે અધુરૂં રે, શ્રીમુખ વચન વદે એમ વાલોરે, માટે મને ગોકુળીએ લઇ ચાલો રે. નંદજી જસોદાજીને દ્વાર રે; મારી જોગમાયાએ લીધો છે અવતાર રે. મને મુકી તેને લાવો નિરધાર રે, વિલંબ ન કરશો એક લગાર રે, એટલું કહીને રૂપ સમાવ્યું રે, નાનું સ્વરૂપ તે નજરે આવ્યું રે, પ્રભુજીએ પુત્ર ભાવ પ્રગટાવ્યો રે, મનમાંહી માયાનો પ્રપંચ ફાવ્યો રે. વસુદેવ બોલ્યા તે વળતી વિચારી રે; લાવો લઇજાઉં કુંવરને નારી રે, દેવકીજી કહે કુંવર કેમ દીજે રે, પરઘેર દેતાં મન ના પતિજે રે, વસુદેવ કહે સાંભળો વાત રે; જો જાણે કંશ તો કરે ઉતપાત રે, વારંવાર વસુદેવ સમજાવે રે, પછે સુત આપતાં આંસુડાં આવે રે, વસુદેવ લઇ ચાલ્યા જેણીવાર રે; ભાગી ગઇ ભુંગળ ઉઘડયાં દ્વાર રે, રાયના રક્ષક હતા જેહરે, ઘેને ધારણમાં ઘેર્યા છે તેહ રે, જેનો શીવ બ્રહ્મા ન પામે પાર રે; તેની ગતિ શું જાણે સંસાર રે, ઝરમર ઝરમર વરસે મેહ રે, જુમનાંની તીરે આવ્યા વસુદેવ રે, પ્રીતે પ્રવેશ કરે જળમાં જેવા રે; પ્રેમપુર વાધ્યું ચરણોદક લેવા રે, લાલજીએ લાંબો ચરણ ત્યાં કીધો રે, વેહેતી જુમનાજીએ માર્ગ દીધો રે. શેષે આવી છત્ર શીરપર કીધુંરે; તેને દયા આણીને દર્શન દીધું રે, આનંદે આવ્યા નંદજીને દ્વાર રે, સૌ કોઇ સૂતું ભુવન મોઝાર રે, સેજે સુતાં નીદરાવશ નંદરાણી રે; તેણે સુતા જન્મી પણ નવ જાણી રે, જશોદાની સેજે મુકયા જગ તાત રે, તેની તો કોઇએ ન જાણી વાત રે, વસુદેવે હરિની સ્તુતિ કીધી રે; કુંવર મુકીને કુંવરી લીધી રે, વસુદેવ આવ્યા મથુરાં મોઝાર રે, પ્રીતમના સ્વામીનો લે કોણ પાર રે.

ધોળ ૨—પદ ૨૧૨.

જીરે નંદજીનો કુંવર કોડામણો, મારા મનમાં રે વસીયા મહારાજ; આજ આનંદ રંગ અતિઘણો. ટેક. જીરે ઘેર ઘેરથી સૌ ગોપિકા, સૌ સજની રે કાંઈ સુભગ સમાજ. આજ૦ જીરે મંગળ ગાતી રે માનની, આવે આનંદે રે નંદજીને દ્વાર. આજ૦ જીરે વાજાં વાગેરે સોહામણાં; ધુન ગાજેરે કાંઈ મગ-

નમોઝાર, આજ૦ જીરે તરીયા તોરણુ બારણે, મણી મુક્તાનારે કાંઈ ચોક પુરાય. આજ૦ જીરે વિવાહથીરે રળીયામણું, સુખ શોભારે કાંઇ વર્ણવી ન જાય, આજ૦ જીરે અડસઠ તીરથ આવીયાં, આવ્યા શંકરરે ચતુરાનન દેવ. આજ૦ જીરે રિદ્ધિ સિદ્ધિ નવ નિધિ આવીયાં, કરે કમળારે પદપંકજ સેવ. આજ૦ જીરે નંદજીનું સદન સોહામણું, જયહાં પ્રગટયારે પુરૂશોત્તમરાય. આજ૦ જીરે લીલા અખંડ અવિનાશની, જન પ્રીતમરે પ્રેમે જશ ગાય. આજ૦

ધોળ ૩—પદ ૨૧૩

જીરે હરી લીલા રળીયામણી,વ્રજવાજેરે કાંઈ રંગ વધાઇ હરીલીલા૦ જીરે સગુણ બ્રહ્મ પ્રભુ પ્રગટયા,સચ્ચિદાનંદરે સેવક સુખદાઇ; હરીલીલા. જીરે જગત મંગળ જશ એહના, નીજ દાસનાંરે દુઃખડાના જાણુ; હરીલીલા. જીરે અજ ભવ અમર અધિપતિ, ગુણ ગાયરે કાંઇ નિગમ પુરાણ; હરીલીલા. જીરે ભક્ત મનોરથ પૂરવા, ધરે ઇશ્વરરે ઉત્તમ અવતાર; હરીલીલા. જીરે પરમ ધર્મ પ્રિતે પાળવા, ઉતારવારે ભુમિનો ભાર; હરીલીલા. જુગ દ્વાપર સુંદર શોભીતો, શુભ મુહુર્તરે અનુકુળ ગ્રહ સાર; હરીલીલા. જીરે શ્રાવણ માસ સોહામણો, વદ અષ્ટમીરે રોહીણી બુધવાર; હરીલીલા. જીરે અર્ધ નિશાએ હરી આવીયા, વર્ત્યો જુગમાંરે કાંઇ જય જયકાર; હરીલીલા. જીરે સોળ કળાએ શશી ઉદીયો, ટળ્યો ત્રિભુવનરે કેરો અંધકાર. હરીલીલા. જીરે ગોકુળ લીલા ગૌ લોકની, ગૌ ગોપીરે નીજ ઘરનાં નિદાન; હરીલીલા. જીરે વીરજા તો જુમનાં જાણીએ, ગોવરધનરે શત સ્વર્ગ સમાન; હરીલીલા. જીરે કલ્પવૃક્ષ દ્રુમ વેલડી, સુર મુનિવરરે કાંઇ મોર ચકોર; હરીલીલા. કહે પ્રીતમ પૂરણ પ્રેમસુ, નિત્ય નિરખેરે કાંઇ નંદકિશોર; હરીલીલા.

પદ. ૨૧૪

સખી આજ આનંદ રંગ અંગમાં, નેહે નીરખ્યારે શ્રીનંદ કિશોર, આનંદ. હરીને મસ્તક મુગટ સોહામણો; તેપર ચમકે છે ચંદ્રિકા મોર, આનંદ. હરીને લીલવટ તિલક કેસર તણું, બહુ કુંડળ ઝળકે છે કાપ, આનંદ. નાકે નિર્મળ

મોતી મકરા તણું; સુંદર લોચન કમળ સમાન, આનંદ. ઓપે અધર અરૂણુ પરવાળાંશા, મુખ સુંદર રૂપ રસાળ, આનંદ, કંઠે હીરા મોતીના રે હારડા; કળી કુસુમ ગુંજા મણીમાળ, આનંદ. ભુજ ભૂષણુ રતન જડાવનાં; પોંચી મુદ્રિકા વેઢ વિશાળ, આનંદ. નાભી અગમ ઉદર રેખા ત્રીવળી; કેડે કંદોરો મણિકૃત માળ, આનંદ. પગ પલ્લવ પંકજ પાંખડી; નખ ચંદ્ર છટા છબી જોર, આનંદ. ઝંમકે ઝાંઝર ઘમકે છે ઘુઘરી; શબ્દ સંગીત નાદના ઠોર. આનંદ. પેહેર્યું પીતાંબર દ્યુતી દામની; તન નવઘન તરૂણુ તમાલ, આનંદ. સ્વામી પ્રીતમનાની શોભા ઘણી; સદા સેવકનો પ્રતિપાળ. આનંદ રંગ અંગમાં.

પદ. ૨૧૫

ભક્તિ એવી રે ભાઇ એવી, તરસ્યાને પાણી રે જેવી;
ભક્તિ જુગમાં કરે નર સોઇ,જાકે ધડપર શીશ ન હોઇ,ભક્તિ૦૧
એક ચોર તે ચોરી કરે છે, ઘર પૂઠળ ફેરા ફરે છે;
તેને પારકું ધનજ હરવું,એવું હરિ ચરણે ચિત્ત ધરવું.ભક્તિ૦૨
એક શૂરો તે રણમાં લડે છે, ધડ જાતે ન પાછો ફરે છે;
એને સન્મુખ પગલું રે ભરવું,એવું હરિચરણે ચિત્ત ધરવું. ભ૦ ૩
એક ગુણુકા તે ગાન કરે છે, તે તો સોળે શણુગાર ધરે છે;
એને પારકું મનજ હરવું, એવું હરિ ચરણે ચિત્ત ધરવું. ભક્તિ૦૪
એક સતી રે શણગાર કરેછે, તે તો અગ્નિમાં અંગ ધરે છે;
એને અગનથકી નવ ડરવું, એવું હરિ ચરણે ચિત્ત ધરવું. ભ૦૫
એક છીપ સાગરમાં રે રે'છે, તે તો ખારૂં નીર તજેછે;
(તેને)એક સ્વાતિ બુંદમન કરવું,એવું હરિચરણે ચિત્તધરવું ભ૦૬
કહે પ્રીતમ સંત સનેહી, જેણે ધરી રે મનુષા દેહી;
તેણે અભિમાન પરહરવું,એવું હરિ ચરણે ચિત્ત ધરવું. ભક્તિ૦૭

પદ ૨૧૬

જે રાધાવર રાસ બિહારી, સુંદરતાપર વારી;
કૃપાનિધાન કમળ દળ લોચન,દુઃખમોચન સુખકારી. જે૦ ૧
નટવર નાગર નવલ નાગરી, નિર્મળ જોત ઉજારી;
શ્યામ રામ સકળ ગુણ સંપન્ન, કોટિ કામ બલિહારી. જે૦ ૨
નંદાનંદ બ્રખુભાણુનંદની, અદ્ભુત આનંદકારી;

પ્રીતમ રૂપ હૃદેમાં રાખો, ચરણકમળ ચિત્ત ધારી. જે૦ ૩

પદ ૨૧૭

કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહો વાસુદેવ, હેત હૈયામાં આણી;
ગોપીવર ગોવર્દ્ધન ધારી, વૃંદાવન દધિનો દાણી, કૃ૦ ૧
પુત્ર ભાવે પ્રેમ લડાવે, નંદરાયની રાણી,
નવલ કિશોર ચોર માખણનો, મીઠી મુખની વાણી. કૃ૦ ૨
વ્રજરજ અજ ઉમયાપતિ ઇચ્છે, પ્રીછે કોઇ એક પ્રાણી,
પ્રીતમ પ્રેમ ધરી ભજ્ય ભાવે, સુંદરવર સુખખાણી. કૃ૦ ૩

પદ ૨૧૮

ઉત્તમ હરિના ગુણવાદ જેણે, સુણ્યા નહિ સ્નેહ ધરીને;
તે પ્રાણીને પશુ બરાબર, જોજો જુગત કરીને. ઉત્તમ૦ ૧
મનુષા દેહ ધરીને પાપી, ના ભજ્યો હેતે હરિને;
કરમ કમાયો અઘ અધાયો, હીંડયો ભાર ભરીને. ઉત્તમ૦ ૨
કહી કલ્પાંતે આવ્યો અવસર, ના આવે દાવ ફરીને;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરીને, જા ભવસાગર તરીને. ઉત્તમ૦ ૩

પદ ૨૧૯

શામળિયાનું સ્મરણ કરતાં, ભવનું બંધન છૂટે;
હાર હીરો જેને હાથે આવ્યો, તે કેમ અળગો કૂટે. શા૦ ૧
આશા તૃષ્ણા લોભ અભિમાન, તેની આગર ફુટે;
પ્રભુનામ પારસનો પર્વત, કો કાળે ના ખૂટે. શા૦ ૨
નિર્ભે થઇ નારાયણ ભજતાં, જમ કિંકર નહિ લૂટે;
પ્રીતમનો સ્વામી પ્રેમ સ્નેહી, તેશું તાર ના તૂટે. શા૦ ૩

પદ ૨૨૦

રામ રામ નિજ નામ રટતાં, મટે તે મોહ ને માયા.
તૃષ્ણા જળ સાચું જાણીને, પશુ પીવાને ધાયા. રામ૦ ૧
ધન જોબન તન જૂઠું જાણો, જ્યમ વાદળની છાયા;
અખિલ બ્રહ્મનું સ્મરણ કરતાં, નિર્મળ થાયે કાયા. રામ૦ ૨
પૂરણબ્રહ્મશું પ્રીત બંધાણી, તે નર લાભ કમાયા;
કહે પ્રીતમ તે પાર ઉતર્યા, જેને હરિએ હાથે સાહ્યા. રામ૦ ૩

પદ ૨૨૧

હરી નામ લેતાં રે વિલંબ ના કીજીએ રે, ટેક.
સ્મરણ કરીએ શ્વાસોશ્વાસ; કાયાનો ભરોંસો રે કાંઇ

કરવો નહી રે, એક પળમાં પામે નાશ. હરી૦ જગત વેહેવાર રે મેળો તીરથ તણો રે, જે જેમ આવ્યું તે તેમ જાય; રાખ્યું નથી રેહેતું રે કોઇ કેની વતી રે, તેનો શોક કરે શું થાય ? હરી૦ સવારથ સુધી રે સૌ વળગી રહ્યું રે, અંતે કામ નહી આવે કાંય; ઉદાસી તું રેહેજે રે આ સંસારથી રે, જેમ મધુ રહે ચંપકવન માંય. હરી નામ૦ આજ કાલ માંહે રે ઊડીને ચાલવું રે, તન ધન ધામ તજી નિરધાર; એવું ને વિચારી રે ચિત્તમાં ચેતજો રે, પ્રીતમ પ્રભુ ભજ વારંવાર. હરી નામ. ૪

પદ ૨૨૨

ફરી ફરી મુનષ્યા રે દેહ મળવો નથી રે. ટેક. બીજા અનેક ધરશો અવતાર; નરતન જુગતે રે જગમાં છે નહી રે; જેમ કોઈ કેળ ફળે એકવાર. ફરી ફરી. કંકર પથ્થર રે બહુ વીધી ખોળતાં રે, કોઇક હીરલો આવ્યો રે હાથ; કહ્યું ને થવાને રે કોઇ આવી મળેરે, બીજાં રોખડીયાં વન સાથ. ફરી ફરી. સો હાથ દોરી રે મેલે જો કુપમાં રે, બે આંગળથી આવે બહાર; એણીને રીતે રે જાણ તન તારૂં રે, પછી આવે ભવનો પાર. ફરી ફરી. ભમતાં ને ભમતાં રે ભાયેગશું મળ્યું રે, ભવજળ તરવા કેરૂં નાવ; પ્રીતમ વિચારી રે રૂદીયામાં રાખજો રે, હરી ગુરૂ ચરણે ભક્તિ ભાવ, ફરી ફરી.

પદ ૨૨૩

પૂરવેને પુન્યે રે પામ્યો આ દેહડી રે. ટેક. હરી ભજન વિના એળે જાય; પાસેથી ઘટાવોરે કાંઈ રળ્યો નહી રે; તેને ધન ક્યાંથી ટોળે થાય. પૂરવેને. ખાન પાન માંહી રે ખોઈ સૌ સંપદા રે, જ્યાં સુધી સુક્ત હતુ સાસ; જોગને કરતાં રે રોગ વધ્યો ઘણો રે, ક્રોધ કરે તેમ તપનો નાશ. પૂ૦ માન ગુમાને રે જ્ઞાન તો રહે નહીરે, નહી મદ્યપાને લાજ લગાર; લોભને કરતાં રે ધરમ રહે નહીરે; ના રહે કુસંગે વિવેક વિચાર. પૂ૦ સત્સંગ કરીરે સાંસો ટાળજોરે. ફરી નહી આવેરે જોગ; પ્રીતમ પ્રેમે રે રસ પાઇને પીજીએરે ટળી જાય જનમ મરણ ભય રોગ. પૂ૦

પદ ૨૨૪

અતી છબી સારી રે શ્રી રણછોડ છોગાળા;
મુખપર વારી રે જાઉં કાનડ કાળા. ટેક.

પીળાં પીતાંબરને જરકસી જામા, ઓઢી ઉપરણી અમુલ્ય; લટકે ને પટકે મન મારૂં અટકે, ભે ભાગ્યા સમતુલ્ય; ભવ દુઃખ ભંજન રે ભગતના પ્રતિપાળા. અતી૦ કેડે કંદોરો કર કડાં સાંકળાં, પોંચી બાજુબંધ; હૈયે તે હીરાહાર હેમના, મણી સાંકળી ગળુબંધ; ઉપર ઓપેરે મુકતાફળ માળા. અતી૦ મુસ્તક પાઘ કલગી તોરો, કુંડળ ઝળકે કાન; ભાળે તીલક કેસરનું સોહે, શોભોછો ભીંને વાન, આધ અનાદિ રે રાજ ઘણા રૂપાળા, અતી૦ નખશીખ સુધી નંગ જડીત્ર શોભીતા શણગાર, એવા પ્રભુજી મારા રૂદીયામાં રેહેજો, દયા કરી આ વાર; દેવને દુર્લભરે મેં નેણાં ભરી ન્યાળ્યા. અતી૦ એવા પ્રભુજીને અરજ કરૂંછું, વળી વધારજો પ્રીત; પ્રીતમના સ્વામી અંતરજામી, દરશન દેજો નિત્ય, નિત્યપરસંન થઇને રે ઠાકોર ડાકોરવાળા. અતી૦

પદ ૨૨૫ રાગ વસંત.

માયા બ્રહ્મ હોરી ખેલીએ હો,
હો ખેલીએરી જાકો ન આર ને પાર, માયા. ટેક.
બ્રહ્મ ચિદાનંદ આનંદ સિંધુ, જયાં નહી ઉદે ને અસ્ત;સાધુ.
ઐસે હરીકે એક રોમ પરરી, વારૂં આ વિશ્વ સમસ્ત. માયા.
સાગર તીર નીલ એક રબકો, મિથ્યા માયા તેહ, સાધો.
તામે પર્યો પ્રતિબિંબ બ્રહ્મકોરી, ઇશ્વર ચૈતન્ય એહ. માયા.
ઇશ્વર માયાએ મળી ઊપજાયો,પ્રગટયો પુત્ર મહત્તત્ત્વ,સાધો.
મહત્તત્ત્વ તે અહંકાર ઉપાયોરી,તામસ રાજસ સત્વ, માયા.
તામસ કે પંચભૂત તન્માત્રા, રાજસ ઇંદ્રિ દેવ, સાધો.
સાત્વિકથી અંતઃકરણ ઉપાયોરી, જાકે ઉર અહંમેવ; માયા.
એ સબ મીલી ખેલ મચાયો, જક્ત ચઢાવ્વો ચાક; સાધો.
કાહુકો ખેલ હોતનહી પૂરોરી,રહેતઅધુરોઅભિલાખ; માયા.
મુક્ત તાર ગ્રહી ઉલટ ચઢે જબહી, તબહી પાવે નીજ રૂપ,
પ્રીતમ સોઈ પરમપદ પાવેરી, ફેર ન પડે ભવકુપ; માયા.

પદ ૨૨૬ રાગ વસંત.

સોહં સંગ હોરી ખેલીએ હો,
હો ખેલીએરી સ્મરણુ શ્વાસ ઉશ્વાસ, સોહં સંગ૦
રેહેણી કરણી કર કેસર કસ્તુરી, શોધો સાધુ સંગ; સાધો૦
ગુરૂ ગમ ઘોલ લગાયો લગનસેરી, ચઢયા સોઇ ન ટળે રંગ;
ચિત ચંદન શુદ્ધ ભાવ અરગજા, ધર્મ ધ્વજા રે ફેરાયે; સાધો૦
વિવેક વિચાર સેવક સંગ લીજેરી,અવિદ્યાજુથ હરાયે;સોહં૦
ક્ષમા દયા કર ઝાંઝ મંજીરા, પ્રેમ પખાજ બજાય; સાધો૦
અંતર છાંડી નિરંતર ખેલોરી, આવાગમન મીટી જાય;સોહં૦
નુરત સુરતકી ભરી પીચકારી, જ્ઞાન ગુલાલ અબીર; સાધો૦
ધ્યાનકી ધુન મચાય નીશ દીનરી, તત્ત્વ ત્રીવેણી તીર;સોહં૦
ચૈતન્ય સાગર માંહી ઝીલતાં, શુદ્ધ સ્વરૂપ દેખાય; સાધો૦
પ્રીતમ બ્રહ્મ ચિદાનંદ ભેટેરી, ફગવા પરમ પદ પાય. સોહં૦

ચેતવણી છંદ.

ચેત મન ચેત મન, ચાલવાની ચાલ છે,
કેડા મોરે સૌ કો ચાલે, કોણ બુઢા બાળ છે;
દિવસમાં ત્રણવાર તાકે, શીર સીંચાણો કાળ છે,
તેને ત્રાસે સૌકો કંપે, ભલા ભલાને ફાળ છે.
કાયાનો છે કાચો પાયો ધરતી વસમો ઢાળ છે;
ઘર ધંધામાં સૌ ગુંચવાયું, માયાની મધ લાળ છે.
આજ માયા મીઠી લાગે, અંતે તો જંજાળ છે;
દાતરડાં ગળતાં તો સેહેલાં, વળતાં તો વિકરાળ છે.

નામ મહિમા.

દુહા—રામ નામ અમુલખ રતન, જતન કરે જે કોય,
સુખી રહે સંસારમાં, કોઇ દીન દુખી ન હોય. ૧
રામ નામ શંકર જપે, ચતુરાનન અહિ રાય;
રામ નામ સમરૂ સદા, સદ્દગુરૂ સંત પસાય. ૨

છંદ મોતીદામ.

એવું હરી નામ ઉચારે જેહ, સદા સુખ સાગર ઝીલે તેહ,
મીઠું હરી નામ સુધાપે સાર, જપે તેના જાયે કોટી વિકાર. ૧
જેવો અંધકારમાંઆદિત્ય ભાસે, એવું કળી કાળમાં નામ પ્રકાશે;
વિષયવ્યાળ કાળનીજવાળાનલાગે, જેનુંનામલેતાં મહાઅઘભાગે.

નામને આધારે રહ્યું ત્રીલોક, જપે જીવ તેના ટળે સહુ શોક;
ભારે ભવરોગ નિવારણ નામ, નાઠાને નિવાસ તણો વિશ્રામ.
ભાગ્યાનો ભીરૂ નોધારાં આધાર,એવું હરીનામ શિરોમણી સાર;
સંસાર સમુદ્ર તર્વાનું પોત, એવું હરી નામ અખંડ ઉદ્યોત.
જેનું નામ શીતળ ચંદન છાંઈ, પ્રાણી પરિતાપ ન પામે કાંઇ;
એવું હરી આનંદકંદ સ્વરૂપ, મટાડે અમંગળ મંગળ રૂપ.
અંતસમે નામ ઉચ્ચારે જેહ, સેહેજે મન દુઃખ ન પામે તેહ;
પીત્રા દેવ ગ્રહ ન પીડે કોય, જેને હરી નામ રૂદેમાં હોય.
નામતણો મહિમા કહ્યો નવ જાય,જેને વેદશાસ્ત્ર નિરંતર ગાય;
ગૌકોટી આપે ગંગાનાં દાન, ન આવે ગોવિંદના નામસમાન.
કરે જગ્ન સુરસરી તીરે હજાર, નાવે હરી નામને તુલ્ય લગાર;
ખણાવે વાપી કુપ તડાગ; નાવે હરી નામને સહસ્રમે ભાગ.
આપે ભૂમી હેમ કન્યાનાંદાન,ન આવે ગોવિંદનાનામ સમાન;
કરે તપ તીરથ વ્રત અનેક, નાવે હરી નામને તુલ્યે રેખ.
એવું હરી નામ અપરંપાર, જાણે મોટા મુનિ જે જાણનહાર;
અધમ ઉદ્ધારણ નિર્મળ નામ, પતીતોને આપે અવિચળ ધામ.
અજામેળ નામ પોકાર્યો પાપી,જાણે સર્વ જક્ત મહામુક્તિઆપી.
પીડાયો ગજરાજ પોકાર્યો નામ, ટાળ્યું તેનું સંકટ સુંદર શામ.
જાણે અજાણે ઉચ્ચારણ કીધું, તેનું જમદૂતે નામ ન લીધું;
દીનકરનંદ કહે પણ પાકી, રખે હરી નામ લેતાં જોત ઝાંખી.
ગુણકાના અવગુણ સામું ન જોયું, તેનું ધર્મરાજાએપાનીયું ખોયું;
પ્રલ્હાદે પ્રેમે લીધું હરી નામ, ટાળ્યો હિરણ્યાકંસ કેરો ઠામ.
ધ્રુવજી આકાશે જપે નિરધાર, મધ્ય લોક માંહી જપે ત્રિપુરાર;
પાતાળમાં નામ જપે નિત્ય શેષ,ભૂમી તણો ભાર ન લાગે લેશ.
પીંડ બ્રહ્માંડમાં રહ્યા રણુંકાર, નામે કરી શોભે સઉ સંસાર;
હરી ગુરૂ રાધા ગોવિંદ નામ, નારાયણ કેશવ સીતારામ.
જેનાં નામ રૂપ અનંત અપાર,જેના ગુણ પાવન પરમ ઉદાર;
જેના ચરણાંબુજ કેરૂં નીર; ધરે શીર શંકર મહામુનિ ધીર.
એવું ચરણામૃત પીએ જે પ્રાણી, વસે વૈકુંઠ અભયપદ જાણી;
સુધાદિક ચંદન તુલસી સાર, શાળીગ્રામ શીલ્યારે શંખ ઉદાર.
ઘંટાનાદ ત્રાંબા પાત્ર શુભ સાર, એવું ચરણામૃત અષ્ટપ્રકાર;
પીએ હૃદે હોય પ્રકાશ અપાર, મહિમા જાણે ઉમા ત્રિપુરાર.

જાણે ભક્ત ઉદ્ધવ બ્રહ્મકુમાર, જપે નામ નરસૈયો વારંવાર;
જેને ચારૂચિન્હ શોભેઅંગ છાપ,તેને કોઇ કાળે ન પરસેપાપ.
માળા મુદ્રા બન્ને ધરે નર જેહ,કરે સર્વ ભુવન પવિત્રજ તેહ;
ધરે જે દ્વાદશ તિલક વિશાળ,તેને ભાવે ભેટે ભક્ત પ્રતિપાળ.
હેતે હરી મંદિર ચાલી જે જાય, તેને શત યજ્ઞતણું ફળ થાય,
હેતે હરી મંદિર કરે સુધારે, તેનાં હરી કોટિક વિઘ્ન નિવારે.
હેતે હરી મંદિર કરે જે દીપ, તેતો વાસ પામે સદાય સમીપ;
કરે હરી મંદિરમાં કીરતન, તેને બ્રહ્માદીક કહે ધન્ય ધન્ય.
કથા કરે હરી મંદિર મોઝાર, પામે શત ઇંદ્રતણું સુખ સાર;
હેતે હરીમંદિર કરે જે ચિત્ર, તેતો નર પામે વિભુતિવિચિત્ર.
હેતે હરી દ્વારે કરે દંડવત, તેનો અવતાર કહીએ કૃત કૃત્ય;
હરી અર્થે કરે બગીચા બાગ, વસે હરી ચરણે કરી અનુરાગ.
પ્રસાદ લઇ પુષ્પ ચઢાવે જે શીશ,તેતો ત્રિલોક તણો હોયઇશ;
પ્રભાતે પામે હરી દરશંન, તેને હોય દેવ સમસ્ત પ્રસન્ન.
મધ્યાને માધવ દરશન થાય,તેનાં બહુ જન્મ તણાં દુઃખ જાય;
સધ્યા સમે દરશન પામે જેહ,સેજે સંસાર તરે નર તેહ.
ભાવે કરી પૂજે જે ભગવત દાસ,તેતો સદા પામે હરીપુર વાસ;
એવું મહા દુર્લભ સુંદર નામ, ભજે તેને બેસે નહી કાંઇ દામ.
મૂઢ નર નીચને શું દઇએ ગાળ, પ્રભુ તજી કરે જે આળ પંપાળ;
પ્રીતમ પ્રેમે નામ જપો શ્રીરંગ, ધરી નિત્ય નેહ કરો સત્સંગ.

દુહો—સત્સંગે સુખ ઉપજે, ભજનાનંદ આનંદ;
સેહેજે સેહેજે સૌ ટળે, મોહ માયાના ફંદ. ૧
કળી કેવળ કિર્તન કથા, પુન્ય ભજન હરીનામ;
ગુરૂ ઇશ્વરની ઉપાસના, એ ઠરવાનો ઠામ. ૨

અથ જ્ઞાન ગીતા.

પ્રથમ પ્રણમું શ્રી ગુરૂ સ્વામીજી, સર્વ ઘટ પૂરણ અંતર જામીજી.
કહું કરજોડી ચરણ શીર નામીજી, જન્મ મરણની ટાળો ખામીજી.

ઢાળ.

જન્મ મરણની ખામી ટાળો, ભાળો કરૂણા દૃષ્ટે કરી;
દયાસિંધુ દીનબંધુ, ભકત હેતે નર દેહ ધરી, ૨
કોમળ વચન રસાળ રૂડાં, સાંભળતાં સુખ લીજીએ;

કૃપારૂપ સ્વરૂપ શીતળ, ચરણ કમળ ચિત્ત દીજીએ. ૩
ચરણ અંબુજ રૂપી નિરભે નૌકા, શુદ્ધ વિચારે સંગ જે કરે;
ઉંચ નીચ ને વરણ આવરણ, આશ્રય તેં ભવ નિધિતરે. ૪
અજ્ઞાન તિમિરને ટાળવા, ગુરૂ વચન તે રવિ રૂપ,
અંતર ચક્ષુ અનંત પ્રગટે, પડે નહી ભવ કૂપ. ૫
ના જાણે તેનાં પાપ પૂરણ, પછી પસ્તાશે ફરી;
ગુરૂ વચન વિશ્વાસ નહી જેને, અવિદ્યાએ તેની દેહ ધરી. ૬
હરી ગુરૂ સંતનો મોટા મહિમા, મુઢમતિ નર નવ લહે;
અર્કને જેમ ઉલુક ન માને, રીસાવ્યો નીશ દીન રહે. ૭
દોષે કરી દેખે નહી, આંખ્યો ખરી પણ અંધ;
શ્રવણ ખરા પણ સાંભળે નહી, રસના ખરી પણ રૂંધ. ૮
નાક છે પણ નથી જાણો, જે વારે વારે હરી વિસરે;
પરમ સુખને પરહરીને, કુંભીપાક કબુલ કરે. ૯
હસ્ત છે પણ નથી જેવા, સેવા શુભ નવ આદરે;
ચરણ છે પણ નથી સરખા, સત્સંગે નવ સંચરે. ૧૦
નર દેહ ધરી ધન્ય તેહની કહીએ, જે રહે પરમ પવિત્ર;
શ્રવણ તેના સુફલ કહીએ, જે સાંભળે હરીનાં ચરીત્ર. ૧૧
નયણાં નિર્મળ કહીએ તેહનાં, જે નીરખે હરીનું નુર;
રાગ દ્વેષ ન રાખે કોઇશુ, ભાવે એક ભરપૂર. ૧૨
જીવ્હા તો ધન્ય તેહની જાણો, જપે હરીનો જાપ;
આળપંપાળ ન ઉચરે, પરહરે જુઠું પાપ. ૧૩
કૃતારથ કર કહીએ તેહના, જે સેવા શુભ કર્મ આચરે;
પાય તેહના પવિત્ર કહીએ, જે પ્રક્રમ્મા પ્રભુની કરે. ૧૪
આદ્ય મધ્ય અંત એક હરીગુરૂ, અન્ય પદારથ સત્ય નહી;
એવું જાણી પ્રભુ શરણ આવ્યો, અભેદાન દીજે સહી. ૧૫
પ્રેમે પુછું પાણ જોડી, જે મને સંશય ઉપન્યો,
મહારાજ નિશ્ચે કરી કીજે, નીવેડો નામ રૂપનો. ૧૬
જીવ તે શું ઈશ્વર તે શું ? માયા તે શું જગ માંય;
કેમ થયું એ કર્યા કોણે, સમજાવો સુખ થાય. ૧૭
સંશય સર્વે સમે સિદ્ધાંતે, એવો ઉત્તર આપીએ;
કહે પ્રીતમ કરૂણા કરીને, અસ્થીર મન સ્થીર થાપીએ. ૧૮

વિશ્રામ,

સદ્‌ગુરૂ બોલ્યા પુરણ પ્રીતેજી, જે તેં પુછયું રૂડી રીતેજી;
દૃષ્ટ પદારથ સર્વે અનીત્યજી,આદ્ય અનાદ્યે એક હરી સત્યજી.

ઢાળ.

આદ્ય સનાતન એક હરી સત્ય, અખંડીત અવિનાશ;
વિશ્વમાંહી રહ્યા વ્યાપી જેની નહિ ઉત્પત્તિ નાશ. ૨૦
શુદ્ધ ચૈતન્ય સાબસમરસ, બ્રહ્મસાગર રહ્યા ભરી;
મધ્યે માયા અણુ છતી, ને અજ્ઞાને કલ્પી કરી; ૨૧
વાંઝણીને જેમ કુંવર કલ્પ્યો, ઇંદુ અમાંસે જોય;
ગગનમાં જેમ કુસુમ કલ્પીત, ગાંધર્વ નગર ન હોય. ૨૨
ભ્રુમરનાં જેમ ધામ કલ્પીત, સસ્સા શીંગ કલ્પીત સહી;
અધ્યારૂપ ઉપવાદ માટે, થયા વિના રીટે નહી. ૨૩
માટે સહુ માંડીને કહીએ, થયું તેનો થાપ;
જ્ઞાન વિવેક વિચારી જોતાં, એક આપો આપ. ૨૪
લોહને જડરૂપ જાણો, ચેતન થાય ચમક વડે;
કરૂ અરીસો અર્ક જોગે, અણુ ઇચ્છયો અગ્નિ પડે. ૨૫
સાગરમાં જેમ લીલ પ્રગટી, કિંચિત કહેવા માત્ર;
તે તણો વિસ્તાર વધ્યો, થઇ જોયાની જાત્ર. ૨૬
માયા અવ્યાકૃત શુદ્ધ તમો ગુણ, પ્રલય અવસ્થા જેહ;
તે મધ્યે પડયું પ્રતિબિંબ બ્રહ્મનું, ઇશ્વર ચૈતન્ય તેહ. ૨૭
અહંધાઉ અનેક રૂપે, ઇશ્વરનો મોહ અહંકાર;
પ્રીતમ એણીપેરે વૃદ્ધિ પામ્યું, પુરૂષ પ્રકૃતિ સાર. ૨૮

વિશ્રામ.

મુળ માયા એમ જાણોવિસ્તારજી; ઇશ્વરસતેબળ પામી અપારજી;
એકમાયા થઈ પંચ પ્રકારજી, શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધ સારજી.૨૯

ઢાળ.

એ પંચે મહાભૂત પ્રગટયાં, અને છઠ્ઠો શુદ્ધ રજો ગુણ રહ્યો;
હિરણ્ય ગર્ભ વપુ સુત્ર આત્મા,સ્થિતિઅવસ્થાએસ્થિર થયો.૩૦
શબ્દ વૃદ્ધિ પામ્યો વિશેષે, તેનું થયું આકાશ;
સ્પર્શ વૃદ્ધિ પામ્યો વિશેષે, હવો પવન પ્રકાશ. ૩૧
રૂપ વૃદ્ધિ પામ્યું વિશેષે, તેનું હવું તતક્ષણ તેજ;
રસ વૃદ્ધિ પામ્યો વિશેષે, તેનું હવું ઉદક એજ- ૩૨

બંધ વૃદ્ધિ પામ્યો વિશેષે, તેની હવી અવની એહ;
એ પંચનાં પચીશ પ્રગટયાં, સેળભેળ થયાં તેહ. ૩૩
સ્થાવર જંગમ થઈ સૃષ્ટિ, નાના મોટા ઘાટ;
ઇચ્છા ઉત્પત્તિ શુદ્ધ સાત્વિક, વિશ્વ ને વૈરાટ, ૩૪
એ ઇશ્વરનું અંગ કહીએ, શીશ સપ્તમે ભુવન;
ભાર અઢાર રોમાવલી, રવી શશી તે લોચંન. ૩૫
દશ દિશા તે શ્રવણ એહના, મહા પવન નાસા વહે;
જમણે કર વિષ્ણુ ડાબે શીવજી, હૃદે ચતુરાનન રહે- ૩૬
સાત સમુદ્ર ઉદર એનું, વદન વન્હિ વિશાળ
પાહાડ પર્વત અસ્ત એનાં, પાય સમ પીયાલ. ૩૭
ઇશ્વર અંશ તે જીવ જાણો, સાગર બિંદુ જોય;
તણખા દીપ મશાલ ભડકા, ભિન્ન અગ્નિ ન હોય. ૩૮
ભુગતા જીવ ઇશ્વર ફળ દાતા, શુભ અશુભ અનુસાર;
અવિદ્યા માયાને સંગે; ભમે ભવ મોઝાર. ૩૯
કાયા કેરો જોર જામ્યો, જુગત જાણે તેહની;
પ્રીતમ પ્રીછે ભ્રાંત ભાગે, ટળે ખડબડ દેહની. ૪૦

વિશ્રામ.

સાંભળો સ્વામી અરજ અમારીજી, વચન તમારાં કલ્યાણકારીજી; વાત બ્રહ્માંડની કહી વિસ્તારીજી, આ કાયાનો ભેદ ઘણો ભારીજી. ૪૧

ઢાળ.

ભેદ ભારી કાયા કેરો, કોય સમજી નવ શકે;
બાહ્ય દૃષ્ટિ સર્વની પણ, ભાળે નહી ભીતર વિશે. ૪૨
કોણ સંકલ્પ કરે ઘટમાં, ભુખ તરશ કોને વિશે;
કોણ અવસ્થા ભોગવેને, જન્મ મરણ કોને હશે. ૪૩
તમો વિના સંશય એ ટળે નહી, સ્વામી શરણે આવીયો
કૃપા કરીને કહો મુજને, સાંભળવા સન્મુખ રહ્યો. ૪૪
દયા કરી ગુરૂ દેવ બોલ્યા, સાંભળ શુદ્ધ ચિત્તે કરી.
પૂછ્યાનો પરિઉત્તર કહીએ, રાખે જે જે રૂદીએ ધરી. ૪૫
આદ્ય બ્રહ્માએ કરી સૃષ્ટિ; તેને આત્મદૃષ્ટિ ઉપજે;
કેય મોહ પામે નહી, ભાવે કરી હરીને ભજે. ૪૬

કોણ મરે કોણુ અવતરે, કોણ ધરે નાના દેહ;
માયાનો પ્રપંચ ન પીડે, સંસારશું નહી સ્નેહ. ૪૭
વિરંચીએ મન વિચાર્યું, ઉપાય એક એવો કરો;
દશ ઇંદ્રીનાં દ્વાર અવળાં, વિષય રસ તેમાં ધરો. ૪૮
ત્યારે સર્વ ભુલ્યું ભેદ માંહી, ભીતર કોઈ ભાળે નહી;
માટે દૃષ્ટિ બાહ્ય સર્વની અવિદ્યાએ અટકી રહી. ૪૯
સંકલ્પ વિકલ્પ ધર્મ મનનો, ભોગ કારણ બહુ કરે.
ક્ષુધા પીપાસા પ્રાણને, તે પોતાનો અર્થ આચરે. ૫૦
ખાય પીએ જે ભક્ષ ભોજન, વાયુ વિશેષે વિધિ કરે;
પાંચ મળીને પંડ પોષે, સમજયાથી કારજ સરે. ૫૧
ગગનનો ભાગ જાય ગગને, પવનનો પવને મળે;
તેજનો તે તેજ માંહી, જળનો ભાગ જળમાં ભળે. ૫૨
કઠણ ભાગ મળે અવની કેરો, અંગથી અળગો રહે;
કોલુને દૃષ્ટાંતે કરી, જેમ કુચા રસ ન્યારો લહે. ૫૩
તામસનાં પંચભૂત માત્રા, રજોની ઇંદ્રી થાય;
ચાર અંતઃકરણ સત્વગુણનાં, એ તત્વ ચોવીશ કે'વાય. ૫૪
તત્વ ચોવીશનું સ્થુળ થયું, પચીશમી માયા જેહ;
છવીશમો એ શુદ્ધ ચૈતન્ય, પ્રીતમ પ્રીછે તેહ. ૫૫

વિશ્રામ.

સાંભળશિષ્યતું સુરત ધરીનેજી, કહીએ જથારથ જુગત કરીનેજી.
જે સમજે ભવ જાય તરીનેજી, ત્રીપુટી વર્જીત જાણ હરીનેજી.

ઢાળ.

તેહનું વર્ણન કરાને કહીએ, ત્રીપુટીપર અવિનાશ;
અચળ અમળ અખંડ અદ્વૈત, પરમ જ્યોત પ્રકાશ, ૫૭
સુખનું સુખ સિદ્ધાંત સૌનું, સમજે સંત સધીર;
દેહ ભાવ ભાસે નહી, આપે તે આત્મ શરીર. ૫૮
ત્રીપુટી તજતાં જથારથ દીસે, જેમ છે તેમ લેહેવાય;
ભિન્ન ભિન્ન ભાસે છે બહુધા, સમજે સમરસ થાય. ૫૯
શ્રવણ ઇંદ્રી શબ્દ વિશે, દીગ દેવ કહેવાય;
ત્રિધા ચૈતન્ય ત્રિધા વૃત્તિ, ત્રિગુણ છે તે માંય. ૬૦
ત્વચા ઇંદ્રી વિશે સ્પર્શ, મારૂત દેવ કહેવાય;
ત્રીધાચૈતન્ય ત્રિધા વૃત્તિ, ત્રિગુણ છે તે માંય. ૬૧

નેત્ર ઇંદ્રી રૂપ વિશે, સૂરજ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૨
જીવ્હા ઇંદ્રી રસ વિશે, વરૂણ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૩
નાસા ઇંદ્રી ગંધ વિશે, પૃથ્વી દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૪
વદન ઇંદ્રી વિશે વાણી, વન્હિ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૫
પાણ ઇંદ્રી વિશે કારજ, ઇંદ્ર દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૬
ચરણ ઇંદ્રી વિશે ચલવો, વિષ્ણુ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૭
પાયુ ઇંદ્રી વિશે આનંદ, પ્રજસ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૮
ઉપસ્ત ઇંદ્રી વિશે ક્રિયા, યમ દેવ કહેવાય; ત્રીધા ચૈ૦ ૬૯
મન ઇંદ્રી વિશે વિકલ્પ ચંદ્ર દેવ કહેવાય;
ચૈતન્યને અભ્યાસે ભાસે, સમજે શંસય પળાય. ૭૦
બુદ્ધિ ઇંદ્રી નિશ્ચે વિશે, બ્રહ્મા દેવ કહેવાય; ચૈતન્યને ૭૧
ચિત્ત ઇંદ્રી વિશે ચિતવન, વાસુદેવ કહેવાય; ચૈતન્યને ૭૨
અહંકાર ઇંદ્રી ગર્વ વિશે, રૂદ્ર દેવ કહેવાય; ચૈતન્યને. ૭૩
ચૌદ ઇંદ્રી ચૌદ વિષય, ચૌદ દેવ કહેવાય;
ગ્રંથ અનેકમાં સાખ એહની, વેદશાસ્ત્ર સૌ ગાય. ૭૪
જ્ઞાન વિવેક વિચારી જોતાં ઉપજે નહી દુઃખ દ્વંદ;
પ્રીતમ કહીએ કમળની ગત્ય, પ્રગટે પરમાનંદ. ૭૫

વિશ્રામ.

કાયા કમળનો કહું વિસ્તારજી, જે જાણેથી હોય નિસ્તારજી
પ્રીછે આવે ભવનો પારજી, ગુરૂ ગમે કરીએ વસ્તુ વિચારજી.૭૬

ઢાળ.

વસ્તુ વિચાર કરીને જોતાં, ટળે ત્રીવિધી તાપ;
અનભે આનંદ આધિક પ્રગટે, આવે સુખ અમાપ. ૭૭
મુળ દ્વાર દળ ચાર પાંખડી, દેવ ગણેશનો વાસ;
ખટસેં નિત્ય અજપા ઉઠે, સૂક્ષ્મ જોત્ય પ્રકાસ. ૭૮
લિંગ ચક્ર કંજ ખટ પાંખડી, તેમાં બ્રહ્મા આપ;
ઝગમગ ઝગમગ જ્યોત જેની, ખટ સહસ્ત્ર થાય જાપ; ૭૯
મણિપુરક નાભિ કમળ દળ દશ, ત્યાં વિષ્ણુ વાસ;
અજપા ખટ સહસ્ર નિત્યે, પુરણ જોત્ય પ્રકાશ. ૮૦
હ્રદે અનાહત રહે સદાશિવ, કમળ દ્વાદસ પત્ર;
જ્યોતિરૂપ સ્વરૂપ સુંદર, અજપા ખટ સહસ્ર. ૮૧
કંઠ વિશુદ્ધ ષોડશ પાંખડી, જીવ રૂપ ત્યાં જોષ;

સહસ્ર અજપા થાય નિત્યે, સહસ્ર ગુરૂ સંગ હોય. ૮૨
અગ્નિ ચક્ર ભ્રુ મધ્યે ભણીએ, દ્વીદળ અંબુ આકાર;
શુદ્ધ ચૈતન્ય જોત્ય નિર્મળ, સહસ્ર અજપા સાર. ૮૩
શીશ કમળ દળ સહસ્ર કેરૂં, ધુની અનાહદ હોય;
બ્રહ્મરંધ્રનો ભેદ ભારી, જાણે જોગી કોય. ૮૪
તત્વમસી તુરીયાપદ કહીએ, ગુણ માયા અવસ્થા રહીત;
જાગ્રત સ્વપ્ન સુષુપ્તીને, વાસના લિંગ સહિત; ૮૫
જાગ્રત જાણે નેત્ર વાસો, સ્થુળ ભોગ વિશ્વાભિમાન;
દીઠું વિચાર્યું સાંભળ્યું, સ્ફુરે સુપન નિદાન. ૮૬
સ્વપ્ન અવસ્થા કંઠ વાસો, ભાસે મિથ્યા ભોગ;
ચૈતન્ય તૈજસ અભિમાની, લીંગ શરીરને જોગ. ૮૭
સુષુપ્તીમાં સમે વૃત્તી, હૃદામાં હોય લીન;
આનંદ ભોગવતાં પ્રાગંજ્ઞ ભોક્તા, સહજાનંદ સુખ ચેન. ૮૮
ઇશ્વર ચૈતન્ય પ્રાગજ્ઞ એકતા પ્રલે સુષુપ્તી એક;
સુત્રાત્મા તૈજસ એકતા, ક્રિયા ભિન્ન વિવેક; ૮૯
વિશ્વાભિમાની વિશ્વાનર ચૈતન્ય, એને એકતા જોય;
પ્રીતમ પ્રીછે રૂપ પોતાનું, તો હરીસું એક રસ હોય. ૯૦

વિશ્રામ.

સઘળે સરખો એક રસ જાણોજી; વેદ વચન તે સત્ય પ્રમાણોજી;
એ અનુભવ તે ઉરમાં આણોજી;મુક્ત થઇને મહારસ માણોજી.

ઢાળ.

મુક્ત થઇને માણે મહાસુખ, મુક મિથ્યા માન;
હું મારૂં હૃદેથી તજતાં, થઇને બ્રહ્મ સમાન. ૯૨
ગર્વ ઘણા નર ગયા અવવીચ, ડુબ્યા ભવ સંસાર;
કુશળ ઇચ્છો આપણું, તો મુકો માન અહંકાર. ૯૩
સમજ્યાનું સિદ્ધાંત એ છે, જે ટાળવું તિમિર અજ્ઞાન;
શત્રુ બીજા છે ઘણા, પણ નહી ગર્વ સમાન. ૯૪
કોઇ કહેશે જે કહ્યું હમણાં, જોડીને એ જુક્ત;
આગે અનેક સમજ્યા તે બોલ્યા, મોટા જીવન્મુક્ત. ૯૫
શબ્દ વિચારી જોશે જે જન, સમજીને ગ્રેહેશે સાર;
ઊંચ નીચનો નથી અંતર, પ્રીછે પામે પાર. ૯૬
થોડા માંહી ઘણું કહ્યું છે, સમજે સરશે કામ;

શ્રી ગુરૂ ચરણ સરોજ ભજતાં, પામે મન વિશ્રામ. ૯૭
ગુરૂ કૃપા વિના ન હોય જથારથ, જો કરે કોટિ ઉપાય;
ફરી ફરી અટકે આવરણમાં, જીવદશા નવ જાય. ૯૮
કૃપા કરે ગુરૂદેવ દયા નિધિ, તો ભવ ભટકણ ભાગે;
આ સંસાર અર્ણવ દુઃખદાયી, તરતાં વાર ન લાગે. ૯૯
આપ બળે કેમ સિંધુ તરીએ, નિરભે નૌકા સાથ.
મેહેનત મમતા ટળે તેહની, મળે પારસ મણી હાથ. ૧૦૦
એમ મહામણી જ્ઞાન ગીતા, જ્ઞાન ગુણ ભંડાર;
સુરત ધરીને સાંભળે તો, ટળે દુઃખ સંસાર. ૧૦૧
પય સાકર પુરણ પીવે તે, પ્રેમે થાયે પુષ્ટ;
તેજ પય પન્નગ પીવે તો, હોય ગરલ ઉત્કૃષ્ટ. ૧૦૨
માટે મન વિચારી લીજે, સમજ્યાનો છે અરથ;
શ્રદ્ધાવંતને સ્નેહ કહીએ, ગ્રહેશે તે સમરથ. ૧૦૩
જિજ્ઞાસુને જુગતે કહીએ, આણી હરખ અપાર;
અણ અધિકારી સાંભળે તો, વાધે દોષ વિકાર. ૧૦૪
હરિગુરૂ સંતની હોય ભક્તિ, અથવા નર કેહેનાર;
તેને એ ભણવું સાંભળવું, પામે પદ નિરધાર. ૧૦૫
હરીગુરૂ સંત પ્રસાદે પામ્યો, પ્રીતમ પરમ આનંદ;
કૃત કૃત્ય ધન્ય ધન્ય થયો તે, કૃપા ગુરૂ ગોવિંદ. ૧૦૬
સંદેસરમાં સાધુ સંગે, દયા હરી ગુરૂની થઈ;
કમળ લોચન કુંજ વિહારી, કૃપા દૃષ્ટ ભાળ્યું સહી. ૧૦૭
શુદ્ધ ચૈતન્ય સકળ વ્યાપક, ગુરૂ વચને સાચું લહ્યું;
મન વાણીના પ્રેરક પોતે, ઉપજાવ્યું એવું લહ્યું. ૧૦૮
સંવત ૧૮૪૧ ના વરષે, અશાડ વદ દ્વીતીયાદીન રવિવાર;
જ્ઞાન ગીતા થઇ પૂરણ, પ્રીતમ પરમપદ સાર. ૧૦૯

તુલસીજીનો વિવાહ.

પદ ૨૨૯ ધોળ ૧

ત્રીભુવન પાવન તુલસીજીનો વીવાહરે, પ્રેમી જનને પ્રેમ તણો રસ પીવારે. શીવ ચતુરાનને ધાર્યું લગન વિચારીરે, કાર્તક શુદી એકાદશી ઉત્તમ સારીરે. વર કન્યાને જોયા મળતા વિશેકરે, જેનાં રૂપ કર્મ ગુણ નામ અનેકરે. વર તો છેલ છબીલો શાળંગરામરે, કન્યા તે તો તુલશી નિર્મળ

નામરે. જાનૈયા તો જુઓ હરીના જંનરે, જેને તુલસી વર છે તન મન ધંનરે. પ્રીતમનો સ્વામી છે પુર્ણાનંદરે, અખીલ લોકને ઉપજાવે આનંદરે.

પદ ૨૩૦ ધોળ બીજું.

વાલો ચડયા વરઘોડલે રે, સુખ સાગર કલોલરે;
પાંચ પચીશ મળી પ્રેમદા રે, ગાય મંગળ ને ધોળ રે. ૧
સુંદર સાબેલા શોભતારે, વર વીઠુલની જોગે રે;
ધ્રુવ અમરીષ પ્રહલાદજી રે, ભક્ત અનંત કરોડ રે. ૨
વાજાં વાજે રળીયામણાં રે, ગાજે નિગમ નગારાં રે;
રવી શશી બેઉ મશાલચી રે, મહિમા અગગ અપાર રે. ૩
બારે તે મેઘ કરે છાંટણાં રે, કરે ચમર પવન રે;
વિશ્વ વિચિત્ર રંગ વાડીઓ રે, શોભે ચૌદ ભુવનરે. ૪
તત્વ ચોવીશને તોરણે રે; ચડયા ચૈતન્ય બ્રહ્મરે;
પ્રીતમ સ્વરૂપને પ્રીછે તો રે, ટળે ત્રીવિધિ કર્મ રે. ૫

પદ ૨૩૧ ધોળ ૩ જું.

વરકન્યા તો મંડપમાં પધરાવ્યાં રે, સચી સાવિત્રી મંગળ ગાવા આવ્યાં રે. વિધિ નારદ શુક સારદ વેદ ઉચ્ચારે રે, પલક પલકમાં પ્રભુસું પ્રેમ વધારે રે, વસુધા વેદી કીધી છે શુભ સાર રે, રવિ શશી દીપક ઝગમગ જ્યોત અપાર રે. સાતે સાગર કુંભ ભર્યા જળ પાણીરે, પંખા પવન કરે ઉર આનંદ આણીરે. ચૌદ માળની ચિતરાવી છે ચોરી રે, ભાર અષ્ટાદશ ખુંપ વનસ્પતિ મોરી રે; વિશ્વ ચરાચર અખંડ અંતરજામી રે, પ્રેમ સ્નેહી જન પ્રીતમનો સ્વામી રે.

પદ ૨૩૨ ધોળ ૪ થું.

ગગન મંડળમાં અનહદ વાજાં વાગેરે, સુંદરતાનો સાગર શામ બિરાજે રે. તેણે દીસે રાજ ઘણા રૂપાળા રે, કંઠે આરોપી સુંદીર વનમાળા રે. પ્રેમ તણે પટકુળે પાડી ગાંઠી રે, ઓઢીતી ઉપરણી કેસર છાંટી રે. વરકન્યાએ વરત્યાં મંગળ ચાર રે, સુરનર મુનિવર બોલે જય જયકાર રે. વરકન્યાએ આરોગ્યો કંસારરે, જેણે સરજ્યો આ સઘળો સંસારરે. અલબેલોજી પ્રેમે પરણી ઉઠયારે. મંગળકારી મોતીડે મેહ ઉઠયારે; પ્રીતમનો સ્વામીછે પ્રેમ સ્નેહીરે, ભુવન પધા-

યાં લાલ લાડણી લેહરે;

પદ ૨૩૩ ધોળ ૫ મું.

વરકન્યાના દોરડીયા છોડાયરે, જુવંતી જુથ મળીને મંગળ ગાયરે. રાધા મોહન રમાડયાં રૂપૈયરે, નેહે નીરખી હરખ ઘણો છે હૈયરે. તુળશી વિવાહ સાંભળશે જે ગાશેરે, માત પિતા કુળ તેનાં પાવન થાશેરે. પતિત પાવન ગોપી-વર ગુણ ગ્રામરે, અધમ ઉદ્ધારણ જેનું નિર્મળ નામરે. પ્રીત-મના સ્વામીની શોભા સારીરે, રસીયાજીના રૂપ તણી બલીહારીરે.

પદ. ૨૩૪ ધોળ છઠું.

આજ સખી અલબેલોજી ઘેર આવ્યારે. પ્રેમધરીને મંદીરમાં પધરાવ્યારે. રતન સિંહાસન આસન લેઈ આપ્યાંરે, જન્મો જન્મનાં સંકટ સઘળાં કાપ્યાં રે. ઓરડીયામાં દીવડીયા અજવાળો રે, નેણાં ભરી નંદકુંવરને ન્યાળોરે. આંગણે મારે મોતીચોક પુરાવોરે, કેસર કુંમકુંમ છાંટણાં છંટાવોરે, બારણે બારણે તોરણીયાં બંધાવોરે; અતી સુંદર સુગંધી સીંચાવોરે; પચ પકવાન મંગાવ્યા મીઠા મેવારે, લેહેર તારંગી લક્ષ્મીવરને લેવારે. અંગે મારે સોળે શણગાર સારૂંરે, અગર કપુરની આરતી ઉતારૂંરે, પ્રેમ સનેહી જન પ્રીતમનો સ્વામીરે, ઉર અંતરમાં વસીયા અંતરજામીરે.

સાખીઓ. ખળનું અંગ.

અસંતને અડીએ નહી, અડકે ઉપજે સ્નાન;
કહે પ્રીતમ તજ તેહને, શુકર શ્વાન સમાન. ૧
અસંત ઉરગથી નીચ હે, વાણી વિશે વિકાર;
કહે પ્રીતમ સંગ દુષ્ટકે, જન્મે મરે બહુવાર. ૨
અસંત અમંગળ આત્મા, કબહુ ન કરીએ સંગ;
કહે પ્રીતમ સાધન ખડે, પડે ભજનમાં ભંગ. ૩
વીખ ઘોળીને પીજીએ, પડીએ પાવક માંહી;
કહે પ્રીતમ સાકુટ તણો, સંગ કરે સુખ નાંહી. ૪
સીંહ ભુખ્યો વસીયર અસો, વીંછી વળગો અનંત;
કહે પ્રીતમ સ્વપ્નાંતરે, મળશો નહી અસંત. ૫

શૂળી ઉપર સેંજડી, ત્યાં સૂતે સુખ હોય;
કહે પ્રીતમ કંટક તણો, સંગ ન કરશો કોય. ૬
અસંત અવિદ્યા રૂપ હે, ઉપજાવે અજ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ સર્વે ભુલે, ભજન સ્મરણ તપ ધ્યાન. ૭
દુષ્ટ તણો નહી દેહ દેશ, દુષ્ટકે નમ્ર નવ હોય;
પ્રીતમ દુષ્ટ સ્વભાવ હે, સંત કહે સબ કોઇ. ૮
બાળકાંડમે બહુ કહે, ખળકે ચરીત્ર અપાર;
કહે પ્રીતમ અનુક્રમે, જાણે જાણનહાર. ૯
બહુત કહે બગડે બુધી, રસના હોય ખુવાર;
કહે પ્રીતમ સંકેતમે, સમજે સમજણહાર. ૧૦
લક્ષણ લખીને રાખીએ, સમજ બુજ કર પ્રીત;
કહે પ્રીતમ કહું કેટલું, રાખ રૂદે પરતીત. ૧૧
મનથી મૂકી દીજીએ, તનસું નહી વેહેવાર;
કહે પ્રીતમ ન્યારો રહે, જ્યું જલ કમલ વિચાર. ૧૨
ભેખ દેખી નાં ભુલીએ, સ્વાંગ ધરે સબ કોઇ;
કહે પ્રીતમ ચિત્ત શુદ્ધ હોય, સીદ્ધ કહાવે સોઇ. ૧૩
ખીર તક્ર બેઉ શ્વેત હે, સ્વાદ વિચાર વિવેક;
કહે પ્રીતમ પટંતરે, સંત અસંતકું દેખ. ૧૪
હંસ બગ દોઉ ઉજળે, ચારે ચિન્હ જણાય;
સોમણ સાબુ ધોઇએ, ગરધવ ગાય ન થાય. ૧૫
કોયલ કૌવા એક રંગ હે, ભાષા ભિન્ન જણાય;
કહે પ્રીતમ સૂન શબ્દકું, સબ કોઇ મારન ધાય. ૧૬
ઉદક અંન અસંતનું, ખાન પાન કરે જેહ;
કહે પ્રીતમ સંશય નહી, પડે નરકમાં તેહ. ૧૭
દુષ્ટ સંગનો દોશ બહુ, શાસ્ત્ર પુરાણે સાખ;
કહે પ્રીતમ પ્રપંચ તજી, રામ નામ ચિત્ત રાખ. ૧૮

૩ નામ મહાત્મ્ય.

રામ નામ શંકર જપે, સ્મરણ અખંડ સમાધ;
કહે પ્રીતમ મંગળ મહી ન મળે એક ઉપાધ. ૧
રામ નામ નિત્ય રટણ કરે, સનકાદિક શુક શેષ;
કહે પ્રીતમ સદ્ગુરૂ તણો, રરામ નામ ઉપદેશ.

નામ નિરંતર લીજીએ, મુકી માન ગુમાન;
કહે પ્રીતમ દુઃખ્યા મિટે, પ્રગટે પૂરણ જ્ઞાન. ૩
રામ નામ રસના રટે, જે કો પરમ ગુજાણ'
કહે પ્રીતમ નામે તરે, પાણીમાં પાશાણ. ૪
અધમ અજામેળ પાતકી, અતિ મતિમંદ ગમાર;
કહે પ્રીતમ હરી નામ તેં, સેહેજે પામે પાર. ૫
નામ ઉચાર્યું ગજપતિ, સંકટમાં જેહો વાર;
કહે પ્રીતમ એક પલકમેં, કાટે કષ્ટ અપાર- ૬
ગુનકા સબ ગુન રહિત હે, અવગુણ કે ભંડાર;
કહે પ્રીતમ હરી નામતે, ઉતરી ગઈ ભવપાર. ૭
રામ નામ જોગી જપે, તપે નહી ભવ તાપ;
કહે પ્રીતમ મન જીતકે, જપે અજપા જાપ. ૮
નામ બરાબર કછુ નહીં, તપ તીરથ વ્રત દાન,
કહે પ્રીતમ સાધન સબેં, નહીં હરી નામ સમાન. ૯
રામ નામ ચિંતામણિ, કલ્પદ્રુમ કામધેન;
કહે પ્રીતમ હરિ નામસેં, લગે રહે દીન રેન. ૧૦
નામ સુધારસ જે પીએ, જન્મ મરણ ભય જાય;
કહે પ્રીતમ પ્રીતે રટે, અમર અભેપદ પાય. ૧૧
નામ રામતેં અધિક હે, મહિમા અધિક અપાર;
કહે પ્રીતમ વીરલા લહે, જાકું તત્વ વિચાર. ૧૨
પર્વતમેં મેરૂ બડા, તીરથ બડા કેદાર;
કહે પ્રીતમ સબ નામતેં, રામ નામ નીજ સાર. ૧૩
રામનામ પારસમણિ, મન લોહા હોય હેમ;
કહે પ્રીતમ એક નામસેં, કરહુ નિરંતર પ્રેમ. ૧૪
હરી હીરા હીરદે ધરો, મીટે મોહ અંધકાર;
પ્રીતમ રવિ પરમાતમા, પ્રગટે તેજ અપાર. ૧૫
રામનામ હે મહામણિ, કાટે વિષય વિકાર;
કહે પ્રીતમ નીજ નામકી, ઝગમગ જ્યોત અપાર. ૧૬
નામ તણી રચના સકળ, સપ્તદ્વીપ નવખંડ;
પ્રીતમ પસારા નામકા, સો ગાજે બ્રહ્માંડ. ૧૭
નામ લીયે નામી મીલે, ઐસા નામ બળવંત;
પ્રીતમ સ્મરણ નામકે; ભયે શીરોમણિ સંત. ૧૮

નિર્મળ નામ ઉચ્ચારતાં, ઉઘડે નેન અનંત;
પ્રીતમ સ્વપદ પરસતાં, હોય પરમ સુખ શાંત; ૧૯
એક નામ આધાર હે, નામ વિના નહી કોય,
પ્રીતમ નામ ઉચ્ચારતાં, જીવ ટળી બ્રહ્મ હોય. ૨૦
નામ નગારાં ગડગડે, અનહદ આઠે પહોર;
કહે પ્રીતમ દીલ ના ડગે, રહે ઠોરકા ઠોર. ૨૧
નામ બરાબર કછુ નહી, જોગ જગન તપ દાન;
કહે પ્રીતમ ભજ ભાવસું, તજી દેહ અભિમાન. ૨૨
નામ સકળ સંસારમાં, વ્યાપક પીંડ બ્રહ્માંડ;
કહે પ્રીતમ સત નામ હે, સપ્તદ્વીપ નવ ખંડ. ૨૩
નામ સુધારસ જે પીયે, જન્મ મરણ ભય જાય;
કહે પ્રીતમ સુખ સહજમાં, અભય અમર તે થાય. ૨૪
નામ રત્ન અમુલખ હે, દિલ દરિયા કે માંહી;
કહે પ્રીતમ મરજીવા લહે, દુજા પાવે નાંહી, ૨૫
નામ દીપ ઉદ્યોત હે, મન મંદીર કે મધ્ય;
કહે પ્રીતમ રટ નામકું, પ્રગટે જ્ઞાન પ્રસીદ્ધ. ૨૬

૩ સંતમહાત્મકો અંગ

સંત સમાગમ કીજીએ, રૂદીએ રાખી ભાવ;
કહે પ્રીતમ સંસારમાં, તરવાનું એ નાવ. ૧
સેવા પૂજા સંતની, જે કરશે નર નાર;
કહે પ્રીતમ આનંદમેં ઉતર ગયે ભવપાર. ૨
સંત વાસી વૈકુંઠકે, ઉત્તર અવની મોઝાર;
કહે પ્રીતમ પાવન કીયા, પાપરૂપ સંસાર. ૩
સંત સ્વરૂપ હે બ્રહ્મકો, એમાં નહી સંદેહ;
કહે પ્રીતમ ઉપદેશકું, ધર્યો મનુષ્યકો દેહ. ૪
સંત બ્રહ્મકો હંસહે, બ્રહ્મ સરોવર વાસ;
કહે પ્રીતમ મુક્તા ચુગે; નિર્મળ નામ સુવાસ. ૫
સંત સમો સંસારમાં, નહી કોઈ પરમ દયાળ;
કહે પ્રીતમ એક પલકમાં, નજરે કરે નિહાલ. ૬
સંત હરીકે લાડીલે, નિર્મળ બચન રસાળ;
કહે પ્રીતમ નીજ જ્ઞાન દે, જમકી જાળ. ૭

સંત પ્રગટ પરમાત્મા, પુરણ પરમાનંદ;
કહે પ્રીતમ મહીમા અંગમાં, જાણે નહિ મતિમંદ, ૮
સંત બ્રહ્મકો તેજ હે, પુરણ જ્યોત પ્રકાશ;
કહે પ્રીતમ માયા તીમર, તતક્ષણ હોયે નાશ. ૯
સંત સગુણ અવતાર હે, હરીકે અનંત અપાર;
કહે પ્રીતમ ગુણ ગાયકે, કીનો નિજ વિસ્તાર. ૧૦
સંત સુધારસ કે ભરે, નખસેં શીશ પર્યંત;
કહે પ્રીતમ પદ પરસતાં, ઉધડે નેણ અનંત. ૧૧
સંત સમાધીમાં રહે, દેહ તણી વૃદ્ધ નાંહી;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્મમાં ભળે, જયમ પાલો પાણીમાંહી. ૧૨
સંત ચિદાનંદ સિંધુ હે, આનંદ અતિ ઉદાર;
કહે પ્રીતમ રજ પરસતાં, છુટે ભવ સંસાર. ૧૩
સંત સમુદ્રકી લેહેર હે, વાણી વચન તરંગ;
કહે પ્રીતમ નિત્ય પરસતાં ગગટે પુરણ રંગ. ૧૪
સંત પરમ ધનવંત હે, કરે દીનતા દૂર;
કહે પ્રીતમ હરી ભજનમાં, રહે રંગ ભરપૂર. ૧૫
સંત શરણ શીતળ સદા, સેવંતાં સુખ હોય;
કહે પ્રીતમ ત્રિલોકમેં, ગાંજી શકે નહી કોય. ૧૬
સંત મહિમા શ્રીમુખ કહે, કમળાને બહુવાર;
કહે પ્રીતમ કોઇ જાનહી, જાકુ તત્વ વિચાર. ૧૭
સંત મૂળ મેં ડાળ હું, પત્ર સકળ સંસાર;
કહે પ્રીતમ વીરલા લહે, મહીમા અગમ અપાર. ૧૮
સંત સદા સમરૂપ હે, નાહીન આન વિચાર;
કહે પ્રીતમ મંગલમય, વિચરે અવનીમોઝાર. ૧૯
સંત દીસાસે હોત હે, સ્વાંગે રંગ ન હોય;
કહે પ્રીતમ સોનામુખો, કુંદન કહે ન કોય. ૨૦
સંત વિષયથી વર્જીતા, નાહીન લોભ લગાર;
કહે પ્રીતમ પરમારથી, પ્રેમે પર ઉપકાર. ૨૧
આશા તૃષ્ણા હરણ્યા, નીંદા નહી લવલેશ;
કહે પ્રીતમ આનંદમાં, આપે સત ઉપદેશ. ૨૨
મિથ્યા ભાષણ નહી કરે, બોલે અવિચળ વેણ;
કહે પ્રીતમ અતિ મુદીત મન, નિર્મળ વાકે નેણ. ૨૩

જ્ઞાન ગીરા તે ઉચરે, જ્ઞાન તણું દે દાન;
કહે પ્રીતમ રહે જ્ઞાનમાં, ખાનપાનકુ જ્ઞાન. ૨૪
દયા દાન ને દીનતા, આશા રહિત અમાન;
કહે પ્રીતમ પલ ના ડગે, એવું નિરંતર ધ્યાન. ૨૫
નિષ્કંચન નિર વૈરતા, બાજા ભિન્ન પવિત્ર;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવતે, ગાય સુણે હરી ચરીત્ર. ૨૬
કામ ક્રોધ મદ મોહમાં, પામે નહિ પરિતાપ;
કહે પ્રીતમ શીતળ રહે, જપે અજપા જાપ. ૨૭
સુરતરૂ સુરધેનુ સદા, ચિંતામણિસે ચેન;
કહે પ્રીતમ પાવન પરમ, સુધા સનેહી સુખચેન. ૨૮
સંત અમર પદ ભોગવે, રાજકુંવરનું રાજ;
કહે પ્રીતમ દુર્બળ ડરે, સુણી ગજરાજ અવાજ. ૨૯
સંત લક્ષણ કોણ કહી શકે, શેશ ન પાવે પાર;
કહે પ્રીતમ કૈસે કરૂં, વાણી રહિત વિચાર. ૩૦
સતકોટિ મળી શારદા, કથે કલ્પ પર્યંત;
કહે પ્રીતમ કહી નવ શકે, લક્ષણ સંત મહંત. ૩૧
જાત ન જોઇએ સંતકી, સંત નિરંજન દેવ;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, કીજે વાકી સેવ. ૩૨
કાગ વિષ્ટામેં પીપળો, ઉગે ઠોર કઠોર;
કહે પ્રીતમ પૂજે સબૈ, ભાવ ધરે નહિ ઓર. ૩૩

૪ ગુરૂ મહિમાકો અંગ.

ગુરૂ પદ પ્રેમે પૂજીએ, પ્રગટે જ્ઞાન પ્રકાશ,
કહે પ્રીતમ એક પલકમાં, કરે અવિદ્યા નાશ. ૧
ગુરૂ ગોવિંદતેં અધિક હે, શુદ્ધ ચિત્તે કરી જોય
કહે પ્રીતમ કરૂણા કરે, આવાગમન ન હોય.
સદ્ગુરૂ ચરણ સરોજમાં, મન મધુકર કરી રાખ
કહે પ્રીતમ નિત્ય નેહસું, રામ સુધારસ ચાખ. ૩
સદ્ગુરૂ સમ સંસારમાં, હીતકારી કોઉ નાંહી;
કહે પ્રીતમ ભવપાશતે, છોડાવે પલમાંહી. ૪
ગુરૂકું માને માનવી દેખે દેહ વ્યવહાર;
કહે પ્રીતમ સંશય નહી, પડે તે નરક મોઝાર ૫

ગુરૂ ઇશ્વરતેં અધિક હે, બ્રહ્મરૂપ ભગવાન;
કહે પ્રીતમ પદ પરસતાં કાટે કોટિ અજ્ઞાન. ૬
અશન વસન વાહન સદન સદ્ગુરૂ અર્પે જેહ;
કહે પ્રીતમ સુખ ભોગવે, અખંડ અભેપદ તેહ. ૭
જાકે મુસ્તક ગુરૂ નહિ. સો નર નુગરા જાણ,
કહે પ્રીતમ પાતક નહી, પુરૂષ નહી પાષાણ. ૮
ચંદ્રવિના જેમ જામની, કંથવિના જેમ નાર;
કહે પ્રીતમ એમ ગુરૂવિના, પ્રાણી પશુ ગમાર. ૯
નુગરા નર જ્યાં પગ ધરે, કાંપે ધરણી શેશ;
કહે પ્રીતમ મુખ દેખતાં, પાપ કરે પ્રવેશ. ૧૦
ગુરૂ આજ્ઞા માને નહી, તજે ન દેહ અભિમાન;
કહે પ્રીતમ મહા અરણ્યમેં, રાક્ષસ હોય નિદાન. ૧૧
ગુરૂકું તન મન સોંપીએ, સર્વસ પ્રાણ સમેત;
કહે પ્રીતમ ભવસિંધુમેં, બુડત ભુજ ગ્રહી લેત. ૧૨
સેવકકે સુખ કારણે, ગુરૂ કસોટી દેત;
કહે પ્રીતમ શિક્ષા કરે, અંતરમાંહી હેત. ૧૩
પારસમણિ ચિંતામણી, કલ્પદ્રુમ કામધેન;
કહે પ્રીતમ ગુરૂ ચરણપર, કોટિ વારણ કીન. ૧૪
કોટી ઈંદ્ર કોટી કમલભૂ, કોટી સારદા શેષ;
કહે પ્રીતમ ગુરૂકું ભજે ગૌરી સિદ્ધ ગણેશ. ૧૫
ઉઠ કરોડ તીરથ સબેં, ગુરૂ ચરણોદક જેહ;
કહે પ્રીતમ પીએ પ્રેમસું, પામે અટલપદ એહ. ૧૬
લાખ યજ્ઞ જે કોઈ કરે, વિધિ પૂર્વક વિખ્યાત;
કહે પ્રીતમ પ્રસાદમાં, સમજી લો સાક્ષાત. ૧૭
ગુરૂકો વચન વિચારીએ, મનસું વારંવાર;
કહે પ્રીતમ એક શબ્દમાં, ચાર વેદકો સાર. ૧૮
સબહી મિટાવે કલ્પના, કરે ભ્રમણા દુર;
કહે પ્રીતમ પરમાત્મા, દેખાડે ભરપૂર. ૧૯
કમઠ દ્રષ્ટિ જેમ ઇંડપર, પોષે પૂરણ હેત;
કહે પ્રીતમ એમ શીશકું, જ્ઞાન કૃપા કરી દેત. ૨૦
ગુરૂ મહિમા અતિ અગમહે, નીગમ ન પાવે પાર;
કહે પ્રીતમ કૈસો લહે, જડમતિ જીવ ગમાર. ૨૧

ગુરૂકી પૂજે પાદુકા, આસન સેજ સલામ;
કહે પ્રીતમ રીધ સીદ્ધ સબે, તાકી હોય ગુલામ. ૨૨
શુક નારદ શંકર રટે, ગુરૂકો મહિમા અપાર;
કહે પ્રીતમ ગુરૂ શબ્દસેં, તરીએ ભવ સંસાર. ૨૩
જન્મ મરણ જોખમ ટળે, અખંડ અભેપદ પાય.
કહે પ્રીતમ જોખમ ટળે, અનુભવ એકરસ થાય. ૨૪
અંતરજામી ગુરૂ આતમા, સબ ઘટ કરે પ્રકાશ;
કહે પ્રીતમ ચર અચરમાં, ગુરૂ નિરંતર વાસ. ૨૫
તૃણ ન હાલે ગુરૂ વિના, વ્યાપક વિશ્વાધાર;
કહે પ્રીતમ કાયા વિશે, સદ્‌ગુરૂ બોલણુહાર. ૨૬
ગુરૂકો ધ્યાન જેકો ધરે, બોલે ગુરૂ મુખ વાણ;
પ્રીતમ સંત સમાજમેં, સકલ શિરોમણિ જાણ. ૨૭
સંત હરી ગુરૂ એક હે, ભિન્ન કહો મતકોય;
કહે પ્રીતમ સદ્‌ગુરૂ મીલે, તાકું માલમ હોય. ૨૮
ગુરૂ કે ગુન કહા ગાઇએ, મેરે મુખ રસના એક;
પ્રીતમ સાગર પૂજીએ, અંજલી કશો વિવેક. ૨૯
દીપ આરતી અર્કપર, ઉતારે જે કોઈ;
કહે પ્રીતમ એ દેખતાં, કૈસી શોભા હોય. ૩૦
વાણી વડે ક્યા વર્ણવું, મન વાણી કે પાર;
કહે પ્રીતમ કૈસે કરૂં, વાણી રહિત વિચાર. ૩૧

૫. અથ વિચારકો અંગ

સદ્‌ વિચાર નિત્ય કીજીએ, મુકી મન અહંકાર;
કહે પ્રીતમ ચિત્ત વિચારીએ, કો હું કો સંસાર. ૧
સંસાર કોણે પેદા કર્યો, કોણે ઉપજાવ્યો હું;
કહે પ્રીતમ સો કારસું, દીસે છે તે શું. ૨
હુંકારે આવી અડયું, દાનવ માનવ દેવ;
કહે પ્રીતમ સમજાવતાં, ટળે નહી અહંમેવ. ૩
હુંકારે હરી વેગળા, હુંનું કામ કઠોર;
કહે પ્રીતમ ભાગે નહી, હુંકા જંપા જોર. ૪
કોઈ વીરલા જન વીસરે, આપા કૃત અહંકાર;
કહે પ્રીતમ સબ દેખતાં. નીકસ ગયે ભવપાર. ૫

ખાતાં પીતાં પેહેરતાં, સૂતાં બેઠાં સાર;
કહે પ્રીતમ તજીએ નહી, આત્મ તત્વ વિચાર, ૬
જપ તપ જોગ વિચારમાં, તીરથ વ્રત અનેક;
પ્રીતમ પલક ન છાંડીએ, સાર વિચાર વિવેક. ૭
વિચાર વિરંચીએ કર્યો, ઉપજાવી સૌ સૃષ્ટ;
કહે પ્રીતમ વિષ્ણુ વિચારતે, સૌનું કાપે કષ્ટ. ૮
સદ્‌વિચાર શીવજીએ કર્યો, રૂદીએ રાખ્યા રામ;
કહે પ્રીતમ શત કોટીમાં, લીયો વિચાર નીજ નામ. ૯
સદ્‌વિચાર સનકાદિકે કર્યો, ધર્યો હરિસું સ્નેહ;
કહે પ્રીતમ પરણ્યા નહી, રહ્યા સ્વરૂપે તેહ. ૧૦
શ્રી શુકજી સમ કોઈ નહી, કીયો સુવસ્તુ વિહાર;
કહે પ્રીતમ માયા તણો, વળગ્યો નહી વિકાર. ૧૧
વિચાર વિના જેજે કરે, તે સૌ સાધન ફોક;
કહે પ્રીતમ સુખ નહી મળે, યહ લોક પરલોક. ૧૨
વચન વિચારી બોલીએ, વચને ટળે વિરોધ;
વિના વિચારે પ્રીતમ કહે, બોલે ઉપજે ક્રોધ. ૧૩
ક્રોધ ટળે ટળે કામના, લાભ ન લાગે લગાર;
કહે પ્રીતમ નિર્મળ રહે, એવો તત્વ વિચાર. ૧૪
વિચારે વ્યાપે નહી, વિષય વાસના શૂળ;
કહે પ્રીતમ તજીએ નહી, સદ્ વિચાર સુખ મૂળ. ૧૫
વીચારી વીખ ખાત હૈ, તાકું દુઃખ ન થાય;
કહે પ્રીતમ સુખમાં રહે, શોક સમૂળો જાય. ૧૬
કર્તવ્ય કોઇ પોહોચે નહી, પોહોચે સદ્‌વિચાર
કહે પ્રીતમ રહે વિચારમાં, વ્યાપે નહીં વિકાર. ૧૭
રાગ દ્વેષ સબહી સમે, દે મન દેહ વ્યવહાર;
કહે પ્રીતમ વસ્તુ વિચારતાં, કહો કહાં સંસાર. ૧૮
વેદ તત્વ વિચારતાં, હારદ આવે હાથ;
કહે પ્રીતમ પ્રગટ મીલે, તરત ત્રિભુવન નાથ. ૧૯
ભક્તિ વિચારથી ઉપજે, ભક્તિથી ઉપજે જ્ઞાન;
જ્ઞાન થકી હું તું ટળે, પ્રીતમ પ્રેમ નિધાન. ૨૦
તત્વ વિચારે દેહનું, સર્વ ટળે અભિમાન;
પ્રીતમ પ્રગટ આત્મા, એક રસ નિર્મળ જ્ઞાન. ૨૧

જીવ ટળી બ્રહ્મ હોત હૈં, ઐસો તત્વ વિચાર;
કહે પ્રીતમ લાગે નહી, વીખીયા લેહેર લગાર. ૨૨
જન્મ મરણ જોખમ ટળે, મૃત્યુ અમૃત હોય;
કહે પ્રીતમ સાર વિચાર હૈ, કરી શકે જો કોય. ૨૩
સમજે સાધન હોત હૈ, જપ તપ યજ્ઞ અપાર;
કહે પ્રીતમ વિચાર વિના, કર્યાં કરાવ્યા છાર. ૨૪
વિશ્વ આતમ બ્રહ્મ હૈ, સબ ઘટ કરે પ્રકાશ;
કહે પ્રીતમ તત્વ વિચારતે, ભાસ્યો બ્રહ્મવિલાસ. ૨૫
જોગ જુગત સંજમ કરે, એ સબ તત્વ વિચાર;
કહે પ્રીતમ ટળે કલ્પના, પામે પદ નિરધાર. ૨૬

૬ જોગનું અંગ

જોગ સમાધ જે કરે, સાધે આઠે અંગ;
કહે પ્રીતમ પ્રવૃત્તિ તજે, પ્રગટે પુરણ રંગ. ૧
આસન પ્રાણાયામ પ્રતિહાર કરે, ધ્યાન ધારણા સંજમ નેમ;
કહે પ્રીતમ જોગ સમાધિસે, ધરે નિરંતર પ્રેમ. ૨
મૂળ કમળ દળ ચારનું, અજનું ખટ દળ હોય;
કહે પ્રીતમ દશદળ વિષ્ણુનું, જુક્તિ કરીને જોય. ૩
દ્વાદશ દળ હૃદય કમળ, ચક્ર અનાહત શીવ;
કહે પ્રીતમ દળ સોળનું, કંઠ સ્થાને વસે જીવ. ૪
જુગલ પાંખડી ભ્રુમધ્યે, જ્યાં ઈશ્વર અવિનાશ;
કહે પ્રીતમ દળ સહસ્ત્રનું, પ્રેમે કરે પ્રકાશ. ૫
ખટસેં અજપા હોત હૈ, ગણપતિ દ્વાર ઉદાર;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્મા વિષ્ણુ શીવ તહાં અજપા સહસ્ર અઢાર. ૬
કહે અજપા સહસ્ત્ર એક, જીવાત્મા જ્યાં હોય;
કહે પ્રીતમ પરમાત્મા, સહસ્ત્ર અજપા સોય. ૭
એકવીસ ખટ સહસ્ર અજપા, ધુની અનાહત હોય;
કહે પ્રીતમ પુરણ નિધિ, બ્રહ્મ દ્રષ્ટ કરી જોય. ૮
પંચમુખી ગંગા વહે, ઉઠે અનાહદ નાદ;
કહે પ્રીતમ પદ પરસતાં, મટી જાય મોહ પ્રમાદ. ૯
ચીણી ચીણી મંજાલરી, વીણા તાલ મૃદંગ;

કહે પ્રીતમ ઘંટા શંખ ધુની, ભેરી મેદ સારંગ. ૧૦
ધોતી નેતી અસ્તી ભ્રમરી, નોળી ત્રાટક ધ્યાન;
પ્રીતમ ખટ કર્મ જોગકે, સમજે સાધનવાન. ૧૧
મુખક હંસ ખગપતિ ગતિ, વૃષભ ચાલ નિરધાર;
કહે પ્રીતમ ગુરૂ ગમ કરી, નીરખો નીજ દેદાર. ૧૨
કુરમ સંકોચે શરીરને, એમ સમેટે અંગ;
કહે પ્રીતમ અમૃત પીવે, સુરત સખીકે સંગ. ૧૩
કરે અગોચરી પેંગડાં, ખેચરીપર અસવાર;
પ્રીતમ લગામ ગ્રહે ભુચરી, ખેલે ચાચરી સાર. ૧૪
રહે ઉન્મુની આસન, આઠે પોહોર આનંદ;
કહે પ્રીતમ તે નહી પડે, ફરીને માયા ફંદ. ૧૫
ત્રીકુટા ઉઠ પીઠ કુલાંટ ભ્રમર ગુફા બ્રહ્મરંધ્ર મુકામ.
કહે પ્રીતમ સંસાર સુખ, તાકુ સબહી નહી હૈ કામ. ૧૬
ગગન મંડળમેં ઘર કરે, ધરે સમાધિ ધ્યાન;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરે, અજર અમીરસ પાન. ૧૭
પ્રેમ જડી અમૃત ઝરે, ભીજે આઠે અંગ;
કહે પ્રીતમ જોગ તણો, નીત્ય નીત્ય નોતમ રંગ. ૧૮
ઝગમગ ઝગમગ હોત હૈ, તેજ પુંજ ભરપૂર;
કહે પ્રીતમ સબ દેવતા, સેવા માંહી હજુર. ૧૯
ગણનાયક પ્રજાપતિ, વિષ્ણુ શંકર ઇંદ્ર;
કહે પ્રીતમ સેવા કરે, અશ્વનીકુમાર રવિ ચંદ્ર. ૨૦
વાયુ વરૂણ અગ્નિ વસુ, દસે દિશા દિક્પાળ;
કહે પ્રીતમ લાગે નહી, કાળ વ્યાળ જંજાળ. ૨૧
ચોરાશી લાખ આસન જોગકે, તામે ચોરાશી સાર;
તામે સોળ પ્રસિદ્ધ હૈ, પ્રીતમ રૂદે વિચાર. ૨૨
તા માંહી દ્વાદશ કહે, દ્વાદશ માંહી તીન;
કહે પ્રીતમ એ તીનમેં, પદ્મ સિદ્ધ સત કીન. ૨૩
એ સબ સાધન તબ લગે, જબ લગ લાગે સમાધ;
કહે પ્રીતમ નિર્વિઘનસેં, મીટ જાય સકલ ઉપાધ. ૨૪
એ સબ સાધન સત્ય હૈ, જબલગ ઉપજે જ્ઞાન;
પ્રીતમ જ્ઞાન પ્રકાશતે, સબહી દુષ્ટ સમાન. ૨૫

૭ અથ જ્ઞાનકો અંગ.

જ્ઞાન વિના અભિમાનકી, ટળે નહી અહંતા આડ.
કહે પ્રીતમ નીજ જ્ઞાનકા, જાહેર ઝંડા ગાડ. ૧
જ્ઞાન રવિ ઘટમેં ઉદે, ટાળે તીમીર અજ્ઞાન;
પ્રીતમ મોટમ જ્ઞાનકી, ભાખે શ્રી ભગવાન. ૨
ગીતાકે અધ્યે સાતમેં, જ્ઞાન શિરોમણિ કીન્હ;
પ્રીતમ પારથકું કહા, કૃષ્ણ ચંદ્ર પ્રવીણ. ૩
એકાદશ ઉદ્ધવ પ્રત્યે, કરી જ્ઞાનકી ગોષ્ટ;
કહે પ્રીતમ રઘુવર પ્રત્યે, કહ્યો જોગ વસીષ્ઠ. ૪
સનકાદિક શંકર સદા, હૈ જ્ઞાનમેં લીન,
કહે પ્રીતમ પૂરણ સદા, જ્ઞાન ગુરૂકી સેન. ૫
જ્ઞાનીકો જીવન સુફલ, સબહીકુ સુખરૂપ;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાને મીટે, માયા ભ્રમ તમ કુપ. ૬
જ્ઞાન ગિરાતે ઉચરે, જ્ઞાન તણો ઉપદેશ;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાને ટળે બહુરૂપી રાગ ને દ્વેષ. ૭
એકુ ચરાચર આતમા, અપના તુલ્ય સબ કોઇ;
કહે પ્રીતમ કો ઉપરે, દુષ્ટ ભાવ ના હોય. ૮
અપને પગસેં પગ સબેં, અપને પાણસેં પાણ;
અપને મુખસેં મુખ સબેં, પ્રીતમ એહ પ્રમાણ. ૯
અપને નૈનસે નૈન સબેં, અપને કરનસેં કરન;
અપને અંગસેં અંગ સબે, પ્રીતમ એ દુઃખ હરન. ૧૦
સાગર માંહી હોત હૈ, લેહેરી લોઢ તરંગ,
કહે પ્રીતમ ઓ બ્રહ્મમેં, ઊપજત હૈ બહુ રંગ. ૧૧
વાપી કુપ તડાગકે, નીર ભિન્ન ન હોય;
કહે પ્રીતમ ઓ આતમા, જ્ઞાન દ્રષ્ટ કરી જોય. ૧૨
ઉગ્ર દશા હૈ જ્ઞાનકી, જે કોઇ જાણે ભેદ;
કહે પ્રીતમ વર્ણન કરે, નીશદીન ચારે વેદ. ૧૩.
જ્ઞાની કર્મ કરે સબે, અંતર નહી અહમેવ;
કહે પ્રીતમ ભીતર નહી, ઉપર સકળ અવેવ. ૧૪
જ્ઞાન ગુરૂતે પાઇએ, ગુરૂ હૈ જ્ઞાન સ્વરૂપ;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાને મીલે, અખીલ ભુવન કે ભૂપ. ૧૫

નિંદા સ્તુતિ કાં કરો, ચંદન અથવા છાર;
કહે પ્રીતમ દુઃખે નહી, દિલમેં એક લગાર. ૧૬
શત્રુ મિત્ર સમાન ચિત્ત, સરખું કંચન લોહ;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાન વિષે, નહી મમતા મદ મોહ. ૧૭
સોળ વરસની સુંદરી, નખ શીખ સજે શણગાર;
કહે પ્રીતમ ભેળાં રહે, ન મળે વિષય વિકાર. ૧૮
ખડગ કાઢી શિરપર રહે, મારનકુ નિરધાર;
કહે પ્રીતમ ભય ઉપજે નહી, જ્ઞાન લક્ષણ સાર. ૧૯
છળ પ્રપંચ કરે નહી, સબહી હૈ શુદ્ધ ભાવ;
કહે પ્રીતમ પૂરણ રહે, કોયદા કોયલે જાવ. ૨૦
વસ્તુ છુપાવે નહી કશી, નહી કોઈ ચોર શાહુકાર;
કહે પ્રીતમ એક આતમા, સબહી સરજનહાર. ૨૧
જ્ઞાન વિના બહુ ગરબડો, ઉપજે અનંત અપાર;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાન સમે, ભાસે બ્રહ્માકાર. ૨૨
જ્ઞાન જ્ઞાન સબકો કહે, આતમ જ્ઞાન સો જ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ પારસમણિ, ઔર સબે પાશાણ. ૨૩
ભરત ઋષભ શુકદેવજી, દત્ત કપિલ ત્રિપુરાર;
ગરક રહે તે જ્ઞાનમે, પ્રીતમ પ્રેમ અપાર. ૨૪
ભક્તિ જુક્તી જે જ્ઞાન હૈ, સોઇ જ્ઞાન શુભ સાર;
કહે પ્રીતમ પરમારથી, જ્ઞાની પુરૂષ ઉદાર. ૨૫
દયા કરે સબ દુઃખ હરે, દેવે નિર્મળ જ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, મુકાવે અભિમાન. ૨૬
તાકો સુખ મેં કા કહું, એસો અવર ન કોઈ;
કહે પ્રીતમ ત્રિભુવનપતિ, ભક્તનકું વશ હોય. ૨૭

૮ અથ ભક્તિકો અંગ.

ભક્તિ કરે ભગવાનકી, તજે વિષય રસપાન;
કહે પ્રીતમ ભૂલે નહી, ભૂમિ તણું નિશાન. ૧
અનન્ય ભાવ ઉપાસના, ગુરૂ ઇશ્વરકી હોય;
કહે પ્રીતમ ત્રિલોકમેં, વિઘન કરે નહી કોય. ૨
અમૃત સરખું ઉચરે, કરે તે પર ઉપકાર;
કહે પ્રીતમ ચુકે નહી, સેવા સ્મરણ સાર. ૩

અપને સુખ માગે નહી, ધન સંપત સુખરાજ;
કહે પ્રીતમ આનંદમેં, કરે પરમારથ કાજ. ૪
ઈશ્વરતા ઇચ્છે નહી, નહી અજ પદની આશ;
કહે પ્રીતમ સમર્થ સબળ, રહે દાસનકા દાસ. ૫
જોગ સિદ્ધિ જાચે નહી, રાચે હરીકે રંગ;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવસું, કરે સદા સત્સંગ. ૬
કોઇ પ્રાણીકુ નીંદે નહી, વંદે જથા બળ બુધ;
કહે પ્રીતમ પૂરણ સદા, સદા રહે ચિત્ત શુદ્ધ. ૭
જન્મ કર્મ જશ રામકે, ગાય સુણે નિત્ય નિત્ય;
કહે પ્રીતમ સ્વારથ નહી, પરમારથપર પ્રીત. ૮
ભક્તિ ચિંતામણી ચિત્તધરે, કરે ન અન્ય ઉપાય;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, ગુણ ગોવિંદકે ગાય; ૯
ભક્તિ પ્રિય ગોપાલકુ, ઐસો અવર ન કોય;
કહે પ્રીતમ ત્રિભુવનપતિ, ભક્તનકે વશ હોય. ૧૦
ભક્તિ કરી પ્રહલાદજી, હરિ ધર્યો નરસિંહ રૂપ;
કહે પ્રીતમ કર નખવડે, હણ્યો હિરણાકંસ ભૂપ. ૧૧
ભક્તિ વિભિષણજીએ કરી, સાચા રૂદીયા સાથ;
કહી પ્રતમ રાવણ હણ્યો, રૂપ ધરી રઘુનાથ. ૧૨
ભક્તિ પાંડુ સુતે કરી, ભજ્યા દ્વારકાંધીશ;
કહે પ્રીતમ કૌરવ તણી, જડ કાઢી જુગદીશ. ૧૩
બાળપણે ધ્રુવજી ભજ્યા, આદ્ય પુરૂષ અવિનાશ;
કહે પ્રીતમ અવિચળ થયા, ફરી નહી ગર્ભવાસ. ૧૪
એમ ભક્તિ અનુપાયની, આનંદ સુખનું મૂળ;
કહે પ્રીતમ વ્યાપે નહી, મોહ માયાનું શૂળ. ૧૫
માયા સુરાતબ ભોગવે, દિવસ પાંચ દશ કોય;
કહે પ્રીતમ યમ યાતના, અંતકાળ બહુ હોય. ૧૬
ભક્તી સુધાસાગર સહી, માયા દુઃખ ભંડાર,
કહે પ્રીતમ સમજે નહી, તો દેખીલે સંસાર. ૧૭
ભક્તિ માયા દોઉ સુંદરી, રહે પ્રભુકે પાસ;
કહે પ્રીતમ ભક્તિ અટલ, માયા સુપન વિલાસ. ૧૮
દૈવીકુ ભકિત પ્રિય, આસુરી માયા મોહ;
કહે પ્રીતમ એ અનાદિકે, મારગ કહીએ દોય. ૧૯

ભક્તિ વિના ભવમેં ભ્રમે, ગમે નહી ગોપાળ;
કહે પ્રીતમ પીત્રી કહે, ફટ ભુંડા ચાંડાળ. ૨૦
બંધન કાટે જીવકે, ઉપજે સુની આનંદ;
કહે પ્રીતમ ભક્તિ તજે, તેથી કો મતીમંદ. ૨૧
ભક્તિ કરે ભવજળ તરે, પીત્રી સહિત કુળ સાત;
કહે પ્રીતમ છાના નહી, વેદ શાસ્ત્ર વિખ્યાત, ૨૨
ભક્તિ કલ્પતરૂ કામધેનુ, અભિમત ફળ દાતાર;
કહે પ્રીતમ સેવે સદા, નાહીન દુખ લગાર. ૨૩
ભક્તિ ભાવ વિના માનવી, મુરખ મુઢ ખમાણ;
કહે પ્રીતમ કૈસે રહે, પ્રેમ પીંડ બીન પ્રાણ. ૨૪
સહસ્ત્ર જનમ સાધન કરે, જોગ સમાધિ ધ્યાન;
પ્રીતમ પૂર્વ ભાગ્યતે, મિલે ભક્તિ ભગવાન. ૨૫
નહી વૈકુંઠ ગૌલોકમેં, નહી અવની આકાશ;
કહે પ્રીતમ પ્રભુ ત્યાં વસે, ગાય ભક્ત નિજ દાસ. ૨૬

૯ અથ પ્રેમકો અંગ.

પ્રેમ પંથ અતિ કઠીન હે, જૈસી ખાંડાધાર;
કહે પ્રીતમ લક્ષ ક્રોડમેં, કોઇક પોહોચે પાર. ૧
સન્મુખ રેહેણા સિદ્ધકું, પ્રગટ પીના ઝેર;
પ્રીતમ પડના આગ્નમેં, અગમ પ્રેમકી લેહેર.
સ્વાંગ સતીકા પેહેરકે, પીછા માંડે પાવ;
કહે પ્રીતમ એ દુષ્ટકા, દરશન મત દેખાવ. ૩
પ્રેમ વિના પ્રાણી અધમ, ઇડ અફળ અવતાર;
કહે પ્રીતમ મુખ દેખતાં, ઉપજે દોષ અપાર. ૪
સાચો પ્રેમ ન ઉપજે, જબ ગુરૂ દે મુજાર;
કહે પ્રીતમ કહા હોત હૈ, સ્વાંગ ધરે સો વાર. ૫
પ્રેમ વિના પાવે નહી, હુન્નર કરો હજાર;
કહે પ્રીતમ એક પ્રેમ વિના, ન મળે નંદકુમાર. ૬
પ્રેમ વિના સબ શુન્ય હૈ, જાનત નહી જડ જીવ;
કહે પ્રીતમ કૈસે મીલે, પ્રેમ સનેહી પીવ. ૭
સત્ય પ્રેમ વ્રજ નારકો, વીસરી તન ધન ધામ;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, પરસે સુંદીર શ્યામ. ૮

લોકલાજ વેહેવારકી, નાહીન ખબર લગાર;
કહે પ્રીતમ પ્રભુ મન વસે, ભૂલ ગઇ સંસાર. ૯
પ્રેમ રસાયન જે પીએ, તન મન કરે કુરબાન;
કહે પ્રીતમ એક પલકમેં, પાવે પદ નિરવાન. ૧૦
શુદ્ધ ચૈતન્ય પરમાત્મા, વ્યાપક વિશ્વાધાર;
કહે પ્રીતમ રસબસ રહે, સત્ય પ્રેમ સોઇ સાર. ૧૧
પ્રેમ નિરંતર કીજીએ, સંત હરીગુરૂ સાથ;
કહે પ્રીતમ ન્યારા નહી, તાસે ત્રીભુવન નાથ. ૧૨
પ્રેમ રત્ન અમુલ્ય હૈ, સદ્‌ગુરૂ સંતકે હાટ;
કહે પ્રીતમ કૈસે મીલે, મોંઘો માથા સાટ. ૧૩
પ્રેમ સુધારસ પીજીએ, સોંપી તન મન શીશ;
કહે પ્રીતમ પ્રેમી મળે, તો પ્રાણ કરૂં બખશીશ. ૧૪
પ્રેમ દયા તે પાઇએ, સદ્‌ગુરૂ હોય દયાળ;
કહે પ્રીતમ પાતક કટે, મીટે મોહ જંજાળ. ૧૫
પ્રેમ પદારથ સાર હૈ, જો હરદામાં હોય;
કહે પ્રીતમ ત્રીલોકમાં, કરતી ગંગા તોય. ૧૬
પ્રેમ વિના પાવે નહી, અપને પીયાકો સંગ;
કહે પ્રીતમ ઉતરે નહી, ચઢયા પ્રેમકા રંગ. ૧૭
પ્રેમ વિના સૌ પાંપલાં, પાખંડ ન પડે પાર;
કહે પ્રીતમ ઘોડા ચિત્રકા, ચલે ન એક લગાર. ૧૮
પ્રેમ વિના પ્રપંચ હૈ, સેવા સ્મરણ ધ્યાન;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ પ્રેમ વિના, ફીકો લાગે જ્ઞાન. ૧૯
જ્યૌં કામીકુ કામની, જ્યૌં લોભીકુ દામ;
કહે પ્રીતમ એક પ્રેમસુ, રટે નિરંતર નામ. ૨૦
પ્રેમે પ્રગટયા નંદગ્રહે, ગોકુળ ચારી ગાય;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, ગોરસ ચોરી ખાય. ૨૧
ભાજીકો ભોજન કીયો, પ્રેમે પ્રાશ્યાં બોર;
કહે પ્રીતમ વ્રજ સુંદરી, પ્રભુ બંધે પ્રેમકી ડોર. ૨૨
પ્રેમે છાયો છાપરો, પીયો પ્રેમસુ દુધ;
પ્રીતમ નાતો પ્રેમકો, નહી કુળ શુદ્ધ અશુદ્ધ. ૨૩
પ્રેમે જઇ પાણી ભર્યાં ત્રીલોચનને ઘેર;
પ્રીતમ પોઠ કબીરકી, લાયે ઉલટ ભેર. ૨૪

પ્રેમે પોકારી દ્રૌપદી, પ્રેમે પુર્યાં ચીર;
કહે પ્રીતમ પારથ તણો; રથ હાંકયો જદુવીર. ૨૫
વેદ શકે નહી વર્ણવી, આદ્ય પુરૂષ અવિનાશ;
કહે પ્રીતમ પરમાત્મા, પ્રેમે પ્રગટે પાસ. ૨૬
ઉંચ નીચ અવતારમેં, વિષય કોટી વિધ કીન્હ;
કહે પ્રીતમ વૈરાગ્ય વિના, રહા દીનકા દીન. ૨૭

અથ વૈરાગ્યકો અંગ.

વૈરાગ્ય વિના વળગી રહ્યો, માયાની મદ લાળ;
કહે પ્રીતમ સુખ અલ્પ હે, દુઃખ જુગતે કંઇ કાળ. ૧
સુતવીત મંદીર સુંદરી, એ સબ કાલકો ફંદ;
કહે પ્રીતમ દશ દીશમેં, સમજે નહી મતિમંદ. ૨
જીવતે કહે મેરો પતિ, જબ લગ પોહોચે આશ;
કહે પ્રીતમ શ્વાસ મીટે, પલક ન આવે પાસ. ૩
જુઠી માયા મોહની, જુઠો જુગ સંસાર;
કહે પ્રીતમ પંડ કારમો, નહી વણસતાં વાર. ૪
અરે જીવ અભાગીયા, લાજ નહી લગાર;
કહે પ્રીતમ કયોં પડત હે, ફરી ફરી ભવ મોઝાર. ૫
કાયાકી ઉતપત કહા, પ્રગટ કહે નહી કોઇ;
કહે પ્રીતમ એ દેહકો, ગર્વ કીયો કહા હોય. ૬
અસ્ત માંસ માળો કીયો; તામેં પંખી પ્રાણ;
કાલ અહેડી શીર ભમે, પ્રીતમ ચેત અજાણ. ૭
મુસા મન હરખત ફીરે, માલ પીયારા ખાય;
કહે પ્રીતમ મળે મીનકા, જીવ પલકમેં જાય. ૮
વાત પિત્ત કફ મુત્ર વીટ, ચર્મ રોમ નખ અંત;
કહે પ્રીતમ તામેં બંધો, મુરખ જડમતિ જંત. ૯
એસો અધમ શરીર હે, શુકર શ્વાનકો આહાર;
કહે પ્રીતમ ગોવિંદ ભજ, સુફલ હોય અવતાર. ૧૦
જબલગ અંતર આતમા, તબલગ દેહ અમુલ;
કહે પ્રીતમ ચૈતન ચલા, કરમાયા તન ફુલ. ૧૧
જબલગ શ્વાસ શરીરમેં, તબ કછુએ ચિત્ત ચેત;
કહે પ્રીતમ શીર મૃત્યુ હે, અબહી ઘડી તુંહી લેત. ૧૨

ભોગ કીયે બહુ ભાતકે, તોહું ન ભાગી ભૂખ;
કહે પ્રીતમ કલ્પીત ફીરે, કબહી મીલે મોહી સુખ. ૧૩
ભોગ તજી તું જાયગો, કે તોકુ તજેગા ભોગ;
કહે પ્રીતમ કોઈ દીન મીલે, નદી નાવકો જોગ. ૧૪
ઉંચ નીચ અવતારમેં, વિષય કોટિ વિધિ કીન્હ;
કહે પ્રીતમ વૈરાગ્યવિના, રહ્યા દીનકા દીન. ૧૫
જીવ મુસાફર જાઇ પડયા, ઠગકે ટોળા માંય;
કહે પ્રીતમ કૈસે કરે, જાકુ ગુરૂ ગમ નાંહ્ય. ૧૬
છીન છીન ઓછા હોત હે, અંજલી કેરા નીર;
કહે પ્રીતમ કૈસે રહે, નવ છીદ્ર યુકત શરીર. ૧૭
કામ ક્રોધ મદ લોભ મોહ, ધન લુંટે ચહુંઓર;
કહે પ્રીતમ ભેળા રહે, અપને ઘરમેં ચોર. ૧૮
કાયા ચારા કાલકા, ઉસમેં કહા ગુમાન;
કહે પ્રીતમ અભિમાન તજ, ભજ ભાવે ભગવાન. ૧૯
ગોપીચંદન ભરથરી, બાજંદા સુલતાન;
કહે પ્રીતમ જીગ પરહર્યા અઘા ગુરૂકા જ્ઞાન. ૨૦
જઉ ચંપકવન ચચરી, નીશદીન રહે ઉદાસ;
કહે પ્રીતમ સંસારમેં, અમર હે નીજ દાસ. ૨૧
ગઇ પળ આવે નહી, એહી વિધિ આયુષ્ય જાય;
કહે પ્રીતમ જીવકો, કાળ નિરંતર ખાય. ૨૨
જમીન જલે તંબુ ગગન, તકીયા પાવટ પાટ;
કહે પ્રીતમ વીત રાગકે, વાડી વનકે ઝાડ. ૨૩
વૈરાગે ટળે વાસના, દોષ દૃષ્ટિ દરશાય;
કહે પ્રીતમ સુખ ઇંદ્રકો, ચિત્તમેં કબહુ ન ચાય. ૨૪
વૈરાગ્ય વિના કરત હે, સંસારીસુ પ્રીત;
અવધરે ગુરૂ સંતસું, એહી બડી વિપરીત. ૨૫
રાગ દ્વેષ સૌમાં રહ્યા, કામ ક્રોધ મદ લોભ;
કહે પ્રીતમ કાળે કરી, સબહી પાગે ક્ષોભ. ૨૬
સ્થીરતા નહી અજ ઇંદ્રકી, દેવ સદન કૈલાસ;
કહે પ્રીતમ એ સુખ તણી, તજે અંતરગત આશ. ૨૭
સુખ નહી સંસારમાં, રાજા પ્રજાને રંક;
કહે પ્રીતમ વૈરાગ્ય વિના, નર નહી હોય નિઃશંક. ૨૮

ભોગ સુખ સબ રોગવત, રામ રૂદામાં રાખ,
કહે પ્રીતમ એક અનન્ય હોઇ, પ્રેમ સુધારસ ચાખ. ૨૯

અથ અનન્યકો અંગ.

અનન્યકી ઐસો મતી, કબહુ ચળે નહી ચિત્ત;
કહે પ્રીતમ આનંદમાં, સદા એક રસ પ્રીત. ૧
હરીકું સમરપે પ્રાણ દેહ; ચિત્ત વિત્ત હરીકે ચરણ;
કહે પ્રીતમ એક હરી વિના, નહો કાહુકે શરણ. ૨
નંદો વંદો કોઇ કહુ, સુખ દુઃખ વિઘન અનેક;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, આરાધે હરી એક. ૩
રજ માત્ર ઇચ્છે નહી, સુખ સમૃદ્ધિ ભોગ;
કહે પ્રીતમ હરીકું ભજે, તજે વિષય રસ ભોગ ૪
પતિવ્રતા પતિકું ભજે, નહી અવરની આશ;
કહે પ્રીતમ રંગે રમે, પ્રેમ પીયાકે પાસ. ૫
સત સોહાગ ના ઉતરે, અનંદ આઠે પોહોર;
કહે પ્રીતમ નીજ પતિ વિના, ભાવ ધરે નહી ઔર. ૬
સરોવર સરિતા સમુદ્ર જળ, જહાં તહાં ભરે અપાર;
કહે પ્રીતમ ચાતક ચાંચ દે, પીએ ન એક લગાર. ૭
એસો સુખ સંસારકો, અનન્ય ન ઇચ્છે મન;
કહે પ્રીતમ પૂરણ રહે, આનંદમેં નીશદીન. ૮
ચકોર નિહાળે ચંદકુ, શશીબિંબ હૃદે માંઝાર;
કહે પ્રીતમ પાવક ભખે, દાઝે નહી લગાર. ૯
બ્રહ્મદૃષ્ટિ જાકુ ભઇ, દેખે હરી ભરપુર;
કહે પ્રીતમ માયા તણો, તાપ રહે સૌ દુર. ૧૦
મધુકર કોરે કાષ્ટકું, કમળ કોર્યો નહી જાત;
કહે પ્રીતમ એક પટંતરે, પ્રેમ પ્રીતકી બાત.
રવિ રહે લખ જોજને, અતિ ઊંચો આકાશ;
કહે પ્રીતમ સરોવર કમળ, પ્રેમે કરે પ્રકાશ. ૧૨
હાલર લાઠી હાથમાં, સુવે ન મૂકે નેહ;
કહે પ્રીતમ પ્રેમી તણી, લક્ષ નિરંતર એહ. ૧૩
હંસ ચુગે મુક્તાફલ, અવર ન ભાવે ભક્ષ;
કહે પ્રીતમ નીજ નામકી, અનન્ય તણી એ લક્ષ. ૧૪

ખીપ રહે નિત્ય સમુદ્રમાં, રતી જલ પરસે નાંહી;
કહે પ્રીતમ એક સ્વાતિકી, આશ ધરે મનમાંહી. ૧૫
આશા નાંહી આનકી, સાચો હરીકો હેત;
કહે પ્રીતમ જાચે નહી, કાહુકો દીયો નહી લેત. ૧૬
અનન્ય ચુકે ન ચાકરી, હાજર રહે હમેશ;
કહે પ્રીતમ કોઇક ચળે, કઠણ દાસકા કેશ. ૧૭
તરસ્યો તાકે નીરકુ, એસો કરે સત્સંગ;
કહે પ્રીતમ ના ઉતરે, ચઢયો ચોળનો રંગ. ૧૮
સર્વેશ્વર સર્વ ભૂતમાં, ભાળે એક ભગવાન;
કહે પ્રીતમ સબકું નમે, ભૂલે ન ભાસે આન. ૧૯
ઉપાસના ઇષ્ટ અનન્યકી, અણ સમર્પ્યું લહે ન કાંઇ;
કહે પ્રીતમ પ્રભુકુ ભજે, આન આશરો નાંહી ૨૦
હરીકુ અર્પણ આતમા, દેહ ગેહ સુત નાર;
કહે પ્રીતમ સેવક પણે, કરે ઉદ્યમ વેહેવાર. ૨૧
રૂદે ધ્યાન મુખ નામ નિત્ય, ચિત્ત ચિંતવે હરી રૂપ;
કહે પ્રીતમ એ અનન્યકી, રેહેણી કરણી અનુપ. ૨૨
ચરણોદક પરસાદ આહાર, લેઇ ચઢાવે શીશ;
કહે પ્રીતમ ચર અચરમા, જાણે એક જુગદીશ. ૨૩
સ્વામી દેખે સર્વ મહી, આપે રહે નીજદાસ;
કહે પ્રીતમ પરમાતમા, વ્યાપક સર્વાવાસ. ૨૪
મેં મેરી માને નહી, અનન્ય એક લગાર;
કહે પ્રીતમ હાણ વૃદ્ધિકો, ધણી એક કૃષ્ણ મોરાર. ૨૫

અથ પ્રેહકો અંગ,

જબ લગી પ્રેહ ન ઉપજે, લગી હે હરી દૂર;
કહે પ્રીતમ કૈસે મીલે, નીજ પતિ પરમ ચતુર. ૧
વિરહીકુ વીખ સારીખા, સંસારીકા નેહ;
કહે પ્રીતમ ખોટા લગે, બરખા રત્ય બિન મેહ. ૨
વિરહીકુ વહાલા નહી, વિષય ભોગ વેહેવાર;
કહે પ્રીતમ પ્યારા લગે, જીવન જુગદાધાર. ૩
વિરહીકું વેરી લગે, સુખ સેજે સનમાન;
કહે પ્રીતમ કડવા લગે, મેવા પાન પકવાન. ૪

નજરે દેખ્યા ના ગમે, રંગ ભોગ શણગાર;
કહે પ્રીતમ પીયુકુ રટે, વીસરે નહી લગાર. ૫
વીંછી જૈસે વીંછુવા, વસીયર જેસે હાર;
કહે પ્રીતમ વિરહણ દુઃખી, સુખી સકળ સંસાર. ૬
વિરહ તેલ તન કોડીયા, પ્રાણ બનાવું બાત;
કહે પ્રીતમ પતિકું મીલન, જારન હું દીનરાત. ૭
વીરહી જલતા રૂખડા, જલા જંગલકા ઘાસ;
કહે પ્રીતમ પંખી જલે, જેકો આવે પાસ. ૮
વીરહી દાઝી દેહડી, ગયા સમુદ્ર તીર;
કહે પ્રીતમ સાગર જલા, ઐસા વિરહ શરીર. ૯
વિરહ વિના વરસે બહુ, મુક્તા છીપ ના હોય;
કહે પ્રીતમ પ્રેહ ઉપજે, નીજ પતિ પાવે સોય. ૧૦
વીરહી તાતી આતમા, આઠે પોહોર ઉદાસ;
કહે પ્રીતમ લોચન લગે, શ્રાવણ ભાદો માસ. ૧૧
વીરહી વીરહાસુ કહે, તું મત બોલે મોર;
કહે પ્રીતમ કોમળ વચન, હીરદે અતિ કઠોર. ૧૨
વીંછી વસીયર ખાત હૈ, કરત ઉપલકો અહાર;
કહે પ્રીતમ પચી જાત હૈ, પ્રેહ ઉર અગ્નિ અપાર. ૧૩
વિરહકુ વીખ નહી લગે, ખાય હળાહળ ઝેર;
કહે પ્રીતમ ચિત્ત ધરે નહી, ચઢે કુનકુ લેહેર. ૧૪
વીરહા દવ ભીંતર જલે, જાર કીયા તન છાર;
કહે પ્રીતમ ધન વરખહી, બુજે નાંહી અંગાર. ૧૫
વીરહી વન ઢુંઢત ફીરે, કોઇ મીલાવે પીવ;
કહે પ્રીતમ સર્વસ દઉં, કરૂં બલીહારી જીવ. ૧૬
વીરહા મેરા મીંતવા, અબ મત કરહું વિલંબ;
કહે પ્રીતમ પીયાકું મીલું, તેરે હાથ વિલંબ. ૧૭
વીરહીકુ વ્યાપે નહી, કામ ક્રોધ મદ લોભ;
કહે પ્રીતમ કાળે કરી, પાવે નહી મન ક્ષોભ. ૧૮
પ્રથમ પલાસ જબ ફુલહી, તબ તન હોવે શ્યામ;
કહે પ્રીતમ લાલી ગહે, ફેરે રૂપ ગુણ નામ. ૧૯
રહા ભમર જરી કેતકી, કરતા નીશ દીન સંગ;
કહે પ્રીતમ શીર છાર લે, જાકર ડુબા ગંગ. ૨૦

વીરહી મરહી મોત બીન, સો જાને પીયા પીર;
કહે પ્રીતમ મચ્છી મરે, જો છીન બિછુડે નીર. ૨૧
વીરહી કરહી કૃષ્ણસુ, અચલ અમલ અનુરાગ;
કહે પ્રીતમ પતિકુ મીલે, કરહી સકલ પરિત્યાગ. ૨૨
સાચો પ્રેહ વ્રજનારકો, છોડ ચલી પરિવાર;
કહે પ્રીતમ પિયાકુ મીલી, ગાવત ગુણ સંસાર. ૨૩
વીરહીકુ ચંદન કહા, કહા ચંદ્રકી સીત;
કહે પ્રીતમ ફુલન કહા, પ્રેહ વન્હિ વિપરીત. ૨૪
વીરહી ડરે ન મરનસે, ચલે અગન જલ માંહી;
કહે પ્રીતમ પિયા અગમ હે, જાય મિલે પલ માંહી. ૨૫

અથ તૃષ્ણાકો અંગ.

તૃષ્ણા તું થાકી નહી, ખાયો સબ સંસાર;
કહે પ્રીતમ કર દૂરથી, કરજોડી નમસ્કાર. ૧
તૃષ્ણા તું બડી પાપીણી, કીયા સબ લોક બેહાલ;
કહે પ્રીતમ કહું કેટલું, મૂક અમારો છાલ. ૨
પૃથ્વી કોટી બ્રહ્માંડ ખાઇ ભાખરી, પીયો સબ સરીતા નીર;
કહે પ્રીતમ ધ્રાપી નહી, નાહીન શાંત શરીર. ૩
એક પૈસા આદ લે, કીન્હે લાખ કરોડ;
કહે પ્રીતમ પૂરણ નહી, રહી તૃષ્ણા મુખ મોડ. ૪
નગર દેશ ખંડ દ્વીપકો, ભયો એકછત્ર રાજ;
કહે પ્રીતમ આગે ચલી, નહી તૃષ્ણાકુ લાજ. ૫
પીત્રી ગાંધર્વ દેવ પુનિ, ઇંદ્રિ વિરંચી શીવરાય;
કહે પ્રીતમ તૃપત નહી, તૃષ્ણા બુરી બલાય. ૬
કોટિ બ્રહ્માંડ ભક્ષન કીયો તોહુ ન ભાગી ભૂખ;
કહે પ્રીતમ ત્રિલોકમેં, તૃષ્ણા પસાર્યો મુખ. ૭
તૃષ્ણા તું પીછે પડી, નહી કરત વશ કોય;
કહે પ્રીતમ સદ્ગુરૂ મીલે, કછુબલ હીણી હોય. ૮
તૃષ્ણા તનમેં તાપણી, જરત રહે દીનરાત;
કહે પ્રીતમ ગુરૂજ્ઞાન જલ, તબ શીતલ હોઇ જાત. ૯
તૃષ્ણા ડોરી ડારકે, ખેંચત ઢીમર કાલ;
કહે પ્રીતમ કર્મે કરી, પડે જીવ જંજાલ. ૧૦
સંસાર પુર સરિતા વહે, તૃષ્ણા તાણ અપાર;

કહે પ્રીતમ કોઇ ઉબરે, જે રહે કોર કિનાર. ૧૧
તૃષ્ણા દવ દહું દિશ લગ્યા, વિશ્વ મુકતાર બ્રંદ;
કહે પ્રીતમ પ્રલે ગયે, જે ન ભજે ગોવિંદ. ૧૨
ધ્રુવ આદ જે ધીર નર, કીયો તૃષ્ણાકો ત્યાગ;
કહે પ્રીતમ પ્રભુકે મીલે, ઉર ધરી દ્રેહ વૈરાગ. ૧૩
ભક્ત અનંત કોડ જે ભયે, રહે રામકે શરન;
કહે પ્રીતમ તૃષ્ણા તજી, મીટે જન્મ અરૂ મરન. ૧૪
તૃષ્ણા મારી ભરથરી, છોડી માયા મોહ;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્મરસ પીયે, મીટા હું તું દોય. ૧૫
તૃષ્ણા તજી કપિલજી, શુકજી સનત કુમાર;
કહે પ્રીતમ ન્યારા રહે, નાહીન લગી લગાર. ૧૬
તૃષ્ણા બેટી લોભકી, હે પ્રૌઢા પરીવાર,
કહે પ્રીતમ પ્રપંચ કરી, ખાયા સબ સંસાર. ૧૭
સુરીનર મુનિ જોગી જતી, ખાયે ભીક્ષુક ભુપ;
કહે પ્રીતમ કેડે પડી, તૃષ્ણા વિકટ સ્વરૂપ. ૧૮
કવિ કોવિદ શુરા સુભડ, વૈદ રોગી દાતા દીન,
કહે પ્રીતમ ખાયે સબે, મુરખ ચતુર પ્રબીન. ૧૯
તૃષ્ણા ટાળે સદગુરૂ, જાકે હાથ ઇલાજ;
કહે પ્રીતમ સમજણ વિના, સબ તન તૃષ્ણારાજ. ૨૦
હરીગુરૂ સંત કૃપા કરે, દેવે જ્ઞાન વિચાર;
કહે પ્રીતમ તૃષ્ણા કહા, કાપે કોટિ વિકાર. ૨૧
તૃસ્ણા પીડે તબ લગે, જબ લગ નહિ ગુરૂ જ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ પ્રીછયા વિના, મિથ્યા દેહ અભિમાન. ૨૨
જબ હરદામેં હરી બસે, ત્રષ્ણા ટળે નીરાટ;
કહે પ્રીતમ કુંચી જ્ઞાનકી, ઉઘડે અગમ કપાટ. ૨૩
વિષય વેલાથી વિછડે, ટુટે તૃષ્ણા ડીંટ;
કહે પ્રીતમ કટુતા ટળે, તબ ફલ હોવે મીષ્ટ. ૨૪
તૃષ્ણા તોરંગ મન ચઢયા, ધાયા દેશ વિદેશ,
કહે પ્રીતમ સ્થીરતા નહી, બીન સદગુરૂ ઉપદેશ. ૨૫

અથ મનકો અંગ.

મન મતવાલા હો રહા, નાહીન માને શીખ;
કહે પ્રીતમ ભવમેં ભમે, માગે ઘર ઘર ભીખ. ૧

ભીખ મળે હરી નામતેં, સો સંત મુખ પ્રતાય;
કહે પ્રીતમ આન પ્રતસેં, લખ ચોરાશી પાય. २
મન દુરીજન ઘરમાં રહે, કરે દગો દીન રાત;
કહે પ્રીતમ કહા કીજીએ, મન ચંચળ બદ જાત. ૩
મન દુર્જન અતિશય પ્રબલ, મનકે ખેલ અનેક;
કહે પ્રીતમ મન બસ નહી, જાકુ રૂપ ન રેખ. ४
મર્કટ રાજ બેસાડીએ, કરકે બોહોત બનાવ;
કહે પ્રીતમ ફલ દેખતે, પ્રગટે આપ સ્વભાવ. ૫
કથા શ્રવણ કરે મીનકા, શીર દીપક ધરી દેવ;
કહે પ્રીતમ મુસા મીલે, જાઇ પકડે તતખેવ. ૬
કોટિ જતન પરમોદીએ, મન નહી માને લેશ;
કહે પ્રીતમ કોઈ પોહોચે નહી, તહાં મન કરે પ્રવેશ. ૭
મન સૃષ્ટિકો મૂલ હૈ, મનકું હરખ ને શોક;
કહે પ્રીતમ મન ફેરવે, તેહી ફીરે ત્રણ લોક. ૮
સાગર લેહેરી ગુંથીએ, જો આકાશ છેદાય,
પ્રીતમ પવનકું બાંધીએ, તો મન જીત્યો જાય. ૯
પારાશર સોભરીરૂષી, શૃંગી વિશ્વામિત્ર;
કહે પ્રીતમ ફજેત કીયે, માનકો અગમ ચરીત્ર. ૧૦
મન સુરપતિ કે બસ નહી, ગયો સો ગૌતમ ઘેર;
કહે પ્રીતમ અમૃત પીયા, મીટા નહી મનકા ઝેર. ૧૧
મન બ્રહ્માકે બસ નહી, હાર રહે મુનિ જંન;
કહે પ્રીતમ સરસ્વતી સુતા, તે પૂઠે ધાયું મંન. ૧૨
મન શંકર નહી વશ કીયો, રૂપ મોહની જાણ;
કહે પ્રીતમ ભૂતલ ભયી, સપ્ત ધાતુની ખાણ. ૧૩
મન સબપર અસ્વારહે, મનપર કોઇ અસ્વાર;
કહે પ્રીતમ મન હાથ કરે, સોઇ પુરૂષ નિરધાર. ૧૪
પૃથ્વીકો ગુણ દેહ હૈ, આતમ નિર્ગુન નામ;
કહે પ્રીતમ બીચમેં કીયો, મનહી અન્યથા કામ. ૧૬
મનકો કહ્યો ન માનીએ, મનકો કામ કઠોર;
કહે પ્રીતમ કાં સાચવે, ઘર ભીતરકો ચોર. ૧૬
સોઈ બસીયરકું બસ કરે, ધરી ધીરજ હૈયા સાથ;
કહે પ્રીતમ મન કુટિલ હૈ, કબહુ ન આવે હાથ. ૧૭

મણી લાવે પાતાલસુ જાય ચઢે આકાશ;
કહે પ્રીતમ મન મુઢકો, નાંહી કછુ વિશ્વાસ. ૧૮
કરે વિવાહનું કાયદું, અતનું પત કરે કાંય;
કહે પ્રીતમ સમજે નહી પ્રપંચ બહુત મન માંય. ૧૯
બાહર શત્રુ બહુ હણે, જે કોઈ શુરા હોય,
પ્રીતમ મન ભીતર રહે, વાકું માર શકે નહી કોય. ૨૦
રીપુદળ જીતે રણવિષે, કોય ન મેટે આણ,
કહે પ્રીતમ મન જીત્યા નહી, તબ લગ કાયર જાણ. ૨૧
તપ તીરથ આચારવ્રત, ભણે બહુ શાસ્ત્ર પુરાણ;
કહે પ્રીતમ મન બસ નહી, તબ લગ મુરખ જાણ. ૨૨
કથી સાખી બહુતકે કથે, સમજાવે સબ લોક;
કહે પ્રીતમ આશાધરે, તો કહા કર્યા સબ ફોક. ૨૩
ખોટે મન ખોયા સબે, તન મન રૂપ અરૂ રંગ;
કહે પ્રીતમ કરીએ નહી, મન મુરખકા સંગ. ૨૪
મન હરજીકે હાથ હે, ઓર કીસીકે નાંહી;
કહે પ્રીતમ માને નહી, દેખો ગ્રંથન માંહી. ૨૫
મન સાત્વિક તે ઉપન્યા, સાત્વિક વિષ્ણુ અંશ;
પ્રીતમ મૂળ વિચારતાં, મનકો બઢે નહી બંશ. ૨૬
શુદ્ધ ચિત્ત સુચરન કરે, તજે દેહાભિમાન;
કહે પ્રીતમ આપા મીટે, તબ ભેટે ભગવાન. ૨૭
મન વિકલ્પ મૂકે પરા, હરી ઈચ્છા વ્રતમાન;
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરો, હરી સુમરન સાવધાન. ૨૮

અથ સુંમરનકો અંગ.

સુમરન સોઇ ન વીસરે, રહે રૂપમાં મન;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ સ્નેહસુ, કરે સુમરન નીશ દીન. ૧
નીશ દીન નીમખ ન વીસરે, હરીકો તત્વ વિચાર;
કહે પ્રીતમ તદ્‌વત રહે, સોઇ સુમરન સાર. ૨
મિથ્યા મુખ બોલે નહી, બોલે તો હરીનામ,
કહે પ્રીતમ રૂદીએ વસે, જયું લોભી કે દામ. ૩
સોહું સોહું હોત હે, નખ શીખ સકલ શરીર;
પ્રીતમ પલક ના વિસરે, રૂદીયેથેં રઘુવીર. ૪

ઘડી પોહોર સુમરન કહા, સુમરન સાસ ઉસાસ;
કહે પ્રીતમ અંગમાં રહે, આઠે પોહોર ઉલ્લાસ, ૫
જોઉં આકાશકી આરશી, ભૂલે નહી સ્વરૂપ;
કહે પ્રીતમ સબ ઘટ વસે, નાથ નિરંજન ભૂપ. ૬
ખેતર જેતી ખરપડી, સાગર જેતા વાહાણ;
કહે પ્રીતમ ભૂલે નહી, ભોમ તણો નિશાન. ૭
મેરૂ ડગે તો મન ડગે, રહે ભજન લવલીન;
કહે પ્રીતમ હરી સિંધુમેં, મગન રહે મન મીન. ૮
હરી સાગર સન્મુખ ભર્યો, નાહીન ન્યુન લગાર;
કહે પ્રીતમ એકરસ રહે, સોઇ સુમરન સાર. ૯
સબ ઘટ સીતા રામજી, જયું હીરાસું હેમ;
કહે પ્રીતમ હરી રૂપ જોઇ, કરહુ નિરંતર પ્રેમ. ૧૦
સુતાં સુમરન હોત હૈ, બેઠાં બહુત પ્રકાર;
કહે પ્રીતમ ચલતાં ચીતવે, હરીકો નામ ઉદાર. ૧૧
સુમરનસે સંશય ટળે, શોક સમૂળો જાય;
કહે પ્રીતમ મનકે મહી, ગુણ ગોવિંદ કે ગાય. ૧૨
સહસ્રવદન સુમરન કરે, સદા સર્વદા શેષ;
કહે પ્રીતમ ભૂમિતણો; ભાર ન લાગે લેશ. ૧૩
ગગન પવન પાવક ઉદક, અવનીભાર અઢાર;
કહે પ્રીતમ સુમરન કરે, સહુકો રૂદીયામાજાર. ૧૪
સુમરન સેવા સંતકી, કીર્તન કથા પ્રસંગ;
કહે પ્રીતમ સુમરન સબે, જયું લાગે હરીરંગ. ૧૫
મોહ ટળે ગ્રંથી ગળે, મળે ત્રીભોવન નાથ;
કહે પ્રીતમ ફેરો ફળે, હરી સ્મરણ હૈયા સાથ. ૧૬
સેહેજે સુમરન હોત હૈ, અખંડ અજપા જાપ;
કહે પ્રીતમ સમજી શકે, ટળે શોક સંતાપ. ૧૭
એકવીશ સહસ્ર ખટસેં ઉઠે, રાત દિવસ રરંકાર;
કહે પ્રીતમ પદ પ્રીછતાં, લાગે નહી વિકાર. ૧૮
મુખ જીવ્હા હાલે નહી, અવર ન જાણે કોઇ;
કહે પ્રીતમ આપા મીટે, સેહેજે સુમરન હોય. ૧૯
પંચાસ અક્ષર બંધન પડે, દો ન્યારે દુઃખ હરન;
કહે પ્રીતમ રરો મમ્મો, ભવજળ તારણ તરણ. ૨૦

રરો નિર્ગુણ નામ હૈ, મમ્મો મંગળ આપ;
કહે પ્રીતમ જુગતે જપે, તપે નહીં ત્રિવિધિ તાપ. ૨૧
શત કોટી રામાયણમાં, રામ નામ અક્ષર દોય;
કહે પ્રીતમ રરો મમ્મો, લીયા શંકરને સોય. ૨૨
સબ સાધનમેં સુગમ હૈ, રામનામ મહા મંત્ર;
કહે પ્રીતમ રસના રટે, તન મન હોય પવિત્ર. ૨૩
સમરણથે માયા સમે, દમે નહીં લવલેશ;
કહે પ્રીતમ સમરણ ભજન, હરીજન કરે હમેશ. ૨૪
માયા દમે ન મન દમે, દમે ન દુઃખ સંસાર;
કહે પ્રીતમ પરબ્રહ્મકો, ભજન કરે ભવપાર. ૨૫

અથ માયાકો અંગ.

દૈવી માયા ગુણમયી; કીયો ત્રિગુણ વિસ્તાર;
કહે પ્રીતમ માયાવડે, રચ્યો સકલ સંસાર. ૧
સાત્વિકથે સબ દેવતા, રાજસ ઈંદ્રી વિકાર;
કહે પ્રીતમ તામસ તણા, વિષય તે પંચઃ પ્રકાર. ૨
મૂળ માયા ઇશ્વર થકી, ઉપજાવ્યું બ્રહ્માંડ;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્માંડમાં, સપ્ત દ્વીપ નવખંડ. ૩
ખંડ ખંડ બહુ દેશ હૈ, દેશ નગર પુર ગામ;
કહે પ્રીતમ એક ગામમેં, રચ્યો બહોત વિધિ ધામ. ૪
ધામ ધામ બહુ મનુષ્ય હૈ, ઊંચ નીચ નર નાર;
કહે પ્રીતમ માયા ધરે, રૂપ અનંત અપાર. ૫
રાગ દ્વેષ હું તું કરે, એ માયાકો મુળ;
કહે પ્રીતમ કૈસે મીટે, ક્ષણ ક્ષણ ઉપજે શુળ. ૬
માયા માયા એક હૈ, લાગી જીવકુ આય;
પ્રીતમ છાયા દેવકી, સો છેદે કયૈં જાય. ૭
માયા મસાલે સબ બના, નાના મોટા ઘાટ;
કહે પ્રીતમ અણુ આદિ લઈ, સુક્ષ્મ અરૂ વૈરાટ. ૮
એ માયા દીસે સબે, દષ્ટ પદારથ હોય;
પ્રીતમ નાવે દષ્ટમેં સાર પરપદ સોય. ૯
માયા ચક ઓથે રહી, જક્ત ખેલકું જોય,
કહે પ્રીતમ પ્રભુ દેખહી, પ્રભુકું દેખે કોય. ૧૦

અંતરજામી આતમા, સબહીકે ઉર વાસ;
કહે પ્રીતમ માયા રહીત, સો આદ્યપુરૂષ અવિનાશ. ૧૧
પ્રકૃતિ સ્વભાવ જુદો પડયો, મૂળે વસ્તુ એક;
કહે પ્રીતમ વીરલા લહે, જાકું જ્ઞાન વિવેક.
ઇંદ્રિજાલકે ખેલમેં, મોહ્યા સબ સંસાર;
કહે પ્રીતમ સબ દોહલા, જાને જાનનહાર. ૧૩
માયા મોટી ભાસકી, પડયા જીવતા માંય,
કહે પ્રીતમ વીતે કલ્પ તો હું નીકસે નાંહી. ૧૪
ઊંબરતરૂ માયા રહી, ફલ બ્રહ્માંડ અપાર;
કહે પ્રીતમ તામેં પડે; જંતુ કરે વિહાર. ૧૫
કાલરૂપી ભક્ષણ કરે, ગુલરકે ફલ બહોત;
કહે પ્રીતમ ઐસે શીરે, માણસકે શીર મોત. ૧૬
માયા ગાંધી કોથળો, ચીજ અનેક તામાંહી;
કહે પ્રીતમ જુગતે ધરે, તબ કછુ એકઠા નાંહી. ૧૭
બાવલકો બીજ રાખહી, સહસ્ત્ર વરસ લગી કોય;
કહે પ્રીતમ કાંટા સહિત, જબ ઉગે તબ હોય. ૧૮
માયાકે સબ નામ હે, કહે સબ શાસ્ત્ર પુરાણ;
કહે પ્રીતમ ન્યારો રહે, સો નર પરમ સુજાણ. ૧૯
માયા[1] અવિદ્યા[2] અવ્યાકૃત,[3] અક્ષર[4] અરૂ અજ્ઞાન[5];
કહે પ્રીતમ પ્રકૃતિ[6] અજા,[7] ક્ષેત્ર[8] ધામ[9] પ્રધાન.[10] ૨૦
માયા સબમેં મીલ રહી, અવિદ્યા શીખાવે આન;
કહે પ્રીતમ આકૃતિ નહી, અવ્યાકૃત અહમાન. ૨૧
અક્ષર ટાળી ટળે નહી, મિથ્યા ભાસે ભાન;
કહે પ્રીતમ અનુભવ નહી, તાથે એ અજ્ઞાન. ૨૨
પ્રકૃતિ કહીએ પરાક્રમી, અજા જન્મ નહી માટ;
કહે પ્રીતમ સૌ ઉપજે, ક્ષેત્ર કહી તે માટ. ૨૩
ધામ તજે રહેઠાણ એ, ધરે બહુ વિધિ માન;
કહે પ્રીતમ પુરૂષ આગે કરતા હરતા મારે એ પ્રધાન. ૨૪
માયા આવ્રણ અષ્ટ હૈ પૃથ્વી ઉદક તેજ;
કહે પ્રીતમ વાયુ ગગન ગુણ અહંકાર મન એજ. ૨૫
માયા તીમીર સેહેજે ટળે, ને પ્રગટે બ્રહ્મ પ્રકાશ;
કહ પ્રીતમ તત્વ સાંખ્યમાં, ઉગરે તે અવિનાશ. ૨૬

અથ તત્વ સાંખ્યનું અંગ.

ક્ષીતી જળ પાવક પવન નભ હું, નહી ત્રિગુણ અહંકાર;
કહે પ્રીતમ મહત્તત્વ નહી, પ્રકૃતિ પુરૂષ વિસ્તાર. ૧
ઇંદ્રી ચતુર્દશ દેવતા; શબ્દાદિક સાક્ષાત;
કહે પ્રીતમ સેવે સદા, વિષય ભોગ વિખ્યાત. ૨
પંચતત્વકી ઇંદ્રી દશ, પંચકર્મ પંચજ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ એ પ્રીછતાં, ટળે દેહાભિમાન. ૩
શ્રવણ વદન આકાશકી, ત્વચા હસ્ત સોઇ પવન;
કહે પ્રીતમ ચક્ષુ ચરણ, તત્વ તેજકો રવન. ૪
જીવ્હા લીંગ જળકે બને, ભોમ ગુદા અરૂ ઘ્રાણ;
કહે પ્રીતમ એ પ્રસીદ્ધ હૈ, ગાવે નિગમ પુરાણ. ૫
કરણ ઇંદ્રી દિક દેવતા, શબ્દાદિકકો સંગ;
કહે પ્રીતમ ગુણ વાસના, પોહોચાવે સર્વ અંગ. ૬
ત્વચા ઇંદ્રિ સ્પર્શ વિશે, વાયુદેવ દયાળ;
કહે પ્રીતમ ત્રિપુટી તણી, ચૈતન્યકું સંભાળ. ૭
નેત્ર ઇંદ્રીકો રૂપ વિષય, સ્વામી તાકો સુર;
કહે પ્રીતમ તત્વ એ તેજકો, કરેસો તેજ હજુર. ૮
જીવ્હા ઇંદ્રિ રસ વિષય, વરૂણ દેવ સંજોગ;
કહે પ્રીતમ કારણવડે, કરે ચિત્તવૃત્તિ ભોગ. ૯
નાસા ઇંદ્રિ ગંધ વિષય, અવની અધિદેવ સાર;
કહે પ્રીતમ ચૈતન્યકું ચઢે, પૂજા પંચ પ્રકાર. ૧૦
કર્મઇંદ્રી ક્રિયા કરે, પંચ પ્રાણ સંગ સોય;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ સમજસે, કારજ કારણ દોય. ૧૧
કારજ કંચન ઘાટ હૈ, કારણ કુંદન મૂલ;
કહે પ્રીતમ એ દેખસે, જે કછુ સૂક્ષ્મ સ્થુલ. ૧૨
પૃથ્વી કે પંચ ભાગ હૈ, અસ્ત માંસ નસ ત્વચારોમ;
કહે પ્રીતમ એ નહી આતમા, પંચે ભાસે ભોમ. ૧૩
પરસ્વેદ અરૂ લાળ કફ, આંસુ અમરી સોય;
કહે પ્રીતમ ઉદકકે, આત્મા અળગો હોય. ૧૪
કામ ક્રોધ અરૂ કલ્પના, દ્રેષ ઉન્મત જાણ;
કહે પ્રીતમ એ તેજકે, પાંચે ભાગ પ્રમાણ. ૧૫

શ્વાસોશ્વાસ અરૂ હેડકી, છીંક બગાસું સીદ્ધ;
કહે પ્રીતમ એ પવનકે, પાંચે ભાગ પ્રસિદ્ધ. ૧૬
કહે સાંભળે વીસરે, થંભણુ દે અવિકાશ;
કહે પ્રીતમ તું પરખ લે, એ પંચ આકાશ. ૧૭
કઠણ સોમ ભારે ઉદક, તપત તેજ કહેવાય;
કહે પ્રીતમ પ્રસરતા પવનકી, સ્થીર આકાશ ગવાય. ૧૮
પૃથ્વી અધિક પર્વત વિશે, ઉદક અધિક તરૂમાંય;
કહે પ્રીતમ દૃષ્ટે પડે, પંચતત્વ વિના નાંય. ૧૯
તેજ અધિક મછ મીનમાં, આધક પંખીમાં પવન;
કહે પ્રીતમ આકાશમાં, રહે ચતુર્દશ ભુવન. ૨૦
પરા પશ્યંતિ મધ્યમા, વૈખરી વાણી જેહ;
કહે પ્રીતમ પરમાત્મા, સબકું પ્રેરે તેહ. ૨૧
મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકાર, શબ્દાદિ વિષય પંચ;
કહે પ્રીતમ લીંગ વાસના, કરે સદા પ્રપંચ. ૨૨
અંતઃકરણ વૃત્તિવડે, જાણે સુખ દુઃખ ભોગ;
કહે પ્રીતમ નિર્લેપ હૈ, જાકું આતમ જોગ. ૨૩
કર્તા વૃત્તિ નખ શીખ લગી, ક્રિયા રહી દશ દ્વાર;
કહે પ્રીતમ કર્મ વૃત્તિ જે, હો ગઈ વિષયાકાર. ૨૪
ઇંદ્રી વિષયને ઓળખે, નહી જાણે નિજરૂપ;
કહે પ્રીતમ પ્રસારક દેહકો, આત્મા બ્રહ્મસ્વરૂપ. ૨૫

અથ બ્રહ્મસ્વરૂપ વર્ણન.

બ્રહ્મ અખંડિત અવિનાશ હૈ, અજ અવ્યય અવિકાર;
કહે પ્રીતમ નિર્લેપ હૈ, નિરાલંબ નિરધાર. ૧
નિર્ગુણ નિરાકાર નિત્ય, નિજાનંદ નિજરૂપ;
કહે પ્રીતમ વ્યાપી રહ્યો, ચૈતન્ય શુદ્ધ સ્વરૂપ; ૨
શુદ્ધ ચૈતન્ય સાક્ષી પ્રમાતા, પ્રમાણ પ્રમેતી જેહ;
કહે પ્રીતમ પંચનામ બ્રહ્મકે, અનુભવે ઓળખે તેહ. ૩
બ્રહ્મ સમુદ્ર સભર ભર્યો જ્યું પ્રલેકાળ હોય;
કહે પ્રીતમ પુરણ સદા, એક નિરંતર સોય. ૪
સાગરમેં જ્યું બુદબુદા, ઐસે ઉપજે સૃષ્ટ;
કહે પ્રીતમ વીરલા લહે, જાકું આતમ દૃષ્ટ. ૫

જ્યું સિંધુમેં હોત હૈ, લહરી અનંત અપાર;
કહે પ્રીતમ ચું બ્રહ્મમેં ઉપજે સબ સંસાર. ૬
અંબુ મધ્યે નહી આંતરો, વ્યોમ વિષે નહી વાડ;
કહે પ્રીતમ ચું બ્રહ્મમે, નહી આવરણ કછુ આડ. ૭
નાશ નહી આકાશકો, ચું આત્મા હૈ અદ્વૈત;
કહે પ્રીતમ આનંદઘન, સબ ઘટ તુરીયાતીત. ૮
અભ્ર હોત આકરસમેં, જ્યું તરવર કે પાત;
કહે પ્રીતમ ચું બ્રહ્મમેં, આ દેહ આવત જાત. ૯
બ્રહ્મ અનાદિ અટલ હૈ, અકળ અરૂપ અછેદ;
કહે પ્રીતમ નિત્ય કહત હૈ, મહિમા ચારે વેદ. ૧૦
અગ્નિ કે અંબારથે, દીપ બહુ વિધિ હોય;
કહે પ્રીતમ ચું બ્રહ્મસે, જીવ જગતકે જોય. ૧૧
ભાંડ ભુમિસો ભિન્ન નહિ, આદ્ય અંત મધ્ય એક;
કહે પ્રીતમ ચું બ્રહ્મમેં ઉપજે ખપે અનેક. ૧૨
કુંદન કાંઈ લાગે નહી, વગળ ભળે હોય હીન;
કહે પ્રીતમ સબ કર્મકે, જીવ ઇશ્વર આધીન. ૧૩
શુદ્ધ દૂધ સોઈ બ્રહ્મ હૈ, ઇશ્વર આધો નીર;
કહે પ્રીતમ જળ જ્યું મીલા; ત્યું ત્યું વણસ્યા ખીર. ૧૪
બ્રહ્મ કર્મસેં રહિત હૈ, સકળ ધર્મકો મૂળ;
કહે પ્રીતમ દુઃખ પાવહી હોય બ્રહ્મ પ્રતિકુળ. ૧૫
ચૈતન્ય સાગર એક રસ, કનક ડંડ મણી દીપ;
કહે પ્રીતમ ન્યારા નહી, રહે સદાએ સમીપ. ૧૬
ચંદા અર્ક આગ્નિ વિષે, જળહળ જ્યોત પ્રકાશ;
કહે પ્રીતમ અજ મસકમાં, બ્રહ્મ નિરંતર વાસ. ૧૭
શશી સુર ચક્ષુ વિષે, જઠરા અગ્નિ જાણ;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્માંડમાં, ઐસે પંડ પ્રમાણ. ૧૮
મગ્નિ એક જળ અગ્નિ એક, એક વાયુ આકાશ;
કહે પ્રીતમ એક બ્રહ્મમેં, વસ્તુ વિશ્વ વિલાસ. ૧૯
સુર તપે સબ ઉપરે, ક્ષુધા સબહી પર હોય;
કહે પ્રીતમ દેહ આતમા, જ્ઞાનદૃષ્ટિ કરી જોય. ૨૦
તરૂવર એક શાખા બહુ, નીચ ઊચ લઘુ દીર્ઘ;

કહે પ્રીતમ યું બ્રહ્મમેં, ભયો સર્ગ વિસર્ગ. ૨૧
મળ્યો ખાળીયો સમુદ્રમાં, ભયો સમુદ્રાકાર;
કહે પ્રીતમ બ્રહ્મ ભજનથે, ભયો બ્રહ્મ નિરધાર. ૨૨
પારસકો પર્વત બને, લીયો દીયો નહી જાય;
કહે પ્રીતમ સમજી રહે, વાકે એહી ઉપાય. ૨૩
વાણી શકે નહી વર્ણવી, કૃત્ય ન પોહોચે કોય;
કહે પ્રીતમ આકાશમાં, ચિત્ર કોણ વિધિ હોય. ૨૪
ઊંચ નીચ નહી ઇશ્વરકું, પુરૂષ નપુંસક નાર;
કહે પ્રીતમ વ્યાપી રહ્યો, સબ ઘટ બોલનહાર. ૨૫
મીન કમઠ શુકર સહી, આહીર કુળ અવતાર;
કહે પ્રીતમ પરીબ્રહ્મકું, કહાં વરણ વેહેવાર. ૨૬
નિર્ગુણ બ્રહ્મ સગુણ ભયે, રામકૃષ્ણ અવતાર;
કહે પ્રીતમ ગુણ ગાયકે, તર ગયે અનેક અપાર. ૨૭
અહંતા મમતા ઇરષ્યા, વિષયાદિક જંજાળ;
કહે પ્રીતમ ભવ સિંધુકે, તીર કીચ સેવાલ. ૨૮
અઢાર અંગ સાખી કહી, સદ્‌ગુરૂ કે પ્રતાપ;
કહે પ્રીતમ સોઇ સમજતાં, મીટ જાય વાદ વિવાદ. ૨૯
ભોગ્ય પડે બ્રહ્મ ભાવના, જબ ટળે કામ કલાપ;
કહે પ્રીતમ કછુ કામના, તબ લગ શોક સંતાપ. ૩૦

અથ કામકો અંગ.

કામી કરે ન શુભ કર્મ, ધર્મ ન સમજે ઘેર;
કહે પ્રીતમ કામી રૂદે, ઉઠે વિષયકી લેહેર. ૧
વિષય વસીયર તન રાફડો, મન મલીન વીખ રૂપ;
કહે પ્રીતમ સબ શ્રેષ્ટ હૈ પણ કામી કાળ સ્વરૂપ. ૨
કામી સુણે ન હરી કથા, નહી હરીજનસુ હેત;
કહે પ્રીતમ કામી તણી, ખાલી કાયા ખેત. ૩
કામીસે કુત્તા ભલા, વરસદીને એક માસ;
કહે પ્રીતમ કામી કરે, નિશદીન વિષય વિલાસ. ૪
કામી કલંક જાકું લગ્યા, એ સમ લાંછન નાંહ;
કહે પ્રીતમ સંસારમાં, સરખા સબ માંહ. ૫

કૃત્ય નિવારણુ સ્વાંગ ધરે, સો અધિક અધિકાય;
કહે પ્રીતમ સોઇ જીવ, મુક્ત કદી નવ થાય. ૬
કામ કામ સબકો કહે, કામ ન ચિને કોય;
પ્રીતમ મન ઉઠાવ કરે, કામ કહાવે સોય. ૭
કામી નર સુકૃત કરે, જૈસો કુંજર શ્વાન;
કહે પ્રીતમ લઇ શીશપર, ડારે ધુળ નિદાન. ૮
આત્મા એક નિર્મળો, વિષય વાદળી છાંય;
કહે પ્રીતમ કામે કરી, સાર ન સૂઝે કાંય. ૯
આતમ અર્ક ઉદ્યોત હે, કામ ગ્રહણુ કહેવાય;
કહે પ્રીતમ કૈસે કરે, ભીતર લાગી લાય. ૧૦
વિષય વન્હિ અતિ પ્રબલ હે, દાવાનલસે દીર્ઘ;
કહે પ્રીતમ સબ જુગ ભલા, કામી નુગરા ઉર્ગ. ૧૧
કામીકુ સ્વામી નહી, માને નહી મુરજાદ;
કહે પ્રીતમ ઉન્મત્ત રહે, આઠે પોહોર પ્રમાદ. ૧૨
કામી કૃત અકૃત કરે, જબલગ જુવતી તાન;
કહે પ્રીતમ નરકે પડે, નારી પુરૂષ નિદાન. ૧૩
ત્રિયા ચમક લોહ પુરૂષ હે, પામર પશુ સમાન;
કહે પ્રીતમ કહો કોટિ વિધિ, કામી ધરે નહી કાન. ૧૪
કામીકુ લજજા નહી, નિર્લજ નિર્દે નઠોર;
કહે પ્રીતમ કૈસે કહું, સબહી કર્મ કઠોર. ૧૫
કામી કોઈ મત દુઃખ ધરો, કામી અવર ન કોય;
કહે પ્રીતમ મેં કામી હું, તાય શીખામન સોય. ૧૬
શત્રુ અવર અનેક હે, કામ સમો નહી કોય;
કહે પ્રીતમ રજ કામના, સબ જુગ વેરી હોય. ૧૭
કામ કપટ જા ઘટ વસે, સો નર નીચ ગમાર;
કહે પ્રીતમ સુખ અલ્પ હે, અવગુન કરે અપાર. ૧૮
કામી કાગ સમાન હે, ડરતા રહે નીશદીન;
કહે પ્રીતમ કામી તણો, સદા અપાવન મન. ૧૯
સુકૃત સાત જન્મકો, એક પલકમેં જાય;
કહે પ્રીતમ ધન ગાંઠડી, ઘર આગે લુંટાય. ૨૦
કામી ગર્ધવ સારીખા, સંગ ગર્ધવી નાર;
કહે પ્રીતમ લાતે હણે, તોય ન છોડે લાર. ૨૧

કામીકું બહુ કલ્પ, વિષય લેહેર દીલમાંહી;
કહે પ્રીતમ સબહી તરે, પણ કામીકી ગતિ નાંહી, ૨૨
કામી ભૂલ ભવમેં ભમે, સમે નહી સંતાપ;
કહે પ્રીતમ રહે કામના, કહ્યુ પુરવલા પાપ. ૨૩
કામ કલેશકો મૂલ હૈ, અનરથકો ભંડાર;
કહે પ્રીતમ તજ તાહકું, ભજ હરી કૃષ્ણ મોરાર. ૨૪
કામરૂપ કલેશ હૈ, ક્રોધ મિલે તબ આય;
કહે પ્રીતમ સોઈ જીવ, જમપુર બાંધા જાય. ૨૫
કામી કૃત જે જે કરે, સોઈ કામ સ્વરૂપ,
કહે પ્રીતમ ના વશ રહે, પડે મોહ અંધકુપ. ૨૬
કામ કુસંગતે ઉપજે, કામે ઉપજે ક્રોધ;
કહે પ્રીતમ વશ કામકે, રહે ન જ્ઞાન પ્રબોધ. ૨૭
અજ્ઞાને મોહ ઉપજે, મોહે કરી બુદ્ધિ નાશ;
કહે પ્રીતમ બુદ્ધિ નાશતે, પ્રાણી નરક નિવાસ. ૨૮
મન મરકટ માનવ તણો, કામ ફકીર તે સાથ;
કહે પ્રીતમ નાચ નચાવહી, લોભ લાઠો લાગે હાથ. ૨૯
કામ નેત્ર સુખ ક્રોધકો, રૂદે લોભ કર વાસ;
કહે પ્રીતમ તીનો મિલી, કરે જીવકો નાશ. ૩૦
કામીકું બહુ કલ્પના, નિવૃત્તિ નહી લગાર;
કહે પ્રીતમ ચિત્ત દૂધ હૈ, કસ્તર કામ વિકાર. ૩૧
કામી કંટક લોહ પુરૂષ હૈ, સેહેજ સચેત ન હોય;
કહે પ્રીતમ મન સમજ કે, સંગ કરો મત કોય. ૩૨
કામી તાકુ જાનીએ, પ્રવૃત્તિ વિશે ઉદાર;
કહે પ્રીતમ સાચ સમજકે, વાકો સંગ નિવાર. ૩૩
કામ કૃત્ય અકૃત્ય કરે, ડરે ન એક લગાર;
કહે પ્રીતમ નરકે પડે, નારી પુરૂપ નીરધાર. ૩૪

અથ નારી નિંદનકો અંગ.

નારીકું નિંદુ નહી, નીંદુ અવગુણ એક;
કહે પ્રીતમ કહેતે ગયે, આગે પુરૂષ અનેક. ૧
નારી નરકકી ખાણ હૈ, શાસ્ત્ર કહે સબ કોય;
કહે પ્રીતમ પ્રભુ ભજનથે, પરમ પવિત્ર હોય. ૨
નારી ચાર પ્રકારકી જાણું નાણાકી રીત;

કહે પ્રીતમ કર જુગતસુ, જાણ બુજ કર પ્રીત. ૩
ઓહોર રૂપૈયો તાંબીયો, કોડી નાણા માંહી;
કહે પ્રીતમ યહ દામ હૈ, સબહી બરાબર નાંહી. ૪
સતી શુરી પતિવ્રતા, કૃત્યા કહીએ નાર;
કહે પ્રીતમ સોઇ સમજકે, વાકો સંગ નિવાર. ૫
અમૃત સીંચે એરડે, જુગતે જવાસા પાય;
કહે પ્રીતમ કોઇ કાળે કરી, અમૃત ફળ કાંઈ થાય? ૬
સો વરસ સેવે શીમળો, તોય ન ભાગે ભૂખ;
કહે પ્રીતમ વિષય ભોગવે, તોય દુણા દુઃખ. ૭
નારી નિર્દય નઠોર અતિ, કઠણ કપાણકી ધાર;
કહે પ્રીતમ નર કાટતાં, કછુ ન લાગે વાર. ૮
નારીકો અપરાધ નહી, પુરૂષ પાતકી હોય;
કહે પ્રીતમ એક હાથસું, તાળી પડે ન કોય. ૯
નારી પ્યારી લગત હે, તબલગ વિષય વિકાર;
કહે પ્રીતમ કર દુરસેં, નારીકું નમસ્કાર. ૧૦
હરીકી માયા મોહની, પ્રગટ નારી નીજરૂપ;
કહે પ્રીતમ મોહે સબે, દાનવ માનવ ભૂપ. ૧૧
નારી નેહ ઉપજાવહી, મિથ્યા પ્રપંચ પ્રીત;
કહે પ્રીતમ સબહી હરત હે, જ્ઞાન ધ્યાન ગુણ ચિત્ત. ૧૨
નારી નહી એ નાગીણી, નર મેડક નિરધાર;
કહે પ્રીતમ કેત્તા ગ્રસે, લેખા નહી લગાર. ૧૩
લાલચ લોભ દિખાવહી, અતિ ઉપજાવે ભાવ;
કહે પ્રીતમ જ્યું મુખકપર, મીની માંડે દાવ. ૧૪
નેણ વેહ મોહ બાણ હૈ, પ્રાણ કીયો બેહાલ;
કહે પ્રીતમ મુસાપરે, મીની કે મન ખ્યાલ. ૧૫
મંજારી કે મુખ થકી ઉંદર નાસે આપ;
કહે પ્રીતમ ભુખે મરે મીનકા,તેમાં ઉંદરકું કછુ પાપ. ૧૬
નારી નદી સ્વરૂપ હૈ, પ્રબળ વિષયકો પુર;
કહે પ્રીતમ કેતે ગયે, તાથેં રહીયો દૂર. ૧૭
નેણ કાજળ નાક નથ, વેણી વસીયર જાણ;
કહે પ્રીતમ ઘુંઘટ કરે, હરે પલકમેં પ્રાણ. ૧૮
કહેત કામરૂ દેશમેં, કરે પુરૂષકું બેલ;

કહે પ્રીતમ સબ દેશમેં, એહી નિરંતર ખેલ. ૧૯
નર મૂરખ માને નહી, કીજે કવન ઉપાય;
કહે પ્રીતમ હાથે કરી, પડે જાલમેં જાય. ૨૦
બંધન બીજે બોહોત હૈ, નારી સમો નહી કોય;
કહે પ્રીતમ છુટે નહી, જે કોઇ બંધન હોય. ૨૧
મુખસે મીઠા ઊચરે, અંતર ઔર બાત;
કહે પ્રીતમ જુદી ન હોય, કરે દગા દઈ ઘાત. ૨૨
પરમેશ્વરકે પંથમેં, નારી ડર ચોપાસ;
કહે પ્રીતમ અધવીચથેં, ઉડાવે આકાશ. ૨૩
મારગ જુટા દો મીલી, કનક કાંતા કહેવાય;
કહે પ્રીતમ વાટ ભુલાવહી, જીદર તીદર લે જાય. ૨૪
વાત પીત કફ આધ લઇ, સમ ધાતુકો દેહ;
કહે પ્રીતમ નર મૂઢ જે, કરે તેહસું નેહ. ૨૫
માંસ લપેટયા ચરમસે, ઉપર આછા રંગ;
કહે પ્રીતમ ભય પાવહી, જબહી ઉઘડે અંગ ૨૬
સ્રી પુરૂષ આનંદમે, સબહી હરીકો રૂપ;
કહે પ્રીતમ જાકુ જે ભાવના, તાકુ તા ફળ રૂપ. ૨૭

અથ ભાવકો અંગ.

કલ્પદ્રુમકું સેવીએ, જૈસો આપણો ભાવ;
કહે પ્રીતમ તેસે ફલ, ઓર ન લાગે દાવ. ૧
ઉપજે ભગવત ભાવના, તો ભેટે ભગવાન;
કહે પ્રીતમ ચિત્ત આનંદ ધરે, તો કછુ ન ભાસે આન. ૨
અપને ભાવે ઇષ્ટ હે, અપને ભાવે જીવ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, શુદ્ધ સનાતન શીવ. ૩
આપણે ભાવે બ્રહ્મ હૈ, આપણે ભાવે ભૂત;
કહે પ્રીતમ નીજ ભાવસું દીસે દેવ અરૂ દુત. ૪
ભાવે ગોકુળ અવતરે, ભાવે ચારી ગાય;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, ગોરસ ચોરી ખાય. ૫
ભાવે રોકી સુંદરી, ભાવે લીનો દાણ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી. ધર્યો ગોવરધન પાણ. ૬
ભાવે ગુંજા ઉરધરી, ભાવે ચંદ્રીકા શીશ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, ગેડી ગ્રહી જુગદીશ. ૭

ભાવે વ્રજ લીલા કરી, ભાવે વાયો બંસ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, માર્યો મામો કંસ. ૮
ભાવે બસે બંદ્રાબન, ભાવે રચીયો રાસ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, કર્યો દ્વારકાં વાસ. ૯
ભાવે છાયો છાપરો, ભાવે પીનો દુધ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કર્યો, જાદ્દ જમકો જુધ. ૧૦
ભાવે ખાધો ખીચડો, ભાવે દીનો હાર;
કહે પ્રીતમ ભાવે ભયે, વણીક વેશ કીરતાર. ૧૧
ભાવે ભૂપ મરજન કીયો, નાઈ ધરાયો નામ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરે, અનેક ભક્તકે કામ. ૧૨
ભાવે વીખ અમૃત કીયો, ભાવે દીની છાપ;
કહે પ્રીતમ ભાવે કરી, આધીન હોય રહે આપ. ૧૩
અપણે ભાવે ગોમતી, અપણે ભાવે ગંગ;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવસું, હોય પવિત્ર તે અંગ. ૧૪
ભાવે જાઓ મધુપુરી; ભાવે કાશી કેદાર;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવ વિના, ફળે ન એક લગાર. ૧૫
ભાવ વિના પૃથ્વી ભમે, દમે દેહ બહુ ભાત,
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવ વિના, મિલે નહી સુખ શાંત. ૧૬
ભાવે બ્રહ્મ લીલા કરે, હરે ભૂમિકો ભાર;
કહે પ્રીતમ ભાવે ધરે, ચતુર્વિંશ અવતાર; ૧૭
ભાવ ભરોંસો જે ઘટ નહી, સો ઘટ ઘોર અંધાર;
કહે પ્રીતમ સમજે નહી, હરી હીરા અંબાર. ૧૮
હરી હીરા જાહેર પડયા, જગત ખુંદકે જાય;
કહે પ્રીતમ દેખ્યા વિના કૈસે ધરે ઉઠાય. ૧૯
સુઝે સો બુઝે સહી, પૂજે પ્રેમે સોય;
કહે પ્રીતમ ?ીછયા વિના, પ્રીત કોન વિધિ હોય. ૨૦
ભાવે જોગી વન વસે, ભાવે ભોગવે રાજ;
કહે પ્રીતમ સમજ્યા વિના કછુ સરે નહી કાજ. ૨૧
ભાવે મીલે આતમા, આનંદરૂપ અખંડ;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવ વિના, ભાવે નહી પાખંડ. ૨૨
ભાવે સ્વર્ગે સંચરે, ભાવે નરક નિદાન;
કહે પ્રીતમ ભાવે મળે, ભક્તવત્સળ ભગવાન. ૨૩

ભાવ વિના ભટકી મરે, કરે જો કોટિ ઉપાય,
કહે પ્રીતમએક ભાવ વિના, સંશય શોક ન જાય. ૨૪
ભાવે ઈષ્ટ ઉપાસના, કરી શકે જે કોય;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવસું, હરી હસ્તામલ હોય. ૨૫
ભાવે બંધન ઉપજે, ભાવે હોવે મુક્ત;
કહે પ્રીતમ વીરલા લહે, જીવન મુક્તકી જુક્ત. ૨૬

અથ જીવનમુક્તકો અંગ

જીવનમુક્ત રહે જક્તમાં, વરતે દેહ વ્યવહાર,
કહે પ્રીતમ ભીતર નહી, ઉપર કે ઉપચાર. ૧
સુપનામેં કોઈ સુખ કરે, કોઇ દુઃખકો દેનાર;
કહે પ્રીતમ કોઇસુ નહી, રાગ દ્વેષ લગાર. ૨
સુપનામેં લાડુ જમે, સુપને શૌચાચાર;
કહે પ્રીતમ ાચેને નહી, દેનારો લેનાર. ૩
સતી સજે નખ શીખ લગી, અંગે સો શણગાર;
કહે પ્રીતમ દેહભાવના, ધરે ન એક લગાર. ૪
સતી કામની ભૂષણ સજે, છાંડ ચલે સબ સંગ;
કહે પ્રીતમ રૂદીએ રહે, નીજપતિ મીલન પ્રસંગ. ૫
જીવન મુક્ત સંસારમેં, જયું અંબુજ જલ માંહ;
કહે પ્રીતમ ભેળા રહે, જરા જલ ભેદે નાંહ. ૬
કનક ખાણપર નિત્ય રહે, રતિ કનક નહી લેહ;
કહે પ્રીતમ મહા મુક્તકું, નહી દેહ અરૂ ગેહ. ૭
દગ્ધ અંબરવત દેહ રહે, લહે ન વણ વહેવાર;
કહે પ્રીતમ યું મુકતકો, દીસે દેહ વિકાર. ૮
ભુન્યા અંન ઉગે નહી પોહોચે તબલગ ખાય;
કહે પ્રીતમ પોહોચી રહ્યા, જબ કહી આવે ન જાય. ૯
જેસે ચક્ર કુલાલકા, ફરે ફેરવે કોય;
કહે પ્રીતમ તબ લગી ફરે, વેગ જહાં લગી હોય. ૧૦
પ્રારબ્ધ વેગ તનમેં બસે, તબલગ ભુગત ભોગ;
કહે પ્રીતમ ત્રિવિધિ ટળે, રહ્યા ન એકે રંગ. ૧૧
પવન ઉડાવે પત્રકું, ભાવે તહાં લે જાય;
કહે પ્રીતમ ઈચ્છા રહિત, નીજ દેહ વરતાય. ૧૨

જીવન્મુક્ત ચિંતામણી, જો ચિંતવે સો હોય;
કહે પ્રીતમ મણિકે વિશે, તનક તિમર નહી કોય. ૧૩
અયપકું મુખ શત સહસ્ર હૈ, મુખ મુખ તેજ પ્રકાશ;
કહે પ્રીતમ મહા મુક્તકું, નહી જગતકો ભાસ. ૧૪
જીવન્મુક્ત જે જે કરે, ધરે ન ઉર અહંકાર,
કહે પ્રીતમ ફળ લાભકી, લાલચ નહી લગાર. ૧૫
અતિ ઊંચો આકાશમેં, ચઢે ચઢાકે જોર;
કહે પ્રીતમ દેખે નહી, અવની કે અંકોર. ૧૬
જીવન્મુક્ત કે ચલણકું, સમજે નહી સંસાર;
કહે પ્રીતમ સાક્ષી રહે, લહે ન લોકાચાર. ૧૭
વાહાણ ફરે સાગર વિશે, દશે દિશા પ્રમાણ;
કહે પ્રીતમ ભુલે નહી, દશે દૃષ્ટિ નિદાન. ૧૮
પાવ ધરે પાવન કરે, પૃથ્વી દેશ વિદેશ;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ હોત હૈ, જ્યાં મુક્ત કરે પ્રવેશ. ૧૯
વાટ ઘાટ વન વાટીકા, ગામ ઠામ ધન ધામ;
કહે પ્રીતમ પાવન સબે, જ્યાં સંત કરે વિશ્રામ. ૨૦
તીરથ પાવન હોત હૈ, દરશ પરશ દેદાર;
કહે પ્રીતમ મહા મુક્તકો, મહીમા અગમ અપાર. ૨૧
સેવે સો સુકૃત લહે, દુકૃત નિંદક આપ;
કહે પ્રીતમ મહા મુકતકું, નહી પુન્ય ઔર પાપ. ૨૨
જીવનમુકત સબ દુઃખ રહિત, એકે આવરણ નાંહ;
કહે પ્રીતમ મહા મુકત રહે, સદા સમાધિ માંહ. ૨૩
પંખી પૃથ્વીપર ચલે, સુરત રહે આકાશ;
કહે પ્રીતમ ચારા લગી, કરે ભુમિપર વાસ. ૨૪
જોગેશ્વર જીવન્મુક્ત સજજન સ્નેહ સમેત;
કહે પ્રીતમ પરમારથી, હરદે હરીકો હેત. ૨૫

અથ સજજનકો અંગ.

સજજન સુરતરૂ સારીખા, શરણ હરણ તન તાપ;
કહે પ્રીતમ શીતળ સદા, રહે સ્વરૂપે આપ. ૧
કલ્પદ્રુમતેં અધિક હૈ, સજજનકો ગુણ સાર;
કહે પ્રીતમ તરૂ દેત ફલ, સજજન હરે વિકાર. ૨

જલધર જૈસે જોઇ લે, દયા ઢળક ઉર માંહી;
કહે પ્રીતમ જગત જીવાવહી, મેહેનત માગે નાંહી. ૩
સેહેજે ગાજે ગગનમેં, સેહે વરખા હોય;
કહે પ્રીતમ પરમારથી, સબકા દાતા સોય. ૪
સજ્જન ચંદન સારીખા, શીતલ વાસ સુવાસ;
કહે પ્રીતમ સહુ સારીખા, જો કોઇ રહેવે પાસ. ૫
સજ્જન હીરા સારીખા, સહે ઘનનકી ચોટ,
કહે પ્રીતમ તન તુટહી, તામે ઇતની ખોટ. ૬
સજ્જન કુંદન સારીખા, કરે કસોટી કોય;
કહે પ્રીતમ જ્યું જ્યું કસે, ત્યું ત્યું ઝીણા હોય. ૭
ભોમ ગડા ભીતર વધે, અગન જરે નહી લેશ;
કહે પ્રીતમ સજ્જન કરે સેરજે સદ્ઉપદેશ. ૮
કટુ બચન મુખસેં કહે મનમેં મીઠા દ્રાખ;
કહે પ્રીતમ હરી મિલનકો, ઉર અંતર અભિલાખ. ૯
સજ્જનકા મન ઉજલા, જૈસા ઉજલા દુધ;
કહે પ્રીતમ નિર્મળ રહે, બાજા ભીતર શુદ્ધ. ૧૦
સજ્જન સુધાસે મીષ્ટ હૈ, અવગુણ હરે અનેક;
કહે પ્રીતમ પાવન કરે, દેવે જ્ઞાન વિવેક. ૧૧
સજ્જન સુમતિ દેત હૈ, કરે કુમતકું દુર;
કહે પ્રીતમ દેખાવહી, એક હરી ભરપુર. ૧૨
વિકટ સમે વિરચે નહી, દગો મળે નહી લેશ;
કહે પ્રીતમ જબ દુખ પડે, દીન દીન દુણા નેહ. ૧૩
સજ્જન મિલે સુખ ઉપજે, દુઃખકો આણે અંત;
કહે પ્રીતમ પુરણ કળા, જાણે નહી જડ જંત. ૧૪
સજ્જન ભંજન ભ્રાતકે, ઉપજાવે આનંદ;
કહે પ્રીતમ એક પલકમેં, કાટે ભવકે ફંદ ૧૫
કોટિ વિઘન બિચમેં પડે, સજ્જન તજે ન સંગ;
કહે પ્રીતમ ક્યું ઉતરે, ચઢયા ચોળકા રંગ. ૧૬
સજ્જન સદ્ગુણ દેત હે, કરે દુષ્ટતા દુર,
કહે પ્રીતમ માને નહી, માયા કેરા મજુર. ૧૭
સજ્જન અંજન આંખકે, મજ્જન મુખકે પાન;
કહે પ્રીતમ ક્યું છાંડીએ. સજ્જન પરમ સુજાણ. ૧૮

સજજન સ્મરણ ભજનમેં, સદા રહે ભરપૂર;
કહે પ્રીતમ નિત્ય નિરખત, હરીકુ હાલ હજુર. ૧૯
સજજન સક્કર સારીખા, કડવા કબહુ ન હોય;
કહે પ્રીતમ ફલ અંબકા, કોઠા કહે ન કોય. ૨૦
સજ્જન સુખી સુખ અવરકે, દુખી અવર દુઃખ દેખ;
કહે પ્રીતમ કોમળ રૃદે, નવનીત થકી વિશેખ. ૨૧
સજ્જન ગુણ પ્રગટ કરે, અવગુણ દેખી દુરાય;
કહે પ્રીતમ જશ આપકે, નીજ મુખ નાહી સીરાય. ૨૨
સજ્જન સુરજ સારીખા, કરે ઘોર તમ નાશ;
કહે પ્રીતમ સબકુ પ્રીય, પુરણ પ્રેમ પ્રકાશ. ૨૩
સજ્જન સમુદ્ર સારીખા, સરિતા કોટિ સમાય;
કહે પ્રીતમ એકરસ રહે, કબહુ છલી નહિ જાય, ૨૪
સજ્જન નહિ સંસારકે સજ્જન સંત અનુપ;
કહે પ્રીતમ સજ્જન સોઇ, સ્મરણ સહજ અનુપ. ૨૫

અથ સહજકો અંગ.

સેહેજ સમજ આવ્યા વિના, પુરૂષ દુઃખી નિત્ય જાણ;
કહે પ્રીતમ એક સહજ બિન, ટળે ન ખેંચાતાણ. ૧
સહજ સ્વરૂપ હે બ્રહ્મકો, ખેંચા તાણ સો જીવ;
કહે પ્રીતમ સમજી શકે, સેહેજે સુખી સદૈવ. ૨
સેહેજે સબ ઉચારહી, સેહેજે ઉદક આહાર;
કહે પ્રીતમ સેહેજે ચલે, નાહીન ખેંચ લગાર. ૩
સમજ સેહેજ બીન લહે નહિ; સાર અસાર વિવેક;
કહે પ્રીતમ સુખ સેહેજસે, અનરથ ટળે અનેક. ૪
સેહેજે સાધન હોત હે, અગમ સુગમ હો જાય;
કહે પ્રીતમ સમજી શકે, કબહુ કાળ ન ખાય. ૫
સમજ વિના સાધન કરે, સો ફળ રૂપ ન હોય;
કહે પ્રીતમ ધુળ પર લીંપણ, ખુંદા ખમે ન કોય. ૬
સમજ વિના સબ સત્ય હે, સાકર સિંધવ લુણ;
કહે પ્રીતમ કછુ સમજે નહિ, તાય પ્રમોદે કુણ. ૭
રત્ન ગુંજા ગણે એક કર, સમજે નહિ સિદ્ધાંત;
કહે પ્રીતમ પ્રીછયા વિના, ભાગે નહી ભવ ભ્રાંત. ૮

ખાનપાન સબ કરત હૈ અધિક પુરૂષકુ જ્ઞાન;
કહે પ્રીતમ નીજ જ્ઞાન બીન, પ્રાણી પશુ સમાન. ૯
અખી કાળી કાળી અજા, કાળી કામળી રીંછ;
કહે પ્રીતમ સમાન સબ, નાંહી પાંસરી પ્રીછ. ૧૦
સમજ વિના સરખું ગણે, રોઝ બેલ અરૂ ગાય;
કહે પ્રીતમ સમજહી, તબ સબ સંશય જાય. ૧૧
સમજે જીતે સુભાવકું સુભાવ જીતે સોઇ શૂર;
કહે પ્રીતમ સોઇ શુરવીર, રહે પગ રોપી હજુર. ૧૨
સેહેજ દશા સબસેં ભલી, જો ઉપજે ઉર આસ;
કહે પ્રીતમ સંસારકું, જીતે નિશાન બજાય. ૧૩
મનકું મારે તન દમે, ધનકું ધર્મ લગાય;
કહે પ્રીતમ સોઇ શુર હૈ, રામ ધામકું જાય. ૧૪
વાયુ સંગે વાસના, વાસના સંગે પ્રાણ;
કહે પ્રીતમ પ્રાણ આત્મા, ધરે દેહ દુઃખ ખાણ. ૧૫
સમજ સેહેજે સુખ ઉપજે, આન ઉપાયે નાંહ;
કહે પ્રીતમ આપે સુખી, સુખી સબહી જ્યાં જાય. ૧૬
સમજ થકી હરી ઓળખે, ઓળખે ઉપજે હેત;
કહે પ્રીતમ સમજ્યા વિના, તકે દુખ હોય શ્વેત. ૧૭
પરહીત સમાન પુન્ય નહિ, પર પીડા સમ પાપ;
કહે પ્રીતમ સબ શાસ્ત્રમેં દેખ વિચારી આપ. ૧૮
શીવ ચતુરાનન શેષ શ્રુતિ, સકલ શાસ્ત્ર મત સાર,
કહે પ્રીતમ હરી નામ વિના, નહી નરકો નિસ્તાર. ૧૯
હરી ગુરૂ સંત દયા કરી, દીયો પરમ ધન સાર;
કહે પ્રીતમ નામે ભયો, ઉર અંતર ઉજીયાર. ૨૦
ભયો પ્રકાશ નીજ જ્ઞાનથે, ઉપન્યો અતિ આનંદ,
કહે પ્રીતમ પ્રેમે કરી, બોલો જે ગોવિંદ. ૨૧
સંવત અઢાર વીશી રૂદ્રની, પીસ્તાળો આશ્વીન માસ;
કહે પ્રીતમ શુકલપક્ષ પંચમી, સાખી ગ્રંથ પ્રકાશ. ૨૨
સંદેસરમાં સુખનીધિ, જાનરાય જાુગદીશ;
કહે પ્રીતમ સાખી પુરણ, છસેં આડત્રીસ. ૨૩
સાખી ગાયે સાંભળે, રાખે રૂદીએ વિચાર,
કહે પ્રીતમ પ્રપંચ ટળે, પામે પદ નિરધાર. ૨૪

હરી પદ પામે પ્રેમસુ, હોય ભ્રમણા ભંગ;
કહે પ્રીતમ કહું કેટલું, કરહુ સદા સત્સંગ. ૨૫
સત્સંગ સુખકો મલ હે, દુઃખકો મેટણહાર;
કહે પ્રીતમ પરસા વહી, વ્યાપક વિશ્વાધાર. ૨૬

અથ બ્રહ્માનો ગરબો.

જ્યારે ભોમી ભાર વાધ્યો ઘણો, ત્યારે ગઇ ભોમી બ્રહ્મા પાસજો.
પોઢયાતા પ્રભુ ક્ષીર સમુદ્રમાં, ત્યાં જઇ આરાધ્યા અવિનાશ જો.
બ્રહ્માએ ભજન કર્યું ભગવાનનું
જાગો જાગો જગન્નાથજી, દુનિયા બહુ પામે છે ત્રાસ જો.
કાપો કષ્ટ અમારૂં કમળાપતિ, ઉભા અમર કહે અવિનાશ જો.
ગગનગિરિ હરિ એણી પેર ઉચર્યા, સુણો સહુ અમર મારી વાત જો;
હું અવતાર લઇશ યદુકુળમાં, વસુદેવ પિતા દેવકી માત જો. બ્ર.
ગોકુળ લીલા મારે કરવી છે, મુજને વહાલો વ્રજનો સાથ જો;
ચતુરાનન ચિંતા કરશો નહિ, એવું બોલ્યા લક્ષ્મીનાથ જો. બ્ર.
દેવકી પરણાવ્યાં વસુદેવને, કંસે આપ્યું કન્યાદાન જો;
દાન માન કરી સહુ સંતોખ્યા, પ્રેમે વહેંચ્યાં ફોફળ પાન જો.
વીર વળાવા ચાલ્યો બેનને, એવે થઇ વાણી આકાશ જો;
એનો અષ્ટમો ગર્ભ તુને મારશે, તેનો રાખે દૃઢ વિશ્વાસ જો. બ્ર.
સુણતાં કોપ ચઢયો ત્યાં કંસને, વસુદેવ સમજાવે બહુ વાર જો;
સ્ત્રી બાળ બેનને હણે, તેના પાપતણો નાહુ પાર જો. બ્ર.
પુત્ર થશે તે આણી આપશું, મન ગોઠે તે કરજો ભૂપ જો;
થોડાશા જીવ્યાને કારણે, ન હણીશ અબળા બાળ સ્વરૂપ જો.બ્ર.
કીર્તિમાન કુંવર પહેલો થયો, વસુદેવ લાવ્યા કંસની પાસ જો;
જોઇને દયા કંસને ઉપની, હૃદયે આવ્યો દૃઢ વિશ્વાસ જો. બ્ર.
એનો અષ્ટમો ગર્ભ આણીને આપજો,બીજાં બાળ હણે શું થાય જો;
એટલે નારદજી ત્યાં આવીઆ, કેમ તું બેશી રહ્યો છું રાય જો.
કંસે માંડીને કહી વારતા, નારદ કહે સાંભળો ભૂપાળ જો;
જ્યાં ગણીએ ત્યાંથી થાય અષ્ટમો, એમ જાણ તારો કાળ જો. બ્ર.
આ જાદવ અમર સહુ અવતર્યા,દેવી ઉદર વિષ્ણુનો અવતાર જો;
એટલું કહી નારદજી ઉઠયા, કંસને ક્રોધ ચઢયો તેણી વાર જો.
વસુદેવ દેવકી કારાગૃહે નાખિયાં, ભીડી ભુંગળ સાંકળ દ્વાર જો;

ઉપર ચોકી મૂકી ચોસરી, રખે કોઈ અળગા રહેતા લગાર જો. પ્ર.
ચોકશ રહેજો ચિત્તમાં ચેતીને, બાળક જન્મે કરજો જાણ જો;
કરાર કરીને બેઠો આસને, રાત દિવસ જંપે નહિ પ્રાણ જો. પ્ર.
પાપી લાગ્યો સહુને પીડવા, કંસે માંડયો મહાક્લેશ જો;
બાપડા જાદવ જ્યાં ત્યાં થઇ જઇ, રહ્યા જઈ દેશ વિદેશ જો. પ્ર.
જે જન્મે તે આપે આણીને, બાળક માર્યા છે બે ચાર જો;
સાતમો ગર્ભ થયો ત્યાં શેષજી, દેવતા પામ્યા હરખ અપાર જો.
હરિએ હુકમ કર્યો નિજ માયાને, વેગે કરજો એહ વિચાર જો;
ગર્ભ આકર્ષણ કરી લઇ મૂકજો, રોહિણીજીના ઉદર મોજાર જો.
આઠમે આપે નાથ પધારીઆ, સુર સહુ પામ્યા હરખ અપાર જો.
પુષ્પની વૃષ્ટિ કરે સહુ દેવતા, જે જે બોલે ગગન મોઝાર જો.
શ્રાવણ વદી અતિ ઉત્તમ અષ્ટમી, અભિજીત રોહિણી બુધવાર જો;
લગન જોત મુહુર્ત્ત શુભ તે ઘડી, અર્દ્ધનિશાએ હરિ અવતાર જો.
દરશન દીધું દેવકી વસુદેવને, દેવતા પામ્યા અતિ આનંદ જો;
મુખડું જોતાં દુઃખડું સહુ ટળ્યું, ટળ્યા મોહ માયાના ફંદ જો.
કીરીટ મુગટ કુંડળ હીરે જડયાં, કોટે કૌસ્તુભમણિના હાર જો;
પીત વસન તન ઘન દામની, ગદા આયુધ ભુજા ચાર જો. પ્ર.
ચરણકમળ સેવે સિંધુસુતા, પદરજ વંદે અજ ઉમયા ભર્તાર જો;
મંદ મંદ હાસ્યે હરિ બોલિયા, તમો તપ કીધું હશે બાર હજાર જો.
તપ કરી મુજ પાસે વર માગિયો, તે અર્થે લીધો અવતાર જો;
હાવે રખે શસ્ત્રનો ભો રાખતા, થોડે દિવસે મળશે સારી ધીર જો.
ગોકુળ લઇ ચાલો ચૂપે કરી, નંદ જશોદાને દ્વાર જો;
મુજ બદલે માયાને લાવજો, એમાં કોઈ ન જાણે નિરધાર જો.
એમ કહી હરિ સૂક્ષ્મરૂપે થયા, જેનો કોઇ ન પ્રીછે પાર જો;
લેઇ ચાલ્યા વેગે વસુદેવજી, ભાગી ભુંગળ ઉઘડયાં દ્વાર જો.
સહુપર નાખી માયા મોહની, નિદ્રાવશ ઘોરે સંસાર જો;
રવિતનયાની તીરે આવિયા, વસુદેવે પ્રેમે ઉતાર્યા પાર જો. પ્ર.
ચંદ્રે આવી અજવાળું કર્યું, ઇંદ્રે કીધી અમૃતધાર જો;
માયાએ આવીને ઓથો કર્યો, તે દિન બાવન ને વરસ અગિયાર જો.
ગોવિંદ ગોકુળમાં પધારિયા, આવ્યા નંદજીને ઘેર જો;
જશોદાજીની સજ્જાએ સુંપ્યા શામળો, તેની કોઇ ના પ્રીછે પેર જો.
સુત મુકીને લીધી સુતા, ત્યાં વેગે ચાલ્યા વસુદેવ જો,

આવ્યા તેમ પાછે પગલે ગયા, મધુપુર જઈ પહોંચ્યા તતખેવ જો.
જે જ્યમ હતું તે ત્યમ થઈ રહ્યું, એટલે પ્રગટયો પ્રાતઃકાળ જો;
જ્યારે રોવા લાગી બાળકી, ત્યારે જાગ્યા સહુ રખવાળ જો. પ્ર.
ચૂંપે જાણ કર્યું જઇ કંસને, જેને જીવ્યાનું છે મન જો;
ઉઠીને આવ્યો ત્યાં ઉતાવળો, કન્યા દીઠી રૂપ રતન જો. પ્ર.
કુલાહલ કરે ત્યાં દેવકી, હવે રહેવા દે એટલું બાળ જો;
જોરે ઝૂંટી લીધી હાથથી, પટકી શલ્યા ઉપર તતકાળ જો. પ્ર.
દેવી ઉડી આકાશમાં, ગગને જઇને બોલી વાણ જો;
મુજને શું મારેછે મુરખા, તારો વેરી વ્રજમાં જાણ જો. પ્ર.
કંસે કરવા માંડી શોચના, હૃદયે લાગ્યું દુઃખ અથાગ જો;
ગોકુળમાં ગોવિંદે લીલા કરી, ઉછર્યા નંદરાયને ઘેર જો. પ્ર.
પુત્ર વધાઈ આપે નંદને, હીરા હેમ વસ્ત્ર શણગાર જો;
ઘેર ઘેરથી આવે સહુ ગોપિકા, પ્રગટયો હૃદયે પ્રેમ અપાર જો.
ચતુરા ચોક પૂરાવે મોતીએ, નવરંગ તોરણ બાંધ્યાં દ્વાર જો;
કેસર કુંકુમ છડા દેવરાવિયા, મંગળ ગાન કરે વ્રજની નાર જો.
દધિ કાદવ કીધો નંદ આંગણે, નાચે ગોવાળ કરે રસ રંગ જો;
શોભા સાગર સુંદર શામળો, અંગોઅંગ વાધ્યો કોટિ રંગ જો.
સુવર્ણ ફુલે વ્રજ ફુલી રહ્યો, ઘેર ઘેર આનંદ ગીત વધાઇ જો;
જ્યાં ત્યાં ધન ધરતીમાં ઉભરે, ભોમી રતન માણેમય છાઇ જો.
ગંગા આદે તીરથ વ્રજમાં વસ્યાં, શંકર આદે સર્વે દેવ જો;
આવી અચળ વસ્યા ત્યાં ઇંદ્ર, કરવા નિજ પતિની સેવ જો. પ્ર.
બાળચરિત્ર કરે બહુ રીતશું, નિત્ય નિત્ય નૌતમ નંદકિશોર જો;
સુનાં ધામ જોઇ હરિ સંચરે, નામ ધરાવ્યું માખણચોર જો. પ્ર.
કંસે મોકલી માસીપૂતના, લીધું લક્ષ્મી જેવું રૂપ જો;
ઝેર હળાહળ સ્તન પર ચોપડી, હણતી બાળકચંદ્ર અનુપ જો.
જોતી આવી જશોદાને આંગણે, કહે દેખીએ તમારો બાળ જો;
જશોદા ગૃહે કારજ કરતાં હતાં, પારણે પોઢયા લાલગોપાળ જો.
લઇ ધવરાવવા લાગી લાલને, ધાવતાં શોષી લીધા પ્રાણ જો;
પાડી ચીસ પડી પૃથ્વિ વિષે, એણીપેર નિશ્ચે કીધી નાશ જો.
રહી લુણ ઉતારે જશોમતિ, આ તે આ જો શું કહેવાય જો;
હજુ એને હીંડતાં આવડતું નથી, પડે ગડે ને ઉભો થાય જો.
લાખ ઓળંભા લાવે લોકના, ફોડે દાળે મહીનાં માટ જો;

યમલાઅર્જુન સુત કુબેરના,ઉધરી ગયા સ્વર્ગની વાટ જો. બ્ર.
જશોદા મોતીહાર પરોવતાં હતાં,લીધાં મુષ્ટિ ભરી મોરાર જો;
મોતીકેરાં ઉછેર્યાં ઝાડવાં, વ્રજ જુવતીને શણગાર જો. બ્રહ્માએ.
અઘ બક ધેનુક વચ્છાસુર આવીયા, શંખચુડ કેશિ વૃષભાસજો;
હરિએ રાખ્યા રઝળતા તેહને, આપ્યો આપ ચરણનો નિવાસજો
જળ જમુનાથી કાળીનાગ કાઢીઓ, નાથે નિર્મળ કીધું નીરજો;
જુવતી જળ જમુનામાં ઝીલતાં, કદમે ચઢીને ચોર્યાં ચીર જો.
સો પ્રણામ સુરજને કરાવ્યા, દોષ નિવાર્યો શ્યામશરીર જો;
વરૂણને ઘેરથી નંદને છોડાવિયા, વૈકુંઠ વશિયું જમુના તીર જો.
ઇંદ્રે કોપ કર્યો વ્રજ ઉપરે, ત્યારે ધરિયો ગોવર્દ્ધન જો;
હાથે છાંયો છબિલાજીએ કરી, બચાવ્યા વ્રજના જન જો. બ્ર.
રસિયે રંગે રાસ રમાડયો, વેણુ વગાડી તેડયાં વન જો;
તારૂણીકેરો તાપ નિવારીઓ, સુખડુ આપ્યું જુગજીવન જો.
વ્રજની લીલા કોણ શકે વર્ણવી, નામ લે કોટિ શારદા શેષ જો;
નિગમ નિરંતર જેને ગાયછે, તેનો પાર ન પામે લેશ જો. બ્ર.
એટલે નારદ મુનિ આવિયા, પ્રભુને કહીશકે તે વાત જો;
હાવે કારજ કરવાં છે ઘણાં, હજુ કેમ બેશી રહ્યાછો નાથ જો.
પાપી પરિયટને ઉધારવો, કરવું માળીનું કલ્યાણ જો;
કુબજા કેરૂ ચંદન લેવુંછે, લેવા પાપી કંસના પ્રાણ જો. બ્ર.
વસુદેવ દેવકીનાં બંધન છોડાવવાં,વિદ્યા ભણવી સંદિપદ્વાર જો;
જોરે જરાસંધને જીતવો, કરવી કાળયવનની પેર જો. બ્ર.
દરિયામાં રચવી દ્વારકા, શોભે સકળ શિરોમણિ સાર જો;
સોળ સહસ્ર શત આઠને પરણવી, કરવોછે પાંડવનો પોબારજો.
એટલું કહીને નારદજી ઉઠયા, પોહોચ્યા બ્રહ્મલોક નીરધાર જો;
કંસે અક્રૂર મોકલ્યા તેડવા, તે તો આવ્યા નંદને દ્વારજો. બ્ર.
કંસે તમ સુત સહિત તેડાવિયા લીધું ધનુષજાગનું નામ જો;
પણ કાંય ગમતું ગોવિંદનું થશે, કંસને મળવાનું છે કામ જો.
નંદની આદે ગોપ ગોવાળા, રથમાં બેઠા કેશવ રામ જો;
રથ ઝાલીને રાધાજી રહ્યાં, નહિ જાવા દેજી સુંદરશામ જો. બ્ર.
વીંટીવળી સર્વે સુંદરી, જેને સાચો અધિક સ્નેહ જો;
પ્રાણ અમારા સાથે ચાલશે, અમને મળે કયાં સંદેહ જો. બ્ર.
પ્રેમે મોહિ કરી સહુને સમજાવ્યાં, ચાલ્યા કઠણ કરીને_મનજો

અક્રૂરજ યુનામાં ના'વા ગયા, જળમાં દીઠા જુગજીવન જો. પ્ર.
પ્રથમ પરિયટની પૂજા લીધી, સર્વે શણગાર્યા ગોવાળ જો;
મારગે માળીએ પુષ્પ ચઢાવિયાં, મુક્તિ આપી દીનદયાળ જો.
કુબ્જાકેરૂં ચંદન લીધું છે, કીધું કમળા જેવું રૂપ જો;
ધનુષ ભાગતાં યોદ્ધા બહુ હણ્યા, ત્યારે ભે પામ્યોછે ભૂપ જો.
કુંજર કુવલયાપીડ પછાડીઓ, માર્યા ચાણુર મુષ્ટિક મલ્લ જો;
આવી રાજસભામાં ઉભા રહ્યા, પટક્યો કંસ કેશ ગ્રહી શલ્યજો.
માત તાતનાં બંધન છોડાવિયાં, જઈને પ્રેમે લાગ્યા પાય જો;
પુરવાશી પાવન સર્વે કર્યા, ઘેર ઘેર આનંદ ઓચ્છવ થાય જો.
લૌકિક વિદ્યા ભણ્યા સંદિપની, આણી આપ્યો તત્કાળ બાળજો.
જોરે જરાસંધને જીતીઓ, કીધો કાળયવનનો કાળ જો. પ્ર.
દરિયા તીરે વાસી દ્વારકા, પરણ્યા સોળ સહસ્ર શત આઠ જો;
પ્રેમે પાર્થનો રથ હાકિયો, ટાટ્યો મહાભારથનો ઠાઠ જો. પ્ર.
એણીપેરે ભોમી ભાર ઉતારીઓ, લીલા કીધી અનંત અપારજો;
પ્રીતમ સરખા પતીત ઉદ્ધારિયા, એવા અશરણાશરણ મોઝાર જો.
મહિમા મોટા શ્રીજાનરાયનો સંધેસરમાં સદા વાસ જો;
ગરબો ગાય સાંભળશે ને શીખશે, તે પ્રાણી પામે વૈકુંઠવાસ જો.પ્ર.

પદ રાગ ચાબખાનો.

ભજન કેમ કરતો નથી પાજી રે, સીતારામ કેમ થાશે રાજી.ટેક.
મહાદુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઊંધો બેઠો દાટી;
ખાધું નહી ખવરાવ્યું નહી, પછે જાતાં કુટે છાતી. ભજન.
વિષય ભોગવતાં વંશ વાધ્યો ને મુને રુઠયાં માજી;
મમતાની ઘાણીએ ફેરા ફરે, પછે તૃષ્ણા થઇ તાજી. ભજન.
સોનું પેહેરીને શોભા દેખાડે ને માળાથી મરે લાજી;
ભક્તિવિના ભુંડા હાલ તમારા એમ કહી ગયા પંડીત કાજી. ભ.
માયાની ટીપણે લાહ્ય લાગી, તેને શું રે બેઠો ચાટી;
કહે પ્રીતમ ભાઇ હરી ભજ્યા વિના અંતે સૌ ધૂળ માટીરે. ભ.

પદ રાગ ગરબી.

હરિ ભજીએ તો આવે સુખની લેહેર જો,
આ દુર્લભ મુનષ્યા દેહનો લહાવો લીજીએ. ટેક.
ક્યાં થકી આવ્યો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,

બોલ વિચારી જો ઠરવાનો ઠામ જો;
આ જુઠા જગત સાથે ઝગડો નવ કીજીએ,
અંતે સાચો બોલો સીતારામ જો. આ દુર્લભ.
આ મનુષ્યા દેહ પામ્યો રે મોંઘા મુલની,
કોટી જન્મનાં પુણ્ય તણો નહી પાર જો;
આ શીશને સાટે રે માગી નહી મળે,
એક ઘડી તો લાખેણી વહી જાય જો. આ દુર્લભ.
આ વ્રજવાસી ગોપીએ લહાવો લુંટીઓ,
મૂકી દીધી કાંઇ માતપિતા કુળ લાજ જો;
સાચું તે સગપણ રે શામળીયા તણું,
સરીયાં સરીયાં એ વનીતાનાં કાજ જો. આ દુર્લભ.
આ તન મન ધન જોબન રે રંગ પતંગનો,
આ જોને જોતામાં વણસી જાય જો;
અંતરમાં ઓળખીલે આતમરામને,
કહે પ્રીતમ તારૂં આવાગમન મટી જાય જો. આ દુર્લભ.

પદ રાગ ગરબી.

રસ અગમ અપાર, સુરનર પાર ન પામે મન વાણી વડે;
મારા વાલાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે કોઇને નહી જડે. ટેક.
રસ પ્રેમી જન હોય તે પામે, જેમ જળ આવે નીચે ઠામે;
આ જગત ચઢયુંછે અવળે વામે, રસ અગમ.
રસ દેવકીને ઉદરે ઉદય થયો, રસ રેલ્યો તે ગોકુળમાં ગયો;
રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો, રસ અગમ.
રસ વ્યાસજીના કુંવરે ચાખ્યો, રસ ઉત્તરાસુત પરિક્ષીતે દાખ્યો;
રસ બ્રહ્મસુતાએ ઉરપર રાખ્યો, રસ અગમ.
રસ પ્રલ્હાદે પ્રેમે પીધો, રસ પીને ધ્રુવ અવિચળ કીધો;
રસ વ્રજ વનિતાએ વેહેંચી લીધો, રસ અગમ.
રસ પીને મીરાં મુક્ત થઇ, રસ પીધો ગૌતમની નારી;
રસ કર્મસંજોગે કુબજા પામી, રસ અગમ.
રસ નરસિંહમેહેતે નિશ્ચે લીધો, રસ કમળાને કાજે કીધો;
રસ જનકસુતાએ પાઇને પીધો, રસ અગમ.
રસ જયદેવ શુકદેવે જાણ્યો, રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો;

રસ દ્રુપદસુતાએ સભામાં આણ્યો, રસ અગમ.
રસ અજર અમર રહે એવો છે, રસ માનવીઓને મેવો છે;
રસ સૌને પીવા જેવો છે, રસ અગમ.
રસ પીજો પીધાને ટાણે, પછી નહિ મળે ખરચે નાણે;
રસ હરીજન હોય તે શું જાણે, રસ અગમ.
રસ રસીયા રસ રાખો જારી, રસ પીજો રસના અધિકારી;
પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત ન્યારી, રસ અગમ.

પદ રાગ કલ્યાણ.

આનંદ મંગળ કરૂં આરતી, હરી ગુરૂ સંતની સેવા;
પ્રેમ ધરી મંદીર પધરાવું, સુંદર સુખડાં લેવા, આનંદ.
રત્ન કુંભવત વાજાં ભીતર, આનંદરૂપી એવા;
ત્રીભુવન તારણ ભક્ત ઉદ્ધારણ, મહુરત અકળ અમેવા, આ.
તીર્થ સહુ સાધુને ચરણે, ગંગા જુમનાં રેવા;
કહે પ્રીતમ ઓળખ્યો અણસારે, હરી હરીજન જેવા. આ.

નરભેરામ.

રાગ પરજીયો.

રામ રામરે ગયા જીવને રડતાં નથી,
રડે સ્વારથ સૌ કોઇરે, આપ આપણું સરવે રડે;
વળી કાંઇ લોકાચારરે, ગયા જીવને રડતાં નથી. ૧
રામ રામરે જીવ ગયે સૌ સુનું થયું,
કાયા નગર સુનકારરે, દશે દરવાજા બંધ રહ્યા;
તુટયા શ્વાસના તારરે. ગયા જીવને. ૨
રામ રામરે તારૂણી કેવું કહીને રૂવે,
છુટા મેલીને કેશરે, ગયું માણીગર માહરૂં,
ન જાણી બાળે વેશરે, ગયા જીવને. ૩
રામ રામરે સાસરીવાળાં કેવું કહી રડે, પુત્રી સુખ બહુ પેરરે,
હવે તે એને શું કરે, એણે પરણી કર્યો કેરરે, ગયા. ૪
રામ રામરે માતાપીતા કેવું કહી રડે, પાળત ઘરડપણ મારૂંરે;
પુત્રી ભગની કેવું કહી રડે, સાસરવાસાને સારૂંરે. ગયા. ૫
રામ રામરે ઓથને ઓલે રૂવે બાંધવો,

મુજસે લાડ લગાવીરે, રણમાં મેલ્યો મને એકલો,
તમને ઘટે નહી ભાઇરે, ગયા જીવને રડતાં નથી. ૬
રામ રામરે માત પિતાને પુત્ર રડે;
હવે આરો નથી એકરે, દીવસ પાણી થશે શા વડે;
નથી દામ રતી રેખરે, ગયા જીવને રડતાં નથી. ૭
રામ રામરે જમશો કે સ્હેશો ભૂખને, ખાશો જમનો મારરે;
તેમાંનું કોઈ કહેવું નથી, એલો જુઠો પોકારરે ગયા. ૮
રામ રામરે અંતે તે કોઈ કેનું નહી, તું તો તારૂં વિચારરે;
જાગ નરભા ગુરૂ ચરણથી, નહીતો પડશે પંજારરે,
ગયા જીવને તો રડતાં નથી. ૯

આશારામ.

પદ રાગ પરજીઓ.

બાળાપણ રમતાં ગયું રે; જોબન નારોની માંય;
આવ્યો બુઢાપો ધાઇને, મૂરખ લહ્યો નહી કાંય.
જોદ્ધા મ્રણીગર બંધવા. ટેક.
કનક કડાં ને વેઢ વીંટીઓ રે, મોટી મોતન માળ;
સ્વજન કુટુંબ માત તાતને, રોતાં મેલ્યાં છે બાળ. જોદ્ધા.
રાણી રૂવે રંગ મોહોલમાં રે, દાસી રૂવે દરબાર;
પોપટ રૂવે પાંજરે, થયું ઘોર અંધાર. જોદ્ધા.
ચોરા કચેરીઓ સુની પડી રે, સુની સેજ તળાઈ;
સુનાં ઝરૂખાં ને જાળીયાં કોણ માંણશે ભાઇ. જોદ્ધા.
હાથી ઝુરે હાટ શેરીએ રે, ઘોડા ઝુરે ઘોડાર;
ઘોરી ઝુરે રથ જોતર્યા, ઝુલે મોહોલોમાં નાર. જોદ્ધા.
નથી મોકલી મામા તણી રે, નથી કાકાનું ધામ;
રણમાં પડયા તમે એકલા, ગાંઠે બાંધ્યો નહી દામ. જોદ્ધા.
કર્મ કર્યાં બહુ ભાતનાં રે, થયાં જીવ સંગાત;
અસીપત્ર પંથે પળ્યો, પછે રોમ રોમ ઘાત જોદ્ધા.
સર્વેના હાલજ એહછે રે, સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળ;
આશારામ ભજો રામને, શીરપર તાકે છે કાળ. જોદ્ધા.

પ્રીતમકૃત ગુરૂ મહિમા.

સાખી. પ્રથમ નમું ગુરૂદેવને, જેણે આપ્યું જ્ઞાન;
જ્ઞાને ગોવિંદ ઓળખ્યા, ટળ્યું દેહાભિમાન. ૧
તત્વ સાર ત્રિલોકમાં, ગુરૂ ગોવિંદજ રૂપ;
આદ્ય અંત્ય મધ્ય એહ છે, હરિ ગુરૂ સંત સ્વરૂપ. ૨

મોતીદામ છંદ.

હરિ ગુરૂ સંત સદા પદ સેવું, જેનું નિત્ય નામ નિરંતર લેવું;
ગુરૂ ગોવિંદ એકરૂપ જાણ, રખે ભિન્ન ભાવ રૂદેમાં આણ. ૧
ગુરૂ ગોવિંદ થકી છે અધિક, જેની પરમારથ કારણ શીખ.
ગોવિંદના સરજ્યા પડયા જીવજાળ, ગુરૂ તેની મુક્તી કરે તતકાળ.
એવા ગુરૂ પુરણ પ્રેમ દયાળ, પોતાનો જાણીને કરે પ્રતિપાળ;
ગુરૂ તણું જ્ઞાન ગ્રહ્યું શુકદેવ, સંસાર સમુદ્ર તર્યા તતખેવ.
મળ્યા ગુરૂ નારદને સુખરાશી, તો ટળી તતક્ષણમાંય ચોરાશિ;
ગુરૂ વિના કોઇ ન પામે પાર, જેના જશ ગાય ઉમીયાત્રિપુરાર.
વિરંચી વ્યાસ વદે ગુરૂ ઇષ્ટ, ન જાણે મહિમા પ્રાણી પાપીષ્ટ;
તેને ગુરૂ દ્રોહી કૃતઘ્ની કહીએ, જેણે ગુરૂ જ્ઞાન ગ્રહ્યું નહિ હૈએ.
ગુરૂને આપ બરાબર જાણે, તેને જમદુત વૈતરણીમાં તાણે;
ગુરૂને ગાળ કાઢે તે કપુત, તેનું મુખ ધૂળે ભરે જમદૂત.
ગુરૂની સેવામાં ચુક પડાવે, તેને હરિચક્રની ધારે ચઢાવે;
ગુરૂની નિંદા સૂણે નિરધાર, સિસું ગાળી રેડે શ્રવણ મોઝાર.
ગુરૂને ચરણે નમાવે ન શિશ, તેને શત્રુ રૂપે જાણે જુગદીશ;
ગુરૂની સેજે જે પગ ધારે, તેને ત્રિલોકમાં કોણ ઉગારે.
ગુરૂ મરજાદ ન રાખે કોય, તેતો નર રણમાં રાક્ષસ હોય;
ગુરૂ વિના ચાકટ જેવો સાપ, જેનું મુખ દીઠે ચઢે બહુ પાપ.
ગુરૂ વિના નુગરો ફરે જન જેહ, મુઆ પછી ઢોર અવતરે તેહ;
એવું ગુરૂ ગિતામાં કહે શિવરાય, જેને વેદ શાસ્ત્ર નિરંતર ગાય.
ગુરૂ બ્રહ્મ કેવળ જ્ઞાન સ્વરૂપ, જેને રૂદે આતમ તત્વ અનૂપ;
છે તત્વમસિમાં અખંડ આનંદ, ત્રિગુણાતિત ટાળે ભવફંદ.
એવા ગુરૂ પ્રેમે કરી જે પૂજે, તેના ઘટમાંહી ત્રિભોવન સૂજે;
ગુરૂનું પ્રેમે ચરણોદક પીધું, તેણે ત્રિલોકનું તીરથ કીધું.
પામે પ્રસાદ ગુરૂનો પ્રીતે, જાણે તેણે જજ્ઞ કર્યા લક્ષ નિત્યે;

ગુરૂને પ્રેમે સંતોષ પમાડયા, જાણે તેણે ચૌદ લોક જમાડયા.
ગુરૂને પ્રદક્ષિણા કરી લાગે પાય, તેને સહુ સાધન સહેજે થાય;
એવા ગુરૂ જાણીને આવ્યો શરણ, નિવારો નાથ જનમને મરણ.
ધરી ધરી દેહ પામ્યો મહાદુઃખ, હવે હરી આપો અવિચળ સુખ;
પીડાયો પાર વિના મહારાજ, હવે હરિ બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ.
જોશો અપરાધ અમારા ઇશ, ત્યારે કોઈ કાળે હું કેમ તરીશ;
જ્યારે નિજ માતા બાળકને મારે, ત્યારે તેને બીજું તે કોણ ઉગારે.
અભય પદ બિરદ તમારૂં હોય,આવે શરણે તેને હણે નહીં કોય;
તમો ગુણ ગાયે જો કર્મ ન નાસે,ત્યારે કોણ ચરણ તમારા ઉપાસે.
રવિને ઉગે રહે અંધકાર, ત્યારે તેને શીદ ઇચ્છે સંસાર;
અમૃતને પીધે જો રોગ ન જાય, ત્યારે શો અમૃતનો મહિમાય.
સુરતરૂ સેવે ન ભાગે ભુખ, ત્યારે તેને કોણ કહે શુર વૃક્ષ;
તીરથને નહાયે ન જાસે પાપ, ત્યારે શો તીરથનો પરતાપ,
પારસને પરસે ન હોએ હેમ, ત્યારે પારસ કહીએ કેમ;
સિંહને શરણે જંબુક ખાય, ત્યારે સિંહ શરણે ગયે શું થાય.
રામનામ લીધે દમે અજ્ઞાન,ત્યારે કોણ કહેશે ભલા ભગવાન;
કામક્રોધ લોભ લુંટે જ્યારે ચોર,ત્યારે શું નાથ તમારૂં જોર.
ધણીમાં જ્યારે મળે નહિ ઢંગ, તેની ત્રિયા ફરે ઉઘાડે અંગ;
પતિવ્રતા નાગી પતીને લાજ, જુઓ મનમાંહી તમે મહારાજ.
પીડા પામે દાસ પ્રભુને ખોટ, અમોપર કાળ ચલાવે ચોટ;
પ્રભુનું ભજન કરે તે પીડાય, તેનો તમને બટ્ટો છે જદુરાય.
આપો નિજ ભક્તિસંગ ઉમરાવ, રૂદે એડું ઉજડ ફેર વસાવ;
બેસારોને બેરખે નામ તમારૂં, તેણે કરી કારજ થાય અમારૂં.
ત્યારે ફરી નગર ન લુંટે કોય, જ્યારે રખવાળું હરીનું હોય;
આવી પ્રભુ કરો રૂદેમાં વાસ, ત્યારે સહુ થાય અવિદ્યા નાશ.
વરતાવોને એક તમારી આણ, ઉઘાડોને રામ રતનની ખાણ;
દીનપણું દુર કરોને જદુનાથ, હવે હરિ હેતે કરી ઝાલો હાથ.
બોલાવી પાસ બેસારો બાપ, પમાડો શીદ હવે પરિતાપ;
ભમાવો શીદ હવે ભગવાન, દયા કરી દીજે અભયપદ દાન.
નાઠે નહિ છુટો ત્રિભુવનનાથ, ન મૂકું શ્યામ તમારો સાથ;
વેરી મિત્ર બિંદુ બરાબર હોય, તમારો સંગ ન મૂકું તોય.
માયાને વારો તમો રાજરાય, નથી મુજને જંપવા દેતી જરાય;

કરે છે સાંધા વાંધા બહુ જોર, એવું એનું કારમું કામ કઠોર.
હરિ ગુરૂ સંતમાં અંતર પાડે, જીવને લાલચ લોભ દેખાડે;
એને કોઇ જીતે મહા શુરવીર, ડગે નહિ ધર્મ ધૂરંધર ધીર.
સાગર સાત તે અંજલી નીર, ગોપદ ભૂમી ગગન સમીર
શુન્યમાં પૂરણ દેખે સોય, મૃત્યુ તેને અમૃતનું ફળ હોય.
જાણો કાંઈ માગશે મારી પાસ, એવું રખે રાખતા શ્રી અવિનાશ;
રિદ્ધિ સિદ્ધિ મારે ન જોઇએ મુક્તિ, ન માગું જોગ સિદ્ધિની જુક્તિ.
ન માગું એક છત્ર રામ રાજ, ઇંદ્રતણા આસનનું શું કાજ;
ઇચ્છું નહિ અજપદને કૈલાશ, ન માગું ગૌલોકે વૈકુંઠ વાસ.
પદ રજ એક ચઢાવું શીશ, તમારી મહેર માયાને અધીશ;
ઇચ્છું નહી અન્ય પદારથ કાંઇ, રાખોનિજ ચરણકમળની છાંય
માગું પ્રેમ ભક્તિ સત્સંગ સાર,માગું જશ ગાવા લીલા અવતાર;
નડે નહિ કોઇ મને સંસાર, રહું નિજ નામ તણે આધાર.

સાખી.

સત્ય નામ પ્રભુ તમ તણું, સત્ય સત પુરૂષ વિચાર;
કહે પ્રીતમ શુદ્ધ ભાવશું દીજે નિત્ય દેદાર.
ગાય શીખે ને સાંભળે, ધરે નિરંતર ધ્યાન;
કહે પ્રીતમ નર નારમાં, નહિ કો તેજ સમાન.

ભગવત્ ચરિત્ર.

સાખી.

સરસ્વતિ ગણપતિ શ્રીપતિ, ગુરૂ ગોવિંદ સમાન;
જોડી પાણ પ્રેમે સ્તવું, ધરૂં નિરંતર ધ્યાન.
શોક સમન ધનુષ ધરન, લોચન ચતુરદસ ભુપ;
સુખસાગર સમર્થ હરો, રહો રૂદિયામાં રૂપ.

મોતીદામ છંદ.

નમો ગુરૂદેવ દયાનિધી સ્વામી, સદા જીવ ઇશ્વર અંતરજામી.
પ્રભુ પુરૂષોત્તમ પ્રાણ આધાર, જેને વશ વર્તે સૌ સંસાર.
એવા અવિનાશ અનંત અપાર,ધરે ભક્ત ભાવે હરી અવતાર.
વિશ્વંભર નામ સનાતન બ્રહ્મ, ધરે નર દેહ કરે શુભ કર્મ.
લીલા વિશે રૂપ રસિક રસાળ, ભક્ત પ્રતિપાળ ગોવિંદ ગોપાળ.

કરી વ્રજ ગોકુળ લીલા લહેર, પ્રેમે કર્યું પ્રગટ નંદને ઘેર.
જસોદા જીવણુ જાણુ સુજાણુ, જેનું મુખ દીઠે કોટી કલ્યાણુ.
પોઢે પ્રભુ પારણે પુરણાનંદ, મનોહર મુરત બાળમુકુંદ.
રમે ઇચ્છાએ આનંદ કંદ, વહાલા વ્રજ ઇશ વ્રંદાવનચંદ;
જેના રોમકુપ વિષે બ્રહ્માંડ, એવા હરિ આનંદરૂપ અખંડ.
જેના હસ્ત ઇંદ્રને પાય ઉપેંદ્ર, જેનું મુખ પાવક ઉદર સમુદ્ર.
જેના નેત્ર ઠામ રહે રવિચંદ્ર,જેનું નિત્યે ધ્યાન ધરે મુનીંદ્ર;
વાણી વિષે વેદ માયાની જહાસ,જેણે આ કીધું સૌ જક્ત પ્રકાશ.
જેનું રૂપ કોણે કળ્યું નવ જાય, ગ્રહી વચ્છ પૂછ હરિ ઉભા થાય.
જેના લક્ષ્મીજી તળાંસે પાય, આહીરડાંને આંગણે ઉઠીને ધાય;
જેને પામવાને જોગી જોગ સાધે,તેને નંદરાણી અનુખળ બાંધે.
કરે બાળ કેલી કમળ દળ નેન, રહે સનકાદિક સદા પદલીન;
જપ તપ જગ્નમાં તેડયો ન જાએ, બીજા કોટિ ઉપાય કરે તો
શું થાયે.
ગળે હિમાળે કરે વ્રતદાન, ફરે નવખંડ ધરે બહુ ધ્યાન
વસે વનમાંહે કસે બહુ તન, પામે નહિ સ્વપ્ન વિષે દર્શન.
એવું શુદ્ધ પ્રેમ તણું પણ સાચ,તેને વ્રજનારી નચાવે નાચ.
ગોપીનું ગોરસ ચોરી ખાય, ધરે કરકંકણ નેપુર પાય.
વિરાજે બાળ વિભુષણ અંગ, શોભા જોઇ લાજે કોટી અનંગ.
ધરે મોર પીંછ ગુંજા વનમાળ, શશી મુખ સુંદર નેણ વિશાળ.
ઝળકે કુંડળ લાલ કપોળ, અંગો અંગ આનંદ ઝાક ઝોલ.
ઝગે ઝીણી ઝુલડી લાલડીલાલ, વગાડી વેણુ વધારે વાલ.
નેહે નિરખતાં રહે મન મોહી, ઉતારે લુણ માતા મુખ જોઇ.
વહાલો વૈકુંઠનો વાસી જેહ, જસોદા લાડ લડાવે નેહ;
વિરંચી શંકર સાહાવા ચહાય, ગોવાળાને સંગે ચારે ગાય.
હતા જે દાનવદુષ્ટ અપાર, તેઓ સૌનો કર્યો સહેજે સંહાર,
પ્રથમ પુતનાના શોશ્યા પ્રાણ, સકટાશુર તેમ ત્રણાવર્ત જાણ.
અઘ બગ ધેનુ કેસી કંશ, આપી તેને મુક્તિ જાણી નિજઅંશ
દાવાનળ પીધો પ્રભુ બેવાર, કાળીનાગનાથીને કહાડયો બહાર.
ધર્યો ગોવરધન શ્રીભગવાન, ઉતાર્યું ઇંદ્રિ તણું અભિમાન;
રૂડું રવિતનીયા કેરૂં તીર, કરે નિત્ય ક્રીડા શ્યામ શરિર,
બંશીબટ ફુલન કુંજ કુટીર, બોલે હંસ મોર કોકિલા કીર.

ફુલ્યું વન અંબૂજ ચક્ર અનંત, વસે જહાં બારે માસ વસંત;
તાલતમાલ કમોદને કામ, માંડી રવબપૈયા મહાવન ગામ.
કોકીલા કદલી વાટીકા વન, શુભ સંકેત મધુવન ધંન;
સોહાગી ફુલ્યાં બારેવન, જોઇને ધીરજ મુકે મન.
મનોહર મંગળ રંગસોરંગ, સજયું સૈન્યજાણે આપ અનંગ.
આવ્યો અતિ ઉત્તમ આસોમાસ, વંદ્રાવન કીધો રાસ વિલાસ.
વગાડી વેંણુ તેડી વ્રજનાર, મોહની માયા નાંખી સંસાર.
મોહ્યા ચતુરાનન શંકરશેષ, મોહ્યાં જળપવન ન કરે પ્રવેશ;
મોહ્યા મહી મેરૂ દશે દિગપાળ, મોહ્યાં સ્વર્ગ મૃત્યુ સાતે પાતાળ.
મોહ્યાં દ્રુમવેલ ન હાલે પાન, મોહ્યા મુની છુટી સમાધી ધ્યાન
મોહ્યા મૃગમીન પશુ પંખી પ્રાણ, મોહ્યા સચરાચર જાણ અજાણ.
એવી વેંણુ સાંભળી જ્યારે કાન, સુંદરી સર્વેથઇ સાવધાન;
તજી ધન ધામ પતિપરિવાર, અવળા અંગે સજી શણગાર.
કોઇએ પગ નેપુર પહેર્યાં કાન, કોઇએ આંજી આંખડી એક નિદાન.
કોયે કરી અડધી આડલેલાટ, કોએ કંઠકંકણ હાથે હાર.
કોએ ઓઢયો ચરણીઓ પેર્યું ચીર, કોઇ ભુલી ભામનિ શુદ્ધ શરીર;
કોએ બાંધ્યાં બાળક વછવરાંસે, કોઈ દુવે ગાય દોણી નહિ પાસે.
ઉડી ધાઇ જે જેમ તેતેમ નાર, વંદ્રાવન આવી હાર કતાર.
નેહે નિરખ્યા નાથ નમાવ્યું શીશ, જોવા મન બોલ્યા શ્રી જુગદીસ;
પતિવ્રતા ધર્મ તમો તજ્યાં નાર, રાત્રી કેમ આવ્યાં વનમોઝાર.
બાળા સૌ બોલ્યાં વચન વિચારી, સાંભળો સ્વામી અરજ અમારી.
સર્વે ધર્મ તણું ફળ એહ, ધરાવ્યો નાથ તમ સાથે નેહ,
સાચો મનસ્વામી અમારો એહ, તજીશું નિશ્ચે અમારો દેહ.
દીઠું મન સાચુ સુંદરી કેરૂં, હરિવર કીધું હેત ઘણેરૂં.
રમવા રાસ રચ્યો રણછોડ, પુરવા કાંમની કેરા કોડ;
ગોપી ગોવિંદની બાંધી બેલ, ફુલ્યાં જાણે ચંપક વીંટા વેલ.
મરકત હાટક હીરાના હાર, એવી ગૌર શ્યામની શોભા સાર.
નવ ઘન દામની જ્યોત ઝગાર, ટળ્યો ત્રિલોકતણો અંધકાર
સોનાનાં સરોજે ફુલ્યું વન સાર, મધ્યે તે મધુકર નંદકુમાર.
બિંબ પ્રતિબિંબ વિનોદ વિહાર, અંગોઅંગ આનંદરંગ ઉદાર.
આલીંગન અમૃત ચુંબનપાન, કરે મહા ભાવ અનેક વિધાન;
સપ્ત સ્વર તાલ બસેંના બત્રીસ, વાજે વાજીંત્ર કરોડ છત્રીસ.

નૌતમ નાદ ઉઠે નવ રંગ, તજી ગયો કામ થયો મતિ ભંગ;
અલૌકિક લીલા લહેર તરંગ, ભરી બ્રહ્માંડ રહ્યું રસ ભંગ.
એવો જુગ મંડળ હરી અવતાર, અનેક પતિત ઉતર્યા પાર;
અખંડ વૃંદાવન રંગ વિલાસ, અખંડ ગોપીજન પ્રેમ પ્રકાશ.
અખંડ બંશીબટ ફુલન કુંજ, અખંડ જુમનાં ત્રઠ આનંદપૂંજ.
અખંડ વ્રજ ગોકુળ ગોવરધન, અખંડ રાધાકૃષ્ણ રૂપ રતન.
અખંડ પ્રીતમ પ્રેમે ગુણ ગાય, અખંડ હરિ ભક્તિ જુગોજુગ ચહાય.
હરિ ગુરૂ સંત કૃપાએ કરીને, લીલા રસ ગાયે ઉચ્છાહ ધરીને
સંસારનો તાપ લગાર ન લાગે, જોડી પાણ પ્રીતમ એટલું માગે.
પ્રભુપદ પ્રેમે સાધુનો સંગ, આપો મને એહ સદા શ્રી રંગ;

ભક્ત નામાવળી.

જે ગુરૂદેવ દયાનિધી સ્વામી, સકળ લોકકો અંતરજામી;
ભક્ત ભાઈજી સદગુરૂ દેવા, તનમન લાયક કરેનીજ સેવા;
ભક્ત અનેક ભયે હે આગે, જાકે નામ લીએ અઘ ભાગે;
સોળ પાર્ખંત સેવક સાચે, શ્રીપત સંગ સદા રંગ રાચે.
કમળા ગરૂડ પવનસુતદાસા, હરીકે ચરણ કમળકી આશા;
સનકાદિક નારદ શિવ બ્રહ્મા, શારદ શેશ લહે હરિ મહિમા.
ગણપતિ સુરપતિ સુરજ ચંદા, અ"મ નિગમ સમરે ગોવિંદા;
નિર સમિર ભોમ્ય આકાશ, અગ્નિ આદિ સકળ હરિદાસા.
વ્યાસ વાલમિક શુક પારાશર, સનક જનક જડુ નવ જોગેશ્વરુ
અમરિષ પ્રહેલાદ વિભિછન, સવરી ગિધ અગસ્ત સુતિક્ષણ.
ગયંદ મયંદ અંગદ નળ નીલા, જાંબુવાન સુગ્રીવ શુશિલા;
નંદ આદ્ય વ્રજભક્ત સમાજા, મોરધ્વજ તામ્રધ્વજ રાજા.
વિદુર સુદામા પાંડવ દાસા, ઉધવ અક્રુર નિકટ નીવાસા;
ચંદ્રહાસ બળી ભિષ્મ જે દેવા, રંતિદેવ અલર્ક હરિસેવા
રામાનુજ નિમાદિત આચારજ, વિષ્ણુ શાંમઅરૂ માધ્વાચારજ;
કળિમાં ભએ નામદેવ કબિરા, રોહીદાસ પીપામતિ ધીરા.
રંકા બંકા સેના નાઈ, કેવળ કુબાનાં મીરાંબાઈ;
સજનો દવા દેવાકરદાસ, રસીક મોરાર અતિ પ્રેમપ્રકાશ.

કૃષ્ણદાસ અગ્રાનંદ સુરસાગર, સૂર કિશોર અલનરસિંહનાગર.
સુરશ્યામ પ્રેમાનંદદાસા, શ્રિધર માધો પ્રેમુ વિલાસા.
નંદદાસ ચત્રુભૂજ ચિતસ્વામિ, વલ્લભ વિઠુલ અંતરજામી.
શ્રીહરિ વિસલ્પા સગુનદાસા, રૂપ સનાતન કુંજ નિવાસા.
કૃષ્ન ચૈતન નિત્યાનંદ જેહિ, પ્રેમ પુંજ પ્રગટ કરિ દેહિ.
રજ્જા વિતિ કર્મેતિ કર્મા, ગણેસ દેશલ પદ્મપા પરમા.
મેનાવતિ સુનીતિ મદાલશારાની, જન્મી મીરાંબાઇ સુખદાની
દેવહુતિ આકુતિ અનસોયા, અનુપાજગપજી જયંતિ સતરૂપા.
મેરૂ દેવિ અદીતિરેણુકા કૈસલ્યા,સતવતિદેવકિજસોદાઅહલ્યા;
કુંતા દ્રુપદિ મંદોદરી તારા, પદ્માવતિ સૌમિત્રા બલિદારા.
ગૌતમ ગર્ગ શતાનંદ અત્રી, વામદેવ વસિષ્ઠ જ્યાબાલીમિત્રિ;
યાજ્ઞવલ્કય ભારદ્વાજ ભુસંડિ, ઉર અંત હરિ ભક્તી અખંડી.
ભાગિરથ રૂક્માંગદ રાઇ, વિજેનંદ વિશ્વ સુખદાઇ;
જસુ શાંમશ્રિભટ ત્રીલોચન, પ્રેમનિધિ પરિક્ષિત દુ:ખમોચન.
સુનિદેવ દેવલ સુચંદા, ભરથરી ગોપીચંદ બાજંદા;
અગ્રકિલ નાભા જન તુલસી, રામપ્રસાદ ભક્તિ હિએ હુલસી.
ઠાકોરદાસ ભજન અનુરાગિ, નારણદાસ પુરણ બડભાગી.
જુગલદાસ ભૂત ગંગા માઇ, સખી ભગવાન સદા સુખદાઇ.
ધર્મદાસ અરૂ સાધુરામ, નંદલાલ સમરે નીજનામ,
સિતલદાસ આત્મા રામા, સેવાદાસ સદા સુખધામા.
પ્રેમદાસ નંદરામ હરિદાસા, જંનમોરાર મંગલ પદવાસા.
રણછોડ ભક્તિ દ્વારકાંદાસા, રામકૃષ્ણરસ પ્રેમ પ્રકાશા,
પ્રિયાદાસ જશવંત જન જ્ઞાની,અખો ગોપાલબૂટો બ્રહ્મધાનિ.
કપટ નિરંજન રજબદાહુ, સુંદર કાલુ કેશો અનાહુ.
અમૃતરાયે અનુભવનંદા, મલુક મોરાર તુલસી ગોવિંદા;
બોપદેવ ભાલણ ત્વવેત, શામ સદાધર એકનાથ સચેત.
વસનદાસ ધનરામ સુજાના, ભક્ત ભવાન વ્રજનાથ કલ્યાણા;
આનંદરામ અરૂ બાલકદાસ, રત્ન ભકત રાજે રવિદાસ.
પ્રભુરામ ગોવિંદ ભટ્ટ ઇચ્છા, તજી અસાર સારપદ પ્રીછા;
કુમનદાસ રામજી રંગી, કૃષ્ણદાસ જે કૃષ્ણ સુગંધિ.
ચાર સંપ્રદાય બાવન દ્વારા, હરિ લીલાકે જાણનહારા;
પ્રીતમ પ્રેમ પાઠકે અર્થે, ભકતનામાવળી ગાઇ ગ્રંથે.

વસુધાઃ કાગળ સાગર સાહ્ય, લખે શારદા ગનપતરાય,
કરે વિચાર સત કલ્પ પરજંતા, સંત સુજશ પાવે નહિ અંતા.
પ્રીતમ મંદમતિ વરણુ કૈસે, સાગર છીપે ઉલેચે જૈસે;

ચેતવણી.

રામ સમર તું રામ સમર તું, રામ સકળ ઉરવાસી છે.
અંતરજામી એક નીરંતર, જેણે જગત પ્રકાશીત છે. ૧
વેદપુરાણે મહિમા મોટો, આદ્ય પુરૂષ અવિનાશી છે;
ઈંદ્રજાળનો ખેલ બનાવ્યો, અજબ તમાસો હાંસી છે. ૨
આંખ તણે અણસારે નાચે, માયા જેની દાસી છે;
અંડકટાટ ઉમર ફળ પેરે, રચના રંગ વિલાસી છે. ૩
એક વાર હરિ નામ ઉચ્ચારે, કોટી ગંગાને કાશી છે;
સઘળાં તીરથ તેણે કીધાં, જે જન નામ ઉપાસી છે. ૪
કમળનેનનું કીર્તન કરતાં, વિશ્વ સકળ સુખરાસી છે,
જેતું ધ્યાન ધરે શિવ ગીરજા, ચરણ સેવક કમલાસી છે. ૫
ભજન ભરૂંસો જેને ન મળે, તેને લખચોરાસી છે;
ચાર ખાણનું ભટકણ ભારે, આઠે પહોર ઉદાસી છે. ૬
ધર્મરાયની તલબ ન ચુકે, જમની પીડા ખાસી છે;
હરી મારગથી વિમુખ થયા, તેને કાળ કર્મની ફાંસી છે. ૭
તજી અમૃતને ઝેર પીએ, ભાઈ તેમાં શી શાબાશી છે;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરેતો, લીલા લહેર સુખાશી છે.

પદ ચેતવણી.

રામ સમર તું રામ સમર તું, રામ રૂદિયામાં રાખીને;
માથા ઉપર મરણ ભમેછે, કાળ રહ્યો છે તાકીને. ૧
જનમ મરણનું દુઃખ જોરાવર જીવ જુવે નહિ ઝાંખીને;
પરવત સરખાં પાપ કર્યાં તેં, વાંકું વસમું ભાખીને. ૨
ધામધૂમ ધંધામાં ધાયો, સમઝયો નહિ પદ સાખીને;
કર્યાં કર્મ આવીને નડશે, પાપ રહ્યું છે પાકીને. ૩
સાંચ્યું છે તે કોઇક ખાશે, પૂછી જો મધમાખીને;
આશા તૃષ્ણા લોભ ઇર્ષા, કરહે સબ નાંખીને. ૪
અન્યભવ આંખ ઉઘાડી જોજે, મનની મહોરસ લાખીને;
આઠે પહોર રહે મતવાલો, પ્રીતમ પ્રેમ રસ ચાખીને. ૫

રામ સમર તું રામ સમર તું, રામ નામ ચિત્ત ધારીને;
ઘણા જન્મ પીડાયો પ્રાણી, પ્રભુનું ભજન વિસારીને. ૧
ચાર ખાણુ લખચોરાસીમાં, મૂઓ તે ફાંફાં મારીને;
કહિં કોળ થયો કહિં નોળ થયો, કહિં કીટ થયો કીલ કીરીને. ૨
કહીં પ્રશુ થયો કહીં પંખી થયો, કહીં બેઠા પંથ પસારીને;
કહીં ભૂત થયો કહીં પ્રેત થયો, કહીં ભોવન રહ્યો ભીખારીને. ૩
હરિના હેત વિના અથડાયો, હીડયો સરવસ હારીને;
દુઃખને સુખ કરી માન્યું મુરખ, શું કહીએ અહંકારીને. ૪
આનંદનો લવલેશ મળે નહિ, શોક ઘણો સંસારીને;
કહીં માત મરે કહીં તાત મરે, કહીં ભ્રાત રૂવે સુત નારીને. ૫
જમના દૂત કરે દીવાળી, લીધું સૌ લલકારીને;
જગત બેહાલ કર્યું માયાએ, જોજે જીવ વિચારીને. ૬
અચેત થઇને શું ઉંઘે છે, લે બગાડયું કામ સમારીને;
શરણ ગ્રહે શામળીયા કેરૂં, તે લેશે ઉગારીને. ૭
નજરે જોતાં નિરભે કરશે, હરશે સંકટ ભારીને;
તાતો વા નહિ લાગે તેને, જે મળશે મોરારીને. ૮
માથે ધણી કરે મદન સુદનને, મોહન મંગળકારીને;
દિન રજની રૂદિયામાં રાખો, નટવર નવલ વિહારીને. ૯
નામ લગ્ન કરો નીસવાસર, પુરણ પ્રેમ વધારીને;
અખંડ અભેપદ તેહ પામશે; અમરપટો અધિકારીને. ૧૦
હરી સમરણ કરી થા તું સુખીઓ, અમૃત નામ ઉચ્ચારીને;
કહે પ્રીતમ સેવો સદ્ગુરૂને, તન મન ધન સૌ વારીને. ૧૧

પદ–ચેતવણી.

રામ સમર તું રામ સમર તું, રામ નામ શુભ સારો છે;
શેશ મહેશ જપે જોગેશ્વર; પ્રેમી જનને પ્યારો છે. ૧
જેને રામ નામનો રંગ ન લાગ્યો, જાણો જીવ નઠારો છે;
નામ ઝાઝ સંસાર સિંધુ, પાર ઉતરવાનો આરો છે. ૨
નામ અર્ક અંધકાર મીટાવે, અખીલ ભોવન ઉજીયારો છે;
રામ નામ ઉજવળ મુક્તાફળ, હરીજન હંસનો ચારો છે. ૩
રામનામ નીજ મુળ મંત્રનું, પિંડ બ્રહ્માંડ પસારો છે;
મોહ પાસમાં સર્વે પડયું, પણ નામ જપે તે ન્યારો છે. ૪
સ્નેહ સહિત હરિ નામ ઉચ્ચારે, આત્મારામ અમારો છે;
કહે પ્રીતમ નીજનામ તત્વ છે, અવર સરવ કુઠારો છે. ૫

ચેતવણી.

ભજન કરી લે ધ્યાંન ધરી લે, અવસર વીતી જાએ;
કહે પ્રીતમ ચેતીલે ચિત્તમાં, આયુષ્ય ઓછું થાએ. ૧
આયુષ્ય તારૂં ઓસતણું જળ, ક્ષણમાં ઉડી જાએ;
કહે પ્રીતમ મનમોદક માટે, ભૂંડા ભુખ ન જાએ. ૨
માયા તે મનમોદક મિથ્યા, ધુમર તણાં જેમ ધામ;
કહે પ્રીતમ શમણાનો વૈભવ, કશો ન આવે કામ. ૩
કથીરનું ધન કામ ન આવે, સાચું નાણું ચાલે;
કહે પ્રીતમ હીરા માણેક મુકી, કોડીને કોણ ઝાલે. ૪
કોડી તે સંસાર તણું સુખ, હીરો હરીનું નામ;
કહે પ્રીતમ પ્રીછીલે પ્રાણી, સેજે સરસે કામ. ૫
કારજ થાશે ભવદુઃખ જાસે, અન્યભવ આંખ ઉઘડશે;
કહે પ્રીતમ સદ્‌ગુરૂને સેવો, વસ્તુ જથારથ જડશે. ૬
જડશે તારે જસે કલ્પના, માલ ઘણોછે ઘરમાં;
કહે પ્રીતમ ભટકણ સૌ ભાગે, ઓળખ આ અવસરમાં. ૭
અવસર ચેતે તે નર ઉત્તમ, વળતી સીદ વિચારે;
કહે પ્રીતમ જો દાવ ન સમજે, તો જીતી બાજી હારે. ૮
હાર્યો તે હરી નામ વિસર્યો, માયા માંહે ગુંથાતો;
કહે પ્રીતમ પ્રપંચે પ્રાણી પેટ ભરીને સુતો. ૯
પેટ ભર્યું પામરની પેરે, પરમારથ ન પ્રીછો;
કહે પ્રીતમ કાયાતો ખોટી, અમર થવાને ઇચ્છો. ૧૦
અમર થાયે ઈશ્વર ઓળખતાં, તે સમજણ છે ન્યારી;
કહે પ્રીતમ કહિએ શું ઝાઝું, જોજે જીવ વિચારી. ૧૧
જીવપણાનું જોખમ મોટું, મરવું ને અવતરવું;
કહે પ્રીતમ કુબુદ્ધિને સંગે, લખચોરાસી ફરવું. ૧૨
લખચોરાસીનું દુઃખ દીર્ઘ, દુરમતિ શે ન દેખે;
કહે પ્રીતમ નર નજરે આવે, પણ પુરૂષ પશુને લેખે. ૧૩
પુરૂષ ખરો પણ પશુનાં લક્ષણ, જીવ જનાવર જેવો;
કહે પ્રીતમ તેને શું કહીએ, મિથ્યા દોષ ન દેવો. ૧૪
રક્ષણ દેવું જે કાંઇ કહેવું, મનુષ્ય હોય તે માને;
કહે પ્રીતમ અજ્ઞાની એવા, કહ્યું ધરે નહિ કાને. ૧૫
કાન ખરા પણ કશું ન સમજે, જેવો હોય તાબુત;

કહે પ્રીતમ ચોરી ચિત્ત લીધું, વળગ્યો વિષયાભૂત. ૧૬
વિષયભૂત વળગ્યો પ્રાણીને, તેને કાંઇ ન સૂઝે;
કહે પ્રીતમ ખોખું કર્યો ખાઈ, હાણ લાભ ન બુઝે. ૧૭
જાણે નહિ જે લાભ હાણને, સ્વારથે સૌ ખોયું;
કહે પ્રીતમ અમરફળ ક્યાંથી, બી બાવળનું બોયું. ૧૮
પાપ કરીને પુન્ય તણું ફળ, કોણ પામ્યો છે પ્રાણી;
કહે પ્રીતમ જમડાની ઝોટો, જીવે જરા નવ જાણી. ૧૯
જાણે નહિ પણ જમ નહિ મૂકે, જેણે જગત હલાવ્યું;
કહે પ્રીતમ એમાં નહી ઉધારો, કેડા મોરે આવ્યું. ૨૦
આવ્યું તેતો નહિ ઓસરે, જાવું નિશ્ચે જાણો;
કહે પ્રીતમ ખોટા સુખ સારૂં, અભિમાન શું આણો. ૨૧
અભિમાન અંહકારે બુડયા, અનેક આગે સુરા;
કહે પ્રીતમ સંસાર તરેતે, કોઈ પ્રભુના પુરા. ૨૨
પુરા નરનું એ પારખું, લક્ષણથી લેવાશે;
કહે પ્રીતમ નહિ માને તે, ઘણા કાળ કુટાશે. ૨૩
કુટાશે પોતાને કરમે, જીઠું જરા નહિ ચાલે;
કહે પ્રીતમ પારસમણી મુકી, ગુંજાને કોણ ઝાલે. ૨૪
રામનામ ધન સારૂં હતું તે, પાપે પુંજી ટાળી;
કહે પ્રીતમ કાયા નગરીને, કામ ક્રોધે પ્રજાળી. ૨૫
વિષય વન્હી જોરાવર કહાવે, દીરઘ દાવાનળથી;
કહે પ્રીતમ કાંઇક ઓલાએ, નિર્મળ જ્ઞાન જળથી. ૨૬
ખોટા હુંપદ ખરી મસાગત્ય, મિથ્યા કરે સુહાએ;
કહે પ્રીતમ કાગળ ને નાવે, પાર પડે નહિ કોઇએ. ૨૭
હરી મારગનો મર્મ ન જાણે, મુરખ ફુલે મનમાં;
કહે પ્રીતમ એક પલક ઠરે નહિ, તાપ ઘણેરો તનમાં. ૨૮
તાપ ટળે નહિ સ્વાંત મલે નહિ, ક્ષણએ સુખ ન થાએ;
કહે પ્રીતમ તે પાર ન પામે, ઘણા કાળ કુટાએ. ૨૯
કાળે કુટયા જમડે લૂંટયા, ચાર ખાણમાં પડીઆ;
કહે પ્રીતમ અજ્ઞાની એવા, ચોરાસી રડવડીઆ. ૩૦
રડવડતાં તેને કોઇ ન રાખે, કર્મ તણો કુટારો;
કહે પ્રીતમ સેવે સદ્દગુરૂને, એ તરવાનો આરો. ૩૧
શુદ્ધ ચિત્તે સેવે સદ્દગુરૂને, મુકી મનનો મેલ;

કહે પ્રીતમ ભવસાગર ભુંડો, તેને તરવો સહેલ. ૩૨
સહેલ વાતમાં કોઇક સમજે, જેના સંશય જાએ;
કહે પ્રીતમ મનમાં મોટો, સવાશેર સૌ થાએ. ૩૩
સ્વામી થવા સૌને ઇચ્છા, સેવક ન જડે શોધ્યો;
કહે પ્રીતમ કોઇક નર જીત્યા, જેણે મન પ્રમોધ્યો. ૩૪
મન જોરાવર કહ્યું ન માંને, આડું ટેડું ચાલે;
કહે પ્રીતમ પારસમણી મૂકી, પથ્થરને જઈ ઝાલે. ૩૫
હીરા મોતી નામ હરીનું, પત્થર બીજી વાતો;
કહે પ્રીતમ મૃગજળ દેખીને, રખે તું પીવા ધાતો. ૩૬
ધાયા તેતો ધૂળ ફમાયા, આડા થઇ અથડાયા;
કહે પ્રીતમ માયાને મુષળ, ખૂબ તરેહ ખંડાયા ૩૭
ખંડાયાતે ખોળ્યા ન જડયા, આટો થઇને ઉડયા;
કહે પ્રીતમ સંસાર સિંધુમાં, બહુ વાર તે બુડયા. ૩૮
બુડયા તેને કોણ બચાવે, આપે અવળા ચાલે;
કહે પ્રીતમ પોતાને હાથે, ફાંસી ગળામાં ઘાલે. ૩૯
મોહ માયાના મોટા ફાંસા, તે તોડયા નવ તૂટે;
કહે પ્રીતમ હરી દયા કરે તો, જગત જાળથી છુટે. ૪૦
જગત જાળ જોરાવર કહાવે, કંઈક લપેટી લીધા;
કહે પ્રીતમ માયા ગદ પાઇ, ઘણા તે ઘાએલ કીધા. ૪૧
ઘેલપણામાં સર્વે ખોયું કુડું કામજ કીધું;
કહે પ્રીતમ અમૃત ઢોળીને, ઝેર હળાહળ પીધું. ૪૨
અમૃત તે ઉપદેશ ગુરૂનો, ઝેર અવિદ્યા જાણો;
કહે પ્રીતમ પરમારથ મૂકી, સ્વારથને શીદ તાણો ૪૩
સ્વારથ તે સંસાર મૂળ છે, પરમારથ ભવ તરવું;
કહે પ્રીતમ પાખંડ તજીને, હરીનું સ્મરણ કરવું. ૪૪
હરી નામ હુતાસન તણખા, કર્મ કાઠીને બાળે;
કહે પ્રીતમ પાતક મહા પ્રૌઢાં, એક પલકમાં ટાળે. ૪૫
અજામેળ અવીચળ પદ પામ્યો, નારાયણને નામે;
કહે પ્રીતમ અવગુણ ટાળીને, સનમુખ ભાળ્યું શ્યામે. ૪૬
સુંદર શ્યામ સદા સુખકારી, દાસ તણું દુઃખ ટાળે:
કહે પ્રીતમ અમૃતની દૃષ્ટે, નીજ જન સામું ભાળે. ૪૭
સામું ભાળે ભવ દુઃખ ટાળે, અટલ અક્ષેપદ આપે;

કહે પ્રીતમ બીજાં બહુ બંધન, એક ક્ષણમાં કાપે. ૪૮
કર્મ ભરમના ફંદારામાં, કોને નિવરતી ન મળે;
કહે પ્રીતમ પરવાર ન આવ્યો, પડયો માયાને વમળે. ૪૯
માયા મોહ કલ્પના મનની, તે દહાડી દુઃખ દેછે;
કહે પ્રીતમ પ્રાણી પીડાયા, સદા શોકમાં રહે છે. ૫૦
શોક ધામ વિશ્રામ નહિ, કામ ક્રોધ મદમાતા;
કહે પ્રીતમ સંસાર પુરમાં, ગયા તે ગોથાં ખાતા. ૫૧
ગોથાં ખાવાં ઘણી પેરનાં, કંઈક આવ્યાને ગયાને;
કહે પ્રીતમ હરીને વિસર્યા, દેહ તણે અભીમાને. ૫૨
દેહ તણું સુખ દીઠા સુધી, ઉપર દીસે આછું;
કહે પ્રીતમ ભીતર ભાળેતો, સૌકો નાસે પાછું. ૫૩
રૂધીર માંસનું ચર્મ અંન નખ, અસ્ત ક્રમી વીટ મુત્ર;
કહે પ્રીતમ તેમાં શું મોહ્યો, કાયા કલેશનું પાત્ર. ૫૪
અવિદ્યાનું પાત્ર પંડ છે, તે સુ પ્રીત ન કીજે;
કહે પ્રીતમ અહંકાર તજીને, રામ સુધારસ પીજે. ૫૫
રામ સુધારસ પીધો પ્રેમસુ, તે થયા અવીનાશી;
કહે પ્રીતમ સુર તરૂની પેરે, સૌને તે સુખરાશી. ૫૬
સુખદાયક સર્વ પ્રાણીને, કોને નહી દુઃખદાતા;
કહે પ્રીતમ તેને સૌ ઇચ્છે, વિષ્ણુ શિવ વિધાતા. ૫૭
શિવ બ્રહ્માને દર્શન દુર્લભ, જે હરીના હેતકારી;
કહે પ્રીતમ તેની સમજણમાં શું સમજે સંસારી. ૫૮
સંસારીની દૃષ્ટિ દેહ પર, દેહ કર્મને દેખે;
કહે પ્રીતમ અંતરનો અનુભવ, પ્રાણી કોઇને પેખે; ૫૯
પેખે ક્યાંથી પ્રાપત ન મળે, ગુરૂ વિના જ્ઞાન ન આવે;
કહે પ્રીતમ પ્રથમથી ભૂલ્યો, તેને શું સમઝાવે. ૬૦
સમજીને શીખામણ સર્વે, મુરખ કહ્યું ન માને;
કહે પ્રીતમ પરમાર્થ દૃષ્ટે, જોજો પોથી પાને. ૬૧
પ્રેમ વિના પ્રબોધ ન લાગે, હરી હૈયામાં ન મળે;
કહેકહે પ્રીતમ પીજું તું દેખે, તે પોતાને કમળે. ૬૨
સતકમળો તે તો કુટીલ કર્મ છે, મનને કરે મલીન;
કહેકહે પ્રીતમ તૃષ્ણાએ પીડયો, રહે દિનનો દિન. ૬૩
દીન થઇને અતિ દુઃખ પામે, સેવે નહિ સદગુરૂને;

કહે પ્રીતમ કહીએ શું ઝાઝું, નફટ નિર્લજ નરને. ૬૪
નર નારાયણ કરે પલકમાં, તે સદ્દગુરૂની કુંચી;
કહે પ્રીતમ સૌ શાસ્ત્ર પુરાણે, એ દશા છે ઊંચી. ૬૫
ઊંચી દશાને જે અનુભવશે, તે થાએ તદ્દરૂપ;
કહે પ્રીતમ પુરણ પદ પામે, પડે નહિ ભવકુપ. ૬૬
ભવસાગર સુરભી પદ સરખો, તરતાં વાર ન લાગે;
કહે પ્રીતમ સદ્દગુરૂને સેવે, તેની ભ્રાન્તિ ભાગે. ૬૭
ભ્રાંતિ ભાગે અનભે જાગે, ઉઘડે સપત સરોજ;
કહે પ્રીતમ સેહેજે વશ થાએ, માયા મોહ મનોજ. ૬૮
માયાદાસી સંત તણી, અવર જીવની રાણી;
કહે પ્રીતમ કઈપેરે સુખ થાએ, ટળે ન ખેંચાતાણી. ૬૯
ખેંચાતાણી જીવનું લક્ષણ, સહેજ સ્વરૂપ હરીનું;
કહે પ્રીતમ શાન્ત ન થયું, મળવું મિત્ર અરિનું. ૭૦
સહેજપણામાં સર્વ સમૃદ્ધિ, તૃણાવત્ ત્રિલોક;
કહે પ્રીતમ આનંદ અખંડિત, સ્વપને ન મળે શોક. ૭૧
શોક શું કરવા તેને વ્યાપે, આપે સૌનું ઇચ્છિયું;
કહે પ્રીતમ પરમારથ ભાવે, સાર પોતાનું પ્રીછયું. ૭૨
પ્રીછયું તે પ્રમાણે તેહનું, જેહની તૃષ્ણા ટૂટી;
કહે પ્રીતમ મગ્ન થયા તે, છુટી મરકટ મૂઠી. ૭૩
અવની તેને થઇ આસની, મેરૂ છત્રનો દંડ,
કહે પ્રીતમ ગગન ગુંજાવત, વાડીફળે બ્રહ્માંડ. ૭૪
બ્રહ્માંડ પંડની ટળી ભાવના, એક આત્મા આદરશ્યો;
કહે પ્રીતમ સચરાચર સઘળે, અમૃતનો મેહ વરસ્યો ૭૫
અમૃત તે આનંદ પરમારથ, શોક ઝેરનું મૂળ;
કહે પ્રીતમ સમઝીને લેજો, તજજો સંદેહ શૂળ. ૭૬
સંસે આત્મા સત્ય વીનસતી, ગીતામાં સિદ્ધાંત;
કહે પ્રીતમ પોકારી કહે છે; શાસ્ત્ર પુરાણ ને સંત. ૭૭
સંત વિના કોણ સાચ બતાવે, પ્રપંચ પાસ ના રાખે.
કહે પ્રીમમ ભવબંધન બીજાં, ક્ષણમાં કાપી નાંખે.
બંધ કાપે અતિસુખ આપે, વ્યાપે નહિ મોહ માયા;
કહે પ્રીતમ સ્થુળ સુક્ષ્મ કારણ, મહાકારણમાં કાયા.
જાગ્રત સ્વપન સુષુપતી તુરીયા, સર્વ જુગ્તી જાણે;

કહે પ્રીતમ ચૈતન સાગરમાં, સંત મગ્ન થઇ મહાલે. ૮૦
સંત હરી ગુરૂ એક રૂપ છે, અંતર કો નવ ધરશો;
કહે પ્રીતમ તેના પદ સેવો, સંસાર સાગર તરશો. ૮૧
તરશો તે સદ્ગુરૂને શબ્દે, એમાં નહિ ઉધારો;
કહે પ્રીતમ સચરાચર ઇશ્વર, રૂપ રૂદિયામાં ધારો. ૮૨
ભોમીની રજ પડે ભોમપર, જો ઉડે આકાશ;
કહે પ્રીતમ જ્ઞાનીના મનમાં, ન મળે કાંઇ વિનાશ. ૮૩
ચૈતનનાં બિંદુ ચૈતન માંહે, એમ હરીમાં હરીજન;
કહે પ્રીતમ કંચનમાં ભૂષણ, જુઓ વિચારી મન. ૮૪
સુકાં પત્રને પવન ચલાવે, એમ વરતાવે દેહ;
કહે પ્રીતમ ઇશ્વરની ઇચ્છા, ભોગ ભોગવે તેહ. ૮૫
ભોગ ભોગવે રોગતણી પેરે, હરી શું તાર ન તુટે;
કહે પ્રીતમ વહેવાર સ્વપ્નવત, દેહ કર્મ કરી છુટે. ૮૬
છુટયા તે સંસાર જાળથી, હાર્દ આવ્યું હાથે;
કહે પ્રીતમ શણગાર સતીનો, પ્રેમ પીયુની સાથે. ૮૭
પીયુ શું પ્રેમ નિરંતર જેને, તેનું દિલ નહિ ડોલે,
કહે પ્રીતમ સ્વામીની સેવા, બોલાવેતો બોલે, ૮૮
બોલે ચાલે કરે બંદગી, મનમાં મેલ ન રાખે;
કહે પ્રીતમ સ્વામીની સંગે, પ્રેમ સુધારસ ચાખે. ૮૯
તાર વિનાનાં હોય પૂતળાં, દોરી કળે જેમ નાચે;
કહે પ્રીતમ દુનિયાં મોહ પામે, રચનારો નવ રાચે. ૯૦
રચનારામાં અનંત કળા છે, કોણે કળી ના જાએ;
કહે પ્રીતમ સદ્ગુરૂની શમસ્યા, સમજેતો સુખ થાએ. ૯૧
સુખીઓ થાએ જાએ સૌ જોખમ, નિશ્ચય હરી ભણી રાખે;
કહે પ્રીતમ હરી કર્તા હર્તા, આપ રતી નવ રાખે. ૯૨
રાખ્યું તેમાં ઘણી આપદા, અત્યંત પીડા પામે;
કહે પ્રીતમ દાસાતન આવે, તેમાં ભક્તિ રસ જામે. ૯૩
ભક્તિ વશ ભગવાન રહે છે, શાસ્ત્ર પુરાણે શાખો;
કહે પ્રીતમ સૌ સંત મળીને, એ વિચાર ઉર રાખો. ૯૪
સદ્ગુર સંત કૃપાએ પામ્યો, પ્રીતમ પરમ આનંદ;
કહે પ્રીતમ જે ગાય સાંભળે, બોલો જે ગોવિંદ. ૯૫

સાત વાર. રાગ ધોળ.

આદિતવાર વિચારને, મન કરીને વિવેક;
આગે અધમ બહુ ઓધર્યા, ગ્રહી નામની ટેક.
જીભ્યાએ જપ જુગદીશને. ૧
સોમે સૌમાં તે સાક્ષી રૂપ છે, અંતરજામી એહ;
મન વાણી પહોંચે નહિ, તે શું કર્યો સનેહ. જીભ્યાએ. ૨
મંગળ પદ મહારાજનું, નિરભે નિરદોષ;
નિર્મળ જશ નારાયણના, પૂરણ આનંદ કોષ. જીભ્યાએ. ૩
બુધે બુદ્ધિ ભલી તેહની, મૂકે મિથ્યા માન;
રજની દિવસ રહે ભજનમાં, ગ્રહે નિર્મળ જ્ઞાન. જીભ્યાએ. ૪.
બ્રહસ્પતે ભજન પરતાપથી, જીત્યો ધ્રુવજી દાસ;
અવિચળ પદવી પામીઓ, ફરી નહિ ગર્ભવાસ. જીભ્યાએ. ૫
શુકરે સમૃદ્ધિ ઇંદ્રની, જેને રૂદિયે છે રામ;
નામ મહામણી જેહને, સું કલપ્યાનું કામ. જીભ્યાએ. ૬
શનિ સમજે સુખ છે ઘણું, કર તત્ત્વ વિચાર;
કહે પ્રીતમ પ્રાણી પ્રીછજે, કહ્યું સાતે વાર. જીભ્યાએ. ૭

પદ.

અવસર આવ્યો છે સારોરે, ભવસાગર તરવાનો આરોરે. ૧
ચિત્તમાં ચેતીને તમે ચાલોરે, હરી મળવાનો મારગ ઝાલોરે. ૨
કાચા કુંભ બરાબર કાયારે, ધનજોબન વાદળની છાંયારે. ૩
શમણાનું સુખ જુઠું જાણેરે, મનને મોદક કહો કોણ ધારેરે. ૪
ઝાંઝવાં ઝીલે તરશ્યા નજાયેરે, કથીરને નાંણે કામ નથાયેરે. ૫
ધુમરને વરસે ન પાકે ધાનરે, જ્યાં લગી ઉપજ્યું ન આતમજ્ઞાનરે ૬
જુઠામાં જન્મારો ન ખોયેરે, પ્રીતમ પ્રભુ ચરણે ચિત્તપ્રોયેરે. ૭
પરધનપર નીંદા પરહરજોરે, નિશદીન હરી હરદામાં ધરજોરે ૧
સંગતસાધુપુરૂષની કરજોરે, અધર્મ અવગુણથી ઓસરજોરે. ૨
ખોટ તણો વેપાર નકીજીરે, પારસ મૂકીને પહાણ ન લીજેરે. ૩
બોરને બદલે રત્ન નખોયેરે, ઓછવ મૂકીને ઓથે ન જઈએરે. ૪
વણઅરથે વેણ નવ દળીએરે, રાંકને રોળે રાજ નમળીએરે. ૫
શુરધેનુ મૂકીશ્વાની ન દોહીએરે, રમણું મૂકીને નવરોઈએરે. ૬
પ્રીતમ પ્રાણપતો પ્રભુભજીએરે, મિથ્યા ઇંદ્રજાળ સુખતજીએરે. ૭

રણછોડજીના શણગાર.

રાગ; કરમાં કું દીલ સાથ છોકરા,

સારો ધર્યો શણગાર, રણછોડરાય સારો ધર્યો શણગાર,
તમને નીરખું વારંવાર, રણછોડરાય૦ ટેક.
તમ દર્શન અમે મંદીરમાં પેઠા, નાહી ધોઇ તમે બાજોઠે બેઠા;
શણગાર લઈ સઉ સેવક પેઠા, પ્રથમ પહેલી ધોતી ધરાવી,
સારી સારી સુગંધી લગાવી, ચંપો કેવડો ચમેલી ને ગુલાબ;
એતો મેહેકે અપરંપાર, રણછોડરાય૦
જર કશીનો જામો પેહેર્યો છે, પાંપણ ઉપર પાઘ ધર્યો છે,
શીરપેચ બાંધ્યોતેલ્લીલો જડયોછે,કલગી તોરોને કાતરોધાલ્યો,
દામણીએ આડો આંકજ વાળ્યો, હીરા માણેક મોતી મુક્તાફળ,
તમારી શોભાનો નહી પાર. રણછોડરાય૦
મસ્તક ઉપર મુગટ ધર્યો છે, કોટ આભરણ કંઠો જડયો છે,
ચીસપટીમેં પથ્ર પડયો છે, કાનોમેં કુંડળ, હડપચી હીરો;
કેશરીઆડ ને કંકુનોટીલો,કડાં સાંકળાં બાંહે બાજુબંધ બેરખા;
ચરણે ઝાંઝરનો ઝમકાર. રણછોડરાય સારો ધર્યો શણગાર.
ફુલ તુળસી ગુંજા કમળની માળા, સારા શોભો છે તમે નંદલાલા,
હાથમેં ગેડીને વાંસળી વાળા, કેડે કસી કંદોરોરે ઘાલ્યો,,
પાનની બીડીને દર્પણ આલ્યો, એવા રૂપે દર્શન દેજો,
નીરખું એવા રૂદેમાં રહેજો; ગુણ ગાય તમારો દાસ.
રણછોડરાય સારો ધર્યો શણગાર.

ઝુલડી.

ખમા મારા મનના મોહનજીરે, ખમા મારા તનના ત્રાકમજીરે,
ખમા મારા પ્રેમના પાતળીયારે, ખમા રાય રણછોડ રંગીલારે,
ખમા કાન ઝુલડી ક્યાંરે વીસારી. ટેક.
ગાયો ચારીને ગોવિંદ ઘેર આવ્યાને વારણાં તે લેઉં વારી વારા;
ઘરમાં પેસતાં કાન ઉઘાડા દીઠા, ઝુલડી કયાં તો વીસારી,
હો નંદના નાંનડીયારે, ખમા મારા મનના મોહનજીરે, ખમા.
એરે ઝુલડીમેં કાંઇએ નથી ને જડયાં છે માણેક મોતી;
એરે ઝુલડીના કારણે હુતો હીંડું ગોકુળીયાં જોતી,
હો નંદના નાંનડીયારે, ઈત્યાદિ

રૂવે રૂવે ને કાનો રૂદન કરે લાવી બેસાડું સામે ઓટે;
એરે ઝુલડીના કારણે મારો કાનકુંવર સોંય લોટે.
હો નંદના નાંનડીયારે.

જરકસીના જામા શીવડાવું ને ઉપર મેલાવું કાન ટોપી;
છાના રહો તમે કાનજીરે, તમને પરણાવીશું વ્રજની ગોપી.
હો નંદના નાંનડીયારે.

સોના તે વરણી સોય મંગાવું ને રૂપા તે કેરા રામ ધાગા;
રંગીલો દરજી શીવવાને બેઠો મારા કાનકુંવરના વાઘા.
હો નંદના નાનડીયારે.

દ્વારકાથી પ્રભુ ડાકોર આવ્યાને ડાકોર કીધું કાશી;
મધરાતે મથુરાંમાંથી નાઠા તમે મારી તે પૂતના માસી.
હો નંદના નાનડીયારે.

રૂપીયા તે ગજનું મશરૂ મંગાવું ને બખીયા દેવરાવું રામ રાત
ગાય શીખે ને સાંભળે રે ગુણ ગાય જસોદા માતા.
હો નંદના નાંનડીયારે. ખમા મારા મોહનજીરે, ખમા મારે
તનના ત્રીકમજીરે